

BANK OCHRONY ŚRODOWISKA
SPÓŁKA AKCYJNA

**ROCZNE SKONSOLIDOWANE
SPRAWOZDANIE FINANSOWE
GRUPY KAPITAŁOWEJ
BANKU OCHRONY ŚRODOWISKA S.A.
ZA OKRES DWUNASTU MIESIĘCY ZAKOŃCZONY
DNIA 31 GRUDNIA 2014 ROKU
WRAZ Z RAPORTEM NIEZALEŻNEGO BIEGŁEGO
REWIDENTA**

Warszawa, marzec 2015

**Spis treści do rocznego skonsolidowanego sprawozdania finansowego zgodnie z MSSF
zatwierdzonymi przez UE**

	Strona
Roczny skonsolidowany rachunek zysków i strat.....	3
Roczne skonsolidowane sprawozdanie z całkowitych dochodów.....	4
Roczne skonsolidowane sprawozdanie z sytuacji finansowej.....	5
Roczne skonsolidowane sprawozdanie ze zmian w kapitale własnym.....	6
Roczne skonsolidowane sprawozdanie z przepływów pieniężnych	7
Dodatkowe noty objaśniające do rocznego skonsolidowanego sprawozdania finansowego	9
1. Podstawowe informacje o Banku Ochrony Środowiska S.A. i Grupie Kapitałowej Banku Ochrony Środowiska S.A.	9
2. Informacje o przyjętych zasadach (polityce) rachunkowości przy sporządzaniu skonsolidowanego sprawozdania finansowego.....	14
3. Korekty błędów dotyczących poprzednich okresów	36
4. Ważniejsze oszacowania i oceny	36
5. Zarządzanie ryzykiem.....	40
6. Wynik z tytułu odsetek.....	90
7. Wynik z tytułu opłat i prowizji.....	91
8. Wynik na działalności handlowej.....	91
9. Wynik na inwestycyjnych (lokacyjnych) papierach wartościowych	91
10. Wynik z pozycji wymiany.....	92
11. Pozostałe przychody operacyjne	92
12. Pozostałe koszty operacyjne.....	92
13. Wynik odpisów (netto) z tytułu utraty wartości.....	93
14. Ogólne koszty administracyjne.....	93
15. Świadczenia pracownicze	94
16. Obciążenia podatkowe	94
17. Zysk przypadający na jedną akcję.....	95
18. Kasa, środki w Banku Centralnym	95
19. Lokaty w innych bankach oraz kredyty i pożyczki udzielone innym bankom.....	96
20. Papiery wartościowe przeznaczone do obrotu.....	96
21. Kredyty i pożyczki udzielone klientom.....	97
22. Inwestycyjne (lokacyjne) papiery wartościowe	99
23. Wartości niematerialne.....	103
24. Rzeczowe aktywa trwałe	106
25. Inne aktywa.....	107
26. Zobowiązania wobec innych banków	108
27. Zobowiązania wobec klientów.....	108
28. Zobowiązania z tytułu emisji bankowych papierów wartościowych	109

29. Zobowiązania podporządkowane.....	110
30. Rezerwy	112
31. Odroczony podatek dochodowy	116
32. Pozostałe zobowiązania.....	117
33. Aktywa i zobowiązania warunkowe.....	118
34. Działalność maklerska	120
35. Kapitał podstawowy.....	121
36. Kapitał z aktualizacji wyceny.....	123
37. Zyski zatrzymane.....	124
38. Płatności na bazie akcji	125
39. Informacje dodatkowe do sprawozdania z przepływów pieniężnych	129
40. Charakterystyka instrumentów pochodnych oraz transakcji wymiany walutowej	131
41. Wartość godziwa aktywów i zobowiązań finansowych	137
42. Podział instrumentów finansowych wycenianych w wartości godziwej w zależności od sposobu pomiaru wartości godziwej	138
43. Sprawozdawczość dotycząca segmentów	141
44. Transakcje z podmiotami powiązаныmi.....	146
45. Przejęcie i zbycie spółek.....	151
46. Wypłacone i zaproponowane dywidendy.....	151
47. Zdarzenia po dniu bilansowym.....	152
48. Wynagrodzenie dla podmiotu uprawnionego do badań sprawozdań finansowych.....	153

Roczny skonsolidowany rachunek zysków i strat

Działalność kontynuowana	Nota	12 miesięcy zakończonych	
		31-12-2014	31-12-2013 dane porównawcze
Przychody z tytułu odsetek i o podobnym charakterze	6	743 435	772 490
Koszty z tytułu odsetek i podobne koszty	6	-456 786	-496 349
Wynik z tytułu odsetek		286 649	276 141
Przychody z tytułu opłat i prowizji	7	136 479	140 177
Koszty z tytułu opłat i prowizji	7	-30 255	-30 398
Wynik z tytułu opłat i prowizji		106 224	109 779
Przychody z tytułu dywidend		4 541	3 829
Wynik na działalności handlowej	8	78 028	68 360
Wynik na inwestycyjnych (lokacyjnych) papierach wartościowych	9	34 930	20 020
Wynik na rachunkowości zabezpieczeń		-1 394	-145
Wynik z pozycji wymiany	10	24 475	20 869
Pozostałe przychody operacyjne	11	14 228	16 731
Pozostałe koszty operacyjne	12	-20 308	-16 690
Wynik odpisów (netto) z tytułu utraty wartości	13	-68 202	-60 193
Ogólne koszty administracyjne	14,15	-377 210	-365 945
Wynik na działalności operacyjnej		81 961	72 756
Zysk brutto		81 961	72 756
Obciążenia podatkowe	16	-16 055	-8 396
- część bieżąca		-15 589	-5 172
- część odroczone		-466	-3 224
Zysk netto		65 906	64 360

Z tego przypadający na:

- udziałowców jednostki dominującej	65 906	64 360
- udziały niekontrolujące	-	-

Zysk na akcję przypadający udziałowcom jednostki dominującej w trakcie okresu (w zł.)

- podstawowy	17	2,89	2,82
- rozwodniony	17	2,89	2,82

Działalność zaniechana w roku 2014 oraz w roku 2013 nie wystąpiła.

Noty przedstawione na stronach od 9 do 153 stanowią integralną część niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego.

Roczne skonsolidowane sprawozdanie z całkowitych dochodów

	Nota	12 miesięcy zakończonych	
		31-12-2014	31-12-2013 dane porównawcze
Zysk netto		65 906	64 360
Składniki przenoszone do rachunku zysków i strat		7 497	-27 976
Strata / zysk z tyt. wyceny aktywów dostępnych do sprzedaży		14 861	-25 255
Wycena instrumentów pochodnych zabezpieczających przyszłe przepływy pieniężne		-5 605	-9 259
Podatek odroczony	16	-1 759	6 538
Składniki nie przenoszone do rachunku zysków i strat		-74	533
Przeszacowanie zobowiązań z tytułu świadczeń pracowniczych		-92	658
Podatek odroczony	31	18	-125
Całkowity dochód ogółem		73 329	36 917

Z tego przypadający na:

- udziałowców jednostki dominującej		73 329	36 917
- udziały niekontrolujące		-	-

Noty przedstawione na stronach od 9 do 153 stanowią integralną część niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego.

Roczne skonsolidowane sprawozdanie z sytuacji finansowej

	Nota	31-12-2014	31-12-2013 dane porównawcze	01-01-2013 dane porównawcze
AKTYWA				
Kasa, środki w Banku Centralnym	18	394 168	892 566	1 049 542
Lokaty w innych bankach oraz kredyty i pożyczki udzielone innym bankom	19	346 963	152 425	118 901
Papiery wartościowe przeznaczone do obrotu	20	10 096	7 532	25 811
Pochodne instrumenty finansowe	40	214 877	129 590	88 093
Pochodne instrumenty zabezpieczające	40	21 823	27 146	36 317
Kredyty i pożyczki udzielone klientom	21	12 496 591	12 054 541	11 122 492
Inwestycyjne (lokacyjne) papiery wartościowe:	22	5 698 555	4 692 862	3 960 229
- dostępne do sprzedaży		4 708 229	3 704 347	3 062 612
- utrzymywane do terminu zapadalności		990 326	988 515	897 617
Inwestycje w jednostkach stowarzyszonych		-	-	-
Wartości niematerialne	23	164 898	171 251	169 649
Rzeczowe aktywa trwałe	24	132 023	116 741	116 698
Aktywa z tytułu podatku dochodowego	31	28 520	37 480	32 823
- bieżące		-	6 363	6 191
- odroczone		28 520	31 117	26 632
Inne aktywa	25	169 203	135 542	146 193
Aktywa razem		19 677 717	18 417 676	16 866 748
ZOBOWIĄZANIA				
Zobowiązania wobec Banku Centralnego		38	21	148
Zobowiązania wobec innych banków	26	354 086	443 228	465 528
Pochodne instrumenty finansowe	40	194 090	85 401	69 198
Pochodne instrumenty zabezpieczające	40	41 504	14 872	20 842
Zobowiązania wobec klientów	27	14 228 040	13 196 075	11 816 320
Zobowiązania z tytułu emisji bankowych papierów wartościowych	28	2 594 781	2 733 179	2 585 519
Zobowiązania podporządkowane	29	566 435	327 155	326 714
Rezerwy	30	9 902	11 196	20 205
Zobowiązania z tytułu podatku dochodowego	31	7 652	3 135	872
- bieżące		6 280	1 374	406
- odroczone		1 372	1 761	466
Pozostałe zobowiązania	32	127 613	125 304	120 435
Zobowiązania razem		18 124 141	16 939 566	15 425 781
KAPITAŁ WŁASNY				
Kapitał własny przypadający na udziałowców jednostki dominującej:				
Kapitał podstawowy		760 423	760 462	760 618
- kapitał zakładowy	35	228 732	228 732	228 732
- akcje własne		-1 160	-1 160	-1 160
- kapitał zapasowy ze sprzedaży akcji powyżej ich wartości nominalnej		532 851	532 890	533 046
Kapitał z aktualizacji wyceny	36	28 505	21 082	48 525
Zyski zatrzymane	37	764 648	696 566	631 824
Udziały mniejszości				
Kapitał własny razem		1 553 576	1 478 110	1 440 967
Kapitał własny i zobowiązania razem		19 677 717	18 417 676	16 866 748

Noty przedstawione na stronach od 9 do 153 stanowią integralną część niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego.

Roczne skonsolidowane sprawozdanie ze zmian w kapitale własnym

	Kapitał przypadający na akcjonariuszy Banku								RAZEM kapitał własny
	Kapitał podstawowy (nota 35)			Kapitał z aktualizacji wyceny (nota 36)	Zyski zatrzymane (nota 37)			Niepodzielony wynik finansowy	
	Kapitał zakładowy	Akcje własne	Kapitał zapasowy ze sprzedaży akcji powyżej ich wartości nominalnej		Pozostały kapitał zapasowy	Pozostałe kapitały rezerwowe	Fundusz ogólnego ryzyka		
Stan na 01-01-2014	228 732	-1 160	532 890	21 082	572 448	23 646	48 302	52 170	1 478 110
Wynik netto	-	-	-	-	-	-	-	65 906	65 906
Pozostałe całkowite dochody	-	-	-	7 423	-	-	-	-	7 423
Całkowity dochód ogółem	-	-	-	7 423	-	-	-	65 906	73 329
Nabycie akcji własnych	-	-1 146	-	-	-	-	-	-	-1 146
Opcje menadżerskie	-	-	-	-	2 174	-	-	-	2 174
Realizacja wypłat wynagrodzenia zmiennego w akcjach	-	1 146	-39	-	-	-	-	-	1 107
Różnice kursowe	-	-	-	-	-	-	-	2	2
Podział wyniku, w tym:	-	-	-	-	56 186	-	-	-56 186	-
Przeniesienie wyniku na pozostałe kapitały	-	-	-	-	66 300	-	-	-66 300	-
Pokrycie straty z lat ubiegłych	-	-	-	-	-10 114	-	-	10 114	-
Stan na 31-12-2014	228 732	-1 160	532 851	28 505	630 808	23 646	48 302	61 892	1 553 576
Stan na 01-01-2013	228 732	-1 160	533 046	48 525	516 421	21 624	48 302	46 369	1 441 859
Strata z lat ubiegłych	-	-	-	-	-	-	-	-892	-892
Stan na 01-01-2013	228 732	-1 160	533 046	48 525	516 421	21 624	48 302	45 477	1 440 967
Wynik netto	-	-	-	-	-	-	-	64 360	64 360
Pozostałe całkowite dochody	-	-	-	-27 443	-	-	-	-	-27 443
Całkowity dochód ogółem	-	-	-	-27 443	-	-	-	64 360	36 917
Nabycie akcji własnych	-	-659	-	-	-	-	-	-	-659
Koszty emisji akcji*\	-	-	-94	-	-	-	-	-	-94
Opcje menadżerskie	-	-	-	-	500	-	-	-	500
Realizacja wypłat wynagrodzenia zmiennego w akcjach	-	659	-62	-	-	-	-	-	597
Strata z lat ubiegłych	-	-	-	-	-	-	-	-118	-118
Podział wyniku, w tym:	-	-	-	-	55 527	2 022	-	-57 549	-
Przeniesienie wyniku na pozostałe kapitały	-	-	-	-	55 527	2 022	-	-57 549	-
Stan na 31-12-2013	228 732	-1 160	532 890	21 082	572 448	23 646	48 302	52 170	1 478 110

*\rozliczone w 2013 roku koszty emisji akcji serii P dotyczące 2012 roku.

W latach 2014- 2013 udziały niekontrolujące nie wystąpiły.

Noty przedstawione na stronach od 9 do 153 stanowią integralną część niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego.

Roczne skonsolidowane sprawozdanie z przepływów pieniężnych

metoda pośrednia		31-12-2014	31-12-2013 dane porównawcze
PRZEPIŁYWY PIENIĘŻNE Z DZIAŁALNOŚCI OPERACYJNEJ			
Zysk brutto		81 961	72 756
Korekty razem:		-504 007	479 343
Amortyzacja	14	49 133	46 170
Odsetki z działalności inwestycyjnej		-48 237	-47 230
Strata /Zysk z tytułu działalności inwestycyjnej	39	483	-1 310
Odsetki z działalności finansowej		125 988	124 822
Niezrealizowane różnice kursowe z działalności finansowej		53 722	40 904
Zmiana stanu papierów wartościowych przeznaczonych do obrotu		-2 357	18 306
Zmiana stanu aktywów i zobowiązań z tytułu wyceny pochodnych instrumentów finansowych i zabezpieczających	39	49 752	-31 352
Zmiana stanu lokat w innych bankach oraz kredytów i pożyczek udzielonych innym bankom	39	-262 802	13 993
Zmiana stanu kredytów i pożyczek udzielonych klientom		-424 013	-932 049
Zmiana stanu inwestycyjnych (lokacyjnych) papierów wartościowych	39	-956 869	-116 722
Zmiana stanu pozostałych aktywów	39	-24 775	11 777
Zmiana stanu zobowiązań wobec innych banków i Banku Centralnego		-89 125	-22 427
Zmiana stanu zobowiązań wobec klientów		1 031 965	1 379 755
Zmiany stanu rezerw	39	-1 386	-8 351
Zmiana stanu innych zobowiązań i podatku dochodowego	39	415	14 420
Zapłacony podatek dochodowy		-5 901	-11 363
Przepływy pieniężne netto z działalności operacyjnej		-422 046	552 099
PRZEPIŁYWY PIENIĘŻNE Z DZIAŁALNOŚCI INWESTYCYJNEJ			
Wpływy		48 851	84 659
Zbycie rzeczowych aktywów trwałych		88	4 143
Zbycie wartości niematerialnych		2 337	-
Wykup papierów wartościowych utrzymywanych do terminu zapadalności	22	-	30 000
Odsetki otrzymane od papierów wartościowych utrzymywanych do terminu zapadalności	22	46 426	50 516
Wydatki		-63 103	-177 544
Nabycie papierów wartościowych utrzymywanych do terminu zapadalności	22	-	-124 184
Nabycie wartości niematerialnych	23	-23 467	-24 868
Nabycie rzeczowych aktywów trwałych	24	-39 636	-28 374
Inne wydatki inwestycyjne		-	-118
Przepływy pieniężne netto z działalności inwestycyjnej		-14 252	- 92 885

metoda pośrednia	31-12-2014	31-12-2013 dane porównawcze
PRZEPŁYWY PIENIĘŻNE Z DZIAŁALNOŚCI FINANSOWEJ		
Wpływy	1 006 989	1 721 050
Wpływy z obligacji emitowanych przez Grupę	1 006 989	1 721 050
w tym obligacje podporządkowane	233 000	-
Wydatki	-1 087 164	-1 739 455
Nabycie akcji własnych	-1 146	-659
Wykup obligacji emitowanych przez Grupę	-949 600	-1 604 102
Odsetki zapłacone od obligacji emitowanych przez Grupę	-136 418	-134 600
w tym od obligacji podporządkowanych	-18 029	-22 064
Inne wydatki	-	-94
Przepływy pieniężne netto z działalności finansowej	-80 175	-18 405
PRZEPŁYWY PIENIĘŻNE NETTO, RAZEM	-516 473	440 809
BILANSOWA ZMIANA STANU ŚRODKÓW PIENIĘŻNYCH I EKWIWALENTÓW ŚRODKÓW PIENIĘŻNYCH	-516 473	440 809
ŚRODKI PIENIĘŻNE I EKWIWALENTY ŚRODKÓW PIENIĘŻNYCH NA POCZĄTEK OKRESU	2 974 384	2 533 575
ŚRODKI PIENIĘŻNE I EKWIWALENTY ŚRODKÓW PIENIĘŻNYCH NA KONIEC OKRESU) w tym:	2 457 911	2 974 384
39 środki pieniężne i ekwiwalenty środków pieniężnych o ograniczonej możliwości dysponowania	39 476 572	447 429

Noty przedstawione na stronach od 9 do 153 stanowią integralną część niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego.

Dodatkowe noty objaśniające do rocznego skonsolidowanego sprawozdania finansowego

1. Podstawowe informacje o Banku Ochrony Środowiska S.A. i Grupie Kapitałowej Banku Ochrony Środowiska S.A.

1.1. Bank Ochrony Środowiska S.A.

Jednostką dominującą Grupy Kapitałowej BOŚ S.A. jest Bank Ochrony Środowiska S.A. (zwany dalej Bankiem lub BOŚ S.A., lub jednostką dominującą) Bank Ochrony Środowiska S.A. z siedzibą w Warszawie przy ul. Żelaznej 32 został utworzony na podstawie decyzji Prezesa Narodowego Banku Polskiego (NBP) Nr 42 z dnia 15 września 1990 roku i aktu notarialnego z dnia 28 września 1990 roku o utworzeniu Banku. Bank jest wpisany do Krajowego Rejestru Sądowego Sądu Rejonowego dla miasta stołecznego Warszawy XII Wydział Gospodarczy pod numerem KRS 0000015525 oraz posiada numer statystyczny REGON 006239498.

Według Polskiej Klasyfikacji Działalności (PKD) działalność Banku została zaklasyfikowana jako PKD 6419Z.

Czas trwania Banku jest nieoznaczony.

Zgodnie ze Statutem BOŚ S.A., misją Banku jest wspieranie przedsięwzięć służących rozwojowi przemysłu i usług w zakresie ochrony środowiska, rozwojowi rynku produktów i usług związanych z ekologią oraz promowanie i kreowanie postaw proekologicznych i inicjatyw na rzecz ochrony środowiska naturalnego.

Według statutu przedmiotem działalności Banku jest gromadzenie środków pieniężnych, udzielanie kredytów, dokonywanie rozliczeń pieniężnych, wykonywanie innych usług bankowych oraz świadczenie finansowych usług konsultacyjno-doradczych.

Do zakresu działania Banku należy:

- przyjmowanie wkładów pieniężnych płatnych na żądanie lub z nadejściem oznaczonego terminu oraz prowadzenie rachunków tych wkładów,
- prowadzenie innych rachunków bankowych,
- udzielanie kredytów,
- udzielanie i potwierdzanie gwarancji bankowych oraz otwieranie i potwierdzanie akredytyw,
- emitowanie bankowych papierów wartościowych,
- przeprowadzanie bankowych rozliczeń pieniężnych,
- wydawanie instrumentu pieniądza elektronicznego,
- udzielanie pożyczek pieniężnych,
- wykonywanie operacji czekowych i wekslowych,
- wydawanie kart płatniczych oraz wykonywanie operacji przy ich użyciu,
- nabywanie i zbywanie wierzytelności pieniężnych,
- przechowywanie przedmiotów i papierów wartościowych oraz udostępnianie skrytek sejfowych,
- prowadzenie skupu i sprzedaży wartości dewizowych,
- udzielanie i potwierdzanie poręczeń,
- wykonywanie czynności zleconych, związanych z emisją papierów wartościowych,
- pośrednictwo w dokonywaniu przekazów pieniężnych oraz rozliczeń w obrocie dewizowym,
- pełnienie funkcji banku depozytariusza.

Do zakresu działania Banku należy ponadto:

- obejmowanie lub nabywanie akcji i praw z akcji, udziałów innej osoby prawnej i jednostek uczestnictwa w funduszach inwestycyjnych,
- zaciąganie zobowiązań związanych z emisją papierów wartościowych,
- dokonywanie obrotu papierami wartościowymi,
- wykonywanie terminowych operacji finansowych,

- dokonywanie, na warunkach uzgodnionych z dłużnikiem, zamiany wierzytelności na składniki majątku dłużnika,
- nabywanie i zbywanie nieruchomości,
- świadczenie usług konsultacyjno-doradczych w sprawach finansowych, w szczególności w zakresie związanym z ekologią,
- świadczenie usług faktoringowych,
- przyjmowanie i przekazywanie zleceń nabycia lub zbycia instrumentów finansowych z zastrzeżeniem, że przedmiotem czynności mogą być wyłącznie papiery wartościowe emitowane przez Skarb Państwa, lub Narodowy Bank Polski, lub inne niedopuszczone do obrotu zorganizowanego instrumenty finansowe oraz obligacje, o których mowa w art. 39p ust.1 ustawy z dnia 27 października 1994 roku o autostradach płatnych oraz o Krajowym Funduszu Drogowym, a także wykonywanie takich zleceń na rachunek dającego zlecenie,
- świadczenie usług agenta firmy inwestycyjnej,
- świadczenie usług pośrednictwa ubezpieczeniowego,
- prowadzenie czynności windykacyjnych na zlecenie banków oraz podmiotów, z którymi Bank zawarł umowy o wspólnym finansowaniu lub umowy o realizację działań w ramach programów operacyjnych.

Od dnia 24 stycznia 1997 roku decyzją Zarządu Giełdy Papierów Wartościowych w Warszawie (GPW), akcje Banku zostały dopuszczone do obrotu na GPW w Warszawie i zakwalifikowane do działu finanse - sektor bankowy.

Niniejsze roczne skonsolidowane sprawozdanie finansowe Grupy Kapitałowej BOŚ S.A. zostało w dniu 16 marca 2015 roku zatwierdzone przez Zarząd jednostki dominującej do publikacji na Giełdzie Papierów Wartościowych w Warszawie w dniu 19 marca 2015 roku.

1.2. Wykaz jednostek wchodzących w skład Grupy Kapitałowej BOŚ S.A. objętych konsolidacją.

Grupę Kapitałową Banku Ochrony Środowiska S.A. na dzień 31 grudnia 2014 roku tworzył Bank Ochrony Środowiska S.A., pełniący rolę dominującą nad jednostkami bezpośrednio zależnymi: Domem Maklerskim BOŚ S.A., BOŚ Eko Profit S.A., BOS Finance AB, BOŚ Invest Management sp. z o.o., BOŚ Nieruchomości sp. z o.o., BOŚ Nieruchomości sp. z o.o. Spółka Komandytowo Akcyjna, BOŚ Ekosystem sp. z o.o. oraz jednostka pośrednio zależna (podmiot zależny od BOŚ Eko Profit S.A.) MS Wind sp. z o.o.

Dom Maklerski BOŚ S.A. prowadzi działalność na rynku kapitałowym, w szczególności świadczy usługi maklerskie.

BOŚ Eko Profit S.A. prowadzi działalność finansową i doradczą, uzupełniającą ofertę usługową Banku.

BOŚ Finance AB realizuje usługi finansowe, w tym związane z emisją euroobligacji wyemitowanych przez Bank w 2011 roku.

BOŚ Invest Management sp. z o.o. prowadzi działalności finansową oraz realizuje potrzeby Grupy Kapitałowej Banku Ochrony Środowiska w zakresie najmu powierzchni biurowej i usługowej.

BOŚ Nieruchomości sp. z o.o. prowadzi działalności w zakresie obrotu i zarządzania nieruchomościami działając jako Komplementariusz BOŚ Nieruchomości sp. z o.o. Spółka Komandytowo Akcyjna.

BOŚ Nieruchomości sp. z o.o. Spółka Komandytowo Akcyjna prowadzi działalności w zakresie obrotu i zarządzania nieruchomościami.

BOŚ Ekosystem sp. z o.o. dostarcza kompleksowe rozwiązania dla gospodarstw domowych w zakresie odnawialnych źródeł energii oraz prowadzi działalność w zakresie pośrednictwa finansowego w obszarze finansowania projektów proekologicznych.

MS Wind sp. z o.o. zrealizował projekt farmy wiatrowej.

Wykaz jednostek wchodzących w skład Grupy Kapitałowej BOŚ S.A. objętych konsolidacją:

L.p.	Jednostki podporządkowane	Siedziba	Rodzaj działalności	Udział % w kapitale Spółki na dzień	Udział % w głosach na dzień	Metoda konsolidacji
				31-12-2014	31-12-2014	
Jednostki zależne bezpośrednio						
1.	Dom Maklerski BOŚ S.A.	Warszawa	Usługi maklerskie	100%	100%	Konsolidacja metodą pełną
2.	BOŚ Eko Profit S.A.	Warszawa	Inwestycje kapitałowe, działalność finansowa i doradcza	100%	100%	Konsolidacja metodą pełną
3.	BOS Finance AB	Sztokholm	Usługi finansowe	100%	100%	Konsolidacja metodą pełną
4.	BOŚ Invest Management sp. z o.o.	Warszawa	Usługi finansowe	100%	100%	Konsolidacja metodą pełną
5.	BOŚ Nieruchomości sp. z o.o.	Warszawa	Działalność w zakresie obrotu zarządzania nieruchomościami	100%	100%	Konsolidacja metodą pełną
6.	BOŚ Nieruchomości sp. z o.o. S.K.A.	Warszawa	Działalność w zakresie obrotu i zarządzania nieruchomościami	100%	100%	Konsolidacja metodą pełną
7.	BOŚ Ekosystem sp. z o.o.	Warszawa	Działalność wspomagająca usługi finansowe	100%	100%	Konsolidacja metodą pełną
Jednostki pośrednio zależne (podmiot zależny od BOŚ Eko Profit S.A.)						
	MS Wind sp. z o.o.	Poznań	Realizacja projektu farmy wiatrowej	100%	100%	Konsolidacja metodą pełną

W analogicznym okresie roku 2013 udział Grupy w kapitale zakładowym spółek oraz udział w głosach na walnym zgromadzeniu tych spółek wynosił:

- w Domu Maklerskim BOŚ S.A. 100%,
- w BOŚ Eko Profit S.A. 100%,
- w BOŚ Finance AB 100%,
- w BOŚ Invest Management sp. z o.o. (dawniej Invest Management BOŚ S.A. S.K.A.) 100%.
- w BOŚ Nieruchomości sp. z o.o. 100%
- w BOŚ Nieruchomości sp. z o.o. S.K.A. 100%
- w MS Wind sp. z o.o. 100% (podmiot zależny od BOŚ Eko Profit S.A.)

Skład osobowy Zarządu oraz Rady Nadzorczej BOŚ S.A.

(a) Skład Zarządu Banku

Skład Zarządu Banku na 31 grudnia 2014 roku przedstawiał się następująco:

Mariusz Klimczak	- Prezes Zarządu
Stanisław Kolasiński	- Wiceprezes - pierwszy zastępca prezesa Zarządu
Dariusz Daniluk	- Wiceprezes Zarządu
Adam Zbigniew Grzebieluch	- Wiceprezes Zarządu
Paweł Kazimierz Lemańczyk	- Wiceprezes Zarządu

W dniu 30 kwietnia 2014 roku. – w związku z wygaśnięciem mandatów członków Zarządu BOŚ S.A., zgodnie z art. 369 § 4 Kodeksu Spółek Handlowych - Rada Nadzorcza powołała Zarząd Banku nowej kadencji. W miejsce Pana Przemysława Figarskiego oraz Pana Krzysztofa Telegi, Rada Nadzorcza powołała do składu Zarządu Pana Dariusza Daniluka oraz Pana Pawła Lemańczyka; w pozostałym zakresie skład Zarządu nie zmienił się. Uchwały ws. powołania Pana Dariusza Daniluka oraz Pana Pawła Lemańczyka weszły w życie z dniem 5 maja 2014r.

Do dnia zatwierdzenia niniejszego skonsolidowanego sprawozdania skład Zarządu nie zmienił się.

Skład Zarządu Banku na 31 grudnia 2013 roku przedstawiał się następująco:

Mariusz Klimczak	- Prezes Zarządu
Stanisław Kolasiński	- Wiceprezes - pierwszy zastępca prezesa Zarządu
Przemysław Lech Figarski	- Wiceprezes Zarządu
Adam Zbigniew Grzebieluch	- Wiceprezes Zarządu
Krzysztof Wojciech Telega	- Wiceprezes Zarządu

(b) Skład Rady Nadzorczej Banku

W skład Rady Nadzorczej Banku na 31 grudnia 2014 roku wchodził:

Marcin Likierski	- Przewodniczący
Piotr Bogdan Kaczyński	- Wiceprzewodniczący
Adam Grzegorz Wasiak	- Sekretarz
Jacek Czesław Ciepluch	- Członek
Józef Koziół	- Członek
Andrzej Kazimierz Kraszewski	- Członek
Mariusz Roman Karpiński	- Członek
Ryszard Ochwat	- Członek
Adam Aleksander Wojtaś	- Członek

W dniu 13 marca 2014 roku Nadzwyczajne Walne Zgromadzenie BOŚ S.A.:

- podjęło uchwałę w sprawie odwołania ze składu Rady Nadzorczej Pana Krzysztofa Rogali, Członka Rady,
- podjęło uchwałę w sprawie powołania do składu Rady Nadzorczej Pana Piotra Bogdana Kaczyńskiego.

W dniu 30 kwietnia 2014 roku Zwyczajne Walne Zgromadzenie BOŚ S.A.:

- podjęło uchwały w sprawie odwołania ze składu Rady Nadzorczej:
Pana Jacka Macieja Bajorka, Wiceprzewodniczącego Rady,
Pana Michała Juliusza Machlejda, Członka Rady,
- podjęło uchwały w sprawie powołania do składu Rady Nadzorczej:
Pana Jacka Czesława Cieplucha,
Pana Mariusza Romana Karpińskiego.

Na posiedzeniu w tym samym dniu, tj. 30 kwietnia 2014 r., Rada Nadzorcza wybrała Pana Piotra Kaczyńskiego na Wiceprzewodniczącego Rady.

W skład Rady Nadzorczej Banku na 31 grudnia 2013 roku wchodził:

Marcin Likierski	- Przewodniczący
Jacek Maciej Bajorek	- Wiceprzewodniczący
Adam Grzegorz Wasiak	- Sekretarz
Józef Koziół	- Członek Rady Nadzorczej
Andrzej Kazimierz Kraszewski	- Członek Rady Nadzorczej
Michał Juliusz Machlejd	- Członek Rady Nadzorczej
Ryszard Ochwat	- Członek Rady Nadzorczej
Krzysztof Władysław Rogala	- Członek Rady Nadzorczej
Adam Aleksander Wojtaś	- Członek Rady Nadzorczej

2. Informacje o przyjętych zasadach (polityce) rachunkowości przy sporządzaniu skonsolidowanego sprawozdania finansowego

2.1. Podstawa sporządzenia

Roczne skonsolidowane sprawozdanie finansowe Grupy Kapitałowej Banku Ochrony Środowiska S.A. (Grupa Kapitałowa BOŚ S.A., Grupa Kapitałowa, Grupa) obejmuje:

- skonsolidowany rachunek zysków i strat za okres 12 miesięcy zakończony dnia 31 grudnia 2014 roku oraz dane porównawcze za okres 12 miesięcy zakończony dnia 31 grudnia 2013 roku,
- skonsolidowane sprawozdanie z całkowitych dochodów za okres 12 miesięcy zakończony dnia 31 grudnia 2014 roku oraz dane porównawcze za okres 12 miesięcy zakończony dnia 31 grudnia 2013 roku,
- skonsolidowane sprawozdanie z sytuacji finansowej na dzień 31 grudnia 2014 roku oraz dane porównawcze na dzień 31 grudnia 2013 roku i 1 stycznia 2013 roku,
- skonsolidowane sprawozdanie ze zmian w kapitale własnym za okres 12 miesięcy zakończony dnia 31 grudnia 2014 roku oraz dane porównawcze za okres 12 miesięcy zakończony dnia 31 grudnia 2013 roku,
- skonsolidowane sprawozdanie z przepływów pieniężnych za okres 12 miesięcy zakończony dnia 31 grudnia 2014 roku oraz dane porównawcze za okres 12 miesięcy zakończony dnia 31 grudnia 2013 roku,
- dodatkowe noty objaśniające.

Niniejsze roczne skonsolidowane sprawozdanie finansowe zostało sporządzone zgodnie z Międzynarodowymi Standardami Sprawozdawczości Finansowej (MSSF) w wersji zatwierdzonej przez Unię Europejską (UE) obowiązującymi na dzień sprawozdawczy tj. 31 grudnia 2014 roku przy zastosowaniu takich samych zasad rachunkowości dla każdego z okresów.

MSSF obejmują standardy i interpretacje zaakceptowane przez Radę Międzynarodowych Standardów Rachunkowości (RMSR) oraz Komitet ds. Interpretacji Międzynarodowej Sprawozdawczości Finansowej (KIMSF).

Dom Maklerski BOŚ S.A., BOŚ Eko Profit S.A., BOS Finance AB, BOŚ Invest Management sp. z o.o., BOŚ Nieruchomości sp. z o.o., BOŚ Nieruchomości sp. z o.o. S.K.A., BOŚ Ekosystem sp. z o.o. oraz MS Wind sp. z o.o. sporządzają sprawozdania finansowe zgodnie ze wszystkimi obowiązującymi zasadami MSSF zatwierdzonymi przez UE.

Niniejsze roczne skonsolidowane sprawozdanie finansowe Grupy Kapitałowej zostało sporządzone według zasady kosztu historycznego z wyjątkiem wyceny aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży i papierów wartościowych przeznaczonych do obrotu oraz wszystkich kontraktów pochodnych wycenianych do wartości godziwej. Stosowane przez Grupę zasady rachunkowości zostały szczegółowo opisane w nocie 2.3-2.31 niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego.

Niniejsze roczne skonsolidowane sprawozdanie finansowe jest sporządzone w złotych polskich (zł.), a wszystkie wartości, o ile nie przedstawiono inaczej, podane są w tysiącach złotych (tys. zł.).

Niniejsze roczne skonsolidowane sprawozdanie finansowe zostało sporządzone przy założeniu kontynuowania działalności gospodarczej przez Bank oraz spółki Grupy w dającej się przewidzieć przyszłości, tj. co najmniej 12 miesięcy od dnia bilansowego. Na dzień zatwierdzenia niniejszego rocznego sprawozdania finansowego nie stwierdza się istnienia okoliczności wskazujących na zagrożenie kontynuowania działalności przez Bank oraz spółki wchodzące w skład Grupy w okresie co najmniej 12 miesięcy po dniu bilansowym na skutek zamierzonego lub przymusowego zaniechania bądź ograniczenia dotychczasowej działalności.

W niniejszym rocznym skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym zastosowano takie same zasady rachunkowości, jakie zastosowano przy sporządzaniu rocznego skonsolidowanego sprawozdania finansowego za 2013 rok z wyjątkiem zastosowania następujących zmian do standardów oraz nowych interpretacji obowiązujących dla okresów rocznych rozpoczynających się w dniu 1 stycznia 2014 roku:

- MSSF 10 „Skonsolidowane sprawozdania finansowe”, zatwierdzony w UE w dniu 11 grudnia 2012 roku (obowiązujący w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2014 roku lub po tej dacie),

- MSSF 11 „Wspólne ustalenia umowne”, zatwierdzony w UE w dniu 11 grudnia 2012 roku (obowiązujący w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2014 roku lub po tej dacie),
- MSSF 12 „Ujawnienie informacji na temat udziałów w innych jednostkach”, zatwierdzony w UE w dniu 11 grudnia 2012 roku (obowiązujący w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2014 roku lub po tej dacie),
- MSR 27 (znowelizowany w roku 2011) „Jednostkowe sprawozdania finansowe”, zatwierdzony w UE w dniu 11 grudnia 2012 roku (obowiązujący w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2014 roku lub po tej dacie),
- MSR 28 (znowelizowany w roku 2011) „Inwestycje w jednostkach stowarzyszonych i wspólnych przedsięwzięciach”, zatwierdzony w UE w dniu 11 grudnia 2012 roku (obowiązujący w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2014 roku lub po tej dacie),
- Zmiany do MSSF 10 „Skonsolidowane sprawozdania finansowe”, MSSF 11 „Wspólne ustalenia umowne” oraz MSSF 12 „Ujawnienie informacji na temat udziałów w innych jednostkach” – objaśnienia na temat przepisów przejściowych, zatwierdzone w UE w dniu 4 kwietnia 2013 roku (obowiązujące w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2014 roku lub po tej dacie),
- Zmiany do MSSF 10 „Skonsolidowane sprawozdania finansowe”, MSSF 12 „Ujawnienie informacji na temat udziałów w innych jednostkach” oraz MSR 27 „Jednostkowe sprawozdania finansowe” – jednostki inwestycyjne, zatwierdzone w UE w dniu 20 listopada 2013 roku (obowiązujące w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2014 roku lub po tej dacie),
- Zmiany do MSR 32 „Instrumenty finansowe: prezentacja” – kompensowanie aktywów finansowych i zobowiązań finansowych, zatwierdzone w UE w dniu 13 grudnia 2012 roku (obowiązujące w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2014 roku lub po tej dacie),
- Zmiany do MSR 36 „Utrata wartości aktywów” – Ujawnianie wartości odzyskiwalnej aktywów niefinansowych, zatwierdzone w UE w dniu 19 grudnia 2013 roku (obowiązujące w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2014 roku lub po tej dacie),
- Zmiany do MSR 39 „Instrumenty finansowe: ujmowanie i wycena” – Nowacja instrumentów pochodnych oraz kontynuacja rachunkowości zabezpieczeń, zatwierdzone w UE w dniu 19 grudnia 2013 roku (obowiązujące w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2014 roku lub po tej dacie).

Zastosowanie powyższych zmian do standardów i nowych interpretacji nie miało wpływu na niniejsze sprawozdanie finansowe za wyjątkiem zmiany klasyfikacji inwestycji pod MSSF 10. Spółka stowarzyszona została przeklasyfikowana do inwestycyjnych papierów dostępnych do sprzedaży w związku z brakiem faktycznego istotnego wpływu na spółkę. Zmiany prezentacji danych porównawczych zostały przedstawione w notcie 2.31.

2.2. Nowe standardy i interpretacje, które zostały opublikowane, a nie weszły jeszcze w życie

Następujące standardy i interpretacje zostały wydane przez Radę Międzynarodowych Standardów Rachunkowości lub Komitet ds. Interpretacji Międzynarodowej Sprawozdawczości Finansowej, a nie weszły jeszcze w życie:

- Zmiany do różnych standardów „Poprawki do MSSF (cykl 2010-2012)” – dokonane zmiany w ramach procedury wprowadzania dorocznych poprawek do MSSF (MSSF 2, MSSF 3, MSSF 8, MSSF 13, MSR 16, MSR 24 oraz MSR 38) ukierunkowane głównie na rozwiązywanie niezgodności i uściślenie słownictwa – zatwierdzone w UE w dniu 17 grudnia 2014 roku (obowiązujące w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 lutego 2015 lub po tej dacie),
- Zmiany do różnych standardów „Poprawki do MSSF (cykl 2011-2013)” – dokonane zmiany w ramach procedury wprowadzania dorocznych poprawek do MSSF (MSSF 1, MSSF 3, MSSF 13 oraz MSR 40) ukierunkowane głównie na rozwiązywanie niezgodności i uściślenie słownictwa – zatwierdzone w UE w dniu 18 grudnia 2014 roku (obowiązujące w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2015 lub po tej dacie),
- Zmiany do MSR 19 „Świadczenia pracownicze” – Programy określonych świadczeń: składki pracownicze - zatwierdzone w UE w dniu 17 grudnia 2014 roku (obowiązujący w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 lutego 2015 roku lub po tej dacie),
- Interpretacja KIMSF 21 „Opłaty” - zatwierdzona w UE w dniu 13 czerwca 2014 roku (obowiązująca w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 17 czerwca 2014 roku lub po tej dacie).

Grupa nie zdecydowała się na wcześniejsze zastosowanie żadnego standardu, interpretacji lub zmiany, które zostały opublikowane, lecz nie weszły dotychczas w życie.

Zarząd nie przewiduje, aby wprowadzenie powyższych standardów oraz interpretacji miało istotny wpływ na stosowane przez Grupę zasady (politykę) rachunkowości.

Standardy i Interpretacje przyjęte przez RMSR, ale jeszcze niezatwierdzone do stosowania w UE

MSSF w kształcie zatwierdzonym przez UE nie różnią się obecnie w znaczący sposób od regulacji przyjętych przez Radę Międzynarodowych Standardów Rachunkowości (RMSR), z wyjątkiem poniższych standardów, zmian do standardów i interpretacji, które według stanu na dzień (dzień publikacji sprawozdania finansowego) nie zostały jeszcze przyjęte do stosowania w UE (poniższe daty wejścia w życie odnoszą się do standardów w wersji pełnej):

- MSSF 9 „Instrumenty finansowe” (obowiązujący w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2018 roku lub po tej dacie),
- MSSF 14 „Odroczone salda z regulowanej działalności” (obowiązujący w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2016 roku lub po tej dacie),
- MSSF 15 „Przychody z umów z klientami” (obowiązujący w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2017 roku lub po tej dacie),
- Zmiany do MSSF 10 „Skonsolidowane sprawozdania finansowe” oraz MSR 28 „Inwestycje w jednostkach stowarzyszonych i wspólnych przedsięwzięciach” – Sprzedaż lub wniesienie aktywów pomiędzy inwestorem a jego jednostką stowarzyszoną lub wspólnym przedsięwzięciem (obowiązujące w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2016 roku lub po tej dacie),
- Zmiany do MSSF 10 „Skonsolidowane sprawozdania finansowe”, MSSF 12 „Ujawnienia na temat udziałów w innych jednostkach” oraz MSR 28 „Inwestycje w jednostkach stowarzyszonych i wspólnych przedsięwzięciach” – Jednostki inwestycyjne: zastosowanie zwolnienia z konsolidacji (obowiązujące w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2016 roku lub po tej dacie),

- Zmiany do MSSF 11 „Wspólne ustalenia umowne” – Rozliczanie nabycia udziałów we wspólnych operacjach (obowiązujące w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2016 roku lub po tej dacie),
- Zmiany do MSR 1 „Prezentacja sprawozdań finansowych” – Inicjatywa w odniesieniu do ujawnień (obowiązujące w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2016 roku lub po tej dacie),
- Zmiany do MSR 16 „Rzeczowe aktywa trwałe” oraz MSR 38 „Aktywa niematerialne” – Wyjaśnienia na temat akceptowalnych metod amortyzacyjnych (obowiązujące w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2016 roku lub po tej dacie),
- Zmiany do MSR 16 „Rzeczowe aktywa trwałe” oraz MSR 41 „Rolnictwo” – Rolnictwo: uprawy roślinne (obowiązujące w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2016 roku lub po tej dacie),
- Zmiany do MSR 27 „Jednostkowe sprawozdania finansowe” – Metoda praw własności w jednostkowych sprawozdaniach finansowych (obowiązujące w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2016 roku lub po tej dacie),
- Zmiany do różnych standardów „Poprawki do MSSF (cykl 2012-2014)” – dokonane zmiany w ramach procedury wprowadzania dorocznych poprawek do MSSF (MSSF 5, MSSF 7, MSR 19 oraz MSR 34) ukierunkowane głównie na rozwiązywanie niezgodności i uściślenie słownictwa (obowiązujące w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2016 lub po tej dacie).

2.3. Konsolidacja

Niniejsze skonsolidowane sprawozdanie finansowe obejmuje dane finansowe Banku Ochrony Środowiska S.A. oraz dane finansowe jednostek kontrolowanych przez Bank i jego jednostki zależne sporządzone za rok zakończony dnia 31 grudnia 2014 roku. Sprawozdania finansowe jednostek zależnych sporządzane są w oparciu o jednolite zasady rachunkowości zastosowane dla transakcji i zdarzeń gospodarczych o podobnym charakterze oraz za ten sam okres sprawozdawczy co sprawozdanie jednostki dominującej za wyjątkiem spółki BOŚ Nieruchomości sp. z o.o. S.K.A., której sprawozdanie finansowe zostanie sporządzone na dzień 30 września 2015, mimo to dla celów sporządzenia skonsolidowanego sprawozdania finansowego spółka sporządziła pakiet konsolidacyjny na dzień 31.12.2014 roku. W celu eliminacji jakichkolwiek rozbieżności w stosowanych zasadach rachunkowości wprowadza się korekty konsolidacyjne.

Wszystkie znaczące salda i transakcje pomiędzy jednostkami Grupy, w tym niezrealizowane zyski wynikające z transakcji w ramach Grupy, zostały w całości wyeliminowane. Niezrealizowane straty są eliminowane, chyba że dowodzą wystąpienia utraty wartości.

Jednostki zależne podlegają konsolidacji w okresie od dnia objęcia nad nimi kontroli przez Grupę, a przestają być konsolidowane od dnia ustania kontroli. Sprawowanie kontroli przez jednostkę dominującą ma miejsce wtedy, gdy:

- posiada władzę nad danym podmiotem,
- podlega ekspozycji na zmienne zwroty lub posiada prawa do zmiennych zwrotów z tytułu swojego zaangażowania w danej jednostce,
- ma możliwość wykorzystania władzy w celu kształtowania poziomu generowanych zwrotów.

Grupa weryfikuje swoją kontrolę nad innymi jednostkami, jeżeli wystąpiła sytuacja wskazująca na zmianę jednego lub kilku z wyżej wymienionych warunków sprawowania kontroli.

Jeżeli Grupa posiada mniej niż większość praw głosu w danej jednostce, ale posiadane prawa głosu wystarczają do umożliwienia jej jednostronnego kierowania istotnymi działaniami tej jednostki, znaczy to, że sprawuje nad nią władzę. Przy ocenie, czy prawa głosu w danej jednostce wystarczają dla zapewnienia władzy, Grupa analizuje wszystkie istotne okoliczności, w tym:

- wielkość posiadanego pakietu praw głosu w porównaniu do rozmiaru udziałów i stopnia rozproszenia praw głosu posiadanych przez innych udziałowców;
- potencjalne prawa głosu posiadane przez Spółkę, innych udziałowców lub inne strony;
- prawa wynikające z innych ustaleń umownych; a także
- dodatkowe okoliczności, które mogą dowodzić, że Spółka posiada lub nie posiada możliwości kierowania istotnymi działaniami w momentach podejmowania decyzji, w tym wzorce głosowania zaobserwowane na poprzednich zgromadzeniach udziałowców.

Zmiany w udziale własnościowym jednostki dominującej, które nie skutkują utratą kontroli nad jednostką zależną są ujmowane jako transakcje kapitałowe. W takich przypadkach w celu odzwierciedlenia zmian we względnych udziałach w jednostce zależnej Grupa dokonuje korekty wartości bilansowej udziałów kontrolujących oraz udziałów niekontrolujących. Wszelkie różnice pomiędzy kwotą korekty udziałów niekontrolujących a wartością godziwą kwoty zapłaconej lub otrzymanej odnoszone są na kapitał własny i przypisywane do właścicieli jednostki dominującej.

Jeżeli Grupa utraci kontrolę nad jednostką zależną, w rachunku zysków i strat ujmuje się zysk lub stratę, obliczone jako różnica między zagregowaną kwotą otrzymanej zapłaty i wartością godziwą zachowanych udziałów a pierwotną wartością bilansową aktywów (w tym wartości firmy) i zobowiązań tej jednostki zależnej i udziałów niesprawujących kontroli. Wszystkie kwoty związane z tą jednostką zależną, pierwotnie ujmowane w pozostałych całkowitych dochodach, rozlicza się tak, jak gdyby Grupa bezpośrednio zbyła odpowiadające im aktywa lub zobowiązania jednostki zależnej (tj. przenosi na wynik finansowy lub do innej kategorii kapitału własnego zgodnie z postanowieniami odpowiednich MSSF). Wartość godziwa inwestycji posiadanych w byłej jednostce zależnej na dzień utraty kontroli traktowana jest jako wartość godziwa w chwili początkowego ujęcia w celu umożliwienia ewentualnego rozliczenia kosztu poniesionego w chwili początkowego ujęcia inwestycji w jednostce stowarzyszonej lub wspólnym przedsięwzięciu zgodnie z MSR 39.

2.4. Sprawozdawczość według segmentów operacyjnych

Segment operacyjny jest częścią składową Grupy Kapitałowej BOŚ S.A., angażującą się w działalność gospodarczą, w związku z którą może uzyskiwać przychody oraz ponosić koszty, oraz której wyniki są regularnie przeglądane przez Zarząd Grupy. Ponadto wyniki te są wykorzystywane przy podejmowaniu decyzji o alokacji zasobów do segmentu oraz przy ocenie wyników działalności segmentu. Dla każdego z wydzielonych segmentów są dostępne oddzielne informacje finansowe.

Sprawozdawczość dotycząca segmentów jest oparta na tej samej podstawie, co zastosowana do celów sprawozdawczości wewnętrznej.

Zgodnie z MSSF 8 Grupa wyodrębniła następujące segmenty operacyjne:

- pion korporacji i finansów publicznych,
- pion detaliczny,
- działalność skarbową i inwestycyjną,
- działalność maklerską
- pozostałe (nieulokowane w segmentach).

Grupa nie prowadzi działalności zdwywersyfikowanej pod względem geograficznym. Szczegółowy opis zasad sprawozdawczości według segmentów przedstawiono w nocie 43.

2.5. Wycena pozycji wyrażonych w walutach obcych

(a) Waluta funkcjonalna i waluta prezentacji

Pozycje zawarte w sprawozdaniach finansowych jednostek Grupy wycenia się w walucie podstawowego środowiska gospodarczego, w którym dana jednostka prowadzi działalność („waluta funkcjonalna”). Roczne skonsolidowane sprawozdanie finansowe prezentowane jest w złotych polskich, które są walutą funkcjonalną i walutą prezentacji.

(b) Transakcje i salda

Transakcje wyrażone w walutach obcych przeliczane są na walutę funkcjonalną według kursu obowiązującego w dniu transakcji. Zyski i straty z tytułu rozliczenia tych transakcji oraz wyceny bilansowej aktywów i zobowiązań wyrażonych w walutach obcych ujmuje się w rachunku zysków i strat. Różnice kursowe z tytułu pozycji niepieniężnych, takich jak aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez rachunek zysków i strat, wykazuje się w ramach zysków i strat z tytułu zmian wartości godziwej. Różnice kursowe z tytułu takich pozycji niepieniężnych jak instrumenty kapitałowe zaklasyfikowane do aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży, uwzględnia się w pozostałych dochodach całkowitych.

Zmiana wartości godziwej pieniężnych aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży obejmuje różnice kursowe wynikające z wyceny według zamortyzowanego kosztu, które ujmowane są w rachunku zysków i strat.

Aktywa i zobowiązania bilansowe wyrażone w walutach obcych przeliczane są na złote według kursu średniego ustalanego przez Prezesa NBP, obowiązującego na dzień sprawozdawczy.

2.6. Przychody i koszty z tytułu odsetek

W skonsolidowanym rachunku zysków i strat ujmowane są wszystkie przychody odsetkowe dotyczące instrumentów finansowych wycenianych według kosztu zamortyzowanego przy wykorzystaniu metody efektywnej stopy procentowej, aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży oraz aktywów finansowych wycenianych według wartości godziwej przez wynik finansowy.

Metoda efektywnej stopy procentowej jest metodą obliczania zamortyzowanej wartości początkowej aktywów lub zobowiązań finansowych oraz alokacji przychodów lub kosztów z tytułu odsetek do właściwego okresu. Efektywna stopa procentowa to stopa, dla której zdyskontowane przyszłe płatności lub wpływy pieniężne są równe bieżącej wartości bilansowej netto danego aktywa lub zobowiązania finansowego. Obliczając efektywną stopę procentową, Grupa szacuje przepływy pieniężne uwzględniając wszystkie warunki umowne danego instrumentu finansowego (np. opcje wcześniejszej spłaty niepodlegające wydzieleniu), nie biorąc jednak pod uwagę możliwych przyszłych strat z tytułu niespłaconych kredytów. Kalkulacja ta uwzględnia wszystkie opłaty zapłacone lub otrzymane między stronami umowy, które są integralną częścią efektywnej stopy procentowej, oraz koszty transakcji i wszystkie inne premie lub dyskonta.

W momencie dokonania odpisu z tytułu utraty wartości aktywa finansowego lub grupy podobnych aktywów finansowych, przychody z tytułu odsetek wykazywane są według stopy procentowej, według której zdyskontowane zostały przyszłe przepływy pieniężne dla celów wyceny utraty wartości.

2.7. Rachunkowość zabezpieczeń

Rachunkowość zabezpieczeń ujmuje wpływające na rachunek zysków i strat skutki kompensowania zmian wartości godziwej i przepływów pieniężnych instrumentu zabezpieczającego i pozycji zabezpieczanej.

Grupa stosuje rachunkowość zabezpieczeń, pod warunkiem spełnienia wszystkich poniższych kryteriów, określonych w MSR 39:

- w momencie ustanowienia zabezpieczenia formalnie wyznaczono i udokumentowano powiązanie zabezpieczające, cel zarządzania ryzykiem przez Grupę oraz strategię ustanowienia zabezpieczenia; dokumentacja zawiera identyfikację instrumentu zabezpieczającego, zabezpieczanej pozycji, charakter zabezpieczanego ryzyka oraz sposób, w jaki Grupa będzie oceniała efektywność instrumentu zabezpieczającego w kompensowaniu zagrożenia zmianami

wartości godziwej pozycji zabezpieczanej lub przepływów pieniężnych związanych z zabezpieczaniem ryzykiem,

- oczekuje się, że zabezpieczenie będzie wysoce efektywne w kompensowaniu zmian wartości godziwej lub przepływów pieniężnych wynikających z zabezpieczanego ryzyka, zgodnie z udokumentowaną pierwotnie strategią zarządzania ryzykiem, dotyczącą tego konkretnego powiązania zabezpieczającego,
- w przypadku zabezpieczeń przepływów pieniężnych, planowana transakcja będąca przedmiotem zabezpieczenia, musi być wysoce prawdopodobna oraz musi podlegać zagrożeniu zmianami przepływów pieniężnych, które w rezultacie mogą wpływać na rachunek zysków i strat,
- efektywność zabezpieczenia można wiarygodnie ocenić tj. wartość godziwa lub przepływy pieniężne związane z pozycją zabezpieczaną wynikające z zabezpieczanego ryzyka oraz wartość godziwa instrumentu zabezpieczającego, mogą być wiarygodnie wycenione,
- zabezpieczenie jest na bieżąco oceniane i stwierdza się jego wysoką efektywność we wszystkich okresach sprawozdawczych, na które zabezpieczenia zostało ustanowione.

Grupa stosuje rachunkowość zabezpieczeń przepływów pieniężnych i wartości godziwej.

Zabezpieczenie przepływów pieniężnych jest to zabezpieczenie przed zagrożeniem zmiennością przepływów pieniężnych, które można przypisać konkretnemu rodzajowi ryzyka związanego z ujętym składnikiem aktywów lub zobowiązaniem (takim jak całość lub część przyszłych płatności odsetkowych od zadłużenia o zmiennym oprocentowaniu) lub z wysoce prawdopodobną planowaną transakcją, i które mogłoby wpływać na rachunek zysków i strat.

Zabezpieczenie przyszłych przepływów pieniężnych, spełniających warunki rachunkowości zabezpieczeń, Grupa ujmuje w sposób następujący:

- zyski lub straty związane z instrumentem zabezpieczającym, z tytułu efektywnej części zabezpieczenia, są ujmowane w czasie trwania powiązania zabezpieczenia w kapitale własnym, poprzez sprawozdanie z całkowitych dochodów,
- zyski lub straty związane z instrumentem zabezpieczającym, z tytułu ewentualnej nieefektywnej części zabezpieczenia, są ujmowane w skonsolidowanym rachunku zysków i strat, w pozycji „Wynik na rachunkowości zabezpieczeń”,
- odsetki od zabezpieczających instrumentów pochodnych prezentowane są w tej samej linii rachunku wyników, w której prezentowane są odsetki od instrumentów zabezpieczanych, tzn.: w wyniku odsetkowym.

W przypadku, gdy zabezpieczenie przepływów pieniężnych przestało spełniać kryteria stosowania rachunkowości zabezpieczeń, wycena instrumentu zabezpieczającego ujęta bezpośrednio w kapitale na dzień ostatniego efektywnego testu pozostaje w kapitałach do czasu realizacji przepływu wynikającego z transakcji zabezpieczanej. Przeniesienie wyceny, o której mowa w zdaniu poprzednim, do rachunku zysków i strat do pozycji „wynik na rachunkowości zabezpieczeń” następuje w okresach, w których transakcja zabezpieczana ma wpływ na rachunek zysków i strat.

Zabezpieczenie wartości godziwej to zabezpieczenie przed ryzykiem zmiany wartości godziwej ujętego składnika aktywów lub zobowiązania lub uprawdopodobnionego przyszłego zobowiązania, albo wyodrębnionej części takiego składnika aktywów, zobowiązania lub uprawdopodobnionego przyszłego zobowiązania, które przypisać można konkretnemu rodzajowi ryzyka i które może wpływać na rachunek zysków i strat.

Zabezpieczenie wartości godziwej spełniające w danym okresie warunki rachunkowości zabezpieczeń Grupa ujmuje w sposób następujący:

- 1) zmiany wartości godziwej instrumentu zabezpieczającego (tj.: instrumentu pochodnego wyznaczonego i kwalifikującego się jako zabezpieczenie wartości godziwej) ujmuje się w rachunku zysków i strat w pozycji „Wynik na rachunkowości zabezpieczeń”,

- 2) zyski lub straty związane z pozycją zabezpieczaną, wynikające z zabezpieczonego ryzyka, korygują wartość bilansową zabezpieczonej pozycji i są ujmowane w rachunku zysków i strat w pozycji „Wynik na rachunkowości zabezpieczeń”,
- 3) odsetki od zabezpieczających instrumentów pochodnych prezentowane są w tej samej linii rachunku wyników, w której prezentowane są odsetki od pozycji zabezpieczanych, tzn.: w wyniku odsetkowym,
- 4) wycena zabezpieczanych składników aktywów finansowych klasyfikowanych jako dostępne do sprzedaży, wynikająca z czynników innych niż zabezpieczone ryzyka, ujmowana jest w kapitale z aktualizacji wyceny do czasu zbycia lub terminu zapadalności tego składnika aktywów.

W przypadku, gdy zabezpieczenie wartości godziwej przestało spełniać kryteria stosowania rachunkowości zabezpieczeń, korektę wartości bilansowej instrumentu zabezpieczonego, wycenianego wg efektywnej stopy procentowej, rozlicza się liniowo w rachunku zysków i strat w okresie pozostałym do terminu wymagalności/zapadalności. Wycena zabezpieczanych składników aktywów finansowych klasyfikowanych jako dostępne do sprzedaży, wynikająca z czynników innych niż zabezpieczone ryzyka, prezentowana jest w kapitale z aktualizacji wyceny do czasu zbycia lub terminu zapadalności tego składnika aktywów.

2.8. Przychody i koszty z tytułu opłat i prowizji

Przychody i koszty z tytułu opłat i prowizji ujmuje się zasadniczo według zasady memoriału, z chwilą wykonania usługi. Opłaty za uruchomienie kredytu dotyczące kredytów, które prawdopodobnie zostaną udzielone są odraczane (wraz z odnośnymi kosztami bezpośrednimi) i ujmowane w chwili ujęcia należności jako korekta efektywnej stopy procentowej kredytu. Koszty prowizji i opłat związanych z kredytami wycenianymi wg ESP są rozliczane od daty ich poniesienia wg ESP. Opłaty z tytułu udostępnienia kredytów konsorcjalnych wykazuje się jako przychód po zakończeniu organizacji konsorcjum, jeżeli Grupa nie zachowała dla siebie żadnej części ryzyka kredytowego lub zachowała część o tej samej efektywnej stopie procentowej, co inni uczestnicy. Prowizje i opłaty z tytułu negocjowania lub uczestnictwa w negocjowaniu transakcji na rzecz osoby trzeciej, takiej jak nabycie akcji/udziałów lub innych papierów wartościowych bądź nabycie lub zbycie przedsiębiorstwa, ujmuje się z chwilą zrealizowania odnośnej transakcji. Opłaty z tytułu zarządzania portfelem i inne opłaty za usługi zarządzania, doradztwa i inne są wykazywane na podstawie odpowiednich umów o świadczenie usług, zazwyczaj proporcjonalnie do upływu czasu.

Przychody z tytułu opłat i prowizji z działalności maklerskiej ujmuje się zasadniczo według zasady memoriału, z chwilą wykonania usługi. Są to przede wszystkim: prowizje od operacji instrumentami finansowymi we własnym imieniu, lecz na rachunek dającego zlecenie.

2.9. Zasady ujmowania przychodów i kosztów związanych z bancassurance

Bank ujmuje i rozlicza przychody i koszty z tytułu oferowanych produktów ubezpieczeniowych zgodnie z treścią ekonomiczną tych produktów. Ze względu na treść ekonomiczną Bank rozróżnia opłaty stanowiące:

- 1) integralną część wynagrodzenia z tytułu oferowanego dodatkowo instrumentu finansowego,
- 2) wynagrodzenie za wykonanie dodatkowych czynności już po sprzedaży produktu ubezpieczeniowego,
- 3) wynagrodzenie otrzymywanego z tytułu świadczenia usług pośrednictwa ubezpieczeniowego.

Otrzymane lub należne Bankowi wynagrodzenie z tytułu sprzedaży produktu ubezpieczeniowego wraz z instrumentem finansowym, gdy produkt ubezpieczeniowy jest bezpośrednio powiązany z instrumentem finansowym, stanowi integralną część wynagrodzenia z tytułu oferowanego instrumentu finansowego i rozliczane jest w czasie jako integralna część stopy procentowej oraz ujmowane jest w rachunku zysków i strat w pozycji przychody z tytułu odsetek. Bezpośrednie powiązanie występuje w szczególności, gdy jest spełniony co najmniej jeden z dwóch warunków:

- 1) instrument finansowy jest oferowany przez Bank zawsze z produktem ubezpieczeniowym tj. obydwie transakcje zostały zawarte w tym samym czasie lub zostały zawarte w sekwencji, w której każda kolejna transakcja wynika z poprzedniej,
- 2) produkt ubezpieczeniowy jest oferowany przez Bank wyłącznie z instrumentem finansowym tj. nie ma możliwości zakupu w Banku produktu ubezpieczeniowego identycznego co do formy prawnej, warunków i treści ekonomicznej bez połączonego zakupu finansowego.

Przy braku spełnienia jednego z warunków dokonywana jest szczegółowa analiza treści ekonomicznej produktu ubezpieczeniowego pod kątem spełnienia kryteriów niezależności umów ubezpieczenia od oferowanych instrumentów finansowych. Analiza bezpośredniego powiązania produktu ubezpieczeniowego z instrumentem finansowym może skutkować podziałem produktu złożonego, tj.: wydzieleniem wartości godziwej instrumentu finansowego oraz wartości godziwej produktu ubezpieczeniowego sprzedawanego łącznie z tym instrumentem. W takim przypadku wynagrodzenie należne Bankowi z tytułu sprzedaży produktu ubezpieczeniowego jest dzielone pomiędzy część stanowiącą element zamortyzowanego kosztu instrumentu finansowego oraz część stanowiącą wynagrodzenie za wykonanie czynności pośrednictwa ubezpieczeniowego. Podział wynagrodzenia dokonywany jest proporcjonalnie do wartości godziwej instrumentu finansowego oraz wartości godziwej usługi pośrednictwa w stosunku do sumy obu tych wartości. Wartość godziwą instrumentu finansowego wylicza się metodą dochodową opartą na przeliczeniu przyszłych kwot na wartość bieżącą, z uwzględnieniem bieżących danych na temat dochodowości i kosztowości produktu. Wartość godziwą usługi pośrednictwa wylicza się metodą rynkową przy wykorzystaniu cen i innych odpowiednich informacji generowanych przez identyczne lub porównywalne transakcje rynkowe.

Wynagrodzenie z tytułu wykonania usługi pośrednictwa Bank ujmuje w przychodach z tytułu prowizji w momencie sprzedaży produktu ubezpieczeniowego lub jego odnowienia. Przychody z tytułu wynagrodzenia za sprzedaż produktów ubezpieczeniowych pomniejszane są o rezerwę na oszacowaną przez Bank wartość procentową zwrotów dokonywanych w okresach po sprzedaży produktu ubezpieczeniowego (np.: z tytułu rezygnacji przez klienta z ubezpieczenia). Jeżeli w okresie umowy ubezpieczenia Bank otrzymuje wynagrodzenie z tytułu wykonywania czynności/usług wynikających z zaoferowanego produktu ubezpieczeniowego lub jeśli ich wykonywanie jest prawdopodobne, Bank rozlicza to wynagrodzenie w okresie obowiązywania umowy, przy uwzględnieniu zasady współmierności przychodów i kosztów. Wynagrodzenie to ujmowane jest w przychodach z tytułu prowizji z zachowaniem zasady określenia stopnia zaawansowania czynności/usług. W przypadku, gdy nie jest możliwe dokładne określenie liczby działań wykonywanych przez Bank w określonym przedziale czasu, Bank rozlicza wynagrodzenie liniowo w okresie życia produktu ubezpieczeniowego, o ile nie istnieją dowody, że inna metoda rozliczenia lepiej zobrazuje stopień zaawansowania prac.

Wysokość przewidywanych zwrotów oraz proporcje podziału przychodów ze względu na ich treść ekonomiczną jest weryfikowana każdorazowo po powzięciu informacji o istotnych zmianach w tym zakresie, nie rzadziej niż na dzień bilansowy.

Koszty bezpośrednio związane ze sprzedażą produktu ubezpieczeniowego z instrumentem finansowym rozliczane są zgodnie z zasadą współmierności przychodów i kosztów jako:

- 1) element zamortyzowanego kosztu instrumentu finansowego, jeśli całość przychodów związanych ze sprzedażą produktu ubezpieczeniowego będzie rozliczana metodą efektywnej stopy procentowej,
- 2) odpowiednio w proporcji zastosowanej przy podziale przychodów na rozpoznawane w ramach kalkulacji kosztu zamortyzowanego i przychodów rozpoznawanych jednorazowo lub rozliczanych w czasie, jeżeli dokonano podziału wynagrodzenia.

Koszty stałe lub niepowiązane bezpośrednio ze sprzedażą produktów ubezpieczeniowych lub instrumentów finansowych są ujmowane w rachunku zysków i strat w momencie ich poniesienia.

2.10. Inwestycje w jednostkach stowarzyszonych

Inwestycje w jednostkach stowarzyszonych są wykazywane w sprawozdaniu finansowym według ceny nabycia, pomniejszonej o ewentualne odpisy z tytułu utraty wartości .

2.11. Aktywa i zobowiązania finansowe

Grupa klasyfikuje swoje aktywa finansowe do następujących kategorii: aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez rachunek zysków i strat, pożyczki i należności, inwestycje utrzymywane do terminu zapadalności, oraz aktywa finansowe dostępne do sprzedaży. O klasyfikacji inwestycji decyduje Zarząd Grupy w momencie wykazania ich po raz pierwszy.

(a) Aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez rachunek zysków i strat

Kategoria ta obejmuje w Grupie aktywa finansowe przeznaczone do obrotu oraz instrumenty pochodne, które nie zostały wyznaczone jako instrumenty zabezpieczające. Grupa nie posiada aktywów finansowych przeznaczonych w momencie ich początkowego ujęcia do wyceny w wartości godziwej, z zyskami lub stratami ujmowanymi w rachunku zysków i strat. Zyski i straty z tytułu aktywów finansowych wycenianych w wartości godziwej przez rachunek zysków i strat odnoszone są na wynik działalności handlowej, natomiast przychody i koszty z tytułu odsetek, amortyzacji dyskonta i premii na wynik z tytułu odsetek. Składnik aktywów finansowych zalicza się do tej kategorii, jeżeli nabyty został przede wszystkim w celu sprzedaży w krótkim terminie lub stanowi instrument pochodny o ile nie został on wyznaczony jako instrument zabezpieczający.

(b) Pożyczki i należności

Pożyczki i należności to niezaliczane do instrumentów pochodnych aktywa finansowe o ustalonych lub możliwych do ustalenia płatnościach, nienotowane na aktywnym rynku, inne niż:

- (i) należności przeznaczone do sprzedaży w krótkim terminie (klasyfikowane jako przeznaczone do obrotu),
- (ii) zaklasyfikowane przy początkowym ujęciu jako instrumenty dostępne do sprzedaży,
- (iii) instrumenty, w których Grupa nie odzyska zasadniczo całości zainwestowanej kwoty w sposób inny niż z powodu ryzyka kredytowego.

Przychody z tytułu odsetek ujmuje się w rachunku zysków i strat przez okres obowiązywania umów metodą efektywnej stopy procentowej.

(c) Utrzymywane do terminu zapadalności

Inwestycje utrzymywane do terminu zapadalności to niezaliczane do pożyczek i należności aktywa finansowe o ustalonych lub możliwych do ustalenia płatnościach i ustalonym terminie zapadalności, które Zarząd zamierza i jest w stanie utrzymać do terminu zapadalności. Gdyby Grupa dokonała sprzedaży istotnej części aktywów utrzymywanych do terminu zapadalności klasyfikacja całej kategorii zostałaby zmieniona na aktywa dostępne do sprzedaży. Przychody i koszty z tytułu odsetek, premii i dyskonta ujmowane są w rachunku zysków i strat i odnoszone na wynik z tytułu odsetek.

(d) Dostępne do sprzedaży

Inwestycje dostępne do sprzedaży to inwestycje, które Grupa zamierza utrzymywać przez czas nieokreślony, a które nie zostały zakwalifikowane ani do aktywów wycenianych do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat, ani do portfela aktywów utrzymywanych do terminu zapadalności, ani do pożyczek i należności. Mogą one zostać sprzedane, aby poprawić płynność lub w reakcji na zmiany stóp procentowych, kursów wymiany walut lub cen instrumentów kapitałowych. Zyski i straty z tytułu zmiany wartości godziwej aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży są odnoszone do sprawozdania z całkowitych dochodów jako pozostałe całkowite dochody do czasu usunięcia danego składnika aktywów finansowych z bilansu lub utraty jego wartości – wówczas łączna kwota zysków i strat ujmowanych dotychczas w sprawozdaniu z całkowitych dochodów jako pozostałe całkowite dochody wykazywana jest w rachunku zysków i strat w pozycji wynik na inwestycyjnych (lokacyjnych) papierach wartościowych lub w pozycji wynik odpisów (netto) z tytułu utraty wartości. Natomiast dyskonto, premie i odsetki naliczane według efektywnej stopy procentowej ujmowane są w rachunku zysków i strat i wykazywane w pozycji wynik z tytułu odsetek. Dywidendy z tytułu instrumentów

kapitałowych dostępnych do sprzedaży są wykazywane w rachunku zysków i strat w pozycji przychody z tytułu dywidend w momencie ustanowienia prawa jednostki do otrzymania płatności.

Transakcje zakupu i sprzedaży aktywów finansowych wycenianych w wartości godziwej przez rachunek zysków i strat, utrzymywanych do terminu zapadalności i dostępnych do sprzedaży ujmuje się na dzień przeprowadzenia transakcji – dzień, w którym Grupa podejmie zobowiązanie do zakupu lub sprzedaży danego składnika aktywów. Pożyczki i należności wykazywane są w momencie wypłaty gotówki na rzecz kredytobiorcy. Aktywa finansowe ujmuje się początkowo według wartości godziwej powiększonej o koszty transakcyjne, z wyjątkiem aktywów finansowych wycenianych w wartości godziwej przez rachunek zysków i strat, które początkowo wykazywane są według wartości godziwej. Aktywa finansowe wyłącza się ze sprawozdania z sytuacji finansowej, gdy prawa do uzyskania przepływów pieniężnych z ich tytułu wygasły lub zostały przeniesione i Grupa dokonała przeniesienia zasadniczo całego ryzyka i wszystkich pożytków z tytułu ich własności.

Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży i aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez rachunek zysków i strat są na dzień bilansowy wykazywane według wartości godziwej. Pożyczki i należności oraz inwestycje utrzymywane do terminu zapadalności wykazywane są według skorygowanej ceny nabycia (zamortyzowanego kosztu), metodą efektywnej stopy procentowej.

W portfelu aktywów dostępnych do sprzedaży Grupa posiada m.in.: obligacje komunalne, papiery wyemitowane przez banki, przez Skarb Państwa, bony NBP oraz instrumenty kapitałowe. Wartość godziwa papierów notowanych wynika z ich bieżącej ceny rynkowej. Jeżeli rynek na dany składnik aktywów finansowych nie jest aktywny (a także w odniesieniu do nienotowanych papierów wartościowych), Grupa ustala wartość godziwą, stosując techniki wyceny. Obejmują one wykorzystanie cen uzyskanych w ramach transakcji, które zostały dokonane w terminie bliskim dacie bilansowej na normalnych zasadach rynkowych jak również odwołanie się do innych, podobnych instrumentów, analizę zdyskontowanych przepływów pieniężnych (w tym uwzględniając m.in.: marżę na ryzyko kredytowe) i inne metody wyceny powszechnie stosowane przez uczestników rynku (m.in. wycenę metodą porównawczą do spółek o zbliżonym profilu działalności notowanych na Giełdzie Papierów Wartościowych w Warszawie S.A. z uwzględnieniem dyskonta z tytułu braku płynności).

W rzadkich przypadkach, gdy zastosowanie takich modeli nie jest możliwe i nie ma możliwości ustalenia wartości godziwej w sposób rzetelny, instrumenty finansowe wykazywane są według kosztu nabycia.

(e) Zobowiązania finansowe

Zobowiązania przy początkowym ujęciu wykazuje się w wartości godziwej, a w okresie późniejszym wykazuje się je według zamortyzowanego kosztu z zastosowaniem efektywnej stopy procentowej. Jednostka wyłącza ze swojego bilansu zobowiązanie finansowe wtedy, gdy zobowiązanie wygasło, to znaczy kiedy obowiązek określony w umowie został wypełniony, umorzony lub wygasł. Zobowiązania z tytułu pochodnych instrumentów finansowych wyceniane są do wartości godziwej zgodnie z opracowanymi przez Grupę modelami.

W Grupie nie występują zobowiązania finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy.

(f) Przekwalifikowanie instrumentów finansowych

Instrumenty finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy, jeżeli przestały być utrzymywane w celu sprzedaży lub odkupienia ich w bliskim terminie, mogą być przekwalifikowane:

- 1) do kategorii pożyczki i należności pod warunkiem, że Bank ma zamiar i może utrzymać te aktywa w dającej się przewidzieć przyszłości lub do czasu, gdy staną się one wymagalne; lub
- 2) do innych kategorii jedynie w wyjątkowych okolicznościach.

Powyższe nie ma zastosowania w odniesieniu do:

- 1) instrumentów pochodnych,
- 2) instrumentów wyznaczonych przez Bank przy początkowym ujęciu jako wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy,

które to instrumenty nie podlegają przekwalifikowaniu.

Przekwalifikowanie składnika aktywów z kategorii wycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy następuje według jego wartości godziwej w dniu przekwalifikowania. Nie poddaje się odwróceniu zysków i strat, które zostały już ujęte w rachunku zysków i strat. Wartość godziwą składnika aktywów finansowych w dniu przekwalifikowania Bank uznaje za jego nowy koszt lub nowy zamortyzowany koszt.

Aktywa finansowe zaliczone uprzednio do innych kategorii nie mogą być przekwalifikowane do przeznaczonych do obrotu.

W 2014 roku oraz w 2013 roku Grupa nie dokonywała przekwalifikowania instrumentów finansowych.

2.12. Wyłączenie składników aktywów finansowych z bilansu

Grupa dokonuje wyłączenia składników aktywów finansowych z bilansu wtedy i tylko wtedy, gdy wygasają umowne prawa do przepływów pieniężnych z tych aktywów lub przenosi składnik aktywów finansowych, a przeniesienie spełnia warunki wyłączenia z bilansu. W szczególności Grupa dokonuje spisania należności kredytowych z bilansu w ciężar utworzonych odpisów z tytułu utraty wartości, gdy te należności są nieściągalne, to znaczy:

- koszty dalszej windykacji należności przekraczać będą spodziewane wpływy z windykacji;
- nieskuteczność egzekucji należności Grupy stwierdzona została odpowiednim dokumentem właściwego organu postępowania egzekucyjnego;
- nie jest możliwe ustalenie majątku dłużnika nadającego się do egzekucji i nie jest znane miejsce pobytu dłużnika;
- roszczenia uległy przedawnieniu.

Ponadto, Grupa dokonuje wyłączenia z ewidencji bilansowej z jednoczesnym przeniesieniem do ewidencji pozabilansowej należności kredytowych, które charakteryzują się następującymi parametrami:

- zaklasyfikowane do należności „straconych” przez okres co najmniej jednego roku.
- utworzona rezerwa celowa (odpowiadająca kwocie odpisu aktualizującego) była równa kwocie należności pozostającej do spłaty, co oznacza, że wartość netto należności była równa zero,
- odpis aktualizacyjny utworzony na ekspozycje był równy kwocie kapitału, a impairmentowa korekta odsetek była równa kwocie odsetek naliczonych, czyli wartość netto kredytów zgodnie z zasadami wyceny MSSF/MSR była równa zero,
- stan prawny ekspozycji – niezakończona upadłość, niezakończony kolejny postępowanie egzekucyjne prowadzone bezskutecznie od wielu lat nie wymagają ciągłego monitorowania.

W 2014 roku Grupa dokonała wyłączenia z ewidencji bilansowej z jednoczesnym przeniesieniem do ewidencji pozabilansowej należności kredytowych należnych od 23 dłużników w wysokości 13 579 tys. zł. z tyt. kapitału.

2.13. Utrata wartości aktywów finansowych

(a) Aktywa finansowe wykazywane według zamortyzowanego kosztu

Bank przeprowadza przegląd swojego portfela kredytowego pod kątem pomiaru utraty wartości ekspozycji kredytowych w okresach miesięcznych. Utrata wartości ekspozycji kredytowych jest ponoszona, gdy istnieją obiektywne dowody utraty wartości na skutek wydarzeń, które nastąpiły po początkowym ujęciu danego składnika aktywów („indywidualne przesłanki utraty wartości”) oraz gdy wydarzenia te mają wpływ na oczekiwane przepływy pieniężne dotyczące tych aktywów, a przepływy te można wiarygodnie oszacować.

Pomiar utraty wartości ekspozycji kredytowych metodą indywidualną oparty jest na wyliczeniu bieżącej wartości oczekiwanych przyszłych przepływów pieniężnych zdyskontowanych z zastosowaniem pierwotnej efektywnej stopy procentowej. W przypadku obniżenia wartości bieżącej możliwych do realizacji przepływów pieniężnych tworzony jest odpis z tytułu utraty wartości. Oczekiwane przyszłe przepływy z zabezpieczeń, szacuje się na podstawie wartości windykacyjnej, pomniejszonej o koszty przejęcia i sprzedaży.

Przy wycenie metodą portfelową stosuje się miary statystyczne skonstruowane na bazie danych historycznych, dotyczące prawdopodobieństwa wystąpienia utraty wartości oraz stopnia odzysku dla

danego portfela z uwzględnieniem wartości zaangażowania kredytowego w danym portfelu. Bank planuje przyszłe przepływy pieniężne na podstawie szacunków opartych na historycznych parametrach. Parametry decydujące o zaklasyfikowaniu ekspozycji kredytowej do konkretnej grupy homogenicznej odzwierciedlają zdolność dłużnika do spłaty całości zobowiązania zgodnie z warunkami umowy.

W procesie rozpoznawania i pomiaru utraty wartości Bank uwzględnia okres kwarantanny. Ekspozycje dla których ustąpiły obiektywne przesłanki utraty wartości mogą być ponownie zaklasyfikowana do grupy ekspozycji bez utraty wartości po okresie karencji, liczonym od momentu wystąpienia zdarzenia powodującego ustąpienie przesłanki. Wymagany okres kwarantanny jest zróżnicowany w zależności od rodzaju przesłanki utraty wartości, jaką zaraportowano wobec danej ekspozycji kredytowej. Przy czym w przypadku ekspozycji klientów korporacyjnych o zaangażowaniu łącznym przekraczającym 500 tys. zł. ekspozycja klasyfikowana jest do portfela ekspozycji o podwyższonym ryzyku (tzw. „watch lista”) i pozostaje w nim przez okres minimum 6 miesięcy.

Przyjęta metodologia pomiaru utraty wartości i założenia, na podstawie których określa się szacunkowe kwoty przepływów pieniężnych i okresy, w których one następują, są poddawane regularnym przeglądom w celu zmniejszenia różnic pomiędzy szacunkową a rzeczywistą wielkością strat.

Wycena odpisów aktualizujących i rezerw utworzonych w złotych oraz w walutach obcych (włączając różnice kursowe) jest odnoszona odpowiednio na koszty lub przychody Banku z tytułu odpisów i rezerw.

(b) Aktywa finansowe wykazywane według kosztu

W odniesieniu do składnika aktywów finansowych wycenianego według kosztu, jeżeli występują obiektywne dowody, że nastąpiła utrata wartości:

- nienotowanego instrumentu kapitałowego, który nie jest wyceniany według wartości godziwej, gdyż jego wartości godziwej nie można wiarygodnie ustalić,
- instrumentu pochodnego, który jest z nim powiązany i musi zostać rozliczony poprzez dostawę takiego nienotowanego instrumentu finansowego,

kwotę straty z tytułu utraty wartości ustala się jako różnicę pomiędzy wartością bilansową składnika aktywów finansowych oraz wartością bieżącą oszacowanych przyszłych przepływów pieniężnych, zdyskontowanych przy zastosowaniu bieżącej rynkowej stopy zwrotu dla podobnych aktywów finansowych. Tak ustalonych strat z tytułu utraty wartości nie poddaje się odwróceniu.

(c) Aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej

Na każdy dzień bilansowy Grupa ocenia, czy istnieją obiektywne przesłanki utraty wartości danego składnika aktywów finansowych lub grupy aktywów finansowych. W przypadku instrumentów kapitałowych klasyfikowanych jako inwestycje dostępne do sprzedaży, przy ocenie, czy nastąpiła utrata wartości, brany jest pod uwagę znaczny lub długotrwały spadek wartości papieru wartościowego poniżej jego wartości początkowej. Jeżeli istnieją tego rodzaju przesłanki dotyczące aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży, łączna strata – ustalona jako różnica pomiędzy pierwotnym kosztem nabycia a bieżącą wartością godziwą, pomniejszona o utratę wartości danego składnika aktywów uprzednio wykazaną w rachunku zysków i strat - zostaje wyksięgowana z kapitału własnego i wykazana w skonsolidowanym rachunku zysków i strat. Odpisy z tytułu utraty wartości instrumentów kapitałowych wykazane w skonsolidowanym rachunku zysków i strat nie są odwracane w rachunku zysków i strat. Jeżeli wartość godziwa instrumentu dłużnego klasyfikowanego jako dostępny do sprzedaży wzrośnie, a wzrost ten będzie można obiektywnie powiązać ze zdarzeniem, które nastąpiło po wykazaniu utraty wartości w rachunku zysków i strat, wówczas odpis z tytułu utraty wartości jest odwracany w rachunku zysków i strat.

(d) Umowy renegotjowane

Renegocjacja warunków spłaty może być przeprowadzana na każdym etapie spłaty kredytu. W ramach zmian warunków spłaty podejmowane są działania mające na celu odzyskanie całości należności Grupy, bądź w sytuacjach szczególnych, zminimalizowanie wysokości przewidywanej straty Grupy. Przesłanką do podjęcia kroków zmierzających do restrukturyzacji zadłużenia jest ustalenie na

podstawie analizy sytuacji finansowej Klienta, ze szczególnym uwzględnieniem programu naprawczego, czy istnieje realna szansa na odzyskanie przez Kredytobiorcę zdolności kredytowej, a co za tym idzie możliwość spłaty zadłużenia.

2.14. Kompensowanie instrumentów finansowych

Składniki aktywów finansowych i zobowiązań finansowych kompensuje się i wykazuje w bilansie w kwocie netto wyłącznie wtedy, gdy Grupa posiada ważny tytuł prawny do dokonania kompensaty ujętych kwot oraz zamierza rozliczyć się w kwocie netto lub jednocześnie zrealizować dany składnik aktywów i uregulować zobowiązanie.

2.15. Umowy sprzedaży i odkupu

Papiery wartościowe sprzedawane przy jednoczesnym zawarciu powiązanej umowy odkupu (transakcje repo, sell-buy-back) są prezentowane w sprawozdaniu finansowym jako inwestycyjne (lokacyjne) papiery wartościowe, jeśli jednostka zachowuje zasadniczo całe ryzyko i wszystkie korzyści związane z posiadaniem danych papierów wartościowych. Zobowiązanie wobec kontrahenta ujmuje się w zobowiązaniach wobec innych banków lub zobowiązaniach wobec klientów, w zależności od jego charakteru. Zakupione papiery wartościowe z przyrzeczeniem odsprzedaży (transakcje reverse repo, buy-sell-back) ujmuje się jako kredyty i pożyczki udzielone innym bankom lub klientom, w zależności od ich charakteru. Różnicę pomiędzy ceną sprzedaży a odkupu traktuje się jako odsetki i ujmuje metodą efektywnej stopy procentowej przez okres obowiązywania umowy. Papiery wartościowe pożyczane kontrahentom nie są wyłączone z bilansu Grupy.

Pożyczonych przez Grupę papierów wartościowych nie ujmuje się w sprawozdaniu finansowym chyba, że zostały sprzedane osobom trzecim. W takim wypadku transakcje kupna i sprzedaży ujmuje się w sprawozdaniu finansowym, zaś odnośne zyski i straty uwzględnia się w wyniku na działalności handlowej. Obowiązek zwrotu pożyczonych papierów ujmuje się według wartości godziwej jako zobowiązania wobec klientów. Ryzyko i korzyści dotyczące papierów pozostają po stronie kontrahenta transakcji.

2.16. Gwarancje finansowe

Gwarancje finansowe to kontrakty, które wymagają od wystawcy dokonania wyspecyfikowanych wypłat pokrywających stratę poniesioną przez posiadacza z powodu nie dokonania przez określonego dłużnika płatności w terminie zgodnym z warunkami instrumentu dłużnego. Tego rodzaju gwarancji finansowych udziela się bankom, instytucjom finansowym i innym organizacjom w imieniu klientów w celu zabezpieczenia kredytów, linii kredytowych i innych bankowych narzędzi finansowania.

W momencie początkowego ujęcia, gwarancje finansowe wycenia się w sprawozdaniu finansowym w wartości godziwej na dzień udzielenia gwarancji.

Po początkowym ujęciu zobowiązania Grupy wynikające z takich gwarancji wycenia się według wyższej z dwóch kwot: wartości początkowego ujęcia pomniejszonej o amortyzację naliczoną w celu ujęcia w rachunku zysków i strat przychodu z tytułu prowizji naliczanych liniowo przez okres trwania gwarancji oraz dokonanego na dzień bilansowy szacunku wydatków, które powstaną w przypadku realizacji gwarancji. Szacunki te określa się na podstawie historii poniesionych strat z gwarancji w przeszłości oraz oceny prawdopodobieństwa realizacji gwarancji. Wzrost odpisu na zobowiązania związany z gwarancjami obciąża rachunek zysków i strat w pozycji wynik odpisów (netto) z tytułu utraty wartości.

2.17. Pochodne instrumenty finansowe

Pochodne instrumenty finansowe wykazywane są w wartości godziwej, począwszy od dnia zawarcia transakcji. Wartość godziwą ustala się w oparciu o notowania instrumentów na aktywnych rynkach, lub w oparciu o techniki wyceny, w tym modele bazujące na zdyskontowanych przepływach pieniężnych. Wszystkie instrumenty pochodne o dodatniej wartości godziwej prezentowane są w bilansie jako aktywa, a o wartości ujemnej jako zobowiązania.

2.18. Aktywa trwale przeznaczone do sprzedaży

Aktywa trwale zalicza się do „przeznaczonych do sprzedaży” i wykazuje według niższej z dwóch kwot: wartości bilansowej i wartości godziwej pomniejszonej o koszty doprowadzenia do sprzedaży, jeżeli ich wartość bilansową realizuje się przede wszystkim w drodze transakcji sprzedaży, a nie bieżącego używania.

Jeśli jednostka zaklasyfikowała składnik aktywów (lub grupę do zbycia) jako przeznaczony do sprzedaży, ale jego wartość bilansowa nie zostanie odzyskana w drodze transakcji sprzedaży tylko poprzez jego dalsze wykorzystanie, jednostka zaprzestaje klasyfikacji tego składnika aktywów (lub grupy do zbycia) jako przeznaczonego do sprzedaży.

Jednostka wycenia składnik aktywów, który nie jest dłużej klasyfikowany jako przeznaczony do sprzedaży (lub nie wchodzi już w skład grupy do zbycia zaklasyfikowanej jako przeznaczona do sprzedaży) w kwocie niższej z:

- a) jego wartości bilansowej z dnia poprzedzającego klasyfikację składnika aktywów (lub grupy do zbycia) jako przeznaczonego do sprzedaży, skorygowanej o amortyzację lub aktualizację wyceny, która zostałaby ujęta, gdyby składnik aktywów (lub grupa do zbycia) nie został zaklasyfikowany jako przeznaczony do sprzedaży i
- b) wartości odzyskiwalnej z dnia podjęcia decyzji o jego niesprzedawaniu.

2.19. Wartości niematerialne

(a) *Wartość firmy*

Po początkowym ujęciu, wartość firmy jest wykazywana według ceny nabycia pomniejszonej o wszelkie skumulowane odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości. Test na utratę wartości przeprowadza się raz na rok. Ponadto na każdą datę sprawozdawczą ocenia się, czy nie wystąpiły przesłanki utraty wartości firmy.

Grupa ocenia, czy na datę bilansową nie zaistniały przesłanki powodujące, iż wartość bilansowa wartości firmy jest wyższa od jej wartości odzyskiwanej. W tym celu sporządzany jest corocznie test na utratę wartości w odniesieniu do wartości firmy - niezależnie od tego, czy istnieją przesłanki, które wskazują, iż nastąpiła utrata wartości. Test sporządzany jest zgodnie z MSR 36.

Wartość odzyskiwalna szacowana jest na podstawie wartości użytkowej ośrodków wypracowujących środki pieniężne (dalej CGU), które zostały przyporządkowane do wartości firmy powstałej na skutek przejścia przedsiębiorstwa maklerskiego Elimar na poziomie nie wyższym niż segment operacyjny.

Wartość użytkowa jest bieżącą, szacunkową wartością przyszłych przepływów pieniężnych, których uzyskania Grupa oczekuje z tytułu dalszego użytkowania CGU. Wartość użytkowa uwzględnia wartość końcową (rezydualną) CGU. Wartość rezydualna CGU obliczana jest poprzez ekstrapolację projekcji przepływów pieniężnych poza okres prognozy, przy zastosowaniu określonej stopy wzrostu.

Prognozy dotyczące przyszłych przepływów opiewają na okres 5 lat oraz opierają się na:

- historycznych danych odzwierciedlających potencjał CGU w zakresie generowania przepływów pieniężnych,
- prognozach bilansu i rachunku zysków i strat na okres objęty prognozą,
- założeniach zawartych w budżecie Grupy,
- analizie przyczyn rozbieżności pomiędzy przeszłymi prognozami przepływów pieniężnych a faktycznie uzyskanymi przepływami środków.

Wartość bieżąca przyszłych przepływów obliczana jest przy zastosowaniu adekwatnej stopy dyskontowej, uwzględniającej stopę wolną od ryzyka, premię za ryzyko, premię za niską kapitalizację oraz premię za ryzyko specyficzne.

Wartość bieżąca przyszłych przepływów przyrównywana jest do bilansowej wartości (na dzień sporządzania testu) dla sumy: wartości firmy oraz wartości bilansowej aktywów CGU z wyłączeniem części dotyczącej podatku odroczonego.

(b) *Licencje i oprogramowanie komputerowe*

Zakupione licencje oraz wytworzone we własnym zakresie oprogramowanie komputerowe aktywuje się w wysokości kosztów poniesionych na zakup i przygotowanie do używania konkretnego oprogramowania komputerowego. Aktywowane koszty amortyzuje się przez szacowany okres użytkowania oprogramowania metodą liniową.

Wydatki związane z utrzymaniem programów komputerowych ujmowane są jako koszty z chwilą poniesienia lub koszty rozliczane w czasie.

Okres ekonomicznego użytkowania wartości niematerialnych zawiera się w przedziale powyżej 1 roku do 15 lat.

(c) Nakłady na wartości niematerialne

Grupa aktywuje koszty poniesione na etapie prac rozwojowych przedsięwzięcia prowadzonego we własnym zakresie jedynie w przypadku, gdy Grupa ma możliwość i zamiar ukończenia oraz użytkowania wytwarzanego składnika wartości niematerialnych, posiada stosowne środki techniczne i finansowe służące ukończeniu prac rozwojowych i użytkowaniu składnika oraz ma możliwość wiarygodnego ustalenia nakładów poniesionych, które można bezpośrednio przyporządkować czynnościom tworzenia, produkcji i przystosowania składnika aktywów do użytkowania w sposób zamierzony przez kierownictwo.

Aktywowane koszty amortyzuje się metodą liniową po zakończeniu prac rozwojowych. Szacowany okres użytkowania określony jest indywidualnie.

(d) Testowanie utraty wartości

Wartości niematerialne są badane pod kątem utraty wartości zawsze, gdy występują zdarzenia lub okoliczności wskazujące, że wartość bilansowa może być niemożliwa do odzyskania. Wartość bilansowa jest niezwłocznie obniżana do poziomu wartości odzyskiwalnej, jeżeli wartość bilansowa przewyższa szacunkową wartość odzyskiwalną. Wartość odzyskiwalna jest wyższą z dwóch wartości: wartości godziwej wartości niematerialnych pomniejszonej o koszty ich sprzedaży i wartości użytkowej.

2.20. Rzeczowe aktywa trwałe

Rzeczowe aktywa trwałe wykazuje się według kosztu historycznego pomniejszonego o umorzenie. Koszt historyczny uwzględnia wydatki bezpośrednio związane z nabyciem danych aktywów.

Późniejsze nakłady uwzględnia się w wartości bilansowej danego środka trwałego lub ujmuje jako odrębny środek trwały (tam, gdzie jest to właściwe) tylko wówczas, gdy jest prawdopodobne, że z tytułu tej pozycji nastąpi wpływ korzyści ekonomicznych do Grupy, zaś koszt danej pozycji można wiarygodnie zmierzyć. Wszelkie pozostałe wydatki na naprawę i konserwację odnoszone są do rachunku zysków i strat w okresie obrotowym, w którym je poniesiono.

Grunty nie podlegają amortyzacji. Amortyzację środków trwałych nalicza się metodą liniową przez okresy ich użytkowania, które dla poszczególnych grup środków trwałych wynoszą:

- 40 lat dla budynków,
- 10 lat dla ulepszeń w obcym środku trwałym, lub krócej, jeżeli tak wynika z umowy,
- 3-10 lat dla urządzeń i środków transportu.

Weryfikacji wartości końcowej i okresów użytkowania środków trwałych dokonuje się również na każdy dzień bilansowy.

Amortyzowane środki trwałe są badane pod kątem utraty wartości zawsze, gdy występują zdarzenia lub okoliczności wskazujące, że wartość bilansowa może być niemożliwa do odzyskania. Wartość bilansowa środka trwałego jest niezwłocznie obniżana do poziomu wartości odzyskiwalnej, jeżeli wartość bilansowa przewyższa szacunkową wartość odzyskiwalną. Wartość odzyskiwalna jest wyższą z dwóch wartości: wartości godziwej środka trwałego pomniejszonej o koszty jego sprzedaży i wartości użytkowej.

Zyski i straty z tytułu zbycia środków trwałych ustala się drogą porównania wpływów ze sprzedaży z ich wartością bilansową i ujmuje w rachunku zysków i strat.

Inwestycje rozpoczęte dotyczą środków trwałych będących w toku budowy lub montażu i są wykazywane według cen nabycia lub kosztu wytworzenia, pomniejszonych o ewentualne odpisy z tytułu utraty wartości. Środki trwałe w budowie nie podlegają amortyzacji do czasu zakończenia budowy i przekazania środka trwałego do używania.

2.21. Leasing

W momencie zawarcia umowy ustala się czy umowa zawiera leasing. Dokonuje się tego w oparciu o istotę umowy i wymaga to oceny, czy:

- wywiązanie się z umowy zależy od korzystania z określonego aktywa lub aktywów, oraz
- umowa przekazuje prawo do użytkowania składnika aktywów.

W przypadku umów leasingu, na mocy których następuje przeniesienie zasadniczo całego ryzyka i pożytków wynikających z tytułu posiadania aktywów będących przedmiotem umowy, przedmiot leasingu jest ujmowany w aktywach jako środek trwały i jednocześnie ujmowane jest zobowiązanie w kwocie równej wartości bieżącej minimalnych opłat leasingowych ustalonej na dzień rozpoczęcia leasingu. Opłaty leasingowe są dzielone między koszty finansowe i zmniejszenie salda zobowiązania w sposób umożliwiający uzyskanie stałej stopy odsetek od pozostałego do spłaty zobowiązania. Koszty finansowe ujmowane są bezpośrednio w rachunku zysków i strat.

Umowa jest klasyfikowana jako leasing operacyjny jeśli nie następuje przeniesienie zasadniczo całego ryzyka i korzyści z tytułu posiadania przedmiotu leasingu.

Całość opłat leasingowych dokonanych w ramach leasingu operacyjnego jest rozliczana w ciężar kosztów metodą liniową w okresie trwania umowy leasingowej. W przypadku rozwiązania umowy leasingu przed upływem okresu jej obowiązywania ewentualna płatność wymagana na rzecz leasingodawcy tytułem kary umownej, powiększa koszty w okresie, w którym nastąpiło rozwiązanie umowy.

2.22. Odroczony podatek dochodowy

Na potrzeby skonsolidowanego sprawozdania finansowego podatek odroczony obliczany jest metodą zobowiązań bilansowych. Grupa tworzy rezerwę i aktywa na przejściowe różnice z tytułu odroczonego podatku dochodowego wywołane odmiennością momentu uznawania przychodów za osiągnięte oraz kosztów za poniesione zgodnie ze stosowanymi zasadami rachunkowości i przepisami o podatku dochodowym od osób prawnych.

Główne różnice przejściowe powstają z tytułu aktualizacji wyceny pewnych aktywów i zobowiązań finansowych, w tym kontraktów pochodnych, rezerw na świadczenia emerytalne i inne świadczenia po okresie zatrudnienia, a także strat podatkowych do odliczenia.

Rezerwy z tytułu odroczonego podatku dochodowego ujmowane są w pełnej wysokości z wyjątkiem:

- sytuacji, gdy rezerwa na podatek odroczony powstaje w wyniku początkowego ujęcia wartości firmy lub początkowego ujęcia składnika aktywów bądź zobowiązania przy transakcji nie stanowiącej połączenia jednostek i w chwili jej zawierania nie mającej wpływu ani na zysk lub stratę brutto, ani na dochód do opodatkowania czy stratę podatkową oraz
- w przypadku dodatnich różnic przejściowych wynikających z inwestycji w jednostkach zależnych lub stowarzyszonych i udziałów we wspólnych przedsięwzięciach – z wyjątkiem sytuacji, gdy terminy odwracania się różnic przejściowych podlegają kontroli inwestora i gdy prawdopodobne jest, iż w dającej się przewidzieć przyszłości różnice przejściowe nie ulegną odwróceniu.

Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego ujmuje się, jeżeli jest prawdopodobne, że w przyszłości osiągnięty zostanie dochód do opodatkowania, który umożliwi wykorzystanie różnic przejściowych z wyjątkiem, gdy składnik aktywów z tytułu odroczonego podatku dochodowego wynika z początkowego ujęcia składnika aktywów lub zobowiązań pochodzącego z transakcji, która:

- a) nie jest połączeniem jednostek gospodarczych; oraz
- b) nie wpływa w momencie przeprowadzania transakcji na wynik finansowy brutto ani na dochód do opodatkowania (stratę podatkową).

Podatek dochodowy dotyczący pozycji ujmowanych w pozostałych całkowitych dochodach jest ujmowany również w pozostałych całkowitych dochodach.

Odroczony podatek dochodowy ustala się przy zastosowaniu stawek (i przepisów) podatkowych, które zgodnie z oczekiwaniami będą obowiązywać w momencie realizacji odnośnych aktywów z tytułu odroczonego podatku dochodowego lub uregulowania zobowiązania z tytułu odroczonego podatku

dochodowego przyjmując za podstawę stawki podatkowe (i przepisy podatkowe) obowiązujące na dzień bilansowy lub takie, których obowiązywanie w przyszłości jest pewne na dzień bilansowy.

Grupa kompensuje ze sobą aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego z rezerwami z tytułu odroczonego podatku dochodowego wtedy i tylko wtedy, gdy posiada możliwy do wyegzekwowania tytuł prawny do przeprowadzenia kompensat należności ze zobowiązaniami z tytułu bieżącego podatku i odroczonego podatku dochodowy ma związek z tym samym podatnikiem i tym samym organem podatkowym.

2.23. Aktywa przejęte za długi

Aktywa przejęte za długi wycenia się na moment ich początkowego ujęcia w kwocie odpowiadającej ich wartości godziwej. W przypadku, gdy wartość godziwa przejętych aktywów jest wyższa od kwoty długu, różnica stanowi zobowiązanie wobec kredytobiorcy i jest zwracana na rachunek właściciela przejętego majątku po pomniejszeniu o koszty poniesione w związku z przejęciem, przechowaniem i wyceną.

W Grupie nie występują aktywa przejęte za długi.

2.24. Przedpłaty, rozliczenia międzyokresowe i przychody przyszłych okresów

Przedpłaty dotyczą kosztów poniesionych w bieżącym roku obrotowym, a dotyczących okresów przyszłych. Są one ujmowane w bilansie w pozycji inne aktywa.

Bierne rozliczenia międzyokresowe kosztów stanowią koszty dotyczące bieżącego okresu, które będą poniesione przez Grupę w okresach przyszłych. Bierne międzyokresowe rozliczenia kosztów oraz przychody przyszłych okresów są prezentowane w bilansie w pozycji „Pozostałe zobowiązania”.

2.25. Rezerwy na świadczenia pracownicze

Grupa tworzy rezerwy na zobowiązania z tytułu odpraw emerytalnych ustalone w oparciu o oszacowania tego rodzaju zobowiązań na podstawie modelu aktuarialnego. Stosowany przez Grupę model aktuarialny w celu ustalenia wartości bieżącej swoich zobowiązań z tytułu określonych świadczeń oraz związanych z nimi kosztów bieżącego zatrudnienia - oraz tam gdzie ma to zastosowanie - kosztów przeszłego zatrudnienia wykorzystuje metodę prognozowanych uprawnień jednostkowych. Zgodnie z metodą prognozowanych uprawnień jednostkowych (czasami znaną pod nazwą metody świadczeń narosłych w stosunku do stażu pracy lub metody „świadczenie/staż pracy”), każdy okres wykonywania pracy jest postrzegany jako powodujący powstanie dodatkowej jednostki uprawnienia do świadczeń i każda jednostka uprawnienia do świadczeń wyliczana jest oddzielnie przed wejściem w skład ostatecznego zobowiązania. Zyski i straty aktuarialne ujmowane są w całości w całkowitych innych dochodach.

2.26. Rezerwy

Rezerwy ujmuje się wówczas, gdy spełnione są łącznie następujące warunki:

- na dzień bilansowy Grupa posiada obecny, prawny lub zwyczajowo oczekiwany obowiązek wydatkowania środków, wynikający ze zdarzeń przeszłych; przy czym do określenia istnienia tego obowiązku wykorzystywane są opinie prawne,
- gdy prawdopodobieństwo zaistnienia wydatku z tytułu zaspokojenia roszczeń jest wyższe niż prawdopodobieństwo braku takiego wydatku, oraz
- gdy wielkość tego wydatku można wiarygodnie oszacować.

Rezerwy wyceniane są w bieżącej wartości nakładów, które jak się oczekuje, będą niezbędne do wypełnienia obowiązku, z uwzględnieniem wartości pieniądza w czasie (jeśli jest to istotne), oraz ryzyka związanego z danym obowiązkiem.

W przypadku dyskontowania kwoty przewidywanego wydatku, wzrost rezerwy spowodowany wpływem czasu wykazuje się jako koszt z tytułu odsetek.

2.27. Kapitał własny

Kapitały własne stanowią kapitały i fundusze tworzone przez jednostkę dominującą oraz spółki zależne zgodnie z obowiązującym prawem, właściwymi ustawami oraz ze statutem Banku. Pozycje kapitałów własnych jednostek zależnych, inne niż kapitał zakładowy dodaje się do odpowiednich pozycji kapitałów własnych jednostki dominującej.

(a) Kapitał podstawowy

Na kapitał podstawowy składa się zarejestrowany kapitał zakładowy jednostki dominującej i kapitał zapasowy ze sprzedaży akcji powyżej wartości nominalnej.

Kapitał zakładowy dotyczy jedynie kapitału jednostki dominującej. Wykazywany jest według wartości nominalnej, zgodnie ze statutem oraz wpisem do Krajowego Rejestru Sądowego.

Kapitał zapasowy ze sprzedaży akcji powyżej wartości nominalnej tworzony jest z nadwyżki osiągniętej przy emisji akcji powyżej wartości nominalnej pozostałej po pokryciu kosztów emisji.

(b) Akcje własne.

W przypadku wykupu akcji własnych, kwota zapłaty za akcje własne obciąża kapitał własny i jest wykazywana w bilansie w odrębnej pozycji „akcje własne”.

(c) Kapitał z aktualizacji wyceny

Kapitał z aktualizacji wyceny obejmuje zmianę wartości aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży wynikającą z ich wyceny oraz podatek odroczony od pozycji ujętych w kapitale z aktualizacji wyceny, zyski lub straty związane z instrumentem zabezpieczającym, z tytułu efektywnej części zabezpieczenia, oraz zyski i straty aktuarialne w programie określonych świadczeń

(d) Zyski zatrzymane

Zyski zatrzymane obejmują niepodzielony wynik finansowy oraz pozostałe kapitały tj. pozostały kapitał zapasowy, pozostałe kapitały rezerwowe oraz fundusz ogólnego ryzyka.

Pozostałe kapitały tworzone są z odpisów z zysku i są przeznaczone na cele określone w statucie lub przepisach prawa.

2.28. Płatności na bazie akcji

W Grupie realizowany jest program motywacyjny, w ramach którego kluczowym członkom kadry menedżerskiej przyznawane są prawa do nabycia akcji Banku Ochrony Środowiska S.A.

Koszt transakcji rozliczanych z pracownikami w instrumentach kapitałowych jest wyceniany przez odniesienie do wartości godziwej na dzień przyznania praw. Wartość godziwa ustalana jest przy zastosowaniu symulacji Monte Carlo. Przy wycenie transakcji rozliczanych w instrumentach kapitałowych uwzględniane są rynkowe warunki nabycia uprawnień (związane z ceną akcji jednostki dominującej) oraz warunki inne niż warunki nabycia uprawnień.

Koszt transakcji rozliczanych w instrumentach kapitałowych jest ujmowany wraz z odpowiadającym mu wzrostem wartości kapitału własnego w okresie, w którym spełnione zostały warunki dotyczące wyników i świadczenia pracy, kończącym się w dniu, w którym określone pracownicy zdobędą pełne uprawnienia do świadczeń („dzień nabycia praw”). Skumulowany koszt ujęty z tytułu transakcji rozliczanych w instrumentach kapitałowych na każdy dzień bilansowy do dnia nabycia praw odzwierciedla stopień upływu okresu nabywania praw oraz liczbę nagród, do których prawa – w opinii Zarządu jednostki dominującej na ten dzień, opartej na możliwie najlepszych szacunkach liczby instrumentów kapitałowych – zostaną ostatecznie nabyte.

Grupa nie rozpoznaje kosztów z tytułu opcji menedżerskich, dla których nie zostały spełnione nierynkowe warunki związane z dokonaniem lub warunki związane ze świadczeniem pracy. W przypadku niespełnienia rynkowych warunków nabycia uprawnień koszty z tytułu programu są ujmowane, o ile pozostałe (nierynkowe) warunki związane z dokonaniem oraz warunki związane ze świadczeniem pracy zostały spełnione.

W przypadku modyfikacji warunków przyznawania nagród rozliczanych w instrumentach kapitałowych, w ramach spełnienia wymogu minimum ujmuje się koszty, jak w przypadku gdyby warunki te nie uległy zmianie. Ponadto, ujmowane są koszty z tytułu każdego wzrostu wartości transakcji w wyniku modyfikacji, wycenione na dzień zmiany.

W przypadku anulowania nagrody rozliczanej w instrumentach kapitałowych, jest ona traktowana w taki sposób, jakby prawa do niej zostały nabyte w dniu anulowania, a wszelkie jeszcze nieujęte koszty z tytułu nagrody są niezwłocznie ujmowane. Dotyczy to również nagród, w przypadku których warunki inne niż warunki nabycia uprawnień będące pod kontrolą jednostki dominującej lub pracownika nie są spełnione. Jednakże w przypadku zastąpienia anulowanej nagrody nową nagrodą – określoną jako nagroda zastępcza w dniu jej przyznania, nagroda anulowana i nowa nagroda są traktowane tak, jakby stanowiły modyfikację pierwotnej nagrody, tj. w sposób opisany powyżej.

Koszty z tytułu programu są ujmowane w kapitale w korespondencji z kosztami wynagrodzeń.

2.29. Środki pieniężne i ich ekwiwalenty

Dla potrzeb rachunku przepływów pieniężnych, środki pieniężne i ekwiwalenty środków pieniężnych obejmują pozycje wymagalne w ciągu trzech miesięcy od dnia nabycia, w tym: kasę, środki w bankach centralnych o możliwościach dysponowania, bony skarbowe oraz inne kwalifikujące się bony, kredyty i pożyczki udzielone innym bankom, należności od innych banków oraz krótkoterminowe papiery wartościowe Skarbu Państwa.

2.30. Działalność maklerska

Dom Maklerski BOŚ S.A. prowadzi działalność powierniczą w zakresie obsługi rachunków papierów wartościowych klientów. Aktywa te nie zostały wykazane w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym, ponieważ Grupa nie posiada nad nimi kontroli, nie osiąga z ich tytułu korzyści oraz nie ponosi ryzyk związanych z powyższymi aktywami.

2.31. Dane porównawcze

W 2014 roku Grupa opracowała model dotyczący rezerwy na zwroty wynagrodzenia z tytułu bancassurance zgodny z wymogami Rekomendacji U, która wejdzie w życie z dniem 1 kwietnia 2015 roku. Model wykazał brakującą kwotę rezerwy na zwroty utworzoną w latach poprzednich w wysokości 3 006 tys. zł. Grupa dokonała również zmiany klasyfikacji inwestycji pod MSSF 10 dotyczącej spółki stowarzyszonej. W związku z powyższym Grupa dokonała retrospektywnego przekształcenia pozycji w sprawozdaniu finansowym.

Poniżej zaprezentowane zostały przekształcone dane porównawcze za okres 12 miesięcy zakończony 31 grudnia 2013 roku, na dzień 31 grudnia oraz 1 stycznia 2013 roku ujęte w niniejszym sprawozdaniu finansowym.

Pozycja w rachunku zysków i strat Banku	Tytuł	12 miesięcy zakończonych		
		31-12-2013 dane opublikowane	wpływ korekty	31-12-2013 dane zaprezentowane w niniejszym sprawozdaniu finansowym
Przychody z tytułu odsetek i przychody o podobnym charakterze	Korekta przychodów z tytułu bancassurance	774 227	-1 737	772 490
Wynik z tytułu odsetek		277 878	-1 737	276 141
Przychody z tytułu opłat i prowizji	Korekta przychodów z tytułu bancassurance	140 345	-168	140 177
Wynik z tytułu opłat i prowizji		109 947	-168	109 779
Wynik na działalność operacyjnej		74 661	-1 905	72 756
Zysk brutto		74 661	-1 905	72 756
Obciążenia podatkowe		-8 758	362	-8 396
- część odroczone	Zmiana obciążeń z tyt. podatku odroczonego	-3 586	362	-3 224
Zysk netto		65 903	-1 543	64 360

Pozycja w nocie zysk przypadający na jedną akcję	Tytuł	12 miesięcy zakończonych		
		31-12-2013 dane opublikowane	wpływ korekty	31-12-2013 dane zaprezentowane w niniejszym sprawozdaniu finansowym
Zysk netto	Korekta przychodów z tytułu bancassurance	65 903	-1 543	64 360
Podstawowy zysk netto na akcję (wyrażony w zł,gr.)		3,15		2,82

Pozycja w sprawozdaniu z sytuacji finansowej Banku	Tytuł	31-12-2013		31-12-2013 dane zaprezentowane w niniejszym sprawozdaniu finansowym
		dane opublikowane	wpływ korekty	
Inwestycyjne (lokacyjne) papiery wartościowe:	Zmiana klasyfikacji inwestycji dot. spółki stowarzyszonej	4 670 032	22 830	4 692 862
- dostępne do sprzedaży	Zmiana klasyfikacji inwestycji dot. spółki stowarzyszonej	3 681 517	22 830	3 704 347
Inwestycje w jednostkach stowarzyszonych	Zmiana klasyfikacji inwestycji dot. spółki stowarzyszonej	22 830	- 22 830	-
Aktywa z tytułu podatku dochodowego		36 909	571	37 480
- odroczone		30 546	571	31 117
Aktywa razem		18 417 105	571	18 417 676
Pozostałe zobowiązania	Rezerwa na zwroty wynagrodzenia z tytułu bancassurance	122 298	3 006	125 304
Zobowiązania razem		16 936 560	3 006	16 939 566
Zyski zatrzymane		699 001	-2 435	696 566
Kapitał własny razem		1 480 545	-2 435	1 478 110
Kapitał własny i zobowiązania razem		18 417 105	571	18 417 676

Pozycja w sprawozdaniu z sytuacji finansowej Banku	Tytuł	01-01-2013		01-01-2013 dane zaprezentowane w niniejszym sprawozdaniu finansowym
		dane opublikowane	wpływ korekty	
Inwestycyjne (lokacyjne) papiery wartościowe:	Zmiana klasyfikacji inwestycji dot. spółki stowarzyszonej	3 937		
		399	22 830	3 960 229
- dostępne do sprzedaży	Zmiana klasyfikacji inwestycji dot. spółki stowarzyszonej	3 039		
		782	22 830	3 062 612
Inwestycje w jednostkach stowarzyszonych	Zmiana klasyfikacji inwestycji dot. spółki stowarzyszonej	22 830	-22 830	-
Aktywa z tytułu podatku dochodowego		32 614	209	32 823
- odroczone		26 423	209	26 632
Aktywa razem		16 866 539	209	16 866 748
Pozostałe zobowiązania	Rezerwa na zwroty wynagrodzenia z tytułu bancassurance	119		
		334	1 101	120 435
Zobowiązania razem		15 424 680	1 101	15 425 781
Zyski zatrzymane		632		
		716	-892	631 824
Kapitał własny razem		1 441 859	-892	1 440 967
Kapitał własny i zobowiązania razem		16 866 539	209	16 866 748

3. Korekty błędów dotyczących poprzednich okresów

W okresie dwunastu miesięcy zakończonym dnia 31 grudnia 2014 roku oraz 31 grudnia 2013 roku nie wystąpiła konieczność dokonania korekty błędów poprzednich okresów.

4. Ważniejsze oszacowania i oceny

Sporządzenie sprawozdania finansowego zgodnie z MSSF zatwierdzonymi przez UE wymaga zastosowania pewnych istotnych z punktu widzenia rachunkowego oszacowań. Wymaga również od Zarządu stosowania własnego osądu przy stosowaniu przyjętych zasad rachunkowości. Zagadnienia, w odniesieniu do których wymagana jest większa doza osądu, zagadnienia bardziej złożone, założenia i szacunki znaczące z punktu widzenia skonsolidowanego sprawozdania finansowego zostały przedstawione poniżej:

(a) Utrata wartości kredytów i pożyczek

W obszarze ryzyka kredytowego w 2014 roku, w stosunku do stanu z końca 2013 roku, nastąpił wzrost poziomu wyliczonych odpisów aktualizacyjnych i rezerw na zobowiązania pozabilansowe o 10,3 mln zł.

Ogółem w segmencie klientów korporacyjnych i finansów publicznych na koniec 2014 roku w stosunku do 2013 roku nastąpiło zmniejszenie poziomu odpisów aktualizujących o 18,0 mln zł. W odniesieniu do należności banków, nastąpiło zmniejszenie poziomu odpisów aktualizujących o 0,4 mln zł.

w odniesieniu do poziomu z 2013 roku, wynikające z realizacji zawartych porozumień i umów restrukturyzacyjnych. W segmencie klientów detalicznych w 2014 roku nastąpił wzrost poziomu odpisów aktualizacyjnych o 29,4 mln zł. do 2013 roku.

Poziom odpisów aktualizacyjnych na kapitał należności brutto wyliczony na koniec grudnia 2014 roku wyniósł 316,1 mln zł. w stosunku do 305,1mln zł. na koniec 2013 roku.

W grudniu 2014 roku przeprowadzono analizę wrażliwości odpisów na zmiany parametrów portfelowych PD i LGD w metodzie portfelowej i grupowej. W przypadku wzrostu PD o 0.1 pkt. proc. i jednoczesnym spadku stóp odzysku o 10 pkt. proc., stan odpisów wzrósłby o ok. 28,9 mln zł. i w takiej wysokości wpłynąłby na wynik Grupy.

(b) Utrata wartości instrumentów kapitałowych dostępnych do sprzedaży

Grupa rozpoznaje utratę wartości instrumentów kapitałowych dostępnych do sprzedaży, gdy wystąpiło znaczne lub długotrwałe obniżenie ich wartości godziwej poniżej wartości początkowej. Ustalenie, czy obniżenie jest znaczne lub długotrwałe, wymaga zastosowania własnej oceny. Wykazanie utraty wartości może również być wskazane, gdy istnieją dowody na pogorszenie się sytuacji finansowej emitenta, branży lub sektora gospodarki, technologii lub przepływów z działalności operacyjnej i finansowej.

Utratę wartości aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży ujmuje się w rachunku zysków i strat.

W 2014 roku Grupa odnotowała utratę wartości aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży w kwocie 4 019 tys. zł.

(c) Dłużne papiery utrzymywane do terminu zapadalności

Grupa stosuje zalecenia MSR 39 dotyczące klasyfikowania aktywów finansowych innych niż instrumenty pochodne o stałych lub możliwych do ustalenia płatnościach i określonym terminie zapadalności jako aktywa utrzymywane do terminu zapadalności. Klasyfikacja ta w znacznym stopniu oparta jest na własnej ocenie. Dokonując tej oceny, Grupa ocenia swój zamiar i możliwości utrzymywania tych papierów do terminu zapadalności. Jeżeli Bank nie utrzyma papierów do terminu zapadalności, będzie musiał zmienić klasyfikację całej kategorii na aktywa dostępne do sprzedaży (z wyjątkiem pewnych okoliczności, jak np. sprzedaż o niewielkiej wartości krótko przed datą

zapadalności). Dłużne papiery wyceniane są wtedy według wartości godziwej, a nie zamortyzowanego kosztu. W przypadku sprzedaży wartość portfela papierów utrzymywanych do terminu zapadalności na dzień 31 grudnia 2014 roku byłaby wyższa w porównaniu z wartością księgową o 78 341 tys. zł., zaś na dzień 31 grudnia 2013 roku o 44 754 tys. zł.

(d) Wartość godziwa instrumentów finansowych

Wartość instrumentów finansowych nie notowanych na aktywnych rynkach ustala się stosując modele wyceny przyjęte na rynku. Uwzględniają one m.in. zdyskontowaną (za pomocą krzywej zerokuponowej z marżą) do wartości obecnej ocenę przyszłych przepływów pieniężnych, porównywalne ceny transakcyjne (jeśli istnieją), jak również odniesienie do podobnych instrumentów kwotowanych na aktywnych rynkach. W rzadkich przypadkach, gdy zastosowanie takich modeli nie jest możliwe i nie ma możliwości ustalenia wartości godziwej w sposób rzetelny, instrumenty finansowe wykazywane są według kosztu nabycia. Informacje dotyczące wrażliwości instrumentów finansowych znajdują się w Nocie 42.

(e) Rezerwa na zobowiązania i roszczenia

W dniu 21 listopada 2013 roku Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów (SOKiK) ogłosił wyrok w sprawie opłat interchange, w którym m.in. zmienił Decyzję nr DAR 15/2006 Prezesa UOKiK z dnia 29 grudnia 2006 roku w ten sposób, że zmienił wysokość kar nałożonych na banki przez Prezesa UOKiK. W przypadku BOŚ SA nastąpiło zmniejszenie kary. W związku z powyższym nastąpiło rozwiązanie rezerwy z kwoty 2 895 tys. zł. do 64 tys. zł.

(f) Rezerwa na świadczenia pracownicze – rezerwa na nagrody jubileuszowe, odprawy emerytalne i rentowe

W poprzednich latach pracownikom przysługiwały nagrody jubileuszowe. Zgodnie z obecnie obowiązującym w Banku Regulaminem nagrody jubileuszowe nie są wypłacane od 1 stycznia 2014 roku.

Prawo do odprawy emerytalnej przysługuje każdemu pracownikowi, który osiągnie wiek emerytalny.

Odprawy emerytalne związane ze świadczeniami lub zasiłkami przedemerytalnymi oraz przejścia na emeryturę w ramach zwolnień grupowych nie są uwzględnione w obliczeniach i w przypadku ich wystąpienia w przyszłości, rezerwa taka powinna zostać przeliczona odrębnie.

Odprawa rentowa przysługuje pracownikowi, który nabył trwałą niezdolność do pracy uprawniającą do pobierania świadczenia rentowego w ramach ubezpieczenia społecznego.

Podstawa wymiaru zarówno odprawy emerytalnej, jak i rentowej obliczana jest na podstawie wynagrodzenia pracownika, obliczanego jak ekwiwalent za urlop wypoczynkowy, w momencie nabycia uprawnień do odprawy.

Wysokość odprawy w zależności od posiadanego stażu pracy w Banku Ochrony Środowiska S.A. wynosi w relacji do podstawy wymiaru:

do 10 lat pracy	-	100%
po 10 latach pracy	-	200%
po 15 latach pracy	-	250%

Do obliczeń przyjęte zostały wynagrodzenia pracowników na dzień 31 grudnia 2013 roku.

Analiza wrażliwości

Przeprowadzono analizę wrażliwości wartości obecnej przyszłych zobowiązań na zmianę poszczególnych założeń przy pozostałych założeniach niezmiennych. Rozpatrywano następujące wahania zakładanych parametrów:

1. Wzrost i spadek stopy procentowej do dyskontowania przyszłych świadczeń o 25 punktów bazowych;

Zmiana wartości obecnej przyszłych zobowiązań odzwierciedla ryzyko stopy procentowej. Wartość obecną zobowiązań oblicza się przy użyciu stopy dyskonta określonej przez odniesienie do rentowności obligacji skarbowych. Spadek oprocentowania obligacji powoduje zwiększenie zobowiązań programu.

2. Wzrost zakładanej stopy przyrostu płac od 2015 roku o 100 punktów bazowych;
 Zmiana wartości obecnej przyszłych zobowiązań odzwierciedla ryzyko wzrostu wynagrodzeń. Wartość obecną zobowiązań oblicza się przez odniesienie do przyszłych wynagrodzeń pracowników. Większy niż zakładany wzrost wynagrodzeń spowoduje wzrost zobowiązań.
3. Spadek współczynników rotacji o 10%.
 Zmiana wartości obecnej przyszłych zobowiązań odzwierciedla ryzyko rotacji. Wartość obecną zobowiązań oblicza się przy założeniu pewnego poziomu rotacji pracowników. Jeśli rzeczywista rotacja w przyszłości będzie mniejsza niż zakładana, zobowiązania wzrosną.

Warianty	Centralny	Spadek stopy dyskontowej	Wzrost stopy dyskontowej	Wzrost stopy przyrostu płac	Współczynniki rotacji obniżone o 10%
Stopa przyrostu płac	2,5% (0% w 2015)	2,5% (0% w 2015)	2,5% (0% w 2015)	3,5% (0% w 2015)	2,5% (0% w 2015)
Stopa procentowa	2,75%	2,5%	3,0%	2,75%	2,75%
Odprawy emerytalno-rentowe	4 001	4 121	3 887	4 515	4 100
Zmiana procentowa		3,0%	-2,9%	12,8%	2,5%

Wyżej opisana analiza wrażliwości nie musi być reprezentatywnym przedstawieniem faktycznych zmian wysokości wartości obecnej przyszłych zobowiązań opisanych powyżej. Jest mało prawdopodobne, by zmiany poszczególnych założeń występowały w izolacji od innych, ponieważ pewne założenia mogą być skorelowane.

Ryzyka związane z odprawami emerytalno-rentowymi:

Ryzyko stopy procentowej	Bieżącą wartość zobowiązań oblicza się przy użyciu stopy dyskonta określonej przez odniesienie do rentowności obligacji skarbowych. Spadek oprocentowania obligacji powoduje zwiększenie zobowiązań programu.
Ryzyko wynagrodzeń	Wartość bieżącą zobowiązań oblicza się przez odniesienie do przyszłych wynagrodzeń pracowników. Większy niż zakładany wzrost wynagrodzeń spowoduje wzrost zobowiązań.
Ryzyko rotacji	Bieżącą wartość zobowiązań oblicza się przy założeniu pewnego poziomu rotacji pracowników. Jeśli rzeczywista rotacja w przyszłości będzie mniejsza niż zakładana, zobowiązania wzrosną.

(g) Ocena wpływu Grupy na spółkę Wodkan S.A.

Grupa ocenia, że nie wywiera znaczącego wpływu na spółkę Wodkan S.A. Udział Grupy w kapitale zakładowym Wodkan S.A. równy jest 29,48%, zapewniający przekroczenie 20% udziału w głosach na walnym zgromadzeniu spółki, nie przekłada się to jednak na istotny wpływ Grupy nad spółką. Poprawność powyższej oceny potwierdza fakt braku wyegzekwowania przez Grupę umorzenia akcji własnych Spółki.

(h) Składnik aktywów z tytułu podatku odroczonego

Grupa rozpoznaje składnik aktywów z tytułu podatku odroczonego bazując na założeniu, że w przyszłości zostanie osiągnięty zysk podatkowy pozwalający na jego wykorzystanie. Pogorszenie uzyskiwanych wyników podatkowych w przyszłości mogłoby spowodować, że założenie to stałoby się nieuzasadnione.

5. Zarządzanie ryzykiem

Zarządzanie ryzykiem skoncentrowane jest bezpośrednio w Banku, z uwagi na fakt, że aktywa Banku stanowią przeważającą część aktywów Grupy na dzień 31 grudnia 2014 roku. Wobec powyższego, opis metodologii dotyczący procesu zarządzania ryzykiem kredytowym odnosi się do Banku.

(a) Definicja ryzyka kredytowego

Ryzyko kredytowe jest to ryzyko związane z zagrożeniem nie wywiązania się kredytobiorcy z postanowień umowy kredytowej, w szczególności chodzi o niedotrzymanie terminu spłaty kapitału, odsetek oraz pozostałych kosztów kredytowania.

(b) Metody zarządzania ryzykiem

Bank realizuje politykę zarządzania ryzykiem kredytowym w ujęciu indywidualnym (transakcja kredytowa), i portfelowym uwzględniając poziom apetytu na ryzyko.

Maksymalna wysokość apetytu na ryzyko określana była w ramach granic wyznaczonych przez praktykę ostrożnego i stabilnego zarządzania ryzykiem i przyjęta na poziomie umiarkowanym.

W procesie zarządzania ryzykiem kredytowym Bank stosował w szczególności:

- 1) postępowanie przy ocenie ryzyka pojedynczej transakcji, ustanawianiu zabezpieczeń oraz podejmowaniu decyzji kredytowych,
- 2) monitorowanie poziomu ryzyka, limitowanie oraz przeprowadzanie testów warunków skrajnych,
- 3) modele ratingowe i scoringowe wykorzystywane w ocenie ryzyka klientów indywidualnych i instytucjonalnych,
- 4) portfelowy pomiar ryzyka kredytowego,
- 5) system raportowania dla kadry kierowniczej Banku,
- 6) systemy informatyczne, wspierające realizację wyżej wymienionych zadań.

Zarządzanie ryzykiem pojedynczych transakcji realizowane było z uwzględnieniem następujących zasad:

- 1) każda transakcja kredytowa wymagała wszechstronnej oceny ryzyka kredytowego, której wyrazem był rating wewnętrzny lub ocena scoringowa,
- 2) podstawą pozytywnej decyzji kredytowej było posiadanie przez klienta zdolności kredytowej,
- 3) pomiar ryzyka kredytowego potencjalnych oraz zawartych transakcji kredytowych dokonywany był na etapie udzielania kredytu oraz monitorowania,
- 4) proces kredytowy zapewniał niezależność oceny poziomu ryzyka kredytowego od służb sprzedaży,
- 5) decyzje kredytowe podejmowane były wyłącznie przez osoby do tego uprawnione,
- 6) oferowane klientowi warunki transakcji kredytowej zależały od poziomu ryzyka kredytowego związanego z klientem i/lub transakcją.

Finansowanie pojedynczej transakcji uzależnione było od:

- 1) posiadania przez kredytobiorcę zdolności kredytowej do spłaty wnioskowanego zadłużenia w terminach uzgodnionych z Bankiem,
- 2) przedstawienia zabezpieczenia spłaty w formie akceptowanej przez Bank i o wartości zapewniającej odzyskanie kwoty zadłużenia wraz z prowizją, odsetkami i ewentualnymi kosztami dochodzenia należności w przypadku, gdyby kredytobiorca ich nie regulował,
- 3) spełnienia innych kryteriów warunkujących podjęcie finansowania takich jak, w szczególności, wyniki dotychczasowej współpracy klienta z Bankiem oraz oceny historii kredytowej klienta w sektorze bankowym.

Zarządzanie ryzykiem kredytowym w ujęciu portfelowym realizowane było z wykorzystaniem różnych metod pomiaru i wyceny ryzyka kredytowego, w tym:

- 1) prawdopodobieństwa niewypłacalności,
- 2) oczekiwanej straty kredytowej,
- 3) macierzy migracji pomiędzy okresami opóźnienia lub klasami ryzyka,
- 4) analizy generacji kredytów (kredytów udzielanych w danym okresie czasu),
- 5) udziału i struktury kredytów zagrożonych,

6) udziału i struktury ekspozycji spełniających przesłankę indywidualnej utraty wartości.

W Banku został powołany Komitet Zarządzania Ryzykiem Kredytowym, którego celem jest kształtowanie zasad zarządzania ryzykiem kredytowym i monitorowanie tego ryzyka, w ramach określonych przez właściwą strategię, politykę lub zasady przyjęte przez Zarząd Banku lub Radę Nadzorczą oraz wzmocnienie funkcji zarządzania ryzykiem kredytowym w Banku.

Komitet działa w następujących obszarach:

- 1) zarządzanie ryzykiem kredytowym i proces kredytowy,
- 2) wycena aktywów,
- 3) modele i metodyki oceny ryzyka,
- 4) zarządzanie kapitałem wewnętrznym.

(c) Procesy ustalone w celu zarządzania ryzykiem

Bank oceniał ryzyko kredytowe z wykorzystaniem modeli ratingowych i scoringowych. Modele były budowane, rozwijane, monitorowane i nadzorowane w Obszarze Ryzyka z uwzględnieniem wewnętrznych i zewnętrznych wymogów w tym zakresie. Modele podlegają cyklicznej walidacji zgodnie z wymogami nadzorczymi w tym zakresie.

Odstąpienie od przyjętego sposobu oceny ryzyka wymagało akceptacji dyrektora Departamentu odpowiedzialnego za ocenę ryzyka pojedynczych transakcji i skutkowało dodatkową weryfikacją ryzyka przez eksperta ds. ryzyka – pracownika DOK wyspecjalizowanego w identyfikacji ryzyk i doborze adekwatnych form mitygacji, niezależnego od służb sprzedaży.

Bank monitorował ryzyko kredytowe przez cały okres funkcjonowania transakcji kredytowej. Częstotliwość i zakres monitorowania były zależne od poziomu identyfikowanego ryzyka.

W procesie oceny i monitorowania ryzyka Bank wykorzystywał informacje pochodzące z wewnętrznych baz danych oraz ze źródeł zewnętrznych, w tym z Biura Informacji Kredytowej SA. I Krajowego Rejestru Długów.

Ryzyko braku terminowej obsługi lub spłaty zadłużenia oraz ryzyko utraty lub spadku wartości przyjętego zabezpieczenia mitygowane było z wykorzystaniem systemu wczesnego ostrzegania.

W przypadku zidentyfikowania sytuacji mogących zagrozić terminowej spłacie Bank podejmował działania upominawcze i restrukturyzacyjne wykorzystując w tym celu właściwe narzędzie informatyczne.

W Banku funkcjonowały zasady nadawania i przeglądu uprawnień do podejmowania decyzji kredytowych. Przy ustalaniu wysokości kompetencji w szczególności organom jednoosobowo podejmującym decyzje kredytowe, uwzględniane były: doświadczenie i umiejętności analityczne, portfel kredytowy oraz kompetencje analityków biznesowych zatrudnionych w jednostce.

Decyzje kredytowe podejmowane były zgodnie z przyznanym zakresem kompetencji.

Podejmując decyzje kredytowe w sprawie transakcji zawieranych z członkami organów Banku lub osobami zajmującymi stanowiska kierownicze w Banku albo podmiotami powiązаныmi z nimi kapitałowo lub organizacyjnie, Bank uwzględniał wymogi ustawy Prawo bankowe.

Decyzje kredytowe podejmowane były na podstawie rekomendacji w sprawie zawarcia transakcji wydanej przez osobę dokonującą oceny ryzyka.

W przypadku ekspozycji istotnych ze względu na poziom ryzyka lub kwotę transakcji, ocena ryzyka weryfikowana była przez eksperta ds. ryzyka kredytowego.

Bank preferował transakcje zabezpieczone z zastrzeżeniem, że ustalono maksymalny poziom transakcji niezabezpieczonych w segmencie detalicznym wraz z kryteriami pozwalającymi na udzielenie transakcji bez zabezpieczenia, z uwzględnieniem specyfiki produktowej, segmentu klientów, wpływu tych transakcji na wyniki Banku i wysokość potencjalnej straty.

Poziom zabezpieczenia był uzależniony od poziomu ryzyka generowanego przez transakcję, w tym w szczególności od rodzaju transakcji i długości jej trwania.

Ustalając wartość zabezpieczenia Bank kierował się zasadą ostrożnej wyceny.

Przy wyborze formy zabezpieczenia Bank uwzględniał:

- należyta ochronę interesów Banku,
- wysokość kosztów związanych z ustanowieniem danego zabezpieczenia,
- możliwość szybkiego upłynnienia danego zabezpieczenia.

Bank oceniając i monitorując wartość zabezpieczenia korzysta z zewnętrznych baz danych, w tym z Cenatorium sp. z o.o.

(d) Narzędzia/techniki służące do pomiaru ryzyka

Klient i transakcja podlegały wszechstronnej ocenie ryzyka kredytowego uwzględniającej wymagania nadzorcze w tym zakresie.

Bank różnicował modele oceny ryzyka w zależności od rodzaju klienta i transakcji kredytowej.

Model oceny ryzyka kredytowego dla osób fizycznych ubiegających się o finansowanie na cele niezwiązane z działalnością gospodarczą obejmował analizę ilościową – polegającą na ustaleniu wysokości i stabilności źródeł spłaty zobowiązania kredytowego - oraz analizę jakościową, polegającą na ocenie cech klienta detalicznego, które mają istotny wpływ na skłonność klienta do spłaty zaciągniętego zobowiązania kredytowego w terminach określonych w umowie, w tym ocenę scoringową i ocenę zachowania klienta w oparciu o informacje z Biura Informacji Kredytowej S.A. W procesie oceny zostały uwzględnione postanowienia Rekomendacji T i S KNF, w szczególności w zakresie wprowadzenia odpowiednich poziomów wskaźnika DtI i LTV oraz możliwości zastosowania uproszczonej oceny zdolności kredytowej.

Model oceny ryzyka klientów ubiegających się o finansowanie na cele związane z prowadzeniem działalności gospodarczej lub statutowej (finanse publiczne) uwzględniał dwa obszary: ocenę klienta i ocenę transakcji (ocena ratingowa).

Ocena klienta dokonywana była przez właściwy poziom decyzyjny na podstawie elementów ilościowych i jakościowych. Ocena ilościowa dotyczyła podstawowych, z punktu widzenia generowania wyniku finansowego i zachowania płynności, obszarów działalności klienta. Ocena jakościowa obejmowała ocenę w szczególności: planów rozwojowych, doświadczenia i umiejętności osób zarządzających, jakości relacji klienta z otoczeniem zewnętrznym, w tym z Bankiem.

Ocena klienta dokonywana była na tle sytuacji ekonomicznej branży, lokalnego rynku i kraju. Dodatkowo, ocena uwzględniała skalę narażenia klienta na negatywne skutki zmian stóp procentowych i kursów walutowych oraz stosowaną przez klienta politykę zabezpieczeń przed ryzykiem kursowym i stopy procentowej.

W przypadku finansowania klienta funkcjonującego w ramach grupy podmiotów powiązanych kapitałowo lub organizacyjnie Bank oceniał ryzyko kredytowe z uwzględnieniem wpływu sytuacji podmiotów powiązanych.

Ocena transakcji dokonywana była w szczególności na podstawie oceny celu finansowania, długości okresu kredytowania i wartości zabezpieczenia spłaty. Bank ustanawiał taką strukturę finansowania, aby zapewnić podział ryzyka pomiędzy kredytobiorcę i Bank, głównie poprzez odpowiednie do skali ryzyka zaangażowanie środków własnych kredytobiorcy.

Narzędzia do pomiaru ryzyka kredytowego

Dla potrzeb pomiaru ryzyka kredytowego stosowane były:

- 1) dla klientów ubiegających się o finansowanie na cele związane z prowadzeniem działalności gospodarczej lub statutowej (finanse publiczne) - narzędzie o nazwie SZRK (System Zarządzania Ryzykiem Kredytowym) oraz narzędzie o nazwie RatigKred,
- 2) dla klientów ubiegających się o finansowanie na cele niezwiązane z działalnością gospodarczą (osoby fizyczne) – narzędzie o nazwie SZRK oraz narzędzie o nazwie CCPM (System Wsparcia Sprzedaży Kredytów Detalicznych).

(e) Opis poszczególnych ryzyk koncentracji, sposobów ich pomiaru, monitorowania

W ramach nadzoru nad koncentracją wierzytelności kredytowych Bank identyfikował, dokonywał pomiaru i monitorował ryzyka koncentracji zaangażowania na poziomie:

- 1) pojedynczego klienta/transakcji oraz
- 2) portfela kredytowego.

Na poziomie klienta i transakcji, ryzyko koncentracji zaangażowania zarządzane było poprzez przestrzeganie nadzorczych limitów zaangażowania, wynikających z przepisów Prawa Bankowego, jak również poprzez stosowanie zasady, że przebieg procesu oceny i monitorowania ryzyka zależy od kwoty zaangażowania kredytowego.

Na poziomie portfela kredytowego zarządzanie koncentracją zaangażowań dokonywane było poprzez przestrzeganie limitów wewnętrznych, zatwierdzonych przez Zarząd Banku.

W szczególności Bank stosował następujące limity:

- branżowe – określające zaangażowanie Banku w najbardziej ryzykowne branże;
- geograficzne – zaangażowanie wobec innych krajów;
- dotyczące parametrów produktowych – np. maksymalne LTV;
- dotyczące portfela kredytów zabezpieczonych hipotecznie – wynikające z Rekomendacji KNF;
- udziału kredytów walutowych w portfelu kredytów Banku,
- udziału zaangażowania w jeden segment klienta.

Podstawowe limity zatwierdzone zostały przez Radę Nadzorczą.

Poziom wykorzystania limitów był cyklicznie monitorowany i raportowany organom Banku w trybie wynikającym z regulacji wewnętrznych Banku.

W celu ograniczenia ryzyka wynikającego z dużej koncentracji zaangażowania wobec jednego podmiotu Bank wprowadził szczególne zasady zarządzania zaangażowaniami powyżej 50 mln zł.

5.1.1. Opis metodologii rozpoznawania utraty wartości ekspozycji kredytowych

Bank dokonuje przeglądu ekspozycji kredytowych polegającego na identyfikacji ekspozycji kredytowych zagrożonych utratą wartości, przeprowadzaniu pomiaru utraty wartości oraz ustalaniu wysokości odpisów aktualizujących z tytułu utraty wartości tych ekspozycji w okresach miesięcznych.

W tym celu Bank przeprowadza podział ekspozycji kredytowych, uwzględniający wielkość ich zaangażowania oraz charakterystykę ryzyka, na ekspozycje wyceniane metodą indywidualną i metodą portfelową oraz przeprowadza ocenę tych ekspozycji pod względem wystąpienia przesłanek wskazujących na utratę ich wartości.

Za ekspozycje kredytowe, które utraciły wartość Bank uznaje te ekspozycje, dla których wystąpiły przesłanki utraty wartości wynikające z jednego lub więcej zdarzeń mających miejsce po początkowym ujęciu ekspozycji w księgach Banku i zdarzenie powodujące stratę ma wpływ na oczekiwane przepływy pieniężne wynikające z tej ekspozycji, których wiarygodne oszacowanie jest możliwe.

Za przesłanki utraty wartości Bank uznaje w szczególności:

- opóźnienie w spłacie kapitału lub odsetek przekraczające 90 dni, z wyłączeniem ekspozycji kredytowych banków, dla których przyjmuje się opóźnienie w spłacie kapitału lub odsetek przekraczające 14 dni,
- pogorszenie się w okresie kredytowania sytuacji ekonomiczno-finansowej dłużnika, wyrażające się zaklasyfikowaniem do klasy ratingowej 14 i gorszej, wskazującej na zagrożenie dla spłaty zadłużenia,
- zawarcie umowy restrukturyzacja ekspozycji kredytowej / złożenie wniosku o restrukturyzację zadłużenia,
- pogorszenie wskaźników finansowych dotyczących między innymi: płynności klienta oraz możliwości obsługi zadłużenia,
- wystąpienie innych zdarzeń, będących równoważnymi z wejściem klienta w stan niewypłacalności, skutkującymi niemożliwością terminowej spłaty zadłużenia,

Pomiar utraty wartości ekspozycji kredytowych metodą indywidualną oparty jest na wyliczeniu bieżącej wartości oczekiwanych przyszłych przepływów pieniężnych zdyskontowanych z zastosowaniem pierwotnej efektywnej stopy procentowej. W przypadku obniżenia wartości bieżącej

możliwych do realizacji przepływów pieniężnych, tworzony jest odpis z tytułu utraty wartości odpowiadający przewidywanej stracie kredytowej z tytułu nie wywiązania się dłużnika ze zobowiązań wobec Banku pomniejszonej o korektę odsetek impairmentowych (IKON - korekta pomniejszająca przychody odsetkowe Banku). Oczekiwane przyszłe przepływy z zabezpieczeń, szacuje się na podstawie wartości windykacyjnej, pomniejszonej o koszty przejęcia i sprzedaży.

Metodę indywidualną pomiaru utraty wartości stosuje się w odniesieniu do:

1) ekspozycji kredytowych indywidualnie istotnych:

- spełniających przesłanki indywidualnej utraty wartości, lub
- dotyczących klienta, wobec którego Bank posiada inne ekspozycje kredytowe, dla których rozpoznano przesłankę indywidualnej utraty wartości (propagacja utraty wartości), lub

2) ekspozycji kredytowych restrukturyzowanych, które na dzień wyceny nie są indywidualnie istotne, jednak w poprzednim okresie wyceniane były metodą indywidualną,

3) ekspozycji restrukturyzowanych, bez względu na indywidualną istotność tych ekspozycji, w przypadku gdy dla danej umowy nastąpiło renegotjowanie warunków umowy więcej niż dwa razy, lub Bank zawarł umowę restrukturyzacji, zawieszając spłaty kredytu na określony czas, w którym kredytobiorca zobowiązał się do sprzedaży nieruchomości,

4) ekspozycji kredytowych nieistotnych, posiadających nietypowe charakterystyki ryzyka kredytowego.

Pomiar portfelowej utraty wartości dokonywany jest w oparciu o parametry pomiaru utraty wartości szacowane metodami statystycznymi na podstawie danych historycznych, dla wyodrębnionych portfeli, grupowanych dla celów łącznego pomiaru utraty wartości według podobnych charakterystyk ryzyka kredytowego. Historyczne trendy strat są oczyszczane ze zdarzeń jednorazowych.

Bank w wycenie portfelowej stosuje podział na 7 portfeli:

- klienci detaliczni kredyty hipoteczne udzielone w PLN,
- klienci detaliczni kredyty hipoteczne udzielone w walucie obcej,
- klienci detaliczni pożyczki gotówkowe,
- klienci detaliczni pożyczki hipoteczne,
- klienci detaliczni pozostali,
- klienci korporacyjni, w tym instytucje finansowe oraz klienci segmentu funduszy
- ekologicznych,
- klienci segmentu finansów publicznych.

Odwroćcie straty czyli ponowna klasyfikacja kredytu jako bez utraty wartości możliwa jest po wystąpieniu kryterium ustąpienia przesłanki oraz upływie określonego okresu kwarantanny, w którym przesłanka nie jest identyfikowana.

Dla ekspozycji, dla których nie zidentyfikowano przesłanki utraty wartości, Bank tworzy odpisy aktualizujące na wypadek zaistniałych, ale jeszcze niezidentyfikowanych strat (tzw. odpis IBNR). Odpis pokrywa straty, które wystąpiły na moment pomiaru utraty wartości, ale nie zostały jeszcze rozpoznane na poziomie indywidualnym.

Dla wszystkich portfeli odrębne (podwyższone) stawki IBNR stosuje się dla ekspozycji restrukturyzowanych oraz w przypadku klientów korporacyjnych dla ekspozycji o podwyższonym ryzyku („watch lista”).

Metodyka i założenia przyjęte przez Bank do szacowania utraty wartości podlegają regularnej analizie w celu zmniejszenia rozbieżności pomiędzy stratami szacowanymi, a rzeczywistymi.

5.1.2. Lokaty w innych bankach oraz kredyty i pożyczki udzielone innym bankom

Poniżej zaprezentowano wartości brutto lokat w innych bankach oraz kredytów i pożyczek udzielonych innym bankom w podziale na grupy ratingowe nadane przez Moody's, Fitch oraz Standard & Poor's (S&P).

	31-12-2014	31-12-2013
Moody's		
A1	3 029	3 267
A2	68 267	536
A3	5 137	82 912
Aa3	418	346
Baa1	28 438	7 541
Baa2	919	-
Baa3	3 008	2 456
Ca	4	-
Caa2	-	165
Fitch		
A	-	15 801
A-	3	6
BB	107 516	-
BBB	-	77
BBB-	1 222	84
S&P		
A	-	-
A-	30 789	10 810
bez ratingu * \		
	98 287	28 942
Razem brutto	347 037	152 943
Odpisy aktualizujące lokaty w innych bankach oraz kredyty i pożyczki udzielone innym bankom	-74	-518
Razem netto	346 963	152 425

*\ Lokatom w innych bankach oraz kredytom i pożyczkom udzielonym innym bankom, które nie posiadają ratingów zewnętrznych przypisane zostały ratingi wewnętrzne Banku. Poniżej przedstawiono zestawienie wg ratingów wewnętrznych i odpowiadające im klasy ratingów zewnętrznych wg Moody's.

Rating wewnętrzny	Odpowiadająca klasa wg Moody's	31-12-2014	Odpowiadająca klasa wg Moody's	31-12-2013
A	Aaa, Aa1, Aa2, Aa3,	-	Aaa, Aa1, Aa2, Aa3,	-
B	A1, A2, A3, Baa1	69 045	A1, A2, A3, Baa1	876
C	Baa2, Baa3	10 171	Baa2, Baa3	3 088
D	Ba1, Ba2	15 078	Ba1, Ba2	19 871
E	Ba3, B1	-	Ba3, B1	-
F	B2	3 993	B2	5 107
Razem		98 287		28 942

5.1.3 Kredyty i pożyczki udzielone klientom i innym bankom

	31-12-2014	31-12-2013
Kredyty i pożyczki bez przesłanki utraty wartości, w tym:	11 756 863	11 536 800
Kredyty i pożyczki, które nie są zaległe	11 513 357	11 273 996
Kredyty i pożyczki, które są zaległe	243 506	262 804
Kredyty i pożyczki posiadające przesłanki utraty wartości, ale nie wykazujące utraty wartości ze względu na szacowane przepływy pieniężne	143 726	141 653
Kredyty i pożyczki posiadające przesłanki utraty wartości i wykazujące utratę wartości	916 000	685 645
Razem kredyty i pożyczki udzielone klientom i innym bankom brutto	12 816 589	12 364 098
Odpisy aktualizujące kredyty i pożyczki udzielone klientom i innym bankom	-316 082	-305 112
Pozostałe należności	11	17
Razem kredyty i pożyczki udzielone klientom i innym bankom netto, w tym:	12 500 518	12 059 003
- klienci	12 496 591	12 054 541
- banki	3 927	4 462

2014-12-31	Kredyty korporacyjne oraz dla sektora finansów publicznych	Kredyty mieszkaniowe	Pozostałe kredyty detaliczne	Banki	Razem
Kredyty i pożyczki bez przesłanki utraty wartości	7 274 977	3 703 724	778 159	3	11 756 863
Kredyty i pożyczki posiadające przesłanki utraty wartości, ale nie wykazujące utraty wartości ze względu na szacowane przepływy pieniężne	127 543	3 834	12 349	-	143 726
- oceniane indywidualnie	127 543	3 834	12 349	-	143 726
Kredyty i pożyczki posiadające przesłanki utraty wartości i wykazujące utratę wartości	560 738	217 761	133 503	3 998	916 000
- oceniane indywidualnie	541 629	122 452	33 834	3 998	701 913
Odpisy na kredyty i pożyczki bez przesłanki utraty wartości (IBNR)	- 17 930	- 8 213	- 7 018	-	-33 161
Odpisy na kredyty i pożyczki posiadające przesłankę utraty wartości, w tym:	- 139 692	-72 841	-70 314	- 74	-282 921
- oceniane indywidualnie	-130 203	- 47 020	- 14 465	- 74	- 191 762
Razem wartość netto	7 805 636	3 844 265	846 679	3 927	12 500 507
Pozostałe należności netto					11
Razem kredyty i pożyczki udzielone klientom i innym bankom netto					12 500 518

2013-12-31	Kredyty korporacyjne oraz dla sektora finansów publicznych	Kredyty mieszkaniowe	Pozostałe kredyty detaliczne	Bank i	Razem
Kredyty i pożyczki bez przesłanki utraty wartości	6 904 260	3 750 508	882 324	-292	11 536 800
Kredyty i pożyczki posiadające przesłanki utraty wartości, ale nie wykazujące utraty wartości ze względu na szacowane przepływy pieniężne	132 666	3 283	5 704	-	141 653
- oceniane indywidualnie	132 666	3 283	5 704	-	141 653
Kredyty i pożyczki posiadające przesłanki utraty wartości i wykazujące utratę wartości	405 300	164 106	110 967	5 272	685 645
- oceniane indywidualnie	375 367	98 396	29 621	5 272	508 656
Odpisy na kredyty i pożyczki bez przesłanki utraty wartości (IBNR)	-11 679	-10 468	-7 460	-	-29 607
Odpisy na kredyty i pożyczki posiadające przesłankę utraty wartości, w tym:	-163 941	-52 792	-58 254	-518	-275 505
- oceniane indywidualnie	-142 516	-31 741	-11 417	-518	-186 192
Razem wartość netto	7 266 606	3 854 637	933 281	4 462	12 058 986
Pozostałe należności netto					17
Razem kredyty i pożyczki udzielone klientom i innym bankom netto					12 059 003

Kredyty dla podmiotów segmentu klienta korporacyjnego i finansów publicznych w ujęciu wartościowym obciążone są średnim ryzykiem. W 2014 roku nastąpiło zwiększenie poziomu wartości brutto kredytów z przesłanką utraty wartości i wykazujących utratę wartości z segmentu klienta korporacyjnego i finansów publicznych o 155,4 mln zł. (tj. o 38,4%) w stosunku do 2013 roku. Udział wartości brutto kredytów z przesłanką utraty wartości i wykazujących utratę wartości tego segmentu wg stanu na koniec 2014 roku wyniósł 7,0% (5,4% na koniec 2013 roku), przy czym wartość brutto kredytów należących do segmentu klienta korporacyjnego i finansów publicznych wzrosła o 553,7 mln zł. (tj. o 7,4%) w stosunku do 2013 roku.

Należąca do tego segmentu grupa kredytów sektora finansów publicznych jest obciążona relatywnie niskim ryzykiem kredytowym.

Kredyty dla podmiotów segmentu klienta detalicznego w ujęciu wartościowym obciążone są średnim ryzykiem. W 2014 roku poziom wartości brutto kredytów z przesłanką utraty wartości i wykazujących utratę wartości w segmencie detalicznym wzrósł o 76,2 mln zł. (tj. o 27,7%) w stosunku do 2013 roku, przy czym w grupie kredytów mieszkaniowych nastąpił wzrost kredytów z przesłanką utraty wartości i wykazujących utratę wartości o 53,7 mln zł. (tj. o 32,7%). W całej grupie kredytów detalicznych odnotowano wzrost udziału wartości brutto kredytów z przesłanką utraty wartości i wykazujących utratę wartości do poziomu 7,2% wobec 5,6% na koniec 2013 roku, przy czym wartość brutto kredytów należących do segmentu detalicznego spadła o 67,2 mln zł. (tj. o 1,4%) w stosunku do 2013 roku.

(a) Kredyty i pożyczki (wartość brutto), które nie są zaległe i w przypadku których nie nastąpiła utrata wartości

Dla kredytów i pożyczek dla których nie zanotowano żadnych opóźnień w spłacie (nawet 1 dnia) nie rozpoznaje się utraty wartości pod warunkiem, że nie wystąpiły inne przesłanki utraty wartości. Są to należności klientów o dobrej sytuacji ekonomiczno-finansowej, o regularnych spłatach, dla których nie występowały przesłanki utraty wartości, a odpisy tworzone na poniesione, lecz niezidentyfikowane

straty. Poniżej zaprezentowano kwoty brutto kredytów i pożyczek, które nie były przeterminowane i dla których nie rozpoznano utraty wartości w podziale na klasy klientów.

Ogólna charakterystyka klas ratingowych przedstawia się następująco:

Rating 1	Najwyższa jakość kredytowa
Rating 2	Bardzo wysoka jakość kredytowa
Rating 3	Wysoka jakość kredytowa
Ratingi 4-5	Bardzo dobra jakość kredytowa
Ratingi 6-7	Dobra jakość kredytowa
Ratingi 8-9	Zadowolająca jakość kredytowa
Ratingi 10-11	Przeciętna i słaba jakość kredytowa
Ratingi 12-13	Bardzo słaba jakość kredytowa
Ratingi 14-16	Brak zdolności kredytowej (jakość kredytowa nie występuje)

Dane do sprawozdań prezentowane są w podziale na następujące segmenty:

- klientów korporacyjnych
- klientów detalicznych
- finansów publicznych
- banków.

	Rating	31-12-2014	31-12-2013
Kredyty dla podmiotów korporacyjnych	(1-3)	37 292	32 999
	(4-5)	272 735	204 434
	(6-7)	844 227	971 595
	(8-9)	1 748 854	1 444 089
	(10-11)	1 301 527	1 019 891
	(12-13)	502 572	284 104
	bez ratingu	2 388	5 064
Razem kredyty dla podmiotów korporacyjnych		4 709 595	3 962 176
Kredyty dla podmiotów detalicznych	osoby prywatne	4 169 391	4 266 240
	klienci z ratingiem	44 948	49 807
	bez ratingu	45 049	62 209
	mikroprzedsiębiorstwa ze scoringiem*\	36 360	43 119
Razem kredyty dla podmiotów detalicznych		4 295 748	4 421 375
Kredyty dla finansów publicznych	(1-3)	-	-
	(4-5)	41 529	75 301
	(6-7)	1 086 582	1 052 404
	(8-9)	1 326 922	1 649 715
	(10-11)	41 432	67 054
	(12-13)	11 535	34 665
	bez ratingu	13	11 428
Razem kredyty dla finansów publicznych		2 508 013	2 890 567
Kredyty dla pozostałych klientów, w tym:	bez ratingu	1	-122
- banki		1	-292
Razem kredyty i pożyczki udzielone klientom i innym bankom brutto		11 513 357	11 273 996

Klasy ratingowe są prezentowane według stanu na datę sprawozdawczą.

*\ Ocena scoringowa jest statystyczną miarą kredytobiorcy - mikroprzedsiębiorstwa obrazującą jego skłonność do spłaty zadłużenia, w wyniku oceny scoringowej, Bank klasyfikuje mikroprzedsiębiorstwo do jednej z grup scoringowych, których charakterystyka przedstawia się następująco:

Grupa scoringowa 1	Bardzo dobry
Grupa scoringowa 2	Dobry
Grupa scoringowa 3	Przeciętny
Grupa scoringowa 4	Mierny
Grupa scoringowa 5	Dostateczny
Grupa scoringowa 6	Nieakceptowalny

Mikroprzedsiębiorstwa	Scoring	31-12-2014	31-12-2013
	(1)	13 646	14 436
	(2)	6 549	12 004
	(3)	11 333	12 318
	(4)	3 952	3 693
	(5)	573	485
	(6)	307	183
Razem		36 360	43 119

(b) Kredyty i pożyczki (wartość brutto), które są zaległe na dzień sprawozdawczy, lecz w przypadku których nie nastąpiła utrata wartości w podziale na klasy klientów

Jako zaangażowanie przeterminowane przyjmuje się sumę zaangażowania wobec klienta, dla którego przynajmniej jedna z należności Banku jest przeterminowana o jeden lub więcej dni. Dla kredytów i pożyczek przeterminowanych krócej niż 90 dni nie rozpoznaje się utraty wartości, chyba że inne dostępne informacje świadczą o jej wystąpieniu. Dla kredytów i pożyczek, których bieżąca wartość godziwa przekracza wartość ekspozycji mimo spełnienia przesłanek utraty wartości odpis aktualizujący nie jest rozpoznawany.

Poniżej zaprezentowano kwoty brutto kredytów i pożyczek, które były przeterminowane, lecz dla których nie rozpoznano utraty wartości w podziale na klasy klientów.

31-12-2014 Opóźnienia w spłacie	Kredyty dla podmiotów korporacyjnych	Kredyty dla klientów detalicznych	Kredyty dla finansów publicznych	Razem
Od 1 do 30 dni	15 416	152 906	41 636	209 958
Od 31 do 60 dni	3	21 316	-	21 319
Od 61 do 90 dni	317	11 890	-	12 207
pow. 90 dni	-	22*/	-	22
Razem	15 736	186 134	41 636	243 506

*\ transakcje o kapitale poniżej progu istotności nie wykazują przesłanek utraty wartości

31-12-2013 Opóźnienia w spłacie	Kredyty dla podmiotów korporacyjnych	Kredyty dla klientów detalicznych	Kredyty dla finansów publicznych	Razem
Od 1 do 30 dni	12 061	167 033	37 855	216 949
Od 31 do 60 dni	458	30 728	250	31 436
Od 61 do 90 dni	722	13 674	-	14 396
pow. 90 dni	-	23*\	-	23
Razem	13 241	211 458	38 105	262 804

*\transakcje o kapitale poniżej progu istotności nie wykazują przesłanek utraty wartości

Opis ustanowionych zabezpieczeń zamieszczono w nocie 5.1.3.(e)

(c) Kredyty i pożyczki (wartość brutto) w przypadku których wykazano utratę wartości.

Poniżej przedstawiono należności brutto, w przypadku których wykazano utratę wartości w podziale na segmenty.

	31-12-2014	31-12-2013
kredyty dla klientów korporacyjnych	651 301	531 610
kredyty dla klientów detalicznych	367 447	284 060
kredyty dla finansów publicznych	36 980	6 357
banki	3 998	5 271
Razem	1 059 726	827 298

Opis ustanowionych zabezpieczeń zamieszczono w nocie 5.1.3.(e)

W odniesieniu do segmentu ekspozycji kredytowych banków 2 ekspozycje zostały określone jako z utratą wartości, dla tych ekspozycji łączna wartość należności brutto wg stanu na koniec grudnia 2014 roku wyniosła 3 998 tys. zł., natomiast kwota odpisu aktualizującego na koniec grudnia 2014 roku wyniosła 74 tys. zł. Wartość godziwa zabezpieczeń dla tych ekspozycji wynosiła 0. Wartość należności brutto wg stanu na koniec grudnia 2013 roku wyniosła 5 271 tys. zł., natomiast kwota odpisu aktualizującego na koniec grudnia 2013 roku wyniosła 519 tys. zł.

(d) Podział portfela kredytów i pożyczek Grupy wg ratingów/scoringu, i w podziale na klasy klientów

	Rating	31-12-2014	31-12-2013
Kredyty dla podmiotów korporacyjnych	(1-3)	37 294	33 000
	(4-5)	286 962	214 191
	(6-7)	851 245	974 043
	(8-9)	1 842 289	1 486 437
	(10-11)	1 419 295	1 052 209
	(12-13)	626 210	457 411
	(14-16)	306 170	278 436
	bez ratingu	7 165	11 301
Razem kredyty dla podmiotów korporacyjnych		5 376 630	4 507 028
Kredyty dla podmiotów detalicznych	osoby prywatne	4 679 339	4 726 640
	klienci z ratingami	45 124	50 954
	bez ratingu	72 086	78 458
	mikroprzedsiębiorstwa ze scoringiem*\	52 781	60 840
Razem kredyty dla podmiotów detalicznych		4 849 330	4 916 892
Kredyty dla finansów publicznych	(1-3)	-	-
	(4-5)	41 529	81 966
	(6-7)	1 086 400	1 064 135
	(8-9)	1 367 529	1 666 349
	(10-11)	46 336	70 129
	(12-13)	43 609	34 664
	(14-16)	1 210	6 356
	bez ratingu	15	11 429
Razem kredyty dla finansów publicznych		2 586 628	2 935 028
Kredyty dla pozostałych klientów, w tym:	bez ratingu	4 001	5 150
- banki		4 001	4 980
Razem kredyty i pożyczki udzielone klientom i innym bankom brutto		12 816 589	12 364 098
Odpisy aktualizujące kredyty i pożyczki udzielone klientom i innym bankom		-316 082	-305 112
Pozostałe należności netto		11	17
Razem kredyty i pożyczki udzielone klientom i innym bankom netto, w tym:		12 500 518	12 059 003
- klienci		12 496 591	12 054 541
- banki		3 927	4 462

Klasy ratingowe są prezentowane według stanu na datę sprawozdawczą.

*\Mikroprzedsiębiorstwa	Scoring	31-12-2014	31-12-2013
	(1)	14 370	14 919
	(2)	9 925	15 735
	(3)	12 681	15 469
	(4)	4 502	3 889
	(5)	654	543
	(6)	10 649	10 285
Razem		52 781	60 840

(e) Opis ustanowionych zabezpieczeń na kredyty i pożyczki

Bank przyjmował na zabezpieczenie wierzytelności zabezpieczenia rzeczowe i osobiste. Podstawowe rodzaje przyjmowanych przez Bank prawnych zabezpieczeń dla ekspozycji kredytowych:

- ekspozycje wobec klientów detalicznych – nieruchomości mieszkalne, zastawy rejestrowe, poręczenia osób fizycznych,
- ekspozycje wobec klientów instytucjonalnych – nieruchomości komercyjne, zabezpieczenia gotówkowe lub równoważne z gotówką, gwarancje i poręczenia podmiotów gospodarczych o dobrej kondycji ekonomiczno-finansowej, papiery wartościowe, przewłaszczenia i zastaw na maszynach i urządzeniach, ubezpieczenia.

Bank preferował zabezpieczenia kredytów:

- które umożliwiały zmniejszenie tworzonych odpisów aktualizacyjnych,
- łatwo zbywalne, dające możliwość osiągnięcia ceny pokrywającej wierzytelność Banku.

Bank mógł stosować jednocześnie kilka form zabezpieczenia swoich wierzytelności w celu zwiększenia możliwości odzyskania wierzytelności w przypadku podjęcia przez Bank działań windykacyjnych. Ustalając wartość zabezpieczenia, Bank kierował się przede wszystkim zasadą ostrożnej wyceny i przyjmował wartość możliwą do uzyskania w przyszłości w momencie zaspokajania się z przedmiotu zabezpieczenia.

Zasadą stosowaną w Banku było ustanowienie prawnego zabezpieczenia, o ile było ono wymagane przed uruchomieniem środków z udzielanego kredytu.

Bank korygował wartość zabezpieczenia stosując wskaźniki korekty ustalone indywidualnie dla poszczególnych przedmiotów zabezpieczenia. Wartość zabezpieczenia co do zasady podlegała monitorowaniu w całym okresie kredytowania.

W przypadku ekspozycji zabezpieczonych hipotecznie Bank stosował zalecenia Rekomendacji S w sprawie maksymalnych poziomów LTV i wymaganego wkładu własnego kredytów.

W procesie monitorowania wartości nieruchomości Bank stosował, między innymi, portfelową aktualizację wartości przy wykorzystaniu metod statystycznych.

W przypadku zabezpieczenia na nieruchomości podstawą do określenia wartości przyjmowanego zabezpieczenia była wycena sporządzona przez osobę posiadającą niezbędne kwalifikacje i doświadczenie w zakresie oceny wartości nieruchomości. Bank weryfikował wartość z wyceny wykorzystując dane, między innymi, z Systemu Analiz i Monitorowania Rynku Obrotu Nieruchomościami (AMRON).

(f) Przejęte zabezpieczenia

Bank klasyfikuje przejęte zabezpieczenia jako aktywa przejęte za długi i wycenia zgodnie z przyjętymi zasadami rachunkowości opisanymi w nocie 2.23 niniejszego sprawozdania finansowego.

Przed przejęciem majątkowych zabezpieczeń wierzytelności Banku, obowiązującą zasadą jest posiadanie koncepcji zagospodarowania przejmowanych zabezpieczeń. Dokument określający koncepcję zagospodarowania zawiera wszelkie niezbędne informacje, istotne do podjęcia decyzji o przejęciu przedmiotu zabezpieczenia na własność Banku, a w szczególności:

- przewidywane do poniesienia koszty związane z ewentualnym dozorem, przechowywaniem, ubezpieczeniem, podatkami, itp.,
- informacje dotyczące potencjalnego nabywcy, wynegocjowanej ceny oraz warunków płatności, w przypadku planowanej sprzedaży przedmiotu zabezpieczenia,
- opłacalność transakcji.

Majątkowe zabezpieczenia wierzytelności, które były przejmowane przez Bank, w większości posiadały już nabywców i transakcja sprzedaży była dla Banku opłacalna. W takich przypadkach zadłużenie kredytowe było obniżane o uzyskaną cenę zbycia, a nie wartość wynikającą z wyceny

rzeczoznawcy (zazwyczaj cena uzyskana z transakcji sprzedaży jest niższa od wartości ustalonej przez rzeczoznawcę w wycenie).

Jedną ze stosowanych form odzyskiwania wierzytelności jest ich sprzedaż. Wysokość ceny sprzedaży wierzytelności jest zależna między innymi od majątkowych zabezpieczeń rzeczowych wierzytelności. W tych przypadkach, kiedy zbycie wierzytelności zabezpieczonej majątkiem rzeczowym jest dla Banku bardziej opłacalne niż przejmowanie majątku na aktywa do zbycia, a następnie jego sprzedaż, zawierane są transakcje sprzedaży wierzytelności wraz z rzeczowym majątkiem zabezpieczającym wierzytelność.

Na dzień 31 grudnia 2014 roku oraz na dzień 31 grudnia 2013 roku Bank nie posiadał aktywów z tytułu przejętych zabezpieczeń.

5.1.4. Dłużne papiery wartościowe

Tabele poniżej prezentują rating nadany przez Moody's dla dłużnych papierów wartościowych:

31-12-2014	Skarb Państwa	NBP	Banki	Pomocnicze instytucje finansowe	Finanse publiczne	Korporacyjne	Razem
Moody's							
A2	3 000 096	-	-	-	-	-	3 000 096
bez ratingu	-	2 049 773	79 608	-	494 386	254	2 624 021
Razem	3 000 096	2 049 773	79 608	-	494 386	254	5 624 117

31-12-2013	Skarb Państwa	NBP	Banki	Pomocnicze instytucje finansowe	Finanse publiczne	Korporacyjne	Razem
Moody's							
A2	2 020 796	-	-	-	-	-	2 020 796
bez ratingu	-	1 999 584	-	7 693	605 613	170	2 613 060
Razem	2 020 796	1 999 584	-	7 693	605 613	170	4 633 856

W przypadku obligacji komunalnych, dla których brak jest aktywnego rynku nadawane są ratingi wewnętrzne, wg kategorii:

- 4-5 bardzo dobra jakość kredytowa
- 6-7 dobra jakość kredytowa
- 8-9 zadowalająca jakość kredytowa
- 10 -11 przeciętna i słaba jakość kredytowa

Klasy ryzyka dla emitentów obligacji komunalnych obsługiwanych przez Bank Ochrony Środowiska S.A. nadawane są zgodnie z przyjętą w Banku metodyką oceny zdolności kredytowej jednostek samorządu terytorialnego.

Rating wewnętrzny	Finanse publiczne	
	31-12-2014	31-12-2013
5	14 146	15 645
6	55 791	78 015
7	38 850	68 683
8	109 073	220 625
9	265 193	198 571
10	11 333	24 074
Razem	494 386	605 613

5.1.5. Struktura koncentracji zaangażowania w segmenty rynku branżowe i geograficzne wraz z oceną ryzyka związanego z tym zaangażowaniem

Oceniając udziały branż w portfelu kredytowym Banku ukształtowane na koniec grudnia 2014 można stwierdzić wyraźną dominację „Administracji publicznej, obrony narodowej, obowiązkowego zabezpieczenia społecznego” – 17,7% oraz znaczące udziały: „Działalności związanej z obsługą rynku nieruchomości” – 9,9%, „Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych” – 7,1%, „Handel hurtowy z wyłączeniem handlu pojazdami samochodowymi” – 4,0%, „Roboty budowlane związane ze wznoszeniem budynków” – 3,8%, „Produkcja artykułów spożywczych” – 1,8% oraz „Produkcja chemikaliów i wyrobów chemicznych” – 1,5%. Udziały pozostałych branż wyniosły niecałe 1,5%. W świetle przyjętych założeń do oceny istotności ryzyka koncentracji branżowej oraz wyników obliczeń (krzywa Lorenza) uznaje się, że występuje wysoka koncentracja branżowa.

Na koniec grudnia 2013 roku można stwierdzić wyraźną dominację „Administracji publicznej, obrony narodowej, obowiązkowego zabezpieczenia społecznego” – 20,6% oraz znaczące udziały: „Działalności związanej z obsługą rynku nieruchomości” – 7,3%, „Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych” – 6,6%, „Handel hurtowy z wyłączeniem handlu pojazdami samochodowymi” – 4,6%, „Roboty budowlane związane ze wznoszeniem budynków” – 3,9%, „Produkcja artykułów spożywczych” – 2,4%, „Pobór, uzdatnianie i dostarczanie wody” – 1,5% oraz „Opieka zdrowotna” – 1,3%. Udziały pozostałych branż wyniosły niecałe 2%.

Na koniec grudnia 2014 roku w pierwszej z wymienionych wyżej branż stanowiącej 17,7% portfela, dominują klienci – podmioty będące w dobrej kondycji ekonomiczno-finansowej (głównie jednostki samorządu terytorialnego). Występuje ponadto silna dywersyfikacja ryzyka. Branża ta charakteryzuje się niskim poziomem odpisów aktualizujących. Pozostałe branże, decydujące o kształcie bankowego portfela kredytowego mają przed sobą umiarkowane perspektywy rozwojowe.

Portfel kredytowy Banku, w podziale geograficznym, na koniec grudnia 2014 roku tworzy 17 oddziałów i 11 centrów korporacyjnych, obejmujące działaniem wszystkie regiony kraju. Obszary zaangażowania kredytowego oddziałów wyznacza w Banku Zarządzenie Prezesa Zarządu w sprawie terytorialnego zasięgu działania oddziałów. Struktura geograficzna portfela jest zróżnicowana: udział największego oddziału w sumie kredytów to 14,0%, zaś najmniejszego 1,3%. Wyraźną dominację w sumie kredytów można odnotować w Warszawie, gdzie mieszczą się dwa duże oddziały Banku (łącznie 20,4%).

Zaangażowanie w poszczególne branże przedstawiono poniżej.

31 grudnia 2014

Branża	Obciążenie ryzykiem kredytowym	udział % w sumie ogółem
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne	2 277 780	17,8%
Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości	1 267 884	9,9%
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych	905 233	7,1%
Handel hurtowy, z wyłączeniem handlu pojazdami samochodowymi	514 641	4,0%
Roboty budowlane związane ze wznoszeniem budynków	489 912	3,8%
Produkcja artykułów spożywczych	227 475	1,8%
Produkcja chemikaliów i wyrobów chemicznych	194 250	1,5%
Produkcja podstawowych substancji farmaceutycznych oraz leków i pozostałych wyrobów farmaceutycznych	173 707	1,3%
Pobór, uzdatnianie i dostarczanie wody	160 822	1,3%
Zakwaterowanie	132 638	1,0%
Pozostałe branże, w tym:	6 472 247	50,5%
- osoby prywatne	4 679 342	36,4%
Ogółem kredyty i pożyczki udzielone klientom i innym bankom brutto	12 816 589	100,0%
Odpisy aktualizujące kredyty i pożyczki udzielone klientom i innym bankom	-316 082	
Pozostałe należności	11	
Razem kredyty i pożyczki udzielone klientom i innym bankom netto	12 500 518	
- klienci	12 496 591	
- banki	3 927	

31 grudnia 2013

Branża	Obciążenie ryzykiem kredytowym	udział % w sumie ogółem
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne	2 544 355	20,6%
Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości	909 153	7,4%
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych	816 913	6,6%
Handel hurtowy, z wyłączeniem handlu pojazdami samochodowymi	566 348	4,6%
Roboty budowlane związane ze wznoszeniem budynków	478 750	3,9%
Produkcja artykułów spożywczych	298 218	2,4%
Pobór, uzdatnianie i dostarczanie wody	187 133	1,5%
Opieka zdrowotna	164 054	1,3%
Produkcja metalowych wyrobów gotowych, z wyłączeniem maszyn i urządzeń	126 801	1,0%
Produkcja wyrobów z drewna oraz korka, z wyłączeniem mebli; produkcja wyrobów ze słomy i materiałów używanych do wyplatania	111 062	0,9%
Pozostałe branże, w tym:	6 161 311	49,8%
- osoby prywatne	4 726 640	38,3%
Ogółem kredyty i pożyczki udzielone klientom i innym bankom brutto	12 364 098	100,0%
Odpisy aktualizujące kredyty i pożyczki udzielone klientom i innym bankom	-305 112	
Pozostałe należności	17	
Razem kredyty i pożyczki udzielone klientom i innym bankom netto	12 059 003	
- klienci	12 054 541	
- banki	4 462	

5.1.6. Struktura koncentracji zaangażowania w poszczególne podmioty, grupy kapitałowe

Zaangażowanie równe lub przekraczające 10% funduszy własnych Grupy w stosunku do jednego podmiotu wraz z podmiotami powiązаныmi kapitałowo lub organizacyjnie na dzień 31 grudnia 2014 roku wystąpiło w pięciu przypadkach i wynosiło łącznie 1 261 403 tys. zł., co stanowiło 70,2% funduszy własnych Grupy. Na dzień 31 grudnia 2013 roku wystąpiło w pięciu przypadkach i wynosiło łącznie 1 128 084 tys. zł., co stanowiło 72,8% funduszy własnych Banku. W badanych okresach zaangażowanie w największe podmioty/grupy kapitałowe nie dotyczyło spółek Skarbu Państwa

Poniżej przedstawiono zaangażowanie wobec największych podmiotów lub grup podmiotów powiązanych kapitałowo lub organizacyjnie:

L.p.	Zaangażowanie*\ wg stanu na dzień 31 grudnia 2014
1	272 032
2	266 468
3	263 622
4	243 694
5	215 587
Razem	1 261 403

L.p.	Zaangażowanie*\ wg stanu na dzień 31 grudnia 2013
1	320 489
2	284 245
3	193 980
4	169 198
5	160 172
Razem	1 128 084

*\ Na zaangażowanie danego podmiotu składają się ekspozycje kredytowe brutto, zobowiązania warunkowe tj. otwarte linie kredytowe i gwarancje, dłużne papiery wartościowe wyemitowane przez podmiot oraz zawarte transakcje walutowe typu fx spot, fx forward, fx swap.

Na dzień 31 grudnia 2014 roku poziom ryzyka koncentracji Banku wynikający z zaangażowania w największą grupę kapitałową (z uwzględnieniem wyłączenia zaangażowania wynikającego z gwarancji udzielonej podmiotowi zależnemu) nie przekroczył dozwolonego limitu i wyniósł 15,0% funduszy własnych. Na dzień 31 grudnia 2013 roku poziom ryzyka koncentracji Banku wynikający z zaangażowania w największą grupę kapitałową (z uwzględnieniem wyłączenia zaangażowania wynikającego z gwarancji udzielonej podmiotowi zależnemu) nie przekroczył dozwolonego limitu i wyniósł 19,6% funduszy własnych.

Dziesięciu klientów z największym zaangażowaniem wg stanu na 31 grudnia 2014 roku i 31 grudnia 2013 roku:

31 grudnia 2014

L.p.	Kapitał + zobowiązania pozabilansowe	Kapitał	Zobowiązania pozabilansowe * \	Udział w zaangażowaniu Banku ogółem
1	263 000	61 790	201 210	1,7%
2	237 343	55 189	182 154	1,5%
3	157 554	157 554	-	1,0%
4	152 949	144 383	8 566	1,0%
5	133 687	-	133 687	0,8%
6	125 716	40 756	84 960	0,8%
7	122 155	122 155	-	0,8%
8	120 000	120 000	-	0,8%
9	117 999	51 382	66 617	0,7%
10	113 719	113 719	-	0,7%

* \ W zaangażowaniu pozabilansowym są brane pod uwagę: linie kredytowe, udzielone gwarancje i poręczenia, otwarte akredytywy importowe, akceptowane traty, potwierdzone akredytywy eksportowe i inne zobowiązania udzielone.

31 grudnia 2013

L.p.	Kapitał + zobowiązania pozabilansowe	Kapitał	Zobowiązania pozabilansowe * \	Udział w zaangażowaniu Banku ogółem
1	424 791	28 607	396 184	2,5%
2	168 465	136 000	32 465	1,0%
3	156 555	124	156 431	0,9%
4	131 417	-	131 417	0,8%
5	126 045	126 045	-	0,7%
6	123 320	123 320	-	0,7%
7	103 480	66 570	36 910	0,6%
8	100 000	37 222	62 778	0,6%
9	90 128	34 858	55 270	0,5%
10	87 597	87 597	-	0,5%

* \ W zaangażowaniu pozabilansowym są brane pod uwagę: linie kredytowe, udzielone gwarancje i poręczenia, otwarte akredytywy importowe, akceptowane traty, potwierdzone akredytywy eksportowe i inne zobowiązania udzielone.

5.1.7. Maksymalna ekspozycja na ryzyko kredytowe

Poniżej zaprezentowano obciążenie ryzykiem kredytowym poszczególnych kategorii aktywów finansowych.

	31-12-2014			31-12-2013		
	Wartości bilansowe brutto	Odpisy aktualizacyjne	Maksymalne obciążenie ryzykiem kredytowym	Wartości bilansowe brutto	Odpisy aktualizacyjne	Maksymalne obciążenie ryzykiem kredytowym
Lokaty w innych bankach oraz kredyty i pożyczki udzielone innym bankom**\	347 037	-74	346 963	152 943	-518	152 425
Papiery wartościowe przeznaczone do obrotu	10 096	-	10 096	7 532	-	7 532
Dłużne papiery wartościowe, w tym:	254	-	254	170	-	170
- Korporacyjne	254	-	254	170	-	170
Kapitałowe, w tym:	9 842	-	9 842	7 362	-	7 362
- Notowane	7 930	-	7 930	7 362	-	7 362
- Nienotowane	1 912	-	1 912	-	-	-
Pochodne instrumenty finansowe	214 877	-	214 877	129 590	-	129 590
Kredyty i pożyczki udzielone klientom, w tym: *\	12 812 599	-316 008	12 496 591	12 359 135	-304 594	12 054 524
- Kredyty udzielone klientom detalicznym	4 849 330	-158 386	4 690 944	4 916 892	-128 974	4 787 918
- Kredyty udzielone klientom korporacyjnym	5 376 630	-155 856	5 220 774	4 507 027	-173 524	4 333 503
- Kredyty udzielone finansom publicznym	2 586 628	-1 766	2 584 862	2 935 029	-2 096	2 932 933
- Kredyty udzielone pozostałym klientom	-	-	-	170	-	170
- Pozostałe należności	11	-	11	17	-	17
Inwestycyjne (lokacyjne) papiery wartościowe	5 703 471	-4 916	5 698 555	4 706 466	-13 604	4 692 862
Dostępne do sprzedaży	4 713 145	-4 916	4 708 229	3 717 951	-13 604	3 704 347
Dłużne papiery wartościowe, w tym:	4 633 537	-	4 633 537	3 657 867	-12 696	3 645 171
- Skarbu Państwa	2 009 770	-	2 009 770	1 032 281	-	1 032 281
- NBP	2 049 773	-	2 049 773	1 999 584	-	1 999 584
- Banków	79 608	-	79 608	-	-	-
- Finansów publicznych	494 386	-	494 386	605 613	-	605 613
- Pomocniczych instytucji finansowych	-	-	-	20 389	-12 696	7 693
Kapitałowe, w tym:	79 608	-4 916	74 692	60 084	-908	59 176
- Notowane	44 481	-4 916	39 565	24 980	-908	24 072
- Nienotowane	35 127	-	35 127	35 104	-	35 104
Utrzymywane do terminu zapadalności	990 326	-	990 326	988 515	-	988 515
Dłużne papiery wartościowe, w tym:	990 326	-	990 326	988 515	-	988 515
- Skarbu Państwa	990 326	-	990 326	988 515	-	988 515
Inne aktywa finansowe**\	168 738	-6 783	161 955	136 644	-6 473	130 171

*\ Kredyty są wykazywane w wartościach netto

**\ Na pozycję tą składają się głównie: odprowadzenie nadmiaru gotówki, należności z tytułu zawartych transakcji na instrumentach finansowych.

Natomiast obciążenie ryzykiem kredytowym poszczególnych pozycji zobowiązań warunkowych jest następujące:

	Maksymalne obciążenie ryzykiem kredytowym 31-12-2014	Maksymalne obciążenie ryzykiem kredytowym 31-12-2013
Warunkowe zobowiązania finansowe, w tym:	2 552 680	2 585 201
- otwarte linie kredytowe, w tym:	2 293 236	2 203 307
- odwołalne	1 885 517	1 843 940
- nieodwołalne	407 719	359 367
- otwarte akredytywy importowe	215 761	195 421
- promesy udzielenia kredytu, w tym:	43 683	186 473
- nieodwołalne	-	186 473
- pozostałe	43 683	-
Gwarancje i poręczenia	245 948	346 936
Gwarantowanie emisji	24 835	17 475
Transakcje walutowe i stopy procentowej*\	10 580 002	8 291 305
Transakcje na kontraktach terminowych i opcjach	723 075	989 240

*\ Na pozycje składają się:

W 2014 roku

Transakcje wymiany walut i walutowych instrumentów pochodnych w kwocie 2 338 933 tys. zł.

Transakcje instrumentami pochodnymi stopy procentowej w kwocie 7 536 839 tys. zł.

Transakcje wymiany stopy procentowej w kwocie 704 230 tys. zł.

W 2013 roku

Transakcje wymiany walut i walutowych instrumentów pochodnych w kwocie 2 036 271 tys. zł.

Transakcje instrumentami pochodnymi stopy procentowej w kwocie 5 562 314 tys. zł.

Transakcje wymiany stopy procentowej w kwocie 692 720 tys. zł.

Zgodnie z obowiązującymi w Banku procedurami zobowiązania warunkowe podlegają takiej samej formie zabezpieczenia oraz monitorowania jak transakcje bilansowe.

Częstotliwość monitorowania klienta korporacyjnego uzależniona jest przede wszystkim od wielkości zaangażowania kredytowego. Zakres monitoringu uzależniony jest od kondycji ekonomiczno-finansowej klienta.

Kontrola sytuacji ekonomiczno-finansowej mikroprzedsiębiorstwa polega między innymi na:

- porównaniu wielkości rocznego przychodu z rocznego zeznania lub deklaracji podatkowej za ostatni zamknięty okres obrachunkowy z wielkością rocznego przychodu z zeznania lub deklaracji za poprzedni zamknięty okres obrachunkowy,
- analizie warunków dodatkowych transakcji,
- wielkości wpływów na rachunkach bieżących.

Badanie przychodów dokonywane jest raz w roku, natomiast analiza warunków dodatkowych podlega badaniu raz na kwartał. Ponadto Bank monitoruje każdorazowo ryzyko transakcji.

Weryfikacja kondycji finansowej wspólnot mieszkaniowych uzależniona jest od ratingu klienta oraz realizacji warunków dodatkowych umów kredytowych.

5.1.8. Praktyki forbearance

Status forbearance otrzymują ekspozycje, dla których nastąpiła restrukturyzacja umowy kredytu, należności lub inwestycji utrzymywanej do terminu wymagalności, zgodnie z definicją aktualnie obowiązującej regulacji w sprawie „Zasad identyfikacji ekspozycji kredytowych zagrożonych utratą wartości i ustalania wysokości odpisów aktualizujących z tytułu utraty wartości tych ekspozycji”, dla których okres od ostatniej restrukturyzacji do daty raportowej jest krótszy niż 36 miesięcy niezależnie od kwoty przeterminowania lub klasyfikacji pod względem utraty wartości z wyłączeniem ekspozycji, które spełniły kryteria wyjścia ze statusu forbearance.

W szczególności praktykami forbearance uznaje się w Banku:

- a) wydłużenie okresu spłaty wierzytelności,
- b) zawieszenie spłat,
- c) zmiany kolejności zaspokajania wierzytelności,
- d) obniżenie oprocentowania,
- e) umorzenie (częściowe umorzenie),
- f) zaprzestanie naliczania odsetek,
- g) sprzedaż przez klienta, w porozumieniu z bankiem, składników majątkowych stanowiących zabezpieczenie wierzytelności oraz przeznaczenie uzyskanych środków w całości lub części na spłatę zadłużenia,

o ile wynikają z trudności finansowych klienta i w sytuacji gdyby bank ich nie zastosował klient zaprzestałby obsługi zadłużenia.

Ekspozycja przestaje być klasyfikowana jako forborne (zdejmowany jest status forbearance), gdy zostały spełnione wszystkie niżej wymienione warunki:

- a) ekspozycja nie posiada statusu NPE (non performing exposure),
- b) upłynęły co najmniej 24 miesiące (okres próbny) od daty ostatniej klasyfikacji transakcji jako forborne w których:
 - przez minimum połowę okresu próby nie występują opóźnienia przekraczające 30 dni,
 - żadna z ekspozycji wobec dłużnika nie jest opóźniona powyżej 30 dni.

Restrukturyzacja oraz wnioski o restrukturyzację są przesłankami utraty wartości. Odwrócenie straty jest możliwe po ustąpieniu przesłanki utraty wartości oraz upływie okresu kwarantanny. Transakcje restrukturyzowane bez utraty wartości wyceniane są jako odrębny portfel homogeniczny.

Poniżej zaprezentowano obciążenie ryzykiem kredytowym poszczególnych transakcji forborne (gdzie zastosowano praktyki forbearance).

	kredyty z utratą wartości			kredyty bez utraty wartości		
	Wartości bilansowe brutto	Odpisy aktualizacyjne	Maksymalne obciążenie ryzykiem kredytowym	Wartości bilansowe brutto	Odpisy aktualizacyjne	Maksymalne obciążenie ryzykiem kredytowym
Kredyty i pożyczki udzielone klientom, w tym:	430 604	-104 195	326 410	29 082	-1 718	27 365
- Kredyty udzielone klientom detalicznym	189 666	-51 222	138 444	28 510	-1 696	26 814
w tym wyceniane indywidualnie	97 681	-25 864	71 818	0	0	0
- Kredyty udzielone klientom korporacyjnym	232 037	-51 394	180 643	572	-22	551
w tym wyceniane indywidualnie	229 167	-50 520	178 647	0	0	0
- Kredyty udzielone finansom publicznym	4 904	-1 505	3 399	0	0	0
w tym wyceniane indywidualnie	4 904	-1 505	3 399	0	0	0
- Banki	3 997	-74	3 924	0	0	0
w tym wyceniane indywidualnie	3 997	-74	3 924	0	0	0

5.2. Techniki pomiaru ryzyka finansowego (w księdze bankowej i handlowej) oraz limity

Ryzyko finansowe w Grupie koncentruje się przede wszystkim w BOŚ S.A. oraz w DM BOŚ S.A. i obejmuje: (i) ryzyko płynności; (ii) ryzyko stopy procentowej (w księdze bankowej i handlowej); (iii) ryzyko walutowe (w księdze bankowej i handlowej). Ryzyko płynności i ryzyko stopy procentowej występuje przede wszystkim w Banku, natomiast ryzyko walutowe - w DM BOŚ S.A. (w księdze handlowej i niehandlowej) oraz w Banku (w księdze handlowej; ryzyko walutowe z księgi bankowej jest transferowane do księgi handlowej). W DM BOŚ S.A. występuje także ryzyko cen akcji i ryzyko cen towarów (w księdze handlowej).

Transakcje księgi bankowej stanowią podstawową działalność Banku, tzn. wynikają z działalności komercyjnej, w tym: pozyskiwania źródeł finansowania i efektywnego zarządzania płynnością finansową. Zadaniem księgi handlowej jest zapewnienie klientom Banku najwyższej jakości usług. W celu osiągnięcia tych zadań Bank, w ramach obowiązujących limitów ryzyka, utrzymuje otwarte pozycje.

Zgodnie z przyjętą w BOŚ S.A. definicją, księga handlowa zawiera transakcje realizowane na rachunek własny w celu handlowym, tj. z zamiarem uzyskania korzyści finansowych w krótkich okresach, z rzeczywistych lub oczekiwanych różnic między rynkowymi cenami zakupu i sprzedaży lub też innych odchyżeń cen lub parametrów cenowych, w tym w szczególności: stóp procentowych, kursów walutowych i indeksów giełdowych. Sprzedaż transakcji z księgi handlowej nie jest prowadzona w celu utrzymania płynności Banku.

Do księgi bankowej wchodzi pozycje nie zaliczone do księgi handlowej, w tym w szczególności:

- 1) udzielane kredyty, gwarancje, pożyczki, lokaty i przyjmowane depozyty,
- 2) transakcje zabezpieczające płynność i ryzyko stopy procentowej operacji zaliczonych do księgi bankowej,
- 3) zakup papierów wartościowych w celu innym niż handlowy.

W ramach działań określających apetyt Grupy na ryzyko finansowe, w BOŚ S.A. obowiązują polityki w zakresie zarządzania ryzykiem płynności, ryzykiem stopy procentowej w księdze bankowej oraz ryzykiem rynkowym, gdzie określone są między innymi maksymalne poziomy ryzyka finansowego, zgodne z przyjętym przez Radę Nadzorczą Banku apetytem na ryzyko.

Poziom i profil ryzyka finansowego jest regularnie monitorowany w Departamencie Ryzyka Finansowego i raportowany: Radzie Nadzorczej Banku, Radzie Nadzorczej DM BOŚ S.A., Zarządowi Banku, Zarządowi DM BOŚ S.A., Komitetowi Zarządzania Aktywami i Pasywami (Komitetowi ZAP) oraz Komitetowi Płynności i Ryzyka Rynkowego.

Zgodnie ze strategią Grupy, działalność w księdze handlowej uzupełnia działalność w księdze bankowej.

5.2.1. Ryzyko płynności

Ryzyko płynności rozumiane jest jako utrata zdolności Grupy do terminowego regulowania zobowiązań, do pozyskiwania funduszy na sfinansowanie nieoczekiwanego wycofania depozytów oraz zdolności do generowania przez Grupę dodatniego salda przepływów gotówkowych.

Proces monitorowania i aktywnego zarządzania ryzykiem płynności jest skoncentrowany w Banku.

Płynność w Banku rozpatrywana jest w następującym horyzoncie czasowym: płynność bieżąca – w okresie do 7 dni; płynność krótkoterminowa – w okresie do 1 miesiąca; płynność średnioterminowa – w okresie powyżej 1 miesiąca do 12 miesięcy; płynność długoterminowa – w okresie powyżej 12 miesięcy.

Celem Banku w zakresie zarządzania płynnością jest zabezpieczenie płynności Banku oraz utrzymanie zrównoważonej struktury aktywów i pasywów, zapewniającej bezpieczny profil płynności w poszczególnych pasmach czasowych, w podziale na płynność w złotych polskich oraz głównych walutach obcych, a przede wszystkim – dla całkowitej pozycji płynności.

W celu pomiaru płynności oraz ryzyka płynności bieżącej i krótkoterminowej Bank wprowadził następujące miary i narzędzia: (i) aktywa płynne – stanowią bufor dla oczekiwanych i nieoczekiwanych wypływów w horyzoncie 30 dni; (ii) zapas płynności – mierzy poziom aktywów płynnych, pomniejszonych o oczekiwane oraz nieoczekiwane wypływy, wyznaczone w terminie 30 dni; (iii) ocenę stabilności bazy depozytowej; (iv) nadzorcze miary płynności – współczynniki M1 i M2; (v) wymóg pokrycia wypływów netto (wskaźnik LCR); (vi) lukę płynności krótkoterminowej (dla PLN, EUR, CHF i USD) – pokazuje poziom niedopasowania w strukturach finansowania w walutach obcych, luka ta przede wszystkim obejmuje przepływy z transakcji pochodnych oraz międzybankowych. W celu pomiaru płynności oraz ryzyka płynności średnio- i długoterminowego Bank wyznacza i monitoruje: (i) lukę płynności kontraktową oraz urealnioną (która jest uzupełniana o systematycznie przeprowadzane analizy: stabilności bazy depozytowej, koncentracji bazy depozytowej oraz wielkości przedpłat kredytów oraz poziomu zrywalności depozytów); (ii) wskaźniki pokrycia aktywów długoterminowych pasywami długoterminowymi; (iii) wskaźnik pokrycia kredytów służących finansowaniu długoterminowych potrzeb klientów najbardziej stabilnymi źródłami finansowania); (iv) miesięczny wskaźnik przedpłat kredytów; (v) nadzorcze miary płynności – współczynniki M3 i M4; (vi) prognozę zapasu płynności, aktywów płynnych oraz nadzorczych miar płynności.

Dla większości z powyższych miar ustalane są limity lub wartości ostrzegawcze w ramach zestawu wewnętrznych limitów ryzyka płynności, których struktura ma charakter hierarchiczny (tzn. ustalane są na poziomie Rady Nadzorczej, Zarządu Banku oraz Komitetu Zarządzania Aktywami i Pasywami). Kształtowanie odpowiedniego profilu ryzyka płynności wspierane jest poprzez uwzględnienie kosztu płynności w ramach obowiązującego w Banku systemu cen transferowych. Proces monitorowania płynności i ryzyka płynności w Banku jest wspierany przez dedykowany system informatyczny (w szczególności w zakresie generowania kontraktowej i urealnionej luki płynności).

Bank organizuje proces zarządzania ryzykiem płynności w szczególności za pomocą podziału kompetencji organów Banku oraz właściwych komórek organizacyjnych centrali przy wykonywaniu zadań i podejmowaniu decyzji w procesie zarządzania ryzykiem płynności. Komórki organizacyjne są wzajemnie niezależne. Obszary powstawania ryzyka i komórki organizacyjne kontroli ryzyka znajdują się pod nadzorem różnych Członków Zarządu Banku.

W celu realizacji wymogów zewnętrznych, BOŚ S.A. wyznacza wielkość wskaźników płynności zgodnie z nadzorczymi miarami płynności krótkoterminowej i długoterminowej. W 2014 roku, podobnie jak w 2013 roku, normy nadzorcze w zakresie płynności były przestrzegane.

W poniższych tabelach zaprezentowano kontraktową lukę płynności (wartości bilansowe):

31 grudnia 2014	1M	1-3M	3-6M	6-12M	1-5Y	Pow. 5Y	Razem
Wskaźnik luki płynności	0,17	0,13	0,16	0,23	0,65	1,00	
Aktywa razem	1 094 995	319 948	714 328	1 091 554	8 013 304	8 443 588	19 677 717
- w tym kredyty i pożyczki udzielone klientom	135 366	285 620	487 007	1 079 991	4 569 429	5 939 178	12 496 591
Zobowiązania razem	6 583 391	4 418 660	2 203 413	604 561	3 364 895	2 502 797	19 677 717
- w tym zobowiązania wobec klientów	6 224 448	4 078 115	1 942 843	501 763	1 087 647	393 224	14 228 040
Luka	-5 488 396	-4 098 712	-1 489 085	486 993	4 648 409	5 940 791	-
Luka skumulowana	-5 488 396	-9 587 108	193	200	-5 940 791	-	-

31 grudnia 2013	1M	1-3M	3-6M	6-12M	1-5Y	Pow. 5Y	Razem
Wskaźnik luki płynności	0,47	0,39	0,37	0,43	0,69	1,00	
Aktywa razem	3 783 380	347 976	483 420	1 046 782	5 444 317	7 311 801	18 417 676
- w tym kredyty i pożyczki udzielone klientom	543 632	308 271	468 286	1 016 580	3 934 348	5 783 424	12 054 541
Zobowiązania razem	8 056 194	2 642 289	1 670 408	697 443	3 031 747	2 319 595	18 417 676
- w tym zobowiązania wobec klientów	7 600 743	2 339 980	1 566 281	406 041	805 435	477 595	13 196 075
Luka	-4 272 814	-2 294 313	-1 186 988	349 339	2 412 570	4 992 206	-
Luka skumulowana	-4 272 814	-6 567 127	-7 754 115	-7 404 776	-4 992 206	-	-

Zestawienie zapadalności aktywów i wymagalności zobowiązań według terminów umownych na dzień 31 grudnia 2014 roku oraz 31 grudnia 2013 roku zaprezentowano w poniższych tabelach (wartości niezdyktowane).

Luka płynności

31-12-2014	1M	1-3M	3-6M	6-12M	1-5Y	Pow. 5Y*	Razem
Aktywa							
Kasa, środki w Banku Centralnym	394 168	-	-	-	-	-	394 168
Lokaty w innych bankach oraz kredyty i pożyczki udzielone innym bankom	328 045	473	851	1 079	3 589	17 219	351 256
Papiery wartościowe przeznaczone do obrotu	7 964	220	1 912	-	-	-	10 096
Pochodne instrumenty finansowe	18 899	5 115	9 693	7 910	120 972	74 111	236 700
Kredyty i pożyczki udzielone klientom	191 909	368 130	591 593	1 265 762	5 676 980	7 609 946	15 704 320
Inwestycyjne (lokacyjne) papiery wartościowe, w tym:	2 064 111	6 465	259 595	85 505	1 718 234	2 022 132	6 156 042
- dostępne do sprzedaży	2 060 991	6 465	21 947	71 780	1 261 434	1 576 352	4 998 969
- utrzymywane do terminu zapadalności	3 120	-	237 648	13 725	456 800	445 780	1 157 073
Aktywa razem	3 005 096	380 403	863 644	1 360 256	7 519 775	9 723 408	22 852 582

31-12-2014	1M	1-3M	3-6M	6-12M	1-5Y	Pow. 5Y*	Razem
Zobowiązania							
Zobowiązania wobec Banku Centralnego	38	-	-	-	-	-	38
Zobowiązania wobec innych banków	217 491	45 445	11 247	3 049	79 375	-	356 607
Pochodne instrumenty finansowe	2 535	-	-	-	112 931	120 128	235 594
Zobowiązania wobec klientów	6 232 537	4 101 743	1 963 820	510 874	1 114 278	401 639	14 324 891
Zobowiązania z tytułu emisji bankowych papierów wartościowych	1 940	287 778	278 886	109 309	2 063 024	-	2 740 937
Zobowiązania podporządkowane	3 792	7 964	7 760	5 275	162 335	471 341	658 467
Rezerwy	5 423	777	44	134	655	2 869	9 902
Zobowiązania razem	6 463 756	4 443 707	2 261 757	628 641	3 532 598	995 977	18 326 436

Wskaźnik luki płynności netto	0,46	0,31	0,32	0,41	0,76	1,25	1,25
Aktywa razem	3 005 096	380 403	863 644	1 360 256	7 519 775	9 723 408	22 852 582
Zobowiązania razem	6 463 756	4 443 707	2 261 757	628 641	3 532 598	995 977	18 326 436
Luka	-3 458 660	-4 063 304	-1 398 113	731 615	3 987 177	8 727 431	4 526 146

31-12-2013	1M	1-3M	3-6M	6-12M	1-5Y	Pow. 5Y*	Razem
Aktywa							
Kasa, środki w Banku Centralnym	892 566	-	-	-	-	-	892 566
Lokaty w innych bankach oraz kredyty i pożyczki udzielone innym bankom	133 516	-	429	206	8 615	19 875	162 641
Papiery wartościowe przeznaczone do obrotu	7 452	80	-	-	-	-	7 532
Pochodne instrumenty finansowe	26 908	7 483	2 551	7 943	91 056	20 795	156 736
Kredyty i pożyczki udzielone klientom	499 414	382 863	576 450	1 224 357	5 400 111	8 879 011	16 962 206
Inwestycyjne (lokacyjne) papiery wartościowe, w tym:	2 005 870	7 062	42 038	89 235	1 751 489	1 376 325	5 272 019
- dostępne do sprzedaży	2 002 737	7 062	31 215	55 575	1 159 564	793 637	4 049 790
- utrzymywane do terminu zapadalności	3 133	-	10 823	33 660	591 925	582 688	1 222 229
Aktywa razem	3 565 726	397 488	621 468	1 321 741	7 251 271	10 296 006	23 453 700

31-12-2013	1M	1-3M	3-6M	6-12M	1-5Y	Pow. 5Y*	Razem
Zobowiązania							
Zobowiązania wobec Banku Centralnego	21	-	-	-	-	-	21
Zobowiązania wobec innych banków	167 722	91 415	82 610	3 665	96 710	10 714	452 836
Pochodne instrumenty finansowe	4 069	9 490	1 857	5 524	48 035	31 298	100 273
Zobowiązania wobec klientów	7 549 804	2 392 502	1 593 916	426 446	858 257	508 591	13 329 516
Zobowiązania z tytułu emisji bankowych papierów wartościowych	96 772	202 793	107 102	301 547	2 317 043	-	3 025 257
Zobowiązania podporządkowane	-	2 939	6 076	4 385	49 168	354 258	416 826
Rezerwy	7 469	506	34	186	773	2 228	11 196
Zobowiązania razem	7 825 857	2 699 645	1 791 595	741 753	3 369 986	907 089	17 335 925

Wskaźnik luki płynności netto	0,46	0,38	0,37	0,45	0,80	1,35	1,35
Aktywa razem	3 565 726	397 488	621 468	1 321 741	7 251 271	10 296 006	23 453 700
Zobowiązania razem	7 825 857	2 699 645	1 791 595	741 753	3 369 986	907 089	17 335 925
Luka	-4 260 131	-2 302 157	-1 170 127	579 988	3 881 285	9 388 917	6 117 775

*\ w tym akcje i udziały mniejszościowe

Przepływy środków pieniężnych instrumentów pochodnych (rozliczenia brutto)

Zestawienie zapadalności instrumentów pochodnych według terminów umownych na dzień 31 grudnia 2014 roku oraz na dzień 31 grudnia 2013 roku zaprezentowano w poniższych tabelach (wartości niezdyskontowane):

31-12-2014	1 M	1 – 3 M	3 – 6 M	6-12M	Pow. 1Y	Razem
Wpływy, w tym:	727 073	425 987	573 722	780 107	337 594	2 844 483
FX forward	223 834	17 407	284 771	215 615	-	741 627
FX Spot	65 011	-	-	-	-	65 011
FX Swap	416 233	375 032	257 299	483 730	-	1 532 294
IRS	21 995	33 548	31 652	80 762	337 594	505 551
Wypływy, w tym:	725 909	430 139	574 766	779 898	329 629	2 840 341
FX forward	221 664	17 571	282 840	215 029	-	737 104
FX Spot	64 943	-	-	-	-	64 943
FX Swap	419 024	379 386	258 862	484 250	-	1 541 522
IRS	20 278	33 182	33 064	80 619	329 629	496 772

31-12-2013	1 M	1 – 3 M	3 – 6 M	6-12M	Pow. 1Y	Razem
Wpływy, w tym:	690 605	494 902	392 603	532 847	535 338	2 646 295
FX forward	67 392	46 438	35 959	176 535	84 521	410 845
FX Spot	71 044	-	-	-	-	71 044
FX Swap	537 858	413 917	329 421	273 187	-	1 554 383
IRS	14 311	34 547	27 223	83 125	450 817	610 023
Wypływy, w tym:	683 453	495 891	387 939	531 356	525 905	2 624 544
FX forward	66 901	46 554	37 156	174 102	86 342	411 055
FX Spot	71 031	-	-	-	-	71 031
FX Swap	532 601	415 593	326 841	269 764	-	1 544 799
IRS	12 920	33 744	23 942	87 490	439 563	597 659

Przepływy środków pieniężnych instrumentów pochodnych (rozliczenia netto)

31-12-2014	1 M	1 – 3 M	3 – 6 M	6-12M	Pow. 1Y	Razem
Wpływy, w tym:	39	1 738	125	15 842	-	17 744
Kontrakty terminowe	-	1 738	125	85	-	1 948
Kontrakty forward	39	-	-	-	-	39
CFD	-	-	-	15 757	-	15 757
Wypływy, w tym:	1 162	1 122	102	150	-	2 536
Kontrakty terminowe	330	11	-	-	-	341
Kontrakty forward	832	1 111	102	85	-	2 130
CFD	-	-	-	65	-	65

31-12-2013	1 M	1 – 3 M	3 – 6 M	6-12M	Pow. 1Y	Razem
Wpływy, w tym:	374	606	90	17 571	-	18 641
Kontrakty terminowe	1	483	82	-	-	567
Kontrakty forward	373	122	7	6	-	508
CFD	-	-	-	17 566	-	17 566
Wypływy, w tym:	19	668	363	352	-	1 403
Kontrakty terminowe	17	475	234	25	-	751
Kontrakty forward	2	193	129	-	-	324
CFD	-	-	-	327	-	327

Ryzyko płynności zobowiązań warunkowych

Zestawienie wymagalności zobowiązań warunkowych według terminów umownych na dzień 31 grudnia 2014 roku oraz na dzień 31 grudnia 2013 roku zaprezentowano w poniższych tabelach (wartości niezdyktowane):

31-12-2014	1 M	1 – 3 M	3 – 6 M	6-12 M	1 – 5 Y	Pow. 5 Y	Razem
Zobowiązania warunkowe	2 585 838	15 259	21 578	65 650	111 119	24 019	2 823 463
Finansowe, w tym:	2 552 680	-	-	-	-	-	2 552 680
- otwarte linie kredytowe, w tym:	2 293 235	-	-	-	-	-	2 293 235
-odwołalne	1 885 517	-	-	-	-	-	1 885 517
-nieodwołalne	407 718	-	-	-	-	-	407 718
- otwarte akredytywy importowe	215 761	-	-	-	-	-	215 761
- promesy udzielenia kredytu, w tym:	43 684	-	-	-	-	-	43 684
-nieodwołalne	43 684	-	-	-	-	-	43 684
Gwarancje	8 323	15 259	21 578	65 650	111 119	24 019	245 948
Gwarantowanie emisji	24 835	-	-	-	-	-	24 835

31-12-2013	1 M	1 – 3 M	3 – 6 M	6-12 M	1 – 5 Y	Pow. 5 Y	Razem
Zobowiązania warunkowe	2 611 207	40 998	17 518	100 313	137 894	41 682	2 949 612
Finansowe, w tym:	2 585 201	-	-	-	-	-	2 585 201
- otwarte linie kredytowe, w tym:	2 203 307	-	-	-	-	-	2 203 307
-odwołalne	1 843 940	-	-	-	-	-	1 843 940
-nieodwołalne	359 367	-	-	-	-	-	359 367
- otwarte akredytywy importowe	195 421	-	-	-	-	-	195 421
- promesy udzielenia kredytu, w tym:	186 473	-	-	-	-	-	186 473
-odwołalne	-	-	-	-	-	-	-
-nieodwołalne	186 473	-	-	-	-	-	186 473
- pozostałe	-	-	-	-	-	-	-
Gwarancje	8 531	40 998	17 518	100 313	137 894	41 682	346 936
Gwarantowanie emisji	17 475	-	-	-	-	-	17 475

Ryzyko płynności zobowiązań pozabilansowych

31-12-2014	1 M	1 – 3 M	3 – 6 M	6-12 M	1 – 5 Y	Pow. 5 Y	Razem
Zobowiązania z tytułu zawartej umowy leasingu operacyjnego	106	211	317	634	1 466	-	2 734
Zobowiązania z tytułu umów czynszu	192	493	3 623	2 450	30 128	120 858	157 744
Zobowiązania z tytułu zakupu wartości niematerialnych	-	283	104	326	-	-	713

31-12-2013	1 M	1 - 3 M	3 – 6 M	6-12 M	1 - 5 Y	Pow. 5 Y	Razem
Zobowiązania z tytułu zawartej umowy leasingu operacyjnego	12	23	34	139	3 068	-	3 276
Zobowiązania z tytułu umów czynszu	192	725	1 449	2 393	42 306	132 751	179 816
Zobowiązania z tytułu zakupu wartości niematerialnych	1 523	3 942	3 407	2 187	2 032	-	13 091

5.2.2. Ryzyko stopy procentowej

Ryzyko stopy procentowej jest rozumiane jako potencjalny negatywny wpływ zmian stóp procentowych na prognozowany wynik finansowy, wartość ekonomiczną kapitału własnego oraz wartość bieżącą posiadanych dłużnych papierów wartościowych. Ryzyko stopy procentowej jest przede wszystkim generowane w Banku, zarówno w księdze bankowej jak i handlowej.

Głównym celem zarządzania ryzykiem stopy procentowej w księdze bankowej jest dążenie do stabilizacji i optymalizacji wyniku odsetkowego oraz marży odsetkowej Banku, przy jednoczesnym ograniczeniu negatywnego wpływu zmian rynkowych stóp procentowych na wartość ekonomiczną kapitału własnego.

W tym celu Bank wykorzystuje dwa narzędzia: posiadany portfel inwestycyjny oraz transakcje pochodne dokonywane w ramach rachunkowości zabezpieczeń. Budowany w księdze bankowej portfel inwestycyjny powinien między innymi przyczyniać się do zabezpieczenia wyniku odsetkowego generowanego na kapitałach własnych Banku, jak również stabilnej części niewrażliwych na zmianę stopy procentowej osadów na rachunkach bieżących. Stąd portfel inwestycyjny, wchodzący w skład księgi bankowej, pełni dwie funkcje: (i) stabilizuje wynik i marżę odsetkową oraz (ii) stanowi jednocześnie zapas aktywów w procesie zarządzania płynnością Banku.

W celu utrzymania akceptowanego profilu ryzyka stopy procentowej w księdze bankowej, Bank stosuje rachunkowość zabezpieczeń: (i) przepływów pieniężnych oraz (ii) wartości godziwej. Celem rachunkowości zabezpieczeń przepływów pieniężnych jest zabezpieczenie zmienności przepływów pieniężnych dla portfela kredytów hipotecznych o zmiennym oprocentowaniu denominowanych w EUR, udzielonych do dnia rozpoczęcia powiązania zabezpieczającego (z kategorii kredytów normalnych i „pod obserwacją”, wydzielony został portfel jednoznacznie określonych transakcji zabezpieczonych transakcjami IRS); wartość portfela przyjęta do zabezpieczenia jest tożsama z nominałem zawartych transakcji zabezpieczających; zmiany wyceny przeprowadzonych transakcji zabezpieczających IRS nie zwiększają fluktuacji wyniku finansowego. Celem rachunkowości zabezpieczeń wartości godziwej jest zabezpieczenie wartości godziwej obligacji Skarbu Państwa o stałym oprocentowaniu, stanowiących część portfela do sprzedaży; przeprowadzone transakcje zabezpieczające IRS ograniczają fluktuację kapitału pod wpływem zmiany stóp procentowych.

Proces monitorowania ryzyka stopy procentowej w księdze bankowej jest wspierany przez dedykowany system informatyczny, za pomocą którego Bank w szczególności wyznacza / przeprowadza: (i) lukę przeszacowania (*repricing gap*), prezentującą wartości aktywów, pasywów i pozycji bilansowych wrażliwych na zmiany stóp procentowych w okresach wymagalności / zapadalności bądź przeszacowania, (ii) symulację wyniku odsetkowego – analizę dynamiczną odzwierciedlającą projekcję wyniku odsetkowego (WO) w zadanych przedziałach czasowych, w oparciu o przyjęte scenariusze rozwoju Banku, jak również założenia odnośnie kształtowania się czynników rynkowych, (iii) symulację wartości bieżącej (*net present value, NPV*), prezentującą wartości zdyskontowane, według zadanych parametrów rynkowych, wszystkich przepływów pieniężnych; w oparciu o analizy NPV wyznaczone są miary BPV oraz wrażliwość wartości ekonomicznej kapitału (Δ WEK), (iv) szoki cenowe pod analizę ryzyka bazowego, których celem jest oszacowanie wpływu na wynik odsetkowy zróżnicowanej zmiany oprocentowania produktów, których oprocentowanie oparte jest o różne stawki bazowe, (v) analizę ryzyka krzywej dochodowości, której celem jest oszacowanie wpływu na wartość ekonomiczną kapitału własnego nierównoległych zmian kształtu krzywej dochodowości, (vi) analizę ryzyka opcji klienta, której celem jest oszacowanie wpływu na wynik finansowy Banku realizowanych przez klientów opcji wbudowanych w produkty odsetkowe oraz (vii) testy warunków skrajnych.

Na dzień 31 grudnia 2014 roku wrażliwość WEK na zmianę stóp o -200 p.b. wyniosła 149,74 mln zł., o +200 p.b. -119,66 mln zł. (na dzień 31 grudnia 2013 roku wrażliwość WEK na zmianę stóp o -200 p.b. wyniosła 200,30 mln zł., o +200 p.b. -153,80 mln zł.). Na dzień 31 grudnia 2014 roku, przy założeniu równoległego przesunięcia stóp procentowych o 100 p.b. wynik odsetkowy (WO) mógłby zmniejszyć się o odpowiednio o -12,88 mln zł. - w przypadku obniżenia się stóp procentowych oraz zwiększyć się o 13,63 mln zł. - w przypadku wzrostu stóp procentowych (wrażliwość ta została wyliczona przy założeniu, że stopy procentowe po zmianie muszą przyjmować wartości nie mniejsze

niż 0). Na dzień 31 grudnia 2013 roku, wynik odsetkowy (WO) mógłby zwiększyć się o 9,44 mln zł. – w przypadku obniżenia się stóp procentowych oraz o -5,08 mln zł. - w przypadku wzrostu stóp procentowych. Na dzień 31 grudnia 2014 roku Bank był narażony na ryzyko opcji klienta, ryzyko bazowe oraz krzywej dochodowości (analogiczna sytuacja miała miejsce na dzień 31 grudnia 2013 roku).

Na podstawie stosowanych miar, Bank wyznaczył następujące wewnętrzne limity oraz wartości ostrzegawcze, wyznaczone według stanu na koniec każdego miesiąca: (i) wrażliwość wyniku odsetkowego na zmianę stóp procentowych o ± 100 p.b, (ii) wrażliwość wartości ekonomicznej kapitału własnego na zmianę stóp procentowych o ± 200 p.b. Na dzień 31 grudnia 2014 roku obowiązujące limity i wartości ostrzegawcze były przestrzegane (analogiczna sytuacja miała miejsce według stanu na 31 grudnia 2013 roku).

W procesie szacowania kapitału wewnętrznego Banku, uwzględnia się ryzyko stopy procentowej w księdze bankowej. Na dzień 31 grudnia 2014 roku ryzyko stopy procentowej w księdze bankowej było istotne, utworzono kapitał wewnętrzny w wysokości 15,31 mln zł. (na dzień 31 grudnia 2013 roku przedmiotowe ryzyko było istotne, utworzono kapitał wewnętrzny w wysokości 54,58 mln zł.).

Celem zarządzania ryzykiem stopy procentowej w księdze handlowej jest uzyskanie w tym obszarze działalności, zakładanego w planie finansowym wyniku finansowego, przy akceptowalnej ekspozycji Banku na przedmiotowe ryzyko oraz minimalizacja jego negatywnych skutków z tytułu posiadanych w księdze handlowej instrumentów wrażliwych na zmiany stóp procentowych.

W BOŚ S.A., w celu monitorowania ryzyka stopy procentowej w księdze handlowej, wykorzystuje się: (i) model wartości zagrożonej (model VaR) wyznaczony dla poziomu ufności 99% w oparciu o dzienną zmienność stóp procentowych z 250 dni roboczych poprzedzających dzień analizy, (ii) BPV (tzn. wrażliwość papierów wartościowych i instrumentów pochodnych generujących ryzyko stopy procentowej przy zmianie stóp procentowych o 1 p.b.), (iii) system limitów oraz (iv) przeprowadza się analizy stress testing.

Wg stanu na 31 grudnia 2014 roku VaR stopy procentowej dla portfela handlowego wyniósł 471 tys. zł. (wg stanu na 31 grudnia 2013 roku VaR wyniósł 1 359 tys. zł.). Wartość VaR stopy procentowej w księdze handlowej, w okresach rocznych, kształtowała się następująco (podano wartość maksymalną, minimalną i średnią):

	VAR 10-dniowy		
	(w tys. zł)		
	średnia	max	min
2014	734	2 063	66
2013	565	1 682	77

W celu weryfikacji Bank, raz na miesiąc przeprowadza analizę back-testing, kalkulowaną poprzez porównanie maksymalnych strat, wyznaczonych z modelu VaR, z rzeczywistymi zyskami i stratami oraz z teoretycznymi zmianami wyniku, wynikającymi z rewaluacji pozycji. Wyniki back-testingu, w cyklach miesięcznych, są prezentowane w raportach przygotowywanych dla Zarządu Banku i Komitetu ZAP oraz w cyklach kwartalnych - dla Rady Nadzorczej Banku.

System limitów w zakresie ryzyka stopy procentowej w księdze handlowej obejmuje:

- 1) limit na VaR 10-dniowy, poprzez przeskalowanie VaR 1-dniowego na VaR 10-dniowy,
- 2) limit BPV dla instrumentów generujących ryzyko stopy procentowej w księdze handlowej, obowiązujący zarówno w ciągu dnia jak i na koniec dnia, osobno dla pozycji w papierach dłużnych i dla IRS wg stanu na 31 grudnia 2014 roku BPV dla portfela handlowego wyniosło 1 tys. zł. (wg stanu na 31 grudnia 2013 roku wyniosło -10 tys. zł.) (przy wzroście stóp o 1 p.b.),
- 3) limity maksymalnej dwudniowej i ciągniętej miesięcznej straty na aktywach w portfelu handlowym.

Kalkulowanie i monitorowanie poziomu wykorzystania poszczególnych limitów jest przeprowadzane wg stanu na każdy dzień roboczy, a w odniesieniu do limitów BPV również w ciągu dnia oraz systematycznie raportowane kadrze zarządzającej.

Bank, raz w miesiącu, przeprowadza analizę stress testing, badając kształtowanie się poziomu ryzyka stopy procentowej w księdze bankowej i handlowej w przypadku materializacji skrajnych zmian czynników ryzyka. W księdze bankowej badany jest przede wszystkim wpływ skrajnie niekorzystnych zmian:

- 1) stóp procentowych na: (i) wynik odsetkowy (WO), (ii) wartość ekonomiczną kapitału własnego (WEK), (iii) na portfel w księdze bankowej: papierów wartościowych w ramach rachunkowości zabezpieczeń, dłużnych papierów wartościowych, transakcji IRS oraz FX swap,
- 2) kursów walutowych na WO oraz WEK,
- 3) stóp procentowych i kursów walutowych łącznie na WO oraz WEK.

W księdze handlowej badany jest wpływ skrajnie niekorzystnych zmian poziomu rynkowych stóp procentowych na wynik Banku oraz zmienności stóp procentowych w okresie 250 dni roboczych i korelacji pomiędzy zmiennościami stóp procentowych na poziom VaR zarówno za pomocą metody historycznej jak i parametrycznej.

Wyniki tej analizy pokazują, iż, przy wystąpieniu skrajnie niekorzystnych warunków rynkowych i zwiększonych pozycji Banku w instrumentach wrażliwych na ryzyko stopy procentowej, działalność w portfelu zarówno bankowym jak i handlowym Banku utrzymuje się na bezpiecznym poziomie.

Wyniki analizy stress-testing, w cyklach miesięcznych, są prezentowane w raportach przygotowywanych dla Zarządu Banku i Komitetu ZAP oraz w cyklach kwartalnych - dla Rady Nadzorczej Banku.

Zestawienie umownych dat zmiany oprocentowania (tzn. terminów płatności lub przeszacowywania w zależności, który termin jest wcześniejszy) dla pozycji bilansowych na dzień 31 grudnia 2014 roku oraz 31 grudnia 2013 roku prezentują poniższe tabele:

Ryzyko stopy procentowej (wartości bilansowe netto)

31-12-2014	1 M	1 – 3 M	3 – 6 M	6 – 12 M	Pow. 1 Y	Nieoprocentowane	Razem
Aktywa							
Kasa, środki w Banku Centralnym	353 492	-	-	-	-	40 676	394 168
Lokaty w innych bankach oraz kredyty i pożyczki udzielone innym bankom	321 431	5 209	15 000	-	-	5 323	346 963
Papiery wartościowe przeznaczone do obrotu	40	184	30	-	-	9 842	10 096
Pochodne instrumenty finansowe	-	-	-	-	-	214 877	214 877
Pochodne instrumenty zabezpieczające	-	-	-	-	-	21 823	21 823
Kredyty i pożyczki udzielone klientom	2 092 946	7 028 016	2 546 796	265 743	539 512	23 578	12 496 591
Inwestycyjne (lokacyjne) papiery wartościowe, w tym:	3 108 775	118 029	529 130	86 770	1 655 375	200 476	5 698 555
- dostępne do sprzedaży	2 968 775	118 029	314 130	86 770	1 027 875	192 650	4 708 229
- utrzymywane do terminu zapadalności	140 000	-	215 000	-	627 500	7 826	990 326
Inne aktywa *\\	-	-	-	-	-	494 644	494 644
Aktywa razem	5 876 684	7 151 438	3 090 956	352 513	2 194 887	1 011 239	19 677 717

31-12-2014	1 M	1 – 3 M	3 – 6 M	6 – 12 M	Pow. 1 Y	Nieoprocentowane	Razem
Zobowiązania							
Zobowiązania wobec Banku Centralnego	38	-	-	-	-	-	38
Zobowiązania wobec innych banków	216 960	73 615	54 319	-	-	9 192	354 086
Zobowiązania wobec klientów	3 874 638	7 683 575	1 827 633	372 762	367 883	101 549	14 228 040
Pochodne instrumenty finansowe	-	-	-	-	-	194 090	194 090
Pochodne instrumenty zabezpieczające	-	-	-	-	-	41 504	41 504
Zobowiązania z tytułu emisji bankowych papierów wartościowych	100 000	385 000	1 000 000	-	1 065 575	44 206	2 594 781
Zobowiązania podporządkowane	150 000	183 000	220 000	-	-	13 435	566 435
Pozostałe zobowiązania **\	-	-	-	-	-	145 167	145 167
Zobowiązania razem	4 341 636	8 325 190	3 101 952	372 762	1 433 458	549 143	18 124 141
Kapitał własny	9 151	17 981	27 133	53 404	969 021	476 886	1 553 576
Luka	1 525 897	-1 191 733	-38 129	-73 653	-207 592	-14 790	

Ryzyko stopy procentowej (wartości bilansowe netto)

31-12-2013	1 M	1 – 3 M	3 – 6 M	6 – 12 M	Pow. 1 Y	Nieoprocentowane	Razem
Aktywa							
Kasa, środki w Banku Centralnym	850 210	-	-	-	-	42 356	892 566
Lokaty w innych bankach oraz kredyty i pożyczki udzielone innym bankom	145 995	-	-	-	-	6 430	152 425
Papiery wartościowe przeznaczone do obrotu	90	80	-	-	-	7 362	7 532
Pochodne instrumenty finansowe	-	-	-	-	-	129 590	129 590
Pochodne instrumenty zabezpieczające	-	-	-	-	-	27 146	27 146
Kredyty i pożyczki udzielone klientom	4 064 871	5 046 657	2 405 860	159 217	301 441	76 495	12 054 541
Inwestycyjne (lokacyjne) papiery wartościowe, w tym:	2 246 125	142 431	323 067	90 240	1 781 500	109 499	4 692 862
- dostępne do sprzedaży	2 106 125	142 431	323 067	90 240	939 000	103 484	3 704 347
- utrzymywane do terminu zapadalności	140 000	-	-	-	842 500	6 015	988 515
Inne aktywa *\	-	-	-	-	-	461 014	461 014
Aktywa razem	7 307 291	5 189 168	2 728 927	249 457	2 082 941	859 892	18 417 676

31-12-2013	1 M	1 – 3 M	3 – 6 M	6 – 12 M	Pow. 1 Y	Nieoprocentowane	Razem
Zobowiązania							
Zobowiązania wobec Banku Centralnego	-	-	-	-	-	21	21
Zobowiązania wobec innych banków	293 142	97 392	51 820	-	-	874	443 228
Zobowiązania wobec klientów	9 541 933	2 017 750	1 267 747	217 991	48 349	102 305	13 196 075
Pochodne instrumenty finansowe	-	-	-	-	-	85 401	85 401
Pochodne instrumenty zabezpieczające	-	-	-	-	-	14 872	14 872
Zobowiązania z tytułu emisji bankowych papierów wartościowych	195 000	350 000	1 104 600	-	1 036 800	46 779	2 733 179
Zobowiązania podporządkowane	-	100 000	220 000	-	-	7 155	327 155
Pozostałe zobowiązania**\	-	-	-	-	-	139 635	139 635
Zobowiązania razem	10 030 075	2 565 142	2 644 167	217 991	1 085 149	397 042	16 939 566
Kapitał własny	7 962	24 211	24 211	48 423	863 646	509 657	1 478 110
Luka	-2 730 746	2 599 815	60 549	-16 957	134 145		

*\ w tym: wartości niematerialne, rzeczowe aktywa trwałe, aktywa z tytułu podatku dochodowego, inne aktywa

**\ w tym: rezerwy, zobowiązania z tyt. podatku dochodowego, pozostałe zobowiązania

Pochodne instrumenty finansowe

Poniższe tabele zawierają dekompozycję instrumentów pochodnych na instrumenty bazowe - w celu przedstawienia ich wrażliwości na zmiany stóp procentowych (wartości nominalne):

31-12-2014	1 M	1 – 3 M	3 – 6 M	6-12M	Pow. 1Y	Razem
Aktywa						
FX forward	223 834	17 407	284 771	215 615	-	741 627
FX Spot	65 011	-	-	-	-	65 011
FX Swap	416 233	375 032	257 299	483 730	-	1 532 294
IRS	370 398	489 262	1 097 645	1 304 686	4 979 078	8 241 069
Kontrakty terminowe	86	3 009	32	-	-	3 127
Kontrakty forward	907	48 232	2 110	2 760	-	54 009
CFD	-	-	-	297 061	-	297 061
Razem	1 076 469	932 942	1 641 857	2 303 852	4 979 078	10 934 198
Pasywa						
FX forward	221 664	17 571	282 840	215 029	-	737 104
FX Spot	64 943	-	-	-	-	64 943
FX Swap	419 024	379 386	258 862	484 250	-	1 541 522
IRS	162 897	391 262	1 187 016	1 326 682	5 173 212	8 241 069
Kontrakty terminowe	888	49 680	2 346	2 952	-	55 866
Kontrakty forward	59 697	-	-	-	-	59 697
CFD	-	-	-	253 315	-	253 315
Razem	929 113	837 899	1 731 064	2 282 228	5 173 212	10 953 516
Saldo	147 356	95 043	-89 207	21 624	-194 134	

31-12-2013	1 M	1 – 3 M	3 – 6 M	6-12M	Pow. 1Y	Razem
Aktywa						
FX forward	67 392	46 438	35 959	176 535	84 521	410 845
FX Spot	71 044	-	-	-	-	71 044
FX Swap	537 858	413 917	329 421	273 187	-	1 554 383
IRS	695 483	1 237 176	1 333 903	238 147	2 750 325	6 255 034
Kontrakty terminowe	138	71 476	3 629	-	-	75 243
Kontrakty forward	83 443	11 278	-	862	-	95 583
CFD	-	-	-	291 218	-	291 218
Razem	1 455 358	1 780 285	1 702 912	979 949	2 834 846	8 753 350
Pasywa						
FX forward	66 901	46 554	37 156	174 102	86 342	411 055
FX Spot	71 031	-	-	-	-	71 031
FX Swap	532 601	415 593	326 841	269 764	-	1 544 799
IRS	307 484	1 301 754	1 845 672	304 147	2 495 977	6 255 034
Kontrakty terminowe	2 726	14 930	1 694	2 079	-	21 429
Kontrakty forward	45 462	39 867	2 299	-	-	87 628
CFD	-	-	-	418 140	-	418 140
Razem	1 026 205	1 818 698	2 213 662	1 168 232	2 582 319	8 809 116
Saldo	429 153	-38 413	-510 750	-188 283	252 527	

Aktywa i zobowiązania finansowe o stałym i zmiennym oprocentowaniu oraz te, które nie są bezpośrednio narażone na ryzyko zmiany stopy procentowej na dzień 31 grudnia 2014 roku.

31-12-2014	O stałym oprocentowaniu	O zmiennym oprocentowaniu	Nie bezpośrednio narażone na ryzyko zmiany stopy procentowej	Razem
Aktywa				
Kasa, środki w Banku Centralnym	-	353 492	40 676	394 168
Lokaty w innych bankach oraz kredyty i pożyczki udzielone innym bankom	178 314	163 326	5 323	346 963
Papiery wartościowe przeznaczone do obrotu	-	254	9 842	10 096
Pochodne instrumenty finansowe	-	-	214 877	214 877
Pochodne instrumenty zabezpieczające	-	-	21 823	21 823
Kredyty i pożyczki udzielone klientom	353 340	12 119 673	23 578	12 496 591
Inwestycyjne (lokacyjne) papiery wartościowe, w tym:	3 920 375	1 577 704	200 476	5 698 555
- dostępne do sprzedaży	3 077 875	1 437 704	192 650	4 708 229
- utrzymywane do terminu zapadalności	842 500	140 000	7 826	990 326
Inne aktywa *\\	-	-	494 644	494 644
Aktywa razem	4 452 029	14 214 449	1 011 239	19 677 717
Zobowiązania				
Zobowiązania wobec Banku Centralnego	-	38	-	38
Zobowiązania wobec innych banków	221 886	123 008	9 192	354 086
Zobowiązania wobec klientów	8 749 016	5 377 475	101 549	14 228 040
Pochodne instrumenty finansowe	-	-	194 090	194 090
Pochodne instrumenty zabezpieczające	-	-	41 504	41 504
Zobowiązania z tytułu emisji bankowych papierów wartościowych	1 500 575	1 050 000	44 206	2 594 781
Zobowiązania podporządkowane	-	553 000	13 435	566 435
Pozostałe zobowiązania **\\	-	-	145 167	145 167
Zobowiązania razem	10 471 477	7 103 521	549 143	18 124 141
Kapitał własny	-	1 076 690	476 886	1 553 576

*\\ w tym: wartości niematerialne, rzeczowe aktywa trwałe, aktywa z tytułu podatku dochodowego, inne aktywa

**\\ w tym: rezerwy, zobowiązania z tyt. podatku dochodowego, pozostałe zobowiązania

Aktywa i zobowiązania finansowe o stałym i zmiennym oprocentowaniu oraz te, które nie są bezpośrednio narażone na ryzyko zmiany stopy procentowej na dzień 31 grudnia 2013 roku.

31-12-2013	O stałym oprocentowaniu	O zmiennym oprocentowaniu	Nie bezpośrednio narażone na ryzyko zmiany stopy procentowej	Razem
Aktywa				
Kasa, środki w Banku Centralnym	-	850 210	42 356	892 566
Lokaty w innych bankach oraz kredyty i pożyczki udzielone innym bankom	38 150	107 845	6 430	152 425
Papiery wartościowe przeznaczone do obrotu	-	170	7 362	7 532
Pochodne instrumenty finansowe	-	-	129 590	129 590
Pochodne instrumenty zabezpieczające	-	-	27 146	27 146
Kredyty i pożyczki udzielone klientom	420 833	11 557 201	76 507	12 054 541
Inwestycyjne (lokacyjne) papiery wartościowe, w tym:	3 784 500	798 863	109 499	4 692 862
- dostępne do sprzedaży	2 942 000	658 863	103 484	3 704 347
- utrzymywane do terminu zapadalności	842 500	140 000	6 015	988 515
Inne aktywa *\\	-	-	461 014	461 014
Aktywa razem	4 243 483	13 314 289	859 904	18 417 676
Zobowiązania				
Zobowiązania wobec Banku Centralnego	-	-	21	21
Zobowiązania wobec innych banków	283 489	158 865	874	443 228
Zobowiązania wobec klientów	6 659 182	6 434 588	102 305	13 196 075
Pochodne instrumenty finansowe	-	-	85 401	85 401
Pochodne instrumenty zabezpieczające	-	-	14 872	14 872
Zobowiązania z tytułu emisji bankowych papierów wartościowych	1 036 800	1 649 600	46 779	2 733 179
Zobowiązania podporządkowane	-	320 000	7 155	327 155
Pozostałe zobowiązania **\\	-	-	139 635	139 635
Zobowiązania razem	7 979 471	8 563 053	397 042	16 939 566
Kapitał własny		968 454	509 656	1 478 110

*\\ w tym: wartości niematerialne, rzeczowe aktywa trwałe, aktywa z tytułu podatku dochodowego, inne aktywa

**\\ w tym: rezerwy, zobowiązania z tyt. podatku dochodowego, pozostałe zobowiązania

Rachunkowość zabezpieczeń

Przyjęte zasady rachunkowości zabezpieczeń

Bank prowadzi politykę rachunkowości zabezpieczeń, zgodnie z warunkami określonymi w MSR 39. Rachunkowość zabezpieczeń jest integralnym elementem procesu zarządzania ryzykiem finansowym w BOŚ S.A. Zarządzanie ryzykiem finansowym odbywa się w ramach obowiązującego w Banku procesu zarządzania ryzykiem.

Zabezpieczanym ryzykiem jest ryzyko stopy procentowej w księdze bankowej. Bank stosuje rachunkowość zabezpieczeń przepływów pieniężnych dla portfela kredytów hipotecznych denominowanych w EUR i rachunkowość zabezpieczeń wartości godziwej obligacji Skarbu Państwa o stałym oprocentowaniu. W momencie ustanowienia zabezpieczenia, Bank formalnie wyznacza i dokumentuje powiązania zabezpieczające oraz strategię ustanowienia zabezpieczenia. Dokumentacja zawiera identyfikację instrumentu zabezpieczającego, zabezpieczanej pozycji lub transakcji, charakter zabezpieczanego ryzyka oraz sposób oceny efektywności instrumentu zabezpieczającego w kompensowaniu zagrożenia zmianami wartości godziwej zabezpieczanej pozycji lub przepływów pieniężnych związanych z zabezpieczanym ryzykiem

Rachunkowość zabezpieczeń przepływów pieniężnych

Bank, w okresie objętym zabezpieczeniem (tj. w okresie 5 lat), dokonuje zabezpieczenia zmienności przepływów pieniężnych dla portfela kredytów hipotecznych o zmiennym oprocentowaniu denominowanych w EUR, udzielonych do dnia rozpoczęcia powiązania zabezpieczającego (z kategorii kredytów normalnych i „pod obserwacją”), wydzielonym portfelem jednoznacznie określonych transakcji zabezpieczających IRS (Interest Rate Swap). Wartość portfela przyjęta do zabezpieczenia jest tożsama z nominałem zawartych transakcji zabezpieczających. Marża na kredytach hipotecznych jest wyłączona z rachunkowości zabezpieczeń. W dokonanych przez Bank transakcjach IRS, Bank płaci odsetki oparte o zmienną stopę (tj. opartą o 6-miesięczny EURIBOR), a otrzymuje odsetki oparte o stałą stopę. Obie płatności kuponów są rozliczane od kwoty nominalnej, na którą został zawarty IRS. Wartość godziwa instrumentu zabezpieczającego wykazuje więc tendencję odwrotną niż wartość godziwa pozycji zabezpieczanej. Dzięki ustanowieniu powiązania zabezpieczającego, w rachunku zysków i strat uzyskiwany jest efekt wzajemnego kompensowania się zmian wartości godziwej instrumentu zabezpieczającego i pozycji zabezpieczanej z tytułu zabezpieczanego ryzyka. Zabezpieczeniu podlega tylko jeden rodzaj ryzyka (tj. ryzyko zmienności stóp procentowych).

Zgodnie z MSR 39, nieefektywność zabezpieczenia ma miejsce tylko wtedy, gdy ponownie oszacowana wartość przepływów pieniężnych w danym przedziale czasowym jest niższa niż zabezpieczana wartość dotycząca danego przedziału czasowego. Oczekuje się, że zabezpieczenie będzie wysoce skuteczne w kompensowaniu zmian przepływów pieniężnych wynikających z zabezpieczanego ryzyka. Efektywność zabezpieczenia jest na bieżąco oceniana w celu kontrolowania, czy jest wysoce efektywna we wszystkich okresach sprawozdawczych, na które zostało ustanowione. W trakcie okresu zabezpieczenia, Bank systematycznie dokonuje pomiarów efektywności powiązania zabezpieczającego. Efektywność zabezpieczenia jest weryfikowana poprzez zastosowanie prospektywnych i retrospektywnych testów efektywności. Test prospektywny przyjmuje postać testu wysokiego prawdopodobieństwa, który podlega również testowaniu wstecznemu. Test retrospektywny jest wykonywany w oparciu o metodę hipotetycznego derywatu, w ramach którego następuje porównanie zmiany wartości transakcji zabezpieczających oraz hipotetycznego derywatu. Testy są wykonywane z częstotliwością kwartalną.

Zmiana wartości godziwej instrumentów zabezpieczających wykazywana jest w kapitale z aktualizacji wyceny, w wielkości w jakiej zabezpieczenie jest efektywne. Nieefektywna część zabezpieczenia ujmowana jest w rachunku zysków i strat w pozycji „Wynik na instrumentach finansowych wycenianych do wartości godziwej przez wynik finansowy”. Efektywna część wyceny transakcji zabezpieczających jest klasyfikowana do rachunku zysków i strat do pozycji „Przychody odsetkowe” w okresach naliczania przychodów odsetkowych od zabezpieczanych kredytów.

Na dzień 31 grudnia 2014 roku w kapitale z aktualizacji wyceny zaewidencjonowana była kwota 15 130 tys. zł., dotycząca efektywnej części powiązania zabezpieczającego w rachunkowości zabezpieczeń przepływów pieniężnych. Część nieefektywna powiązania zabezpieczającego,

wynikająca z niedopasowania w kompensowaniu zmian wartości godziwej instrumentu zabezpieczającego i pozycji zabezpieczanej ujęta w rachunku zysków i strat według stanu na dzień 31 grudnia 2014 roku wyniosła 0 zł.

Wartość godziwa instrumentów zabezpieczających w rachunkowości zabezpieczeń przepływów pieniężnych

	31-12-2014		31-12-2013	
	wartość nominalna	wartość godziwa	wartość nominalna	wartość godziwa
Instrumenty zabezpieczające	-	-	-	-
Intrest Rate Swap (IRS) – wycena dodatnia	426 230	15 130	414 720	20 714
Intrest Rate Swap (IRS) – wycena ujemna	-	-	-	-

Okresy, w których Bank oczekuje wystąpienia przepływów pieniężnych, będących przedmiotem zabezpieczenia w rachunkowości zabezpieczeń przepływów pieniężnych, a tym samym – ich wpływ na wynik finansowy zaprezentowano poniżej:

Oczekiwane terminy reklasyfikacji kwot ujętych na kapitale do rachunku wyników

31-12-2014	do 1 roku	1 – 3 lat	3 – 5 lat
Oczekiwane kwoty netto	4 045	11 085	-

31-12-2013	do 1 roku	1 – 3 lat	3 – 5 lat
Oczekiwane kwoty netto	3 046	17 667	-

Rachunkowość zabezpieczeń wartości godziwej

Bank w okresie objętym zabezpieczeniem dokonuje zabezpieczenia zmienności wartości godziwej obligacji o stałym oprocentowaniu wynikające ze zmian rynkowych stóp procentowych. Pozycję zabezpieczaną stanowi część obligacji Skarbu Państwa utrzymywana w portfelu dostępnym do sprzedaży. Instrumentem zabezpieczającym są transakcje Interest Rate Swap (IRS), w których Bank dokonuje płatności w oparciu o stałą stopę procentową, a otrzymuje kupon oparty o zmienną stopę (6-miesięczny WIBOR). Dzięki ustanowieniu powiązania zabezpieczającego, w rachunku zysków i strat uzyskiwany jest efekt wzajemnego kompensowania się zmian wartości godziwej instrumentu zabezpieczającego i pozycji zabezpieczanej z tytułu zabezpieczanego ryzyka. Zabezpieczeniu podlega tylko jeden rodzaj ryzyka (tj. ryzyko zmienności stóp procentowych). Spread pomiędzy kwotowaniami obligacji skarbowych i transakcji IRS zostaje wyłączony z zabezpieczenia.

Oczekuje się, że zabezpieczenie będzie wysoce skuteczne w kompensowaniu zmian wartości godziwej wynikających z zabezpieczanego ryzyka. Efektywność zabezpieczenia jest weryfikowana poprzez zastosowanie prospektywnych i retrospektywnych testów efektywności. Test prospektywny polega na analizie miary BPV pozycji zabezpieczanej i instrumentu zabezpieczającego. Test retrospektywny jest wykonywany w oparciu o metodę bezpośredniej kompensaty, w ramach której następuje porównanie zmian wartości transakcji zabezpieczających oraz pozycji zabezpieczanej wynikających ze zmian zabezpieczanego czynnika ryzyka. Testy wykonywane są z częstotliwością kwartalną.

Zgodnie z MSR 39, zmiana wartości godziwej pozycji zabezpieczanej wynikająca ze zmian rynkowych stóp procentowych ujmowana jest w rachunku zysków i strat. Zmiany wartości godziwej obligacji, nie

wynikające ze zmian zabezpieczanego czynnika ryzyka odnoszone są na kapitał z aktualizacji wyceny. Zmiany wyceny instrumentu zabezpieczającego ujmowane są w rachunku zysków i strat.

Na dzień 31 grudnia 2014 roku, z tytułu zabezpieczonych pozycji, na rachunku zysków i strat zaksięgowano kwotę -3 641 tys. zł., wynikającą ze zmian wartości godziwej obligacji z tytułu ryzyka stopy procentowej oraz wartości godziwej transakcji IRS. W kapitale z aktualizacji wyceny zaewidencjonowana była kwota 272 tys. zł., wynikająca z niezabezpieczonej części wartości godziwej instrumentów dłużnych (spreadu pomiędzy kwotowaniami obligacji i transakcji IRS).

	31-12-2014		31-12-2013	
	wartość nominalna	wartość godziwa	wartość nominalna	wartość godziwa
Instrumenty zabezpieczające	-	-	-	-
Interest Rate Swap (IRS) – wycena dodatnia	-	-	-	-
Interest Rate Swap (IRS) – wycena ujemna	278 000	38 869	278 000	12 255
Pozycja zabezpieczana				
Obligacje SP - wycena dodatnia	249 000	35 228	249 000	10 029
Obligacje SP - wycena ujemna	-	-	-	-
Łączny wpływ na wynik	-	- 3 641	-	- 2 226

5.2.3. Ryzyko walutowe

Ryzyko walutowe rozumiane jako potencjalny negatywny wpływ zmian kursów walutowych na wynik finansowy Grupy.

Ryzyko to jest generowane w Banku (w księdze handlowej) oraz w DM BOŚ S.A. (w księdze handlowej i niehandlowej).

Celem Banku w zakresie zarządzania ryzykiem walutowym w księdze bankowej jest nieutrzymywanie otwartych indywidualnych pozycji w zakresie strukturalnej pozycji FX. Ekspozycje walutowe, wynikające z działalności prowadzonej w ramach księgi bankowej, są systematycznie transferowane do Departamentu Skarbu tego samego dnia lub najpóźniej – następnego dnia roboczego.

Głównymi pozycjami walutowymi Banku są pozycje w PLN, USD, EUR i CHF.

Ryzyko walutowe w portfelu niehandlowym w DM BOŚ S.A. wynika z deponowania przez DM BOŚ S.A. środków pieniężnych na rachunkach zagranicznych brokerów, którzy dokonują na zlecenie klientów DM BOŚ S.A. transakcji kupna i sprzedaży instrumentów finansowych na giełdach zagranicznych. Ryzyko walutowe w księdze niehandlowej implikują również pozycje związane z działalnością DM BOŚ S.A. prowadzoną w Oddziale w Republice Czeskiej, które nie stanowią pozycji zaliczonych do portfela handlowego. Ponadto DM BOŚ S.A. do portfela niehandlowego zalicza również pozycje walutowe stanowiące złożone depozyty zabezpieczające transakcje wykonywane na zagranicznych rynkach obrotu towarowego. DM BOŚ S.A. posiada otwarte pozycje walutowe w USD, EUR i CZK w portfelu niehandlowym, a ryzyko walutowe w tym portfelu jest zarządzane w ramach limitu całkowitej pozycji walutowej dla księgi handlowej i niehandlowej łącznie.

W księdze handlowej ryzyko walutowe jest generowane zarówno w Banku, jak i w DM BOŚ S.A. Ryzyko walutowe w księdze handlowej dotyczyło przede wszystkim DM BOŚ S.A., w mniejszym stopniu Banku. Otwarte pozycje walutowe w księdze handlowej DM BOŚ S.A. wynikają ze świadczenia usług na rzecz klientów w zakresie obrotu instrumentami pochodnymi oraz z wykonywania czynności usługowych na rynku regulowanym.

W Grupie istnieje uspołniony system zarządzania ryzykiem walutowym, liczony odrębnie dla Banku i DM BOŚ S.A. Dla monitorowania ryzyka walutowego na otwartych pozycjach walutowych w księdze handlowej (bilansowych i pozabilansowych), podobnie jak w przypadku ryzyka stopy procentowej w księdze handlowej, stosuje się: (i) model wartości zagrożonej (VaR) wyznaczony dla poziomu ufności 99% w oparciu o dzienną zmienność kursów walutowych z 250 dni roboczych poprzedzających dzień analizy oraz system limitów wewnętrznych, (ii) system limitów oraz (iii) analizy stress testing.

Wartość VaR-u 10-dniowego na dzień 31 grudnia 2014 roku dla Banku wyniosła 65 tys. zł., dla DM BOŚ S.A. - 1 514 tys. zł., dla Grupy Kapitałowej BOŚ S.A. - 1 544 tys. zł. (na dzień 31 grudnia 2013 roku wartości te wyniosły odpowiednio: 159 tys. zł., 7 364 tys. zł., 7 341 tys. zł.).

Wartość VaR dla otwartych pozycji walutowych Banku, w okresach rocznych, kształtowała się następująco (podano wartość maksymalną, minimalną i średnią):

	VAR 10-dniowy		
	(w tys. zł)		
	średnia	max	min
2014	199	716	6
2013	239	898	10

Bank, w celu weryfikacji modelu wartości zagrożonej, raz w miesiącu przeprowadza analizy back-testing, poprzez porównanie maksymalnych strat, wyznaczonych z modelu VaR z rzeczywistymi zyskami i stratami oraz z teoretycznymi zmianami wyniku wynikającymi z rewaluacji pozycji. Wyniki back-testingu, w cyklach miesięcznych, są prezentowane w raportach przygotowywanych dla Zarządu Banku i Komitetu ZAP oraz w cyklach kwartalnych – dla Rady Nadzorczej Banku.

System limitów w zakresie ryzyka walutowego w księdze handlowej obejmuje:

- 1) limit na VaR 10-dniowy, poprzez przeskalowanie VaR 1-dniowego na VaR 10-dniowy,
- 2) limity kwotowe na pozycję całkowitą oraz na pozycje indywidualne dla głównych walut, obowiązujące zarówno w ciągu dnia jak i na koniec dnia,
- 3) limity straty dziennej i ciągniętej miesięcznej z tytułu transakcji wymiany walut.

Kontrola wykorzystania ww. limitów przeprowadzana jest każdego dnia roboczego, a w odniesieniu do limitów na pozycję całkowitą oraz na pozycje indywidualne dla głównych walut Banku również w ciągu dnia. Informacje o poziomie wykorzystania poszczególnych limitów są systematycznie raportowane kierownictwu BOŚ S.A.

Przeprowadzone analizy wskazują, że w badanym okresie ryzyko walutowe kształtowało się na umiarkowanym poziomie.

Bank, raz w miesiącu, przeprowadza analizę stress testing, badając kształtowanie się poziomu ryzyka walutowego w przypadku materializacji skrajnych zmian czynników ryzyka. Badany jest przede wszystkim wpływ skrajnie niekorzystnych zmian kursów walutowych w stosunku do PLN i kursów krzyżowych par walutowych EUR/USD i EUR/CHF na wynik z pozycji wymiany oraz zmian zmienności kursów walutowych w okresie 250 dni roboczych i korelacji pomiędzy zmiennościami kursów walutowych na poziom VaR, zarówno za pomocą metody historycznej jak i parametrycznej.

Wyniki analizy stress-testing pokazują, iż przy wystąpieniu skrajnie niekorzystnych warunków rynkowych i zwiększonych pozycji, działalność Banku w zakresie ryzyka walutowego utrzymuje się na bezpiecznym poziomie.

Wyniki analizy stress-testing, w cyklach miesięcznych, są prezentowane w raportach przygotowywanych dla Zarządu Banku i Komitetu ZAP oraz w cyklach kwartalnych - dla Rady Nadzorczej Banku.

Zestawienie otwartych pozycji walutowych na dzień 31 grudnia 2014 roku oraz 31 grudnia 2013 roku zaprezentowano w poniższych tabelach:

Ryzyko walutowe (wartości bilansowe netto)

31-12-2014	PLN	EUR	USD	CHF	Inne	Razem
Aktywa						
Kasa, środki w Banku Centralnym	384 832	6 206	1 418	767	945	394 168
Lokaty w innych bankach oraz kredyty i pożyczki udzielone innym bankom	199 948	96 093	41 316	330	9 276	346 963
Papiery wartościowe przeznaczone do obrotu	10 096	-	-	-	-	10 096
Pochodne instrumenty finansowe	214 782	95	-	-	-	214 877
Pochodne instrumenty zabezpieczające	15 130	6 693	-	-	-	21 823
Kredyty i pożyczki udzielone klientom	9 053 361	2 011 399	91 289	1 340 541	1	12 496 591
Inwestycyjne (lokacyjne) papiery wartościowe, w tym:	5 698 511	3	41	-	-	5 698 555
- dostępne do sprzedaży	4 708 185	3	41	-	-	4 708 229
- utrzymywane do terminu zapadalności	990 326	-	-	-	-	990 326
Inwestycje w jednostkach stowarzyszonych	-	-	-	-	-	-
Inne aktywa	490 980	1 002	530	344	1 788	494 644
Aktywa razem	16 067 640	2 121 491	134 594	1 341 982	12 010	19 677 717
Pozycje pozabilansowe tworzące pozycję walutową		1 615 918	253 070	108 213	67 744	
Zobowiązania						
Zobowiązania wobec Banku Centralnego	38	-	-	-	-	38
Zobowiązania wobec innych banków	202 074	97 686	-	54 326	-	354 086
Zobowiązania wobec klientów	12 276 279	1 848 201	63 068	3 971	36 521	14 228 040
Pochodne instrumenty finansowe	194 045	45	-	-	-	194 090
Pochodne instrumenty zabezpieczające	41 504	-	-	-	-	41 504
Zobowiązania z tytułu emisji bankowych papierów wartościowych	1 487 837	1 106 944	-	-	-	2 594 781
Zobowiązania podporządkowane	566 435	-	-	-	-	566 435
Rezerwy	9 285	598	19	-	-	9 902
Pozostałe zobowiązania	124 645	6 738	3 233	-	649	135 265
Zobowiązania razem	14 902 142	3 060 212	66 320	58 297	37 170	18 124 141
Pozycje pozabilansowe tworzące pozycję walutową		709 663	284 245	1 362 152	39 391	
Bilansowa pozycja netto		-938 721	68 274	1 283 685	-25 160	
Pozabilansowa pozycja netto		901 459	-31 175	-1 253 939	29 371	

Ryzyko walutowe (wartości bilansowe netto)

31-12-2013	PLN	EUR	USD	CHF	Inne	Razem
Aktywa						
Kasa, środki w Banku Centralnym	672 423	216 664	1 524	696	1 259	892 566
Lokaty w innych bankach oraz kredyty i pożyczki udzielone innym bankom	21 773	30 555	57 270	1 208	41 619	152 425
Papiery wartościowe przeznaczone do obrotu	7 532	-	-	-	-	7 532
Pochodne instrumenty finansowe	129 573	17	-	-	-	129 590
Pochodne instrumenty zabezpieczające	20 714	6 432	-	-	-	27 146
Kredyty i pożyczki udzielone klientom	9 021 222	1 565 081	69 482	1 398 756	-	12 054 541
Inwestycyjne (lokacyjne) papiery wartościowe, w tym:	4 685 132	7 696	34	-	-	4 692 862
- dostępne do sprzedaży	3 696 617	7 696	34	-	-	3 704 347
- utrzymywane do terminu zapadalności	988 515	-	-	-	-	988 515
Inwestycje w jednostkach stowarzyszonych	-	-	-	-	-	-
Inne aktywa	449 732	7 789	2 682	453	358	461 014
Aktywa razem	15 008 101	1 834 234	130 992	1 401 113	43 236	18 417 676
Pozycje pozabilansowe tworzące pozycję walutową		1 539 120	407 639	75 037	78 054	
Zobowiązania						
Zobowiązania wobec Banku Centralnego	21	-	-	-	-	21
Zobowiązania wobec innych banków	234 375	133 197	23 825	51 831	-	443 228
Zobowiązania wobec klientów	11 475 664	1 600 225	73 312	4 165	42 709	13 196 075
Pochodne instrumenty finansowe	85 399	2	-	-	-	85 401
Pochodne instrumenty zabezpieczające	14 872	-	-	-	-	14 872
Zobowiązania z tytułu emisji bankowych papierów wartościowych	1 656 127	1 077 052	-	-	-	2 733 179
Zobowiązania podporządkowane	327 155	-	-	-	-	327 155
Rezerwy	11 049	130	17	-	-	11 196
Pozostałe zobowiązania	120 214	6 313	1 786	-	126	128 439
Zobowiązania razem	13 924 876	2 816 919	98 940	55 996	42 835	16 939 566
Pozycje pozabilansowe tworzące pozycję walutową		541 108	561 977	1 353 601	99 534	
Bilansowa pozycja netto		-982 685	32 052	1 345 117	401	
Pozabilansowa pozycja netto		998 011	-154 337	-1 278 564	-21 480	

Walutowa pozycja pozabilansowa wynika przede wszystkim z zawartych transakcji fx swap, które są używane przez Bank do pokrycia niedopasowania płynnościowego w walutach obcych.

Ryzyko cen akcji, towarów i instrumentów pochodnych

Ryzyko to występuje głównie w działalności DM BOŚ S.A. i wynika z wpływu zmian cen akcji, towarów i instrumentów pochodnych na wartość kapitału i na wynik finansowy. Transakcje na instrumentach pochodnych oraz akcjach realizowane na rachunek DM BOŚ dotyczą przede wszystkim działalności DM BOŚ jako animatora i w przeważającej większości przypadków są zamykane na koniec dnia. Istotne zaangażowanie w instrumenty kapitałowe występuje jedynie w przypadku otwieranych przez DM BOŚ transakcji arbitrażowych oraz w funkcji animatora emitenta. Transakcje arbitrażowe polegają na wykorzystaniu tymczasowej nierównowagi cen pomiędzy dwoma rynkami (głównie pomiędzy kontraktami terminowymi na indeks WIG20 oraz cenami akcji spółek wchodzących w skład tego indeksu) oraz transakcje arbitrażowe na kontrakty walutowe zawierane na GPW oraz w Saxo Banku. Ryzyko to jest ograniczane poprzez całkowite limity zaangażowania, zarówno w odniesieniu do transakcji zabezpieczonych, jak i niezabezpieczonych. W DM BOŚ S.A. na dzień 31 grudnia 2014 roku wykorzystanie limitu zaangażowania w transakcje arbitrażowe wyniosło 29,55% (na dzień 31 grudnia 2013 roku – 37,14%), natomiast limitu w transakcje niezabezpieczone 75,61% (na dzień 31 grudnia 2013 roku – 33,88%). Dodatkowo w DM BOŚ istnieją limity straty, tj. konieczności zamknięcia posiadanych pozycji w przypadku poniesienia określonej wysokości straty dziennej oraz limity dla poszczególnych traderów.

DM BOŚ S.A. posiadał instrumenty pochodne, dla których instrumentem bazowym są akcje, kursy walut lub indeksy giełd, srebro, platyna, pallad oraz kontrakty futures na: indeksy giełdowe, 10-letnie obligacje rządu Stanów Zjednoczonych i Niemiec, Francji i Włoch, 2-letnią obligację rządu Niemiec, miedź, kukurydzę, pszenicę, soję, ropę naftową, złoto, ryż, gaz, (wg stanu na 31 grudnia 2014 roku ich wartość brutto (wykazana pozabilansowo) wyniosła 723 mln zł, z czego wartość otwartych pozycji w pochodnych instrumentach finansowych z platformy BOSSAFX wyniosła 550 mln zł (76,07%) (wg stanu na 31 grudnia 2013 roku ich wartość brutto wyniosła 989 mln zł, z czego wartość otwartych pozycji w pochodnych instrumentach finansowych z platformy BOSSAFX wyniosła 709 mln zł - 71,70%). Powyższe instrumenty pochodne składały się na portfel handlowy DM BOŚ S.A., co powoduje konieczność rozpoznania ryzyka cen akcji, towarów i instrumentów pochodnych.

5.3. Zarządzanie kapitałem

5.3.1. Cele, polityka i procesy zarządzania kapitałem.

W zakresie adekwatności kapitałowej konsolidacja Grupy Kapitałowej Banku Ochrony Środowiska S.A. została przeprowadzona z uwzględnieniem zasad dotyczących konsolidacji ostrożnościowej zgodnie z zapisami CRR.

W funduszach własnych Grupy dominuje kapitał podstawowy Tier 1.

Fundusze własne Grupy na dzień 31 grudnia 2014 roku oraz na dzień 31 grudnia 2013 roku, zgodnie z obowiązującymi na te daty przepisami, przedstawiają się następująco:

Wyszczególnienie	31-12-2014	31-12-2013
Fundusze własne	1 797 257	1 542 728
Kapitał Tier I (fundusze podstawowe)	1 339 771	1 207 357
Kapitał Tier II (fundusze uzupełniające)	457 486	335 371

Wartość funduszy własnych na dzień 31 grudnia 2014 roku została wyznaczona zgodnie z Rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013 z dnia 26 czerwca 2013 roku w sprawie wymogów ostrożnościowych dla instytucji kredytowych i firm inwestycyjnych, zwanym dalej CRR, obowiązującym od 1 stycznia 2014 roku. Dla porównania, wyznaczona zgodnie z CRR wartość funduszy własnych na koniec 2013 roku wynosi 1 532 270 tys. zł.

Celem ograniczania ryzyka spadku współczynników kapitałowych Grupa monitoruje kształtowanie się skali i struktury działalności Grupy oraz czynników mogących mieć wpływ na obniżenie się poziomu funduszy własnych Grupy.

Zgodnie z art. 128 pkt. 1 ust. 2 Prawa bankowego Grupa jest zobowiązana utrzymywać sumę funduszy własnych na poziomie nie niższym niż wyższa z następujących wartości:

- suma wymogów kapitałowych z tytułu poszczególnych rodzajów ryzyka oraz wymogów kapitałowych z tytułu przekroczenia limitów i naruszenia innych norm określonych w ustawie,
- oszacowana przez Grupę kwota, niezbędna do pokrycia wszystkich zidentyfikowanych, istotnych rodzajów ryzyka występujących w działalności Grupy oraz zmian otoczenia gospodarczego, uwzględniająca przewidywany poziom ryzyka (kapitał wewnętrzny).

Grupa szacuje kapitał wewnętrzny na pokrycie ryzyk występujących w działalności Grupy w oparciu o wymogi regulacyjne dla ryzyk I filara oraz dodatkowo szacuje kapitał wewnętrzny dla tych ryzyk II filara, których poziom został oceniony jako istotny.

Poziom kapitału wewnętrznego kształtował się następująco:

Wyszczególnienie	31-12-2014	31-12-2013
Kapitał wewnętrzny	1 279 746	1 079 513

5.3.2. Kalkulacja wymogu kapitałowego.

Grupa Kapitałowa Banku Ochrony Środowiska S.A. wyznacza wymogi w zakresie funduszy własnych zgodnie z obowiązującym od 1 stycznia 2014 roku Rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013 z 26 czerwca 2013 roku w sprawie wymogów ostrożnościowych dla instytucji kredytowych i firm inwestycyjnych (CRR).

Całkowity wymóg w zakresie funduszy własnych stanowiący sumę wymogów z tytułu poszczególnych rodzajów ryzyka kształtował się następująco:

Wyszczególnienie	31-12-2014	31-12-2013
Całkowity wymóg w zakresie funduszy własnych, w tym:	1 024 738	965 747
- wymóg z tytułu ryzyka kredytowego i ryzyka kredytowego kontrahenta	935 883	872 363
- wymóg z tytułu ryzyka rynkowego	19 044	22 764
- wymóg z tytułu ryzyka operacyjnego	64 425	70 620
- wymóg z tytułu ryzyka korekty wyceny kredytowej	5 386	-

Wymóg w zakresie funduszy własnych na dzień 31 grudnia 2013 roku w ujęciu zgodnym z CRR wyniósłby 989 629 tys. zł.

5.3.3. Deklaracja zgodności z wymogami w zakresie adekwatności kapitałowej.

Zgodnie z art. 92 Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013 z 26 czerwca 2013 roku (CRR), Grupa jest zobowiązana utrzymywać łączny współczynnik kapitałowy na poziomie co najmniej 8 %. Współczynnik kapitału Tier I i współczynnik kapitału podstawowego Tier I powinny wynosić odpowiednio co najmniej 6 % i 4,5 %.

Poziom współczynników kapitałowych Grupy kształtował się następująco:

Wyszczególnienie	31-12-2014	31-12-2013
Łączny współczynnik kapitałowy	14,03 %	13,29 %
Współczynnik kapitału Tier I	10,46 %	10,00 %

Współczynniki kapitałowe na dzień 31 grudnia 2013 roku obliczone zgodnie z CRR wynosiłyby odpowiednio: 12,39 %, 9,80 %.

W 2006 roku, w toku postępowania administracyjnego związanego z uzyskaniem przez NFOŚiGW zezwolenia na wykonywanie prawa głosu z akcji Banku, NFOŚiGW zobowiązał się wobec KNF do utrzymania współczynnika wypłacalności Banku na poziomie co najmniej 12%. Postępowanie administracyjne, na potrzeby którego NFOŚiGW zaciągnął wobec KNF zobowiązanie, o którym mowa w zdaniu poprzedzającym, było prowadzone w związku z odkupieniem przez NFOŚiGW akcji Banku posiadanych przez Skandinaviska Enskilda Banken. Bank uwzględnia potrzeby kapitałowe wynikające ze zobowiązania nałożonego przez KNF w planach finansowych oraz strategii Banku.

6. Wynik z tytułu odsetek

	01-01-2014 31-12-2014	01-01-2013 31-12-2013
Przychody z tytułu odsetek i przychody o podobnym charakterze z tytułu:		
Kredytów i pożyczek, w tym od:	548 722	567 720
- Banków	1 548	3 463
- Klientów	547 174	564 257
- korporacyjnych	196 774	219 998
- detalicznych	241 027	206 850
- finansów publicznych	109 372	137 398
- pozostałych	1	11
Instrumentów finansowych, w tym:	190 662	198 447
- dostępnych do sprzedaży	128 458	137 791
- utrzymywanych do terminu zapadalności	48 237	47 230
- przeznaczonych do obrotu	13 967	13 426
Transakcje zabezpieczające	4 051	6 323
Razem	743 435	772 490

	01-01-2014 31-12-2014	01-01-2013 31-12-2013
Koszty odsetek i podobne koszty z tytułu:		
Lokat przyjętych, depozytów i rachunków bankowych, w tym od:	288 515	321 674
- Banków	3 718	6 531
- Klientów	284 797	315 143
- korporacyjnych	112 799	120 055
- detalicznych	134 704	151 110
- finansów publicznych	24 325	27 157
- funduszy ekologicznych	12 920	15 795
- pozostałych	49	1 026
Kredytów i pożyczek, w tym od:	11 375	12 362
- Banków	1 247	3 145
- Klientów	10 128	9 217
Środków funduszy z przeznaczeniem na kredyty	7 380	11 794
Instrumentów finansowych- dłużne papiery własnej emisji	149 516	150 519
Razem	456 786	496 349

	01-01-2014 31-12-2014	01-01-2013 31-12-2013
Przychody odsetkowe wyliczone metodą efektywnej stopy procentowej w odniesieniu do aktywów finansowych, które nie są wyceniane w wartości godziwej przez rachunek zysków i strat	725 417	752 741
Koszty odsetkowe wyliczone metodą efektywnej stopy procentowej w odniesieniu do zobowiązań finansowych, które nie są wyceniane w wartości godziwej przez rachunek zysków i strat	456 786	496 349
Przychody z tytułu odsetek i przychody o podobnym charakterze dotyczące aktywów finansowych objętych rezerwą z tytułu utraty wartości	51 309	46 659

7. Wynik z tytułu opłat i prowizji

	01-01-2014 31-12-2014	01-01-2013 31-12-2013
Przychody z tytułu opłat i prowizji		
Prowizje od kredytów	31 165	23 861
Prowizje od gwarancji i akredytywy	6 828	6 093
Opłaty z tytułu operacji papierami wartościowymi	41 949	37 930
Opłaty za obsługę rachunków klientów, inne operacje rozliczeniowe w obrocie krajowym i zagranicznym	55 939	71 676
Pozostałe opłaty	598	617
Razem	136 479	140 177
Koszty z tytułu opłat i prowizji		
Opłaty z działalności maklerskiej	15 722	14 794
Opłaty z tytułu kart płatniczych	6 861	8 929
Prowizje płacone innym bankom w obrocie gotówkowym	610	757
Opłaty od rachunków bieżących	4 637	3 328
Opłaty z tytułu świadczonych usług przez Euronet	620	194
Pozostałe opłaty	1 805	2 396
Razem	30 255	30 398

Łączna wartość przychodów z działalności powierniczej w roku 2014 wyniosła 755 tys. zł, a w roku 2013 wyniosła 367 tys. zł.

8. Wynik na działalności handlowej

	01-01-2014 31-12-2014	01-01-2013 31-12-2013
Papiery wartościowe przeznaczone do obrotu	1 622	4 579
- wynik na sprzedaży	1 317	4 565
- wynik z tyt. wyceny do wartości godziwej	305	14
Pochodne instrumenty finansowe	76 406	63 781
- wynik z tyt. realizacji kontraktu	59 629	32 576
- wynik z tyt. wyceny do wartości godziwej	16 777	31 205
Razem	78 028	68 360

9. Wynik na inwestycyjnych (lokacyjnych) papierach wartościowych

	01-01- 2014 31-12- 2014	01-01-2013 31-12-2013
Wynik na sprzedaży aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży, w tym:	34 930	20 020
- zyski	35 222	20 051
- straty	-292	-31

10. Wynik z pozycji wymiany

	01-01-2014 31-12-2014	01-01-2013 31-12-2013
Wynik z tytułu operacji wyceny zrealizowany	48 361	21 817
Wynik z tytułu operacji wyceny niezrealizowany	-23 886	-948
Razem	24 475	20 869

11. Pozostałe przychody operacyjne

	01-01-2014 31-12-2014	01-01-2013 31-12-2013
Z tytułu sprzedaży lub likwidacji środków trwałych, wartości niematerialnych	1 460	1 360
Rozwiązanie rezerw na przyszłe zobowiązania, w tym:	3 030	5 236
- rezerwy na zobowiązania i roszczenia	1 917	4 651
- pozostałe rezerwy	1 113	585
Przychody z tytułu zwrotu kosztów windykacji należności	465	766
Przychody od sprzedaży towarów i usług	4 253	4 235
Korekta odsetek od zerwanych depozytów z lat ubiegłych	164	225
Przychody z tytułu odzyskanych należności przedawnionych, umorzonych i nieściągalnych	1 311	186
Przychody z tytułu odszkodowań, kar i grzywien	50	101
Pozostałe*\	3 495	4 622
Razem	14 228	16 731

*\ w tym głównie zwrot obowiązkowych opłat

12. Pozostałe koszty operacyjne

	01-01-2014 31-12-2014	01-01-2013 31-12-2013
Likwidacja środków trwałych, wartości niematerialnych	2 246	1 447
Przekazane darowizny	1 457	1 462
Utworzenie rezerw na przyszłe zobowiązania, w tym:	2 365	1 821
- rezerwa na zobowiązania i roszczenia	1 520	1 094
- pozostałe rezerwy	845	727
Koszty windykacji należności	2 602	2 338
Koszty utrzymania i administracji wynajmowanych lokali własnych	1 378	900
Korekta odsetek i prowizji od kredytów z lat ubiegłych	8 552	5 244
Koszty z tytułu odszkodowań, kar i grzywien	499	222
Koszty błędnych transakcji maklerskich	262	406
Pozostałe	947	2 850
Razem	20 308	16 690

13. Wynik odpisów (netto) z tytułu utraty wartości

	01-01-2014 31-12-2014	01-01-2013 31-12-2013
Inwestycyjnych papierów wartościowych dostępnych do sprzedaży (dotworzenie)	-4 019	-181
Kredytów i pożyczek udzielonych innym bankom (rozwiązanie), w tym:	443	1 324
- na należności bilansowe	445	1 324
- na zobowiązania pozabilansowe	-2	-
Kredytów i pożyczek udzielonych klientom oraz zobowiązań pozabilansowych, w tym:	-64 626	-61 336
na należności bilansowe (dotworzenie):	-65 265	-60 153
Kredyty udzielone klientom detalicznym	-44 738	-14 537
Kredyty udzielone klientom korporacyjnym	-20 854	-46 208
Kredyty udzielone finansom publicznym	327	592
na zobowiązania pozabilansowe (rozwiązanie/dotworzenie):	639	-1 183
Kredyty udzielone klientom detalicznym	- 139	161
Kredyty udzielone klientom korporacyjnym	774	-1 370
Kredyty udzielone finansom publicznym	4	26
Razem	-68 202	-60 193

Wynik odpisów kredytów i pożyczek klientów na należności bilansowe:

	01-01-2014 31-12-2014	01-01-2013 31-12-2013
Wycena indywidualna	-40 535	-44 525
Wycena grupowa	-24 730	-15 628
Razem	-65 265	-60 153

14. Ogólne koszty administracyjne

	01-01-2014 31-12-2014	01-01-2013 31-12-2013
Świadczenia pracownicze (Nota 15)	181 022	177 835
Koszty administracyjne, w tym:	147 055	141 940
- koszty rzeczowe	122 013	120 730
- podatki i opłaty	4 542	4 122
- składka i wpłaty na BFG	15 167	10 717
- składka i wpłaty na KNF	1 972	1 805
- pozostałe	3 361	4 566
Amortyzacja, w tym:	49 133	46 170
- od środków trwałych	22 365	22 167
- od wartości niematerialnych	26 768	24 003
Razem	377 210	365 945

15. Świadczenia pracownicze

	01-01-2014 31-12-2014	01-01-2013 31-12-2013
Wynagrodzenia	152 935	149 257
Składki na ubezpieczenia społeczne	28 087	28 578
Razem	181 022	177 835

Grupa nie finansuje świadczeń emerytalnych opartych na programach określonych świadczeń za wyjątkiem statutowo obowiązujących odpraw emerytalnych.

W saldzie wynagrodzeń znajdują się koszty:

	01-01-2014 31-12-2014	01-01-2013 31-12-2013
odpraw emerytalnych	575	682
nagród jubileuszowych	3	-4 815

16. Obciążenia podatkowe

	01-01-2014 31-12-2014	01-01-2013 31-12-2013
Podatek bieżący	-15 589	-5 172
Podatek odroczony*\	-466	-3 224
Razem	-16 055	-8 396

Zysk brutto	81 961	72 756
Podatek dochodowy według stawki 19 %	-15 573	-13 824
Trwałe różnice pomiędzy wynikiem brutto a podstawą opodatkowania:	-482	4 103
a) zmniejszające:	4 419	14 740
- otrzymane dywidendy	863	762
- rozwiązane odpisy aktualizujące należności	1 948	4 711
- aport nieruchomości	-	6 703
- pozostałe	1 608	2 564
b) zwiększające:	-7 149	-11 773
z tego :		
- utworzone odpisy aktualizujące należności	-3 323	-7 280
- pozostałe	-3 826	-4 493
Odliczenia od dochodu	2 248	1 136
- darowizny	274	278
- nowe technologie	1 974	858
Obciążenia podatkowe dotyczące wyniku finansowego roku bieżącego	-16 055	-9 721
Zmniejszenie obciążenia wyniku roku bieżącego dotyczące lat ubiegłych **\	-	1 325
Obciążenia podatkowe	-16 055	-8 396
Efektywna stawka podatkowa	20%	12%

*\ więcej informacji na temat odroczonego podatku dochodowego przedstawiono w nocie 31

**\ zmniejszenie obciążeń podatkowych 2013 roku z tytułu złożonych korekt za lata ubiegłe dotyczące odliczenia od dochodu wydatków na nabycie nowych technologii

Zmiana stanu podatku odroczonego w okresie

	01-01-2014 31-12-2014	01-01-2013 31-12-2013
Stan na początek okresu	29 356	26 166
- zmiana stanu ujemnych różnic przejściowych	32 916	2 616
- zmiana stanu dodatnich różnic przejściowych	-35 124	574
- razem zmiana stanu w tym:	-2 208	3 190
- zmiana stanu na kapitale z aktualizacji wyceny	-1 739	6 413
- zmiana stanu odniesiona na rachunek zysków i strat	-469	-3 223
Stan na koniec okresu (nota 31)	27 148	29 356

17. Zysk przypadający na jedną akcję

Podstawowy zysk przypadający na jedną akcję wylicza się jako iloraz zysku przypadającego na akcjonariuszy Banku oraz średniej ważonej liczby akcji zwykłych w trakcie roku.

	01-01-2014 31-12-2014	01-01-2013 31-12-2013
Zysk netto	65 906	64 360
Średnia ważona liczba akcji zwykłych (w tysiącach)	22 842	22 834
Podstawowy zysk na akcję (wyrażony w zł., gr)	2,89	2,82

Zysk rozwodniony na akcję jest równy zyskowi podstawowemu na akcję w prezentowanych okresach.

18. Kasa, środki w Banku Centralnym

	31-12-2014	31-12-2013
Środki pieniężne w kasie	40 676	42 356
Środki w Banku Centralnym	353 492	850 210
Razem	394 168	892 566

19. Lokaty w innych bankach oraz kredyty i pożyczki udzielone innym bankom

	31-12-2014	31-12-2013
Lokaty w innych bankach, ujęte w ekwiwalentach środków pieniężnych (nota 39)	14 870	82 234
Lokaty w innych bankach poniżej 3-mcy (środki pieniężne klientów Domu Maklerskiego BOŚ S.A.)	78 314	10 991
Kredyty i pożyczki udzielone innym bankom	4 001	4 980
Należności z tytułu zabezpieczeń instrumentów pochodnych	127 257	39 467
Transakcje z przyrzeczeniem odkupu	107 516	-
Pozostałe należności	-	183
Minus: odpisy aktualizujące lokaty w innych bankach oraz kredyty i pożyczki udzielone innym bankom (bank ukraiński)	-74	-518
Razem	331 884	137 337
Papiery dłużne zaklasyfikowane do portfela pożyczek i należności	15 079	15 088
Razem	346 963	152 425

Lokaty w innych bankach oraz kredyty i pożyczki udzielone innym bankom wg terminów zapadalności

	31-12-2014	31-12-2013
- do 1 miesiąca	327 963	131 264
- powyżej 1 miesiąca do 3 miesięcy	473	-
- powyżej 3 miesięcy do 6 miesięcy	552	-
- powyżej 6 miesięcy do 12 miesięcy	947	-
- powyżej 1 roku do 5 lat	2 028	6 162
- powyżej 5 lat	15 000	14 999
Razem	346 963	152 425

20. Papiery wartościowe przeznaczone do obrotu

	31-12-2014	31-12-2013
Dłużne papiery wartościowe	254	170
- obligacje Skarbu Państwa	-	-
- obligacje korporacyjne	254	170
Kapitałowe papiery wartościowe	9 842	7 362
- notowane	7 930	7 362
- nienotowane	1 912	-
Razem	10 096	7 532

Papiery wartościowe przeznaczone do obrotu wg terminów zapadalności

	31-12-2014	31-12-2013
- do 1 miesiąca	7 964	7 452
- powyżej 1 miesiąca do 3 miesięcy	220	80
- powyżej 3 miesięcy do 6 miesięcy	1 912	-
Razem	10 096	7 532

21. Kredyty i pożyczki udzielone klientom

	31-12-2014			31-12-2013		
	Kredyty i pożyczki brutto	Minus: odpisy aktualizujące	Kredyty i pożyczki netto	Kredyty i pożyczki brutto	Minus: odpisy aktualizujące	Kredyty i pożyczki netto
Kredyty udzielone klientom detalicznym	4 849 330	158 386	4 690 944	4 916 892	128 974	4 787 918
Kredyty udzielone klientom korporacyjnym	5 376 630	155 856	5 220 774	4 507 027	173 524	4 333 503
Kredyty udzielone finansom publicznym	2 586 628	1 766	2 584 862	2 935 029	2 096	2 932 933
Kredyty udzielone pozostałym klientom	-	-	-	170	-	170
Razem	12 812 588	316 008	12 496 580	12 359 118	304 594	12 054 524
Pozostałe należności	11	-	11	17	-	17
Razem	12 812 599	316 008	12 496 591	12 359 135	304 594	12 054 541

W kredytach i pożyczkach udzielonych klientom znajdują się kredyty preferencyjne z dopłatami do odsetek od NFOŚiGW i WFOŚiGW, które w prezentowanych okresach wynoszą:

	31-12-2014	31-12-2013
	404 552	459 951

Dopłaty do odsetek w prezentowanych okresach wynosiły średnio 0,8 - 0,9 stopy redyskonta weksli.

Kredyty i pożyczki udzielone klientom wg terminów zapadalności

	31-12-2014	31-12-2013
- do 1 miesiąca	135 366	543 632
- powyżej 1 miesiąca do 3 miesięcy	285 620	308 271
- powyżej 3 miesięcy do 6 miesięcy	487 007	468 286
- powyżej 6 miesięcy do 12 miesięcy	1 079 991	1 016 580
- powyżej 1 roku do 5 lat	4 569 429	3 934 348
- powyżej 5 lat	5 939 178	5 783 424
Razem	12 496 591	12 054 541

Zmiany stanu odpisów aktualizujących na utratę wartości kredytów i pożyczek

	Kredyty udzielone klientom detalicznym	Kredyty udzielone klientom korporacyjnym	Kredyty udzielone finansom publicznym	Razem
Stan na początek okresu 01-01-2014	128 974	173 524	2 096	304 594
Zwiększenie odpisów aktualizujących na utratę wartości	210 417	144 792	373	355 582
Zmniejszenie odpisów aktualizujących na utratę wartości	-165 679	-123 938	-700	-290 317
Kredyty odpisane w ciągu roku jako nieściągalne w tym:	-15 326	-21 479	-3	-36 808
-Kredyty spisane - przeniesione do pozabilansu	-475	-13 104	-	-13 579
-Zbycie wierzytelności funduszom sekurytyzacyjnym	-2 618	-4 989	-	-7 607
Zmniejszenie z tytułu konwersji wierzytelności kredytowych na akcje	-	-17 035	-	-17 035
Inne zmniejszenia	-	-8	-	-8
Stan na koniec okresu 31-12-2014	158 386	155 856	1 766	316 008
Stan na początek okresu 01-01-2013	139 560	153 217	2 688	295 465
Zwiększenie odpisów aktualizujących na utratę wartości	161 232	202 654	1 375	365 261
Zmniejszenie odpisów aktualizujących na utratę wartości	-146 695	-156 446	-1 967	-305 108
Kredyty odpisane w ciągu roku jako nieściągalne w tym:	-25 069	-25 766	-	-50 835
-Kredyty spisane - przeniesione do pozabilansu	-3 263	-24 363	-	-27 626
-Zbycie wierzytelności funduszom sekurytyzacyjnym	-21 014	-250	-	-21 264
Inne zmniejszenia	-54	-135	-	-189
Stan na koniec okresu 31-12-2013	128 974	173 524	2 096	304 594

22. Inwestycyjne (lokacyjne) papiery wartościowe

Inwestycyjne (lokacyjne) papiery wartościowe dostępne do sprzedaży

	31-12-2014	31-12-2013
Dłużne papiery wartościowe wyceniane w wartości godziwej:	4 633 537	3 645 171
Skarbu Państwa	2 009 770	1 032 281
NBP - ujęte w ekwiwalentach środków pieniężnych (Nota 39)	2 049 773	1 999 584
Banków	79 608	-
Finansów publicznych	494 386	605 613
Pomocnicze instytucje finansowe	-	7 693
Kapitałowe papiery wartościowe wyceniane w wartości godziwej:	74 692	59 176
- notowane	39 565	24 072
- nienotowane	35 127	35 104*\
Razem	4 708 229	3 704 347

*\ w tym papiery o wartości 50 tys. zł wyceniane po koszcie nabycia

W 2014 roku Bank Ochrony Środowiska S.A. wystąpił z uczestnictwa w organizacji VISA poprzez wypowiedzenie członkostwa w spółce VISA Europe Limited.

Z dniem 22 października 2014 roku (tj. dniem rejestracji przez sąd rejestrowy, podwyższenia kapitału w spółce Polimex-Mostostal S.A.) Bank w ramach konwersji wierzytelności objął akcje w spółce Polimex-Mostostal S.A. Udział Banku w kapitale zakładowym spółki na dzień 31 grudnia 2014 roku wynosi 4,63%.

Inwestycyjne (lokacyjne) papiery wartościowe dostępne do sprzedaży wg terminów zapadalności

	31-12-2014	31-12-2013
- do 1 miesiąca	21 538	2 019 748
- powyżej 1 miesiąca do 3 miesięcy	-	1 025
- powyżej 3 miesięcy do 6 miesięcy	-	12 583
- powyżej 6 miesięcy do 12 miesięcy	2 706	22 259
- powyżej 1 roku do 5 lat	2 965 796	945 593
- powyżej 5 lat	1 660 339	645 289
- z nieokreślonym terminem zapadalności	57 850	57 850
Razem	4 708 229	3 704 347

Inwestycyjne (lokacyjne) papiery wartościowe utrzymywane do terminu zapadalności

	31-12-2014	31-12-2013
Dłużne papiery wartościowe – według zamortyzowanego kosztu:		
Skarbu Państwa	990 326	988 515
Razem	990 326	988 515
Razem inwestycyjne (lokacyjne) papiery wartościowe	5 698 555	4 692 862

Inwestycyjne (lokacyjne) papiery wartościowe utrzymywane do terminu zapadalności wg terminów zapadalności

	31-12-2014	31-12-2013
- do 1 miesiąca	19 894	19 905
- powyżej 3 miesięcy do 6 miesięcy	215 164	-
- powyżej 1 roku do 5 lat	355 079	467 158
- powyżej 5 lat	400 189	501 452
Razem	990 326	988 515

Zmiana stanu inwestycyjnych (lokacyjnych) papierów wartościowych:

Dostępnych do sprzedaży

	Dłużne papiery wartościowe					Pomocniczych instytucji finansowych	RAZEM Dłużne papiery wartościowe
	Skarbu Państwa	NBP	Banków	Finansów publicznych			
Stan na początek okresu 01-01-2014	1 032 281	1 999 584	-	605 613	7 693	3 645 171	
Zwiększenia (z tytułu)	2 492 642	122 875 119	79 890	92 635	2 721	125 543 007	
- zakup	2 161 586	122 792 221	79 000	61 940	-	125 094 747	
- naliczone odsetki lub dyskonto, premia	57 612	56 614	179	22 187	8	136 600	
- dodatnia wycena	273 444	26 284	711	8 508	2 713	311 660	
Zmniejszenia (z tytułu)	1 515 153	122 824 930	282	203 862	10 414	124 554 641	
- sprzedaż i wykup	1 219 935	122 741 704	-	177 099	8 022	124 146 760	
- odsetki zrealizowane, premia	54 773	56 966	-	23 278	49	135 066	
- ujemna wycena	240 445	26 260	282	3 485	2 332	272 804	
- odpis z tytułu utraty wartości	-	-	-	-	11	11	
Stan na koniec okresu 31-12-2014	2 009 770	2 049 773	79 608	494 386	-	4 633 537	

	Dłużne papiery wartościowe					RAZEM Dłużne papiery wartościowe
	Skarbu Państwa	NBP	Banków	Finansów publicznych	Pomocniczych instytucji finansowych	
Stan na początek okresu 01-01-2013	967 844	1 449 316	29 227	545 121	8 273	2 999 781
Zwiększenia (z tytułu)	1 762 105	121 169 496	2 091	265 921	3 313	123 202 926
- zakup	1 443 580	121 069 087	-	235 159	295	122 748 121
- naliczone odsetki lub dyskonto, premia	60 740	68 964	1 012	27 745	38	158 499
- dodatnia wycena	257 785	31 445	1 079	3 017	2 980	296 306
Zmniejszenia (z tytułu)	1 697 668	120 619 228	31 318	205 429	3 893	122 557 536
- sprzedaż i wykup	1 351 245	120 518 861	30 000	171 254	-	122 071 360
- odsetki zrealizowane, premia	58 236	68 954	1 044	29 165	15	157 414
- ujemna wycena	288 187	31 413	274	5 010	3 697	328 581
- odpis z tytułu utraty wartości	-	-	-	-	181	181
Stan na koniec okresu 31-12-2013	1 032 281	1 999 584	-	605 613	7 693	3 645 171

W dostępnych do sprzedaży papierach wartościowych Skarbu Państwa część stanowiła zabezpieczenie umów pożyczek otrzymanych od banków i międzynarodowych instytucji finansowych z terminem wykupu:

	31-12-2014	31-12-2013
- do roku	-	3 149
- powyżej roku	746 718	775 136
Razem	746 718	778 285

	Kapitałowe papiery wartościowe		
	Notowane	Nienotowane	Razem
Stan na początek okresu 01-01-2014	24 072	35 104	59 176
Zwiększenia (z tytułu)	19 517	23	19 540
- zakup /objęcie akcji	18 387	-	18 387
- dodatnia wycena	1 130	7	1 137
- pozostałe	-	16	16
Zmniejszenia (z tytułu)	4 024	-	4 024
- odpis z tytułu utraty wartości akcji	4 008	-	4 008
- pozostałe	16	-	16
Stan na koniec okresu 31-12-2014	39 565	35 127	74 692
Stan na początek okresu 01-01-2013	4 893	35 108	40 001
Zwiększenia (z tytułu)	22 943	-	22 943
- przekwalifikowanie akcji	22 830	-	22 830
- dodatnia wycena	113	-	113
Zmniejszenia (z tytułu)	3 764	4	3 768
- sprzedaż akcji i udziałów	1 528	-	1 528
- ujemna wycena	2 236	4	2 240
Stan na koniec okresu 31-12-2013	24 072	35 104	59 176

Utrzymywanych do terminu zapadalności

	Dłużne papiery wartościowe Skarbu Państwa	Razem
Stan na początek okresu 01-01-2014	988 515	988 515
Zwiększenia	48 237	48 237
- naliczone odsetki, dyskonto, premia	48 237	48 237
Zmniejszenia	46 426	46 426
- odsetki zrealizowane, premia	46 426	46 426
Stan na koniec okresu 31-12-2014	990 326	990 326
Stan na początek okresu 01-01-2013	897 617	897 617
Zwiększenia	171 414	171 414
- zakup	124 184	124 184
- naliczone odsetki, dyskonto, premia	47 230	47 230
Zmniejszenia	80 516	80 516
- wykup	30 000	30 000
- odsetki zrealizowane, premia	50 516	50 516
Stan na koniec okresu 31-12-2013	988 515	988 515

W utrzymywanych do terminu zapadalności papierach wartościowych Skarbu Państwa część stanowiła zabezpieczenie funduszu ochrony środków gwarantowanych w ramach BFG z terminem wykupu:

	31-12-2014	31-12-2013
- do roku	5 193	-
- powyżej roku	71 109	70 984
Razem	76 302	70 984

W utrzymywanych do terminu zapadalności papierach wartościowych Skarbu Państwa część stanowiła zabezpieczenie umów pożyczek otrzymanych od banków i międzynarodowych instytucji finansowych z terminem wykupu:

	31-12-2014	31-12-2013
- do roku	211 871	-
- powyżej roku	695 922	787 372
Razem	907 793	787 372

23. Wartości niematerialne

	31-12-2014	31-12-2013
Wartość firmy	983	973*\
Licencje i oprogramowanie w tym:	159 389	155 159
- oprogramowanie wytworzone we własnym zakresie	1 914	2 105
Pozostałe	78	39
Wartości niematerialne w budowie	4 448	15 080
Razem	164 898	171 251

*\ w tym: Dom Maklerski BOŚ S.A.- 550, MS Wind - 388, BOŚ Nieruchomości sp. z o.o. SKA – 25, Boś Nieruchomości sp. z o.o. – 10, Ekosystem sp. z o.o. -10.

Wartość firmy w kwocie 550 tys. zł dotyczy nabytej przed dniem przejścia na MSSF zatwierdzonymi przez UE, zorganizowanej części przedsiębiorstwa maklerskiego Elimar. Wartość firmy nie jest amortyzowana i jest sprawdzana na utratę wartości na każdy dzień bilansowy.

DM BOŚ ocenia, czy na datę bilansową nie zaistniały przesłanki powodujące, iż wartość bilansowa wartości firmy nie jest niższa od jej wartości odzyskiwanej. W tym celu sporządzany jest corocznie test na utratę wartości w odniesieniu do wartości firmy - niezależnie od tego, czy istnieją przesłanki, które wskazują, iż nastąpiła utrata wartości. Test sporządzany jest zgodnie z MSR 36.

Wartość odzyskiwalną szacowana jest na podstawie wartości użytkowej ośrodków wypracowujących środki pieniężne (dalej CGU), które zostały przyporządkowane do wartości firmy powstałej na skutek przejścia przedsiębiorstwa maklerskiego Elimar.

Wartość użytkowa jest bieżącą, szacunkową wartością przyszłych przepływów pieniężnych, których uzyskania Dom Maklerski oczekuje z tytułu dalszego użytkowania CGU. Wartość użytkowa uwzględnia wartość końcową (rezydualną) CGU. Wartość rezydualna CGU obliczana jest poprzez ekstrapolację projekcji przepływów pieniężnych poza okres prognozy, przy zastosowaniu określonej stopy wzrostu.

Prognozy dotyczące przyszłych przepływów opiewają na okres 5 lat oraz opierają się na:

- historycznych danych odzwierciedlających potencjał CGU w zakresie generowania przepływów pieniężnych,
- prognozach bilansu i rachunku zysków i strat na okres objęty prognozą,
- założeniach zawartych w budżecie Domu Maklerskiego,
- analizie przyczyn rozbieżności pomiędzy przeszłymi prognozami przepływów pieniężnych a faktycznie uzyskanymi przepływami środków.

Wartość bieżąca przyszłych przepływów obliczana jest przy zastosowaniu adekwatnej stopy dyskontowej, uwzględniającej stopę wolną od ryzyka, premię za ryzyko, premię za niską kapitalizację oraz premię za ryzyko specyficzne.

Wartość bieżąca przyszłych przepływów przyrównywana jest do bilansowej wartości (na dzień sporządzania testu) dla sumy: wartości firmy oraz wartości aktywów netto CGU.

W odniesieniu do wartości niematerialnych, które nie są jeszcze dostępne do użytkowania, tzn. będące w trakcie realizacji, Grupa na bieżąco identyfikuje przesłanki utraty wartości.

Na podstawie przeglądu poniesionych nakładów na wartości niematerialne w budowie na dzień 31 grudnia 2014 roku oraz na dzień 31 grudnia 2013 roku nie stwierdzono utraty ich wartości.

	Wartość firmy	Licencje i oprogramowanie	Pozostałe	Wartości niematerialne w budowie	Razem
Stan na 01-01-2014					
Wartość bilansowa brutto	973	246 506	40	15 080	262 599
Umorzenie	-	-91 347	-1	-	-91 348
Wartość bilansowa netto	973	155 159	39	15 080	171 251
Okres kończący się 31-12-2014					
Wartość bilansowa netto na początek roku	973	155 159	39	15 080	171 251
Zwiększenia	10	30 997	41	16 796	47 844
- zakup	-	6 634	41	16 782	23 457
- przeksięgowanie z inwestycji	-	24 363	-	-	24 363
- przejęcie jednostek zależnych	10	-	-	-	10
- przeksięgowania	-	-	-	14	14
Zmniejszenia	-	-1 192	-	-27 428	-28 620
- likwidacje	-	-1 192	-	-2 860	-4 052
- przeksięgowania z inwestycji	-	-	-	-24 568	-24 568
Naliczenie amortyzacji	-	-26 766	-2	-	-26 768
Wyksięgowanie umorzeń	-	1 191	-	-	1 191
Wartość bilansowa netto na 31-12-2014	983	159 389	78	4 448	164 898
Stan na 31-12-2014					
Wartość bilansowa brutto	983	276 311	81	4 448	281 823
Umorzenie	-	-116 922	-3	-	-116 925
Wartość bilansowa netto na 31-12-2014	983	159 389	78	4 448	164 898

	Wartość firmy	Licencje i oprogramowanie	Pozostałe	Wartości niematerialne w budowie	Razem
Stan na 01-01-2013					
Wartość bilansowa brutto	550	229 640		11 163	241 353
Umorzenie		-71 704			-71 704
Wartość bilansowa netto	550	157 936		11 163	169 649
Okres kończący się 31-12-2013					
Wartość bilansowa netto na początek roku	550	157 936		11 163	169 649
Zwiększenia	423	21 379	40	18 276	40 118
- zakup		6 597		18 271	24 868
- przekształcanie z inwestycji		14 124			14 124
- przejęcie jednostek zależnych	423		40		463
- przekształcania		658		5	663
Zmniejszenia		-4 513		-14 359	-18 872
- likwidacje		-4 513			-4 513
- przekształcania z inwestycji				-14 359	-14 359
Naliczenie amortyzacji		-24 002	-1		-24 003
Wyksięgowanie umorzeń		4 503			4 503
Zwiększenie umorzeń		-144			-144
Wartość bilansowa netto na 31-12-2013	973	155 159	39	15 080	171 251
Stan na 31-12-2013					
Wartość bilansowa brutto	973	246 506	40	15 080	262 599
Umorzenie		-91 347	-1		-91 348
Wartość bilansowa netto na 31-12-2013	973	155 159	39	15 080	171 251

Kwota zobowiązań umownych do nabycia w przyszłości wartości niematerialnych wynosi:

31-12-2014	713
31-12-2013	13 091

24. Rzeczowe aktywa trwałe

	31-12-2014	31-12-2013
Środki trwałe, w tym:	130 319	104 691
- grunty	204	204
- budynki i lokale	51 131	40 366
- ulepszenia w obcych środkach trwałych	45 484	24 581
- sprzęt komputerowy i urządzenia techniczne	28 528	33 712
- środki transportu	235	543
- inne środki trwałe	4 737	5 285
Środki trwałe w budowie	1 704	12 050
Rzeczowe aktywa trwałe, razem	132 023	116 741

Wg stanu na dzień 31 grudnia 2014 roku składniki majątku wycofane z aktywnego użytkowania i przeznaczone do zbycia wynosiły 323 tys. zł. Nie występowały aktywa trwałe czasowo nieużywane o istotnej wartości bilansowej.

Wg stanu na dzień 31 grudnia 2013 roku składniki majątku wycofane z aktywnego użytkowania i przeznaczone do zbycia wynosiły 458 tys. zł. Nie występowały aktywa trwałe czasowo nieużywane o istotnej wartości bilansowej.

	Grunty i budynki	Ulepszenia w obcych środkach trwałych	Urządzenia techniczne, środki transportu i inne	Środki trwałe w budowie	RAZEM
Stan na 1 stycznia 2014					
Wartość bilansowa brutto	59 655	59 621	131 277	12 050	262 603
Umorzenie	-19 085	-35 040	-91 737	-	-145 862
Wartość bilansowa netto	40 570	24 581	39 540	12 050	116 741
Okres kończący się 31 grudnia 2014					
Wartość bilansowa netto na początek roku	40 570	24 581	39 540	12 050	116 741
Zwiększenia:	12 253	28 378	9 368	3 050	53 049
- zakupy	9 507	22 393	4 713	3 023	39 636
- przeniesienie z inwestycji	3 231	7 175	2 829	-	13 235
- przeksięgowania	2	-	1 826	27	1 855
- korekty konsolidacyjne	-487	-1 190	-	-	-1 677
Zmniejszenia:	-	-3 090	-22 493	-13 396	-38 979
- likwidacje/ sprzedaż	-	-1 264	-22 493	-	-23 757
- przeniesienie z inwestycji	-	-	-	-5 103	-5 103
- przeksięgowania	-	-1 826	-	-8293	-10 119
Naliczenie amortyzacji	-1 486	-5 806	-15 072	-	-22 364
Wyksięgowanie umorzenia z tyt. likwidacji /sprzedaży	-	1 421	22 157	-	23 578
Zwiększenie umorzeń	-2	-	-	-	-2
Wartość bilansowa netto	51 335	45 484	33 500	1 704	132 023
Stan na 31 grudnia 2014					
Wartość bilansowa brutto	71 908	84 909	118 152	1 704	276 673
Umorzenie	-20 573	-39 425	-84 652	-	-144 650
Wartość bilansowa netto	51 335	45 484	33 500	1 704	132 023

	Grunty i budynki	Ulepszenia w obcych środkach trwałych	Urządzenia techniczne, środki transportu i inne	Środki trwałe w budowie	RAZEM
Stan na 1 stycznia 2013					
Wartość bilansowa brutto	61 504	57 020	134 626	5 650	258 800
Umorzenie	-18 257	-34 217	-89 628	-	-142 102
Wartość bilansowa netto	43 247	22 803	44 998	5 650	116 698
Okres kończący się 31 grudnia 2013					
Wartość bilansowa netto na początek roku	43 247	22 803	44 998	5 650	116 698
Zwiększenia	-	11 754	11 690	20 276	43 720
- zakupy	-	4 345	5 100	18 929	28 374
- przeniesienie z inwestycji	-	7 409	6 590	91	14 090
- przejęcie jednostek zależnych	-	-	-	1 256	1 256
Zmniejszenia	-1 849	-9 153	-15 106	-13 876	-39 984
- likwidacje/ sprzedaż	-1 849	-6 988	-15 100	-3	-23 940
- przeniesienie z inwestycji	-	-2 165	-6	-13 873	-16 044
Naliczenie amortyzacji	-1 528	-5 742	-14 897	-	-22 167
Wyksięgowanie umorzenia z tyt. likwidacji /sprzedaży	700	4 982	12 886	-	18 568
Zwiększenie umorzeń	-	-63	-31	-	-94
Wartość bilansowa netto	40 570	24 581	39 540	12 050	116 741
Stan na 31 grudnia 2013					
Wartość bilansowa brutto	59 655	59 621	131 277	12 050	262 603
Umorzenie	-19 085	-35 040	-91 737	-	-145 862
Wartość bilansowa netto	40 570	24 581	39 540	12 050	116 741

25. Inne aktywa

	31-12-2014	31-12-2013
Koszty zapłacone z góry	4 893	3 717
Odprowadzenie nadmiaru gotówki	21 827	17 451
Rozliczenia z tytułu kart płatniczych	209	121
Dłużnicy różni	132 911	100 495
Prawo wieczystego użytkowania gruntu	1 614	1 637
Rozrachunki publiczno- prawne	3 836	6 198
Przychody do otrzymania	2 368	3 913
Aktywa trwałe do zbycia	323	458
Pozostałe	1 222	1 552
Razem	169 203	135 542

26. Zobowiązania wobec innych banków

	31-12-2014	31-12-2013
Depozyty innych banków	249 097	324 006
Kredyty i pożyczki otrzymane	50 663	67 391
Transakcje z przyrzeczeniem odkupu	54 326	51 831
Razem	354 086	443 228

Zobowiązania wobec innych banków wg terminów wymagalności

	31-12-2014	31-12-2013
- do 1 miesiąca	217 249	168 280
- powyżej 1 miesiąca do 3 miesięcy	45 216	90 552
- powyżej 3 miesięcy do 6 miesięcy	10 870	80 736
- powyżej 6 miesięcy do 12 miesięcy	2 664	2 592
- powyżej 1 roku do 5 lat	78 087	90 704
- powyżej 5 lat	-	10 364
Razem	354 086	443 228

27. Zobowiązania wobec klientów

	31-12-2014	31-12-2013
Klienci korporacyjni	4 501 154	4 699 860
– rachunki bieżące/rozliczeniowe	1 313 478	1 027 817
– lokaty terminowe	3 187 676	3 672 043
Klienci detaliczni	7 022 124	5 214 554
– rachunki bieżące/rozliczeniowe	2 112 759	2 343 473
– lokaty terminowe	4 909 365	2 871 081
Finanse publiczne	793 135	926 324
– rachunki bieżące/rozliczeniowe	319 535	402 862
– lokaty terminowe	473 600	523 462
Fundusze ekologiczne	319 827	562 466
– rachunki bieżące/rozliczeniowe	44 614	82 603
– lokaty terminowe	275 213	479 863
Pozostali klienci	35 407	83 119
Kredyty i pożyczki otrzymane od międzynarodowych instytucji finansowych	1 292 024	1 349 408
Środki funduszy z przeznaczeniem na kredyty	264 369	360 344
Razem	14 228 040	13 196 075

W okresie sprawozdawczym Grupa nie odnotowała żadnych opóźnień w płatnościach rat kapitałowych lub odsetkowych, ani nie naruszyła żadnych innych postanowień umownych wynikających ze swoich zobowiązań.

Zobowiązania wobec klientów wg terminów wymagalności

	31-12-2014	31-12-2013
- do 1 miesiąca	6 224 448	7 600 743
- powyżej 1 miesiąca do 3 miesięcy	4 078 115	2 339 980
- powyżej 3 miesięcy do 6 miesięcy	1 942 843	1 566 281
- powyżej 6 miesięcy do 12 miesięcy	501 763	406 041
- powyżej 1 roku do 5 lat	1 087 647	805 435
- powyżej 5 lat	393 224	477 595
Razem	14 228 040	13 196 075

28. Zobowiązania z tytułu emisji bankowych papierów wartościowych

	Waluta	Warunki oprocentowania	Termin wymagalności / wykupu	31-12-2014		31-12-2013	
				Wartość nominalna	Stan zobowiązań	Wartość nominalna	Stan zobowiązań
Dłużne papiery wartościowe:				2 594 781		2 733 176	
Obligacje serii E	PLN	WIBOR 6M+marża (kupony 6-miesięczne)	3 lata	-	-	229 795	232 128
Obligacje serii I	PLN	WIBOR 6M+marża (kupony 6-miesięczne)	2 lata	-	-	53 100	53 150
Obligacje serii J	PLN	WIBOR 6M + marża (kupony 6-miesięczne)	3 lata	100 000	101 396	100 000	101 390
Obligacje serii K	PLN	WIBOR 6M + marża (kupony 6-miesięczne)	2 lata	50 000	50 638	50 000	50 622
Obligacje serii L	PLN	WIBOR 6M + marża (kupony 6-miesięczne)	2 lata	100 000	101 721	100 000	101 678
Obligacje serii M1	PLN	WIBOR 6M + marża (kupony 6-miesięczne)	3 lata	200 000	201 786	200 000	201 976
Obligacje serii N1	PLN	WIBOR 6M + marża (kupony 6-miesięczne)	5 lat	200 000	201 173	200 000	201 403
Obligacje serii N2	PLN	WIBOR 6M + marża (kupony 6-miesięczne)	4,5 roku	200 000	200 260	200 000	200 709
Obligacje serii O1	PLN	WIBOR 6M + marża (kupony 6-miesięczne)	4,5 roku	200 000	200 602	200 000	200 467
Euroobligacje	EUR	Oprocentowanie stałe (kupon roczny)	5 lat	250 000	1 105 371	250 000	1 074 551
Obligacje krótkoterminowe	PLN	Obligacje dyskontowe	6 miesięcy	435 000	431 834	316 500	315 102
Pozostałe bankowe papiery wartościowe					-		3
Razem				2 594 781		2 733 179	

W 2014 roku Bank wyemitował obligacje krótkoterminowe w ramach Sub-programu obligacji krótkoterminowych na łączną kwotę 785 mln. zł.

29. Zobowiązania podporządkowane

	Wartość nominalna	Waluta	Warunki oprocentowania	Termin wymagalności / wykupu	Stan zobowiązań	
					31-12-2014	31-12-2013
Powszechny Zakład Ubezpieczeń S.A.	25 000	PLN	WIBOR 6M+marża (kupony 6-miesięczne)	10 lat (z opcją wykupu po 5 latach)	25 193	25 224
Powszechny Zakład Ubezpieczeń na Życie S.A.	25 000	PLN	WIBOR 6M+marża (kupony 6-miesięczne)	10 lat (z opcją wykupu po 5 latach)	25 193	25 224
Bank Pocztowy S.A.	20 000	PLN	WIBOR 6M+marża (kupony 6-miesięczne)	10 lat (z opcją wykupu po 5 latach)	20 154	20 179
Powszechna Kasa Oszczędności Bank Polski S.A.	50 000	PLN	WIBOR 6M+marża (kupony 6-miesięczne)	10 lat (z opcją wykupu po 5 latach)	50 386	50 448
Bank Gospodarstwa Krajowego */	200 000	PLN	WIBOR 6M+marża (kupony 6-miesięczne)	10 lat (z opcją wykupu po 5 latach)	207 971	206 080
Skarbiec TFI S.A.	8 000	PLN	WIBOR M+marża (kupony 6-miesięczne)	10 lat (z opcją wykupu po 5 latach)	8 154	-
TFI PZU S.A.	35 000	PLN	WIBOR M+marża (kupony 6-miesięczne)	10 lat (z opcją wykupu po 5 latach)	35 821	-
PKO TFI S.A.	42 000	PLN	WIBOR M+marża (kupony 6-miesięczne)	10 lat (z opcją wykupu po 5 latach)	42 986	-
ALTUS TFI S.A.	13 000	PLN	WIBOR M+marża (kupony 6-miesięczne)	10 lat (z opcją wykupu po 5 latach)	13 271	-
AVIVA Investors Poland S.A.	17 000	PLN	WIBOR M+marża (kupony 6-miesięczne)	10 lat (z opcją wykupu po 5 latach)	17 399	-
Towarzystwo Funduszy Inwestycyjnych Allianz Polska S.A.	6 000	PLN	WIBOR M+marża (kupony 6-miesięczne)	10 lat (z opcją wykupu po 5 latach)	6 141	-

IPOPEMA Asset Management S.A.	35 000	PLN	WIBOR M+marża (kupony 6-miesięczne)	10 lat (z opcją wykupu po 5 latach)	35 821	-
AVIVA Towarzystwo Ubezpieczeń na Życie S.A.	4 000	PLN	WIBOR M+marża (kupony 6-miesięczne)	10 lat (z opcją wykupu po 5 latach)	4 049	-
ING Investment Management (Polska) S.A.	10 000	PLN	WIBOR M+marża (kupony 6-miesięczne)	10 lat (z opcją wykupu po 5 latach)	10 123	-
MetLife TFI S.A.	15 000	PLN	WIBOR M+marża (kupony 6-miesięczne)	10 lat (z opcją wykupu po 5 latach)	15 184	-
Open Finance Towarzystwo Funduszy Inwestycyjnych S.A.	2 000	PLN	WIBOR M+marża (kupony 6-miesięczne)	10 lat (z opcją wykupu po 5 latach)	2 025	-
Quercus TFI S.A.	10 000	PLN	WIBOR M+marża (kupony 6-miesięczne)	10 lat (z opcją wykupu po 5 latach)	10 123	-
BPH TFI S.A.	19 800	PLN	WIBOR M+marża (kupony 6-miesięczne)	10 lat (z opcją wykupu po 5 latach)	20 043	-
Opera TFI S.A.	16 200	PLN	WIBOR M+marża (kupony 6-miesięczne)	10 lat (z opcją wykupu po 5 latach)	16 398	-
Razem	553 000				566 435	327 155

*/ Bank Gospodarstwa Krajowego był organizatorem emisji i nabył obligacje na rynku pierwotnym.

30. Rezerwy

	31-12-2014	31-12-2013
Rezerwy na udzielone zobowiązania warunkowe w tym:	4 298	4 951
- otwarte linie kredytowe	1 792	1 375
- gwarancje	2 506	3 576
Rezerwa na świadczenia pracownicze w tym:	4 001	3 455
- nagrody jubileuszowe	-	35
- odprawy emerytalne i rentowe	4 001	3 420
Rezerwa na zobowiązania i roszczenia	1 603	2 790
Razem	9 902	11 196

Zmiana stanu rezerw

	31-12-2014	31-12-2013
Rezerwa na zobowiązania warunkowe		
Stan na początek okresu	4 951	3 606
- utworzenie rezerw na utratę wartości zobowiązań pozabilansowych	22 182	53 992
- rozwiązanie rezerw na utratę wartości zobowiązań pozabilansowych	-22 819	-52 809
- inne	-16	162
Stan na koniec okresu	4 298	4 951
Rezerwa na świadczenia pracownicze - rezerwa na nagrody jubileuszowe oraz odprawy emerytalne i rentowe		
Stan na początek okresu	3 455	9 694
- utworzenie rezerw	667	815
- wykorzystanie rezerw	-121	-1 448
- rozwiązanie rezerw	-	-5 606
Stan na koniec okresu	4 001	3 455
Rezerwa na zobowiązania i roszczenia		
Stan na początek okresu	2 790	6 905
- utworzenie rezerw	1 520	1 094
- rozwiązanie rezerw	-1 826	-4 651
- wykorzystanie	-881	-558
Stan na koniec okresu	1 603	2 790
Stan rezerw na koniec okresu, razem	9 902	11 196

Wartość przyszłych zobowiązań z tytułu nagród jubileuszowych, odpraw emerytalnych i rentowych wobec pracowników zatrudnionych przedstawiono poniżej:

	31-12-2014	31-12-2013 (przekształcone)
Stopa przyrostu płac	2.5% (0% w 2015)	2.5% (0% w 2014)
Stopa procentowa dla przyszłych zobowiązań z tytułu:		
odpraw emerytalnych i rentowych	2,75%	4,25%
Kwoty ujmowane w całkowitych dochodach w odniesieniu do omawianych programów zdefiniowanych świadczeń:		
Koszt świadczeń:		
Koszt bieżącego zatrudnienia	439	548
Koszt przeszłego zatrudnienia i (zysk)/strata z rozliczenia)	-	-
Koszt odsetkowy netto	136	134
Aktuarialne zyski i straty		
Aktuarialne zyski i straty wynikające ze zmian założeń demograficznych	-	-
Aktuarialne zyski i straty wynikające ze zmian założeń finansowych	-	-
Aktuarialne zyski i straty wynikające z korekt doświadczalnych	-	-
Składniki kosztów programu zdefiniowanych świadczeń ujęte w wyniku finansowym	575	682
Przeszacowanie zobowiązania netto z tytułu zdefiniowanych świadczeń:		
Aktuarialne zyski i straty wynikające ze zmian założeń demograficznych	91	-
Aktuarialne zyski i straty wynikające ze zmian założeń finansowych	533	-173
Aktuarialne zyski i straty wynikające z korekt doświadczalnych	-532	-493
Składniki kosztów programu zdefiniowanych świadczeń ujęte w pozostałych całkowitych dochodach	92	-666
Razem	667	16

	31-12-2014	31-12-2013 (przekształcone)
Kwoty ujmowane w całkowitych dochodach w odniesieniu do omawianych programów zdefiniowanych świadczeń:		
Zobowiązania z tytułu zdefiniowanych świadczeń, BO	3 420	3 485
Koszt bieżących świadczeń	439	548
Koszt odsetkowy	136	134
(Zyski)/straty z przeszacowania:		
Aktuarialne zyski i straty wynikające ze zmian założeń demograficznych	91	-
Aktuarialne zyski i straty wynikające ze zmian założeń finansowych	533	-173
Aktuarialne zyski i straty wynikające z korekt doświadczalnych	-532	-493
Koszt przeszłego zatrudnienia, w tym (straty)/zyski z tytułu cięć	-	-
Świadczenia wypłacone	-86	-81
Zobowiązania z tytułu zdefiniowanych świadczeń, BZ	4 001	3 420

Obliczenia wartości obecnej przyszłych zobowiązań z tytułu odpraw emerytalnych i rentowych dotyczą obecnej populacji pracowników Banku Ochrony Środowiska S.A. i nie uwzględniają pracowników, którzy będą przyjęci do pracy w przyszłości. Polegają na wyznaczeniu nabytego w roku następującym po dacie obliczeń prawa pracownika do określonej części odprawy zgodnie z metodą „*Projected Unit Credit*” obliczania aktuarialnej obecnej wartości przyszłych zobowiązań. Wartość nabytego przez pracownika prawa do określonej części odprawy, która ma być wypłacona w przyszłości obliczona została przy założeniu, że pracownik będzie utrzymywał ciągłość pracy w Banku do momentu wypłaty danego świadczenia i zdyskontowaniu na moment obliczeń.

Nabyte prawo do części świadczenia jest ilorazem obecnego stażu pracy pracownika i stażu pracy wymaganego do uzyskania odprawy emerytalnej i rentowej.

Odprawy rentowe obliczane są jako suma iloczynów prawdopodobieństw nabycia inwalidztwa w latach przyszłych dla osoby będącej w określonym wieku oraz nabytych praw do części świadczenia w każdym roku, w całym prognozowanym okresie i są zdyskontowane na moment waluacji. Nabyte prawo do części świadczenia z tytułu odprawy rentowej w każdym roku jest obliczane jako iloraz obecnego stażu pracy do stażu pracy w danym przyszłym roku.

Obecna wartość nabytych praw wyliczana jest przy założeniu wzrostu podstawy wymiaru odpraw do momentu wypłaty zgodnie ze stopą przyrostu płac.

Na dzień 31 grudnia 2014 roku do oszacowania zobowiązań z tytułu świadczeń pracowniczych przyjęto stopę dyskontową w wysokości 2,75%. Przy zastosowaniu stopy dyskontowej 2,5% zobowiązania z tytułu świadczeń pracowniczych wynosiłyby na dzień 31 grudnia 2014 roku 4 121 tys. zł, natomiast przy stopie dyskontowej 3,0% zobowiązania te wynosiłyby 3 887 tys. zł. Na dzień 31 grudnia 2013 roku do oszacowania zobowiązań z tytułu świadczeń pracowniczych przyjęto stopę dyskontową w wysokości 4,25%. Przy zastosowaniu stopy dyskontowej 4,0% zobowiązania z tytułu świadczeń pracowniczych wynosiłyby na dzień 31 grudnia 2013 roku 3 511 tys. zł, natomiast przy stopie dyskontowej 4,5% zobowiązania te wynosiłyby 3 333 tys. zł.

Bank szacuje, że wpływ korzyści ekonomicznych wynikający z realizacji tych rezerw nastąpi w prezentowanych okresach:

	31-12-2014	31-12-2013
do 1 roku	476	454
powyżej 1 roku do 5 lat	655	773
powyżej 5 lat do 10 lat	817	613
powyżej 10 lat do 20 lat	1 162	1 001
powyżej 20 lat	891	614
Razem	4 001	3 455

Uchwałą Zarządu BOŚ S.A. w 2013 roku wprowadzono zmianę w Regulaminie wynagradzania pracowników BOŚ S.A., która polegała na skreśleniu Rozdziału IV „Nagrody jubileuszowe”. W Uchwale zapisano jednak, że osoby, które nabyły prawo do nagrody do dnia 31 grudnia 2013 roku nagrodę otrzymają. W związku z tym rezerwa na nagrody została rozwiązana do kwoty nagród, które mają być wypłacone. W dniu 31 grudnia 2013 roku w rezerwie pozostała kwota nagród przysługujących osobom, które nabyły prawo do nagrody w dniu 31 grudnia 2013 roku w kwocie 35 tys. zł. Nagrody te zostały wypłacone w styczniu 2014 roku.

Rezerwy na zobowiązania i roszczenia utworzone zostały w wysokości przewidywanych wpływów korzyści ekonomicznych w prezentowanych poniżej okresach:

	01-01-2014 31-12-2014		01-01-2013 31-12-2013	
	Kwota	Przewidywany wpływ korzyści	Kwota	Przewidywany wpływ korzyści
Rezerwa na karę pieniężną nałożoną na banki przez Prezesa UOKiK*\	64	powyżej roku	64	powyżej roku
Rezerwa na przyszłe zobowiązania dotyczące wpłat do obowiązkowego systemu rekompensat	870	do roku	620	do roku
Rezerwa na sprawę sporną z pierwszym Mazowieckim Urzędem Skarbowym w zakresie podatku VAT	-		1 779	do roku
pozostałe rezerwy na roszczenia**\	669		327	
	333	do roku	247	do roku
	336	powyżej roku	80	powyżej roku
Razem	1 603		2 790	

*\ Rezerwa na karę pieniężną nałożoną na banki przez Prezesa UOKiK została opisana w nocie 4(e).

**\ Na 31 grudnia 2014 roku w kwocie rezerw na roszczenia znajdują się rezerwy w wysokości 353 tys. zł dotyczące klientów Banku oraz rezerwy na roszczenia z powództwa byłych pracowników Banku w wysokości 316 tys. zł natomiast na 31 grudnia 2013 roku w kwocie rezerw na roszczenia znajdują się rezerwy w wysokości 189 tys. zł dotyczące klientów Banku oraz rezerwy na roszczenia z powództwa byłych pracowników Banku w wysokości 138 tys. zł.

Łączna wartość postępowań będących w toku w prezentowanych okresach:

	31-12-2014	31-12-2013
- Bank jest pozwany	38 008	35 428
- Bank jest powodem	22 197	17 252

Zdaniem Zarządu Banku ryzyko związane z powyższymi postępowaniami, za wyjątkiem tych, które zostały objęte rezerwami na roszczenia, oceniane jest na poziomie możliwym, ale nie prawdopodobnym. Wszelkie ryzyka wiążące się z postępowaniami toczącymi się przed sądem lub organami administracji publicznej są odpowiednio zabezpieczone poziomem rezerw.

31. Odroczony podatek dochodowy

Odroczony podatek dochodowy obliczany jest w stosunku do wszystkich różnic przejściowych przy zastosowaniu stawki podatku dochodowego w wysokości 19%.

W zakresie odroczonego podatku dochodowego zanotowano następujące zmiany:

	01-01-2014 31-12-2014	01-01-2013 31-12-2013
Stan na początek okresu	29 356	26 166
Zmiana stanu :	-2 208	3 190
w tym z tytułu:		
- odpisów aktualizujących należności	-2 523	-718
- wyceny aktywów	-445	1 896
- kosztów do zapłacenia	9 832	-1 622
- otrzymanych odsetek od papierów wartościowych uprzednio zakupione przez Bank	-2 066	5 233
- pozostałych różnic	548	950
- straty podatkowej	600	-
- prowizji rozliczanych wg ESP	-51	1 026
- niezamortyzowanych środków trwałych objętych ulgą inwestycyjną	-3 987	623
- rezerw na koszty rzeczowe i osobowe	-52	188
- przychodów do otrzymania	-4 064	-4 386
Stan na koniec okresu	27 148	29 356

W tym podatek odroczony odniesiony na kapitał z aktualizacji wyceny:

	01-01-2014 31-12-2014	01-01-2013 31-12-2013
Stan na początek okresu	-4 947	-11 360
Zmiana stanu ujemnych różnic przejściowych z tytułu wyceny aktywów	-936	159
Zmiana stanu dodatnich różnic przejściowych z tytułu przeszacowania świadczeń pracowniczych	18	-125
Zmiana stanu dodatnich różnic przejściowych z tytułu wyceny aktywów	-821	6 379
Stan na koniec okresu	-6 686	-4 947

Zobowiązania i aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego są przypisywane następującym pozycjom:

	31-12- 2014	31-12-2013
Zobowiązania z tytułu odroczonego podatku dochodowego z tytułu:		
- przychodów do otrzymania	42 603	38 373
- zwyżek z tytułu wyceny aktywów	56 468	29 645
- niezamortyzowanych środków trwałych objętych ulgą inwestycyjną	11 615	7 628
- zapłaconych prowizji do rozliczenia wg ESP	5 676	5 919
- pozostałych różnic przejściowych	439	731
Razem:	116 801	82 296

	31-12-2014	31-12-2013
Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego z tytułu:		
- odpisów aktualizujących należności	23 870	26 393
- otrzymanych prowizji do rozliczenia wg ESP	14 895	15 189
- rezerw na koszty rzeczowe i osobowe	6 666	5 403
- kosztów do zapłacenia	39 922	30 102
- otrzymanych odsetek od papierów wartościowych uprzednio zakupionych przez Bank	6 903	8 969
- zniżek z tytułu wyceny aktywów	47 477	21 099
- straty podatkowej	600	-
- pozostałych różnic przejściowych	3 616	4 497
Razem:	143 949	111 652

32. Pozostałe zobowiązania

	31-12-2014	31-12-2013
Rozliczenia międzybankowe	10 819	9 901
Zobowiązania wobec kontrahentów DM BOŚ	56 082	51 155
Rozliczenia międzyokresowe bierne	32 888	31 533
Rozliczenia publiczno - prawne	6 594	8 265
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług	10 715	15 286
Prowizje do rozliczenia w czasie	5 536	3 858
Rozliczenia z tytułu kart płatniczych	789	1 650
Pozostałe	4 190	3 656
Razem	127 613	125 304

33. Aktywa i zobowiązania warunkowe

	31-12-2014	31-12-2013
Zobowiązania warunkowe:	2 823 463	2 949 612
Finansowe, w tym:	2 552 680	2 585 201
otwarte linie kredytowe w tym:	2 293 236	2 203 307
- odwołalne	1 885 517	1 843 940
- nieodwołalne	407 719	359 367
otwarte akredytywy importowe	215 761	195 421
promesy udzielenia kredytu w tym:	43 683	186 473
- nieodwołalne	43 683	186 473
Gwarancyjne, w tym:	245 948	346 936
poręczenia i gwarancje spłaty kredytu	44 392	57 046
gwarancje właściwego wykonania kontraktu	201 556	289 890
Gwarantowanie emisji	24 835	17 475
Aktywa warunkowe:	282 330	473 471
Finansowe, w tym:	20 457	207 360
otwarte linie kredytowe *\\	-	207 360
pozostałe	20 457	-
Gwarancyjne	254 688	259 809
Inne	7 185	6 302
Aktywa i zobowiązania warunkowe razem	3 105 793	3 423 083

*\\ Na dzień 31 grudnia 2014 roku Bank nie posiadał otwartych linii kredytowych od innych banków i międzynarodowych organizacji finansowych.

Na dzień 31 grudnia 2013 roku Bank posiadał do wykorzystania linie kredytowe otrzymane od niżej wymienionych banków i międzynarodowych organizacji finansowych:

Bank	Waluta	Kwota umowy w tys.	Kwota do wykorzystania w tys.	Termin wykorzystania pozostałej kwoty
Nordycki Bank Inwestycyjny	EUR	30 000	20 000	Zostały wykorzystane 2 transze w łącznej wysokości 10 mln EUR. W 2014 roku nie są planowane kolejne ciągnięcia.
Bank Rady Rozwoju Europy	EUR	75 000	30 000	Zostały wykorzystane 2 transze w łącznej wysokości 45 mln EUR. Wypłata 30 mln EUR planowana jest w 2015 roku.

Leasing operacyjny

Przedmiotem umów leasingu operacyjnego są pojazdy i nieruchomości, których Grupa jest leasingobiorcą. Łączna kwota przyszłych minimalnych opłat leasingowych w odniesieniu do poniższych okresów wynosi:

(a) Leasing operacyjny pojazdów

	31-12-2014	31-12-2013
poniżej 1 roku	1 268	208
od 1 do 5 lat	1 466	3 068

Opłaty ujęte w rachunku zysków i strat w pozycji koszty rzeczowe ogólnych kosztów administracyjnych wyniosły:

	31-12-2014	31-12-2013
minimalne opłaty leasingowe	1 253	1 177

Poziom miesięcznej raty wynagrodzenia w kwocie netto, stanowi iloczyn ceny netto pojazdu oraz faktora procentowego określonego w załączniku do umowy leasingu, wraz z należnym podatkiem VAT.

W razie przekroczenia limitu przebiegu, Bank zobowiązany jest zapłacić opłatę dodatkową w wysokości stanowiącej iloczyn liczby kilometrów ponad ustalony limit i kwoty określonej oddzielnie dla każdego z pojazdów, w załączniku do umowy leasingu.

Jeśli, począwszy od daty zawarcia umowy leasingu, nastąpi zmiana ustawowych stawek podatków i opłat, które wywierają wpływ na kalkulację miesięcznej raty wynagrodzenia netto, a w szczególności wpływają na cenę zakupu pojazdu od sprzedawcy, wówczas finansujący przedstawi korzystającemu do akceptacji nową kalkulację kwoty wynagrodzenia z tytułu leasingu pojazdu w odpowiednim stosunku. Nie dotyczy to samochodów odebranych przez korzystającego. Zgodnie z warunkami umowy, każdy odrębny stosunek leasingu każdego z pojazdów, nawiązany na podstawie umowy leasingu, jest niezależny od stosunków leasingu pozostałych pojazdów nawiązanych na podstawie umowy leasingu.

Zgodnie z umową nie występuje możliwość wykorzystania opcji kupna.

Poniżej przedstawiono opis leasingu operacyjnego pojazdów jaki występuje w spółce zależnej.

Podstawą ustalania kwoty opłat leasingowych jest równowartość kwoty za dany pojazd podanej w walutach obcych w przeliczeniu wg kursu kupna NBP dla danej waluty z dnia dokonania zapłaty ceny za pojazd.

Po zakończeniu umowy leasingobiorcy przysługuje prawo do nabycia pojazdu za cenę określoną w umowie szczegółowej powiększoną ewentualnie o dodatkowe opłaty manipulacyjne, leasingobiorca obowiązany jest powiadomić leasingodawcę o nabyciu przedmiotu leasingu najpóźniej 7 dni przed zakończeniem umowy.

W przypadku zerwania, odstąpienia lub innego niezgodnego z umową jej rozwiązania przed okresem na jaki umowa została zawarta, leasingobiorca jest zobowiązany do zapłaty opłaty manipulacyjnej w wysokości 40% pozostałych do spłaty opłat.

(b) Leasing operacyjny nieruchomości

	31-12-2014	31-12-2013
poniżej 1 roku	6 758	4 759
od 1 do 5 lat	30 128	42 306
powyżej 5 lat	120 858	132 751

Opłaty ujęte w rachunku zysków i strat w pozycji koszty rzeczowe ogólnych kosztów administracyjnych wyniosły:

	31-12-2014	31-12-2013
Koszty czynszów	32 951	32 099

Opłaty dotyczą długoterminowych umów najmu nieruchomości użytkowanych przez Bank w ramach normalnej działalności operacyjnej.

34. Działalność maklerska

Działalność maklerska odnosi się do Domu Maklerskiego BOŚ S.A. Dane dotyczące instrumentów klientów podawane są w wartości godziwej

Instrumenty finansowe klientów	31-12-2014	31-12-2013
Zdematerializowane papiery wartościowe dopuszczone do obrotu na rynku regulowanym		
Akcje notowane i prawa do akcji notowanych zapisane na rachunkach papierów wartościowych	5 237 777	5 156 981
Pozostałe papiery wartościowe zapisane na rachunkach papierów wartościowych klientów	104 500	94 442
Pozostałe instrumenty finansowe klientów	183 594	227 493
Prawa majątkowe notowane na TGE	383 521	287 270
Papiery wartościowe przechowywane w formie materialnej		
Akcje	283 742	138 516
Obligacje	510 860	231 718
Razem papiery wartościowe klientów	6 703 994	6 136 420

35. Kapitał podstawowy

a) Zarejestrowany kapitał zakładowy

Seria / emisja	Rodzaj akcji	Rodzaj uprzywilejowania akcji	Liczba akcji	Wartość serii / emisji wg wartości nominalnej	Sposób pokrycia kapitału	Data rejestracji	Prawo do dywidendy (od daty)
A	O	zwykłe	236 700	2 367	opłacone	09-01-91	01-01-92
B	O	zwykłe	1 263 300	12 633	opłacone	11-03-92	01-01-93
C	O	zwykłe	477 600	4 776	opłacone	30-12-92	01-01-93
C	O	zwykłe	22 400	224	wkład niepieniężny	30-12-92	01-01-93
D	O	zwykłe	1 300 000	13 000	opłacone	30-12-93	01-01-94
E	O	zwykłe	647 300	6 473	opłacone	30-06-94	01-01-95
E	O	zwykłe	15 500	155	wkład niepieniężny	30-06-94	01-01-95
E	O	zwykłe	37 200	372	wkład niepieniężny	30-06-94	01-01-95
F	O	zwykłe	1 500 000	15 000	opłacone	30-12-94	01-01-95
G	O	zwykłe	1 260 000	12 600	opłacone	30-06-95	01-01-96
H	O	zwykłe	670 000	6 700	opłacone	30-06-95	01-01-96
I	O	zwykłe	70 000	700	opłacone	30-06-95	01-01-96
J	O	zwykłe	1 055 000	10 550	opłacone	21-06-96	01-01-96
K	O	zwykłe	945 000	9 450	opłacone	21-06-96	01-01-96
L	O	zwykłe	1 200 000	12 000	opłacone	29-11-96	01-01-96
M	O	zwykłe	2 500 000	25 000	opłacone	07-05-98	01-01-97
N	O	zwykłe	1 853 000	18 530	opłacone	13-06-07	01-01-07
O	O	zwykłe	1 320 245	13 202	wkład niepieniężny	25-06-10	01-01-10
P	O	zwykłe	6 500 000	65 000	opłacone	15-06-12	01-01-11
Liczba akcji, razem			22 873 245				
Kapitał zakładowy wg wartości nominalnej razem				228 732			
Kapitał zakładowy razem				228 732			

Wartość nominalna jednej akcji wynosi 10,00 zł.

Na dzień 31 grudnia 2014 roku kapitał zakładowy wynosił 228 732 450 zł.

Na dzień 31 grudnia 2014 roku struktura akcjonariuszy posiadających bezpośrednio i pośrednio przez podmioty zależne co najmniej 5% ogólnej liczby głosów na walnym zgromadzeniu Banku:

Akcjonariusz	31-12-2014	
	Liczba głosów na WZ (akcji)	% udział w ogólnej liczbie głosów na WZ (w kapitale zakładowym)
Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej	12 951 960	56,62
ING Otwarty Fundusz Emerytalny oraz ING Dobrowolny Fundusz Emerytalny	1 181 198	5,16

Jedna akcja daje prawo do jednego głosu na walnym zgromadzeniu.

Na pozostałych akcjonariuszy przypada łącznie 38,22% udziałów w kapitale zakładowym Banku.

Na dzień sporządzenia sprawozdania finansowego nie są znane zmiany w strukturze własności znacznych pakietów akcji.

Na dzień 31 grudnia 2013 roku tylko jeden Akcjonariusz posiadał powyżej 5% ogólnej liczby głosów na walnym zgromadzeniu Banku:

Akcjonariusz	31-12-2013	
	Liczba głosów na WZ (akcji)	% udział w ogólnej liczbie głosów na WZ (w kapitale zakładowym)
Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej	12 951 960	56,62

Na pozostałych akcjonariuszy przypada łącznie 43,38% udziałów w kapitale zakładowym Banku.

b) Akcje własne

Na dzień 31 grudnia 2014 roku Bank posiadał 33 095 akcji własnych, które nabył w 2012 roku w ramach działań stabilizacyjnych związanych z emisją akcji serii P i reprezentują 0,14% kapitału zakładowego Banku oraz 0,14% ogólnej liczby głosów na Walnym Zgromadzeniu Banku, przy czym Bank zgodnie z przepisami Kodeksu spółek handlowych nie jest uprawniony do wykonywania prawa głosu z tych akcji.

W okresie od 22 maja do 12 czerwca 2014 roku Bank nabył 23 723 akcje własne, reprezentujące 0,10% kapitału zakładowego Banku i ogólnej liczby głosów na Walnym Zgromadzeniu BOŚ S.A., podczas sesji giełdowych na rynku podstawowym GPW w Warszawie S.A. Akcje zostały nabyte na podstawie Uchwały nr 42/2014 Zwyczajnego Walnego Zgromadzenia BOŚ S.A. z dnia 30 kwietnia 2014 roku w sprawie Programu odkupu akcji BOŚ S.A. w celu zaoferowania osobom zajmującym stanowiska kierownicze mające istotny wpływ na profil ryzyka Banku.

W dniu 2 lipca 2014 roku Bank nieodpłatnie zbył 23 723 akcje osobom określonym w wyżej wymienionej Uchwale ZWZ BOŚ S.A.

c) Kapitał zapasowy ze sprzedaży akcji powyżej wartości nominalnej

Kapitał zapasowy ze sprzedaży akcji powyżej wartości nominalnej tworzony jest z nadwyżki osiągniętej przy emisji akcji powyżej wartości nominalnej pozostałej po pokryciu kosztów emisji.

Na dzień 31 grudnia 2014 roku kapitał zapasowy wynosił 532 851 tys. zł, a na dzień 31 grudnia 2013 roku kapitał ten wynosił 532 890 tys. zł i zmniejszył się o 39 tys. zł z tytułu realizacji wypłat wynagrodzenia zmiennego w akcjach.

36. Kapitał z aktualizacji wyceny

Kapitał z aktualizacji wyceny obejmuje zmianę wartości aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży oraz instrumentów pochodnych zabezpieczających przepływy wynikającą z ich wyceny oraz przeszacowanie zobowiązań z tytułu świadczeń pracowniczych.

	31-12-2014	31-12-2013
Wycena aktywów dostępnych do sprzedaży	18 344	3 485
Wycena instrumentów pochodnych zabezpieczających przyszłe przepływy pieniężne	15 130	20 735
Przeszacowanie zobowiązań z tytułu świadczeń pracowniczych	1 717	1 809
Odroczony podatek dochodowy	-6 686	-4 947
Kapitał z aktualizacji wyceny, razem	28 505	21 082

Zmiana stanu kapitału z aktualizacji wyceny

Stan na 01-01-2014	21 082
Zwiększenie z tytułu:	564 581
- wyceny papierów wartościowych dostępnych do sprzedaży	322 751
- wyceny instrumentów pochodnych zabezpieczających przyszłe przepływy pieniężne	241 830
Zmniejszenie z tytułu:	-555 419
- wyceny papierów wartościowych dostępnych do sprzedaży	-307 892
- wyceny instrumentów pochodnych zabezpieczających przyszłe przepływy pieniężne	-247 435
- przeszacowanie zobowiązań z tytułu świadczeń pracowniczych	-92
Odroczony podatek dochodowy	-1 739
Stan na 31-12-2014	28 505
Stan na 01-01-2013	48 525
Zwiększenie z tytułu:	686 439
- wyceny papierów wartościowych dostępnych do sprzedaży	306 213
- wyceny instrumentów pochodnych zabezpieczających przyszłe przepływy pieniężne	379 568
- przeszacowanie zobowiązań z tytułu świadczeń pracowniczych	658
Zmniejszenie z tytułu:	-720 295
- wyceny papierów wartościowych dostępnych do sprzedaży	-331 468
- wyceny instrumentów pochodnych zabezpieczających przyszłe przepływy pieniężne	-388 827
Odroczony podatek dochodowy	6 413
Stan na 31-12-2013	21 082

37. Zyski zatrzymane

Na zyski zatrzymane składają się: pozostały kapitał zapasowy, pozostałe kapitały rezerwowe, fundusz ogólnego ryzyka, niepodzielony wynik finansowy.

	31-12-2014	31-12-2013
Pozostały kapitał zapasowy:	630 808	572 448
utworzony ustawowo	44 000	44 000
utworzony zgodnie ze statutem ponad wymaganą ustawowo (minimalną) wartość	582 483	524 123
inny	4 325	4 325
Pozostałe kapitały rezerwowe:	23 646	23 646
fundusz na działalność maklerską	22 249	22 249
inne	1 397	1 397
Fundusz ogólnego ryzyka	48 302	48 302
Niepodzielony wynik finansowy	61 892	52 170
niepodzielony wynik z lat ubiegłych	-4 014	-12 190
wynik netto bieżącego okresu	65 906	64 360
Razem	764 648	696 566

Kapitał zapasowy tworzony jest z odpisów z rocznego zysku netto w wysokości co najmniej 8% zysku netto, dopóki kapitał ten nie osiągnie przynajmniej jednej trzeciej kapitału zakładowego. Część kapitału zapasowego w wysokości jednej trzeciej kapitału zakładowego może być przeznaczona jedynie na pokrycie straty wykazanej w sprawozdaniu finansowym.

Kapitał rezerwowy tworzony jest z odpisów z rocznego zysku netto niezależnie od kapitału zapasowego z przeznaczeniem na pokrycie szczególnych strat i wydatków.

O użyciu kapitału zapasowego i rezerwowego rozstrzyga Walne Zgromadzenie Akcjonariuszy.

Fundusz ogólnego ryzyka przeznaczony na niezidentyfikowane ryzyka w działalności Banku tworzony jest z odpisów z rocznego zysku netto, zgodnie z zasadami określonymi w przepisach prawa bankowego.

Zwołane na 30 kwietnia 2014 roku Zwyczajne Walne Zgromadzenie BOŚ S.A. przeznaczyło zysk netto za 2013 rok w wysokości 62 910 541,21 zł na kapitał zapasowy. Jednocześnie Walne Zgromadzenie przeznaczyło kwotę 10 113 579,11 zł z kapitału zapasowego na pokrycie strat z lat ubiegłych.

Zgodnie z decyzją Zwyczajnego Zgromadzenia DM BOŚ S.A z dnia 25 marca 2014 roku zysk netto za rok 2013 w wysokości 10 111 181,55 zł został w całości przeznaczony na kapitał zapasowy. Nadzwyczajne Walne Zgromadzenie DM BOŚ S.A. w dniu 28 marca 2014 roku podjęło decyzję o użyciu kapitału zapasowego Spółki z lat ubiegłych i przeznaczeniu go na wypłatę dywidendy dla akcjonariusza w wysokości 7 500 000 zł.

Decyzją Zwyczajnego Walnego Zgromadzenia Akcjonariuszy BOŚ Eko Profit S.A. z dnia 26 marca 2014 roku zysk netto za rok 2013 w kwocie 3 197 226,20 zł został przeznaczony w wysokości 2 900 000 zł na wypłatę dywidendy, kwota 297 226,20 zł przeznaczona została na kapitał zapasowy Spółki.”

Zarząd Banku zwróci się do Zwyczajnego Walnego Zgromadzenia Banku Ochrony Środowiska S.A. z wnioskiem o przeznaczenie całości wypracowanego zysku netto w 2014 roku na kapitał zapasowy.

38. Płatności na bazie akcji

(a) Program opcji menedżerskich

W 2012 roku w Grupie Kapitałowej BOŚ został uruchomiony trzyletni program motywacyjny dla kluczowych członków kadry menedżerskiej, tzw. program opcji menedżerskich („Program”), obejmujący lata: 2012, 2013 i 2014.

W ramach Programu kadra menedżerska Grupy BOŚ S.A. nabywa prawa do otrzymania warrantów uprawniających do nabycia akcji Banku Ochrony Środowiska S.A. po cenie nominalnej wynoszącej 35 PLN. Jeden warrant uprawnia do nabycia jednej akcji Banku Ochrony Środowiska S.A. Rozliczenie płatności następuje w instrumentach kapitałowych.

Program jest skierowany do maksymalnie 200 osób.

Program składa się z trzech serii warrantów (odpowiednio na lata 2012, 2013 i 2014), przy czym maksymalna liczba warrantów oferowanych za dany rok nie może przekroczyć 200 tysięcy. Warranty są proponowane do nabycia osobom uprawnionym w odrębnych transzach w ramach każdej serii warrantów.

Warunkiem przyznania praw do warrantów jest osiągnięcie określonych warunków rynkowych związanych z kursem akcji Banku, warunków świadczenia usług oraz spełnienia nierynkowych warunków związanych z dokonaniem (zysk na akcję oraz cele indywidualne).

W związku z niespełnieniem w 2012 roku warunku kursu akcji i warunku zysku netto na akcje, Program za 2012 rok nie został zrealizowany.

W 2013 roku dokonano modyfikacji Programu polegającej na:

- dostosowaniu wielkości wskaźnika zysku netto na akcję do zaktualizowanej strategii Domu Maklerskiego BOŚ,
- dostosowaniu wskaźnika wzrostu kursu akcji w 2013 roku do poziomu uwzględniającego wpływ sytuacji na GPW,
- wprowadzono wskaźnik indywidualnego wkładu w zysk Grupy poprzez połączenie wskaźnika zysku na akcję z kryterium zadań indywidualnych.

Celem dokonanych zmian było utrzymanie wysokiej motywacji do realizacji zadań indywidualnych, a przez to do długoterminowego budowania wartości Banku oraz złagodzenie negatywnego wpływu na powodzenie Programu elementów niezależnych od menedżerów w okresie dekonjunktury na rynku.

Modyfikacja zwiększyła wartość godziwą ustalonych praw do warrantów. Krańcowy przyrost wartości godziwej (3,03 zł; data modyfikacji: 13 grudnia 2013 roku) został włączony w wycenę kwoty ujemnej za świadczone usługi.

Program za 2013 rok zakończył się sukcesem. W okresie sprawozdawczym, po sprawdzeniu spełnienia warunków określonych w regulaminie, ustalono prawa 105 osób uprawnionych w ramach Grupy BOŚ do 200 000 warrantów serii B, z czego 15 720 warrantów - z przeznaczeniem do objęcia przez członków Zarządu^(*) BOŚ S.A. W Dniu Oferty Bank zaproponował objęcie ustalonej liczby warrantów osobom uprawnionym. Termin wykonania praw do objęcia akcji serii S przez posiadaczy warrantów serii B upływa z dniem 31 grudnia 2017 roku.

() w tym 2 osoby nie powołane w skład obecnej kadencji Zarządu BOŚ S.A.*

Koszty rezerw utworzonych w okresie sprawozdawczym dla Grupy Kapitałowej BOŚ S.A. z tytułu realizacji transzy II Programu (za 2013 rok) wynoszą 784 tys. zł.

Program jest kontynuowany w 2014 roku (transza III). Ustalono potencjalne prawa 168 osób w ramach Grupy BOŚ S.A. do 192 320 warrantów serii C, z czego 11 320 warrantów –

z przeznaczeniem do objęcia przez członków Zarządu BOŚ S.A., w dwóch datach przyznania: 31 marca 2014 roku (wartość godziwa 14,08 zł) 28 sierpnia 2014 roku (wartość godziwa 4,28 zł); ostateczne określenie liczby warrantów przeznaczonych do objęcia przez poszczególne osoby uprawnione oraz ostateczne określenie osób uprawnionych do ich nabycia nastąpi odrębnie w 2015 roku, po sprawdzeniu spełnienia warunków określonych w regulaminie.

Koszty rezerw utworzonych w okresie sprawozdawczym dla Grupy Kapitałowej BOŚ S.A. na poczet realizacji transzy III Programu wynoszą 1 581 tys. zł.

Poniżej przedstawiono zmiany w liczbie warrantów w trakcie roku sprawozdawczego:

	Warranty serii B	Warranty serii C
Niezrealizowane na 1 stycznia	-	-
Przyznane w ciągu roku	200 000	192 320
Umorzone w ciągu roku	-	-
Zrealizowane w ciągu roku	-	-
Wygasłe w ciągu roku	-	-
Niezrealizowane na dzień 31 grudnia	200 000	192 320
Możliwe do realizacji na 31 grudnia	-	-

Wartość godziwa opcji na akcje przyznanych w ciągu roku

Wartość godziwa przyznanych warrantów została oszacowana na dzień przyznania praw dla III transzy na podstawie modelu symulacji Monte Carlo, w której zostało wykorzystane 20 000 iteracji. W przyjętym modelu wyceny istotny wpływ na wyznaczoną cenę miały m.in., zmienność cen akcji, bieżąca cena czy okres realizacji warrantów przez uczestnika po nabyciu uprawnień (przyjęto: 31 października 2018 roku).

Zmienność akcji BOŚ SA została wyznaczona za pomocą odchylenia standardowego na podstawie historycznych cen za okres ostatnich pięciu lat poprzedzających datę przyznania praw. Otrzymana wartość opcji dyskontowana jest na datę wyceny. Czynniki dyskontowe przyjmowane do kalkulacji wyceny są tworzone przy użyciu standardowego modelu konstrukcji krzywych IRS – krzywa zerokuponowa budowana ze stawek rynku międzybankowego, kwotowań kontraktów FRA oraz z kwotowań transakcji IRS. Krzywa ta jest używana w Banku m.in. do wyceny instrumentów pochodnych.

Data przyznania	31.03.2014	28.08.2014
Cena akcji na dzień przyznania	47,05	40,01
Cena warunkowa	50	50
Cena wykonania	35	35
Przewidywana zmienność (%)	36	30
Termin ważności opcji	do 10.2018	
Stopa z dywidendy	3%	2,60%
Stopa wolna od ryzyka (%)*	3,41-3,57	2,37-2,47

*krzywa zerokuponowa

(b) Polityka zmiennych składników wynagrodzeń osób zajmujących stanowiska kierownicze w BOŚ S.A. („polityka zmiennych wynagrodzeń”)

W celu wypełnienia wymogów uchwały Komisji Nadzoru Finansowego NR 258/2011 z dnia 4 października 2011 roku w sprawie szczegółowych zasad funkcjonowania systemu zarządzania ryzykiem i systemu kontroli wewnętrznej oraz szczegółowych warunków szacowania przez banki kapitału wewnętrznego i dokonywania przeglądów procesu szacowania i utrzymywania kapitału wewnętrznego oraz zasad ustalania polityki zmiennych składników wynagrodzeń osób zajmujących stanowiska kierownicze w banku, Bank wdrożył Politykę zmiennych składników wynagrodzeń osób

zajmujących stanowiska kierownicze, zatwierdzoną przez Radę Nadzorczą BOŚ S.A. a także szczegółowe rozwiązania w tym zakresie w odpowiednim regulaminie oraz umowach o pracę zawartych z członkami Zarządu. Komitet ds. Wynagrodzeń powołany przez Radę Nadzorczą Banku opiniuje politykę zmiennych wynagrodzeń, opiniuje i projektuje zasady wynagradzania członków Zarządu, opiniuje i monitoruje wynagrodzenia zmienne osób zajmujących zidentyfikowane stanowiska kierownicze.

Polityka zmiennych wynagrodzeń zakłada m.in.:

- wypłatę co najmniej 50% ustalonego wynagrodzenia zmiennego w akcjach Banku Ochrony Środowiska, których wartość ustala się jako średnią cenę ważoną akcji Banku w obrotach sesyjnych na GPW w okresie od 1 grudnia roku poprzedzającego rok przyznania premii do 31 stycznia roku, w którym następuje przyznanie premii. Przez akcje rozumie się:

- (i) akcje Banku Ochrony Środowiska S.A. notowane na Giełdzie Papierów Wartościowych w Warszawie,
- (ii) akcje wirtualne tzw. akcje fantomowe, o wartości odpowiadającej cenie akcji notowanych na Giełdzie Papierów Wartościowych w Warszawie,

- odroczenie wypłaty 40% wynagrodzenia zmiennego w trzech równych rocznych ratach, płatne w gotówce, przy czym może ono zostać zmniejszone lub nie wypłacone w ogóle m.in. w sytuacji, gdy wyniki Banku znacząco odbiegają od zatwierzonego planu finansowego na dany rok lub gdy spełnione zostały warunki, o których mowa w art. 142 ust. 1 ustawy – Prawo Bankowe.

- ocenę wyników obejmującą okres 3 lat, tak aby wysokość wynagrodzenia zależnego od wyników uwzględniała cykl koniunkturalny Banku i ryzyko związane z prowadzoną przez niego działalnością gospodarczą. Przez wyniki rozumie się założone w strategii lub planie finansowym Banku na dany rok zadania efektywnościowe, finansowe, sprzedażowe i cele indywidualne.

W okresie sprawozdawczym oceniono wyniki i ustalono wynagrodzenia zmienne za 2013 roku zidentyfikowanym osobom mającym istotny wpływ na profil ryzyka Banku oraz przyznano i wypłacono część nieodroczonej, płatną w gotówce oraz w akcjach rzeczywistych Banku; ponadto, przyznano i wypłacono pierwszą transzę odroczonej części wynagrodzenia zmiennego za 2012 roku oraz – po upływie okresu retencyjnego – wypłacono świadczenie pieniężne będące ekwiwalentem akcji wirtualnych przyznanych za 2012 rok.

Całkowity koszt wynagrodzeń zmiennych osób zajmujących stanowiska kierownicze w BOŚ S.A. przysługujących za wyniki 2013 roku wyniósł 2 618 tys. zł, w tym członkowie Zarządu^(*) BOŚ S.A. 2 055 tys. zł. Z kwoty całkowitej:

- płatności w akcjach stanowiące świadczenie krótkoterminowe wynoszą 1 107 tys. zł, w tym członkowie Zarządu^(*) 1 027 tys. zł.,
- odroczone wypłatę 886 tys. zł stanowiącą świadczenie długoterminowe, w tym członkowie Zarządu^(*) 822 tys. zł.; kwoty odroczone zostaną wypłacone – po ich przyznaniu – w 3 kolejnych latach, tj. 2015, 2016 i 2017 w równych częściach,
- wypłacono w gotówce 625 tys. zł stanowiące świadczenie krótkoterminowe, w tym członkowie Zarządu^(*) 206 tys. zł.

Nadto, w okresie sprawozdawczym wypłacono pierwszą (z trzech) transzę odroczonego wynagrodzenia zmiennego za wyniki 2012 roku w łącznej kwocie 230 tys. zł stanowiącej świadczenie długoterminowe, w tym członkowie Zarządu^(*) 220 tys. zł oraz – po upływie okresu retencyjnego – wypłacono świadczenie pieniężne będące ekwiwalentem akcji wirtualnych przyznanych za wyniki 2012 roku w łącznej kwocie 389 tys. zł stanowiącej świadczenie krótkoterminowe (tylko członkowie Zarządu^(*)).

() w tym 2 osoby nie powołane w skład obecnej kadencji Zarządu BOŚ S.A.*

Wypłata części nieodroczonej za 2013 roku (płatności w akcjach 1 107 tys. zł i w gotówce 625 tys. zł) oraz pierwszej transzy odroczonego wynagrodzenia zmiennego za 2012 rok (230 tys. zł) zostały

ujęte w ciężar 2013 roku. Wypłata świadczenia pieniężnego będącego ekwiwalentem akcji wirtualnych przyznanych za wyniki 2012 roku została ujęta w ciężar 2012 roku.

W okresie sprawozdawczym Bank utworzył rezerwę na wynagrodzenia zmienne za 2014 rok oraz na wypłatę w przyszłych latach pozostałej części odroczonej za 2012 rok i części odroczonej za 2013 rok dla osób zajmujących stanowiska kierownicze w rozumieniu Uchwały 258/2011 KNF, w kwocie 2 300 tys. zł.

Dom Maklerski BOŚ S.A. stosuje zasady zmiennych składników wynagrodzeń opracowane w oparciu o przepisy Rozporządzenia Ministra Finansów z dn. 2 grudnia 2011 roku w sprawie zasad ustalania przez dom maklerski polityki zmiennych składników wynagrodzeń osób zajmujących stanowiska kierownicze (Dz.U. z 2011r. nr 263, poz. 1569).

39. Informacje dodatkowe do sprawozdania z przepływów pieniężnych

Środki pieniężne i ekwiwalenty środków pieniężnych

Dla potrzeb sprawozdania z przepływów pieniężnych saldo środków pieniężnych i ekwiwalentów środków pieniężnych zawiera następujące salda o wysokiej płynności i terminie zapadalności krótszym niż trzy miesiące.

	31-12-2014	31-12-2013
Kasa, środki w Banku Centralnym (Nota 18)	394 168	892 566
Lokaty w innych bankach, ujęte w ekwiwalentach środków pieniężnych (Nota 19)	13 970	82 234
Inwestycyjne (lokacyjne) papiery wartościowe (Nota 22)	2 049 773	1 999 584
Razem	2 457 911	2 974 384

Saldo środków pieniężnych i ekwiwalentów środków pieniężnych zawiera rezerwę obowiązkową utrzymywaną na rachunku w NBP. Rezerwa deklarowana do utrzymania w miesiącu grudniu 2014 roku wynosiła 476 572 tys. zł (grudzień 2013 – 447 429 tys. zł). Bank musi utrzymywać średnie saldo środków pieniężnych w miesiącu powyżej zadeklarowanej rezerwy obowiązkowej.

Zgodnie z paragrafem 12 Uchwały NBP nr 42/2013 Bank może wykorzystywać środki utrzymywane na rachunku rezerwy obowiązkowej do bieżących rozliczeń pieniężnych.

Objaśnienie różnic pomiędzy bilansowymi zmianami stanu, a zmianami stanu tych pozycji wykazywanymi w działalności operacyjnej sprawozdania z przepływów pieniężnych

	12 miesięcy zakończonych	
	31-12-2014	31-12-2013
Strata /Zysk z działalności inwestycyjnej	483	-1 310
Zysk ze sprzedaży rzeczowych aktywów trwałych	-39	-1 310
Strata ze sprzedaży wartości niematerialnych	522	-

	12 miesięcy zakończonych	
	31-12-2014	31-12-2013
Zmiana stanu lokat w innych bankach oraz kredytów i pożyczek udzielonych innym bankom	-194 538	-33 524
Zmiana stanu należności od innych banków przyjęta do środków pieniężnych	-68 264	47 517
Zmiana stanu lokat w innych bankach oraz kredytów i pożyczek udzielonych innym bankom razem	-262 802	13 993

	12 miesięcy zakończonych	
	31-12-2014	31-12-2013
Zmiana stanu aktywów i zobowiązań z tytułu wyceny pochodnych instrumentów finansowych i zabezpieczających	55 357	-22 093
Wycena instrumentów pochodnych zabezpieczających przyszłe przepływy na kapitał z aktualizacji wyceny	-5 605	-9 259
Zmiana stanu aktywów i zobowiązań z tytułu wyceny pochodnych instrumentów finansowych i zabezpieczających razem	49 752	-31 352

	12 miesięcy zakończonych	
	31-12-2014	31-12-2013
Zmiana stanu inwestycyjnych (lokacyjnych) papierów wartościowych	-1 005 693	-732 633
Zmiana stanu inwestycyjnych papierów wartościowych przyjęta do środków pieniężnych	50 189	550 268
Konwersja wierzytelności na akcje	-18 037	-
Wykup papierów wartościowych utrzymywanych do terminu zapadalności		-30 000
Zakup papierów wartościowych utrzymywanych do terminu zapadalności		124 184
Odsetki otrzymane od papierów wartościowych utrzymywanych do terminu zapadalności	-46 426	-50 516
Przesunięcie odsetek od papierów wartościowych utrzymywanych do terminu zapadalności do odsetek z działalności inwestycyjnej	48 237	47 230
Wycena papierów wartościowych dostępnych do sprzedaży na kapitał z aktualizacji wyceny	14 861	-25 255
Zmiana stanu inwestycyjnych (lokacyjnych) papierów wartościowych razem	-956 869	-116 722

	12 miesięcy zakończonych	
	31-12-2014	31-12-2013
Zmiana stanu pozostałych aktywów i podatku dochodowego	-24 701	6 356
Odroczony podatek dochodowy wykazany w rachunku zysków i strat	-466	-3 586
Odroczony podatek dochodowy z tytułu wyceny papierów wartościowych dostępnych do sprzedaży i przeszacowania zobowiązań z tytułu świadczeń pracowniczych	-1 741	6 413
Niepieniężne zmiany z tytułu wartości niematerialnych oraz rzeczowych środków trwałych	2 133	2 594
Zmiana stanu pozostałych aktywów i podatku dochodowego razem	-24 775	11 777

	12 miesięcy zakończonych	
	31-12-2014	31-12-2013
Zmiana stanu rezerw	-1 294	-9 009
Wycena aktuariusza wpływ na kapitał z aktualizacji wyceny	-92	658
Zmiana stanu rezerw razem	-1 386	-8 351

	12 miesięcy zakończonych	
	31-12-2014	31-12-2013
Zmiana stanu innych zobowiązań i podatku dochodowego	6 826	7 132
Bieżące obciążenia z tytułu podatku dochodowego	-15 589	-5 172
Zapłacony podatek dochodowy	5 901	11 363
Realizacja wypłat wynagrodzenia zmiennego w akcjach	1 107	597
Opcje menadżerskie	2 174	500
Pozostałe zmiany	-4	-
Zmiana stanu innych zobowiązań i podatku dochodowego razem	415	14 420

40. Charakterystyka instrumentów pochodnych oraz transakcji wymiany walutowej

Transakcje wymiany walut i walutowych instrumentów pochodnych

INSTRUMENT	31-12-2014		31-12-2013		31-12-2014		31-12-2013	
	FX Swap		FX Forward		FX Spot *\\			
Opis instrumentu	Transakcja, która zobowiązuje strony kontraktu do dokonania początkowej wymiany walut w wyznaczonym dniu i po określonym kursie oraz zwrotnej (końcowej) wymiany tych walut, w określonym w przyszłości dniu (innym niż rozliczenie tzw. Pierwszej „nogi”) i po kursie uzgodnionym w momencie zawarcia transakcji (przeważnie różnym od kursu wymiany początkowej). Waluta, którą jeden z kontrahentów jest zobowiązany zapłacić drugiemu w wyniku wymiany końcowej jest tą samą walutą, którą kontrahent otrzymał w wymianie początkowej.		Terminowa transakcja wymiany określonej kwoty waluty na inną walutę w określonym terminie, wg ustalonego kursu terminowego. Jest to tzw. Kontrakt z dostawą waluty (forward outright). Wszystkie warunki transakcji ustalone są w dniu jej zawarcia.		Transakcja wymiany określonej kwoty waluty na inną walutę, po kursie terminowym uzgodnionym w momencie zawierania transakcji. Rozliczenie tej transakcji następuje w terminie zazwyczaj do dwóch dni roboczych od daty zawarcia.			
Cel nabycia lub wystawienia	do obrotu/płynność		do obrotu		do obrotu			
Ilość transakcji	65	45	126	220	63	49		
Wartość nominalna instrumentów (w tys. zł)	1 521 530	1 554 383	739 919	410 844	65 011	71 044		
Wartość godziwa (w tys. zł)	12 000	7 047	5 836	459	67	13		
- dodatnia	1 515	13 362	7 460	3 224	183	36		
- ujemna	-13 514	-6 315	-1 624	-2 765	-116	-23		
Przyszłe przychody/płatności	Zmienne		Zmienne		Zmienne			
Zapadalność	2015-01-02 2015-12-22	2014-01-03 2014-09-18	2015-01-02 2015-10-30	2014-01-02 2015-10-30	2015-01-02 2015-01-05	2014-01-02 2014-01-07		
Możliwość wcześniejszego rozliczenia	Brak		Na wniosek klienta		Brak			
Możliwość wymiany lub zamiany na inny składnik aktywów/pasywów	Brak		Brak		Brak			
Inne warunki	Brak		Brak		Brak			
Rodzaj ryzyka związanego z danym instrumentem pochodnym	Ryzyko operacyjne, ryzyko rynkowe, ryzyko kontrahenta		Ryzyko operacyjne, ryzyko rynkowe, ryzyko kontrahenta		Ryzyko operacyjne, ryzyko rynkowe, ryzyko kontrahenta			

*\\ instrument wymiany walutowej

	31-12-2014	31-12-2013
Wartość instrumentów według wartości nominalnej	2 326 459	2 036 271
Razem transakcje wymiany walut i walutowych instrumentów pochodnych:		
- aktywa	9 158	16 622
- zobowiązania	-15 255	-9 103

Transakcje instrumentami pochodnymi stopy procentowej

INSTRUMENT	31-12-2014		31-12-2013		31-12-2014		31-12-2013	
	Transakcje wymiany stopy procentowej (IRS)		Transakcje wymiany stopy procentowej (IRS zabezpieczający PLN)		Transakcje wymiany stopy procentowej (IRS zabezpieczający EUR)			
Opis instrumentu	Transakcja zobowiązująca obie strony do wymiany okresowych płatności odsetkowych od określonej kwoty nominalnej przez uzgodniony okres. Dokonywane płatności odsetkowe są wyrażone w tej samej walucie i obliczane według ustalonej dla każdej ze stron stopy procentowej (jedna stopa może być stała a druga zmienna lub obie mogą być zmienne, ale uzależnione od różnych indeksów). Ta kategoria obejmuje także transakcje IRS, których kwota nominalna zmienia się w czasie – swapy amortyzowane.		Transakcja zobowiązująca obie strony do wymiany okresowych płatności odsetkowych od określonej kwoty nominalnej przez uzgodniony okres. Dokonywane płatności odsetkowe są wyrażone w tej samej walucie i obliczane według ustalonej dla każdej ze stron stopy procentowej (jedna stopa może być stała a druga zmienna lub obie mogą być zmienne, ale uzależnione od różnych indeksów).		Transakcja zobowiązująca obie strony do wymiany okresowych płatności odsetkowych od określonej kwoty nominalnej przez uzgodniony okres. Dokonywane płatności odsetkowe są wyrażone w tej samej walucie i obliczane według ustalonej dla każdej ze stron stopy procentowej (jedna stopa może być stała a druga zmienna lub obie mogą być zmienne, ale uzależnione od różnych indeksów).			
Cel nabycia lub wystawienia	do obrotu		jako zabezpieczenie (rachunkowość zabezpieczeń wartości godziwej)		jako zabezpieczenie (rachunkowość zabezpieczeń przepływów pieniężnych)			
Ilość transakcji	256	197	6	6	4	4		
Wartość nominalna instrumentów (w tys. zł)	7 513 693	5 562 314	278 000	278 000	426 230	414 720		
Wartość godziwa (w tys. zł)	11 675	19 433	-41 504	-14 872	21 823	27 146		
- dodatnia	187 976	94 328	-	-	21 823	27 146		
- ujemna	-176 300	-74 895	-41 504	-14 872	-	-		
Przyszłe przychody/ płatności	Zmienne		Zmienne		Zmienne			
Zapadalność	2015-01-07 2024-09-30	2014-02-17 2022-10-24	2019-07-11 2021-07-12	2019-07-11 2021-07-12	2016-05-11 2016-06-20	2016-05-11 2016-06-20		
Możliwość wcześniejszego rozliczenia	Generalnie brak ale istnieje taka możliwość w przypadku transakcji z klientami niebankowymi w przypadkach określonych w umowach		Brak		Brak			
Możliwość wymiany lub zamiany na inny składnik aktywów/ pasywów	Brak		Brak		Brak			
Inne warunki	Brak		Brak		Brak			
Rodzaj ryzyka	Ryzyko operacyjne, ryzyko rynkowe, ryzyko kontrahenta		Ryzyko operacyjne, ryzyko rynkowe, ryzyko kontrahenta		Ryzyko operacyjne, ryzyko rynkowe, ryzyko kontrahenta			

	31-12-2014	31-12-2013
Wartość instrumentów według wartości nominalnej	8 217 923	6 255 034
Razem transakcje instrumentami pochodnymi stopy procentowej:		
- aktywa	209 798	121 474
- zobowiązania	-217 804	-89 767

Kontrakty terminowe i opcje

INSTRUMENT	31-12-2014		31-12-2013		31-12-2014		31-12-2013	
	Kontrakty terminowe na akcje i indeksy giełdowe, kursy walut		Kontrakty forward na indeksy giełdowe, kursy walut, towary		Kontrakty różnic kursowych CFD			
Opis instrumentu	Kontrakt terminowy na akcje/indeks giełdowy jest standaryzowaną transakcją wymagającą gotówkowego rozliczenia w przyszłości lub dostarczenia instrumentu bazowego w zależności od cen akcji/wartości indeksu kursu waluty i zajętej pozycji.		Kontrakty typu forward na sprzedaż i kupno różnych walut z wyznaczoną przyszłą datą uregulowania. Instrumenty tego typu umożliwiają zarabianie na różnicach stóp procentowych pomiędzy walutami tworzącymi parę. Standardowe kontrakty forward dotyczą transakcji, w których wyznaczony termin uregulowania jest dłuższy niż dwa dni typowe dla transakcji spot.		Kontrakty różnic kursowych (ang. Contracts For Difference – kontrakty na różnicę, CFD) to grupa tzw. instrumentów pochodnych. Oznacza to, iż ich wartość zależy bezpośrednio od wartości instrumentu bazowego na który opiewają. Instrumentami bazowymi mogą być zarówno instrumenty rynku kasowego, takie jak pary walutowe, złoto czy srebro, jak i terminowe np. kontrakty terminowe na indeksy oferowane na giełdach światowych, instrumenty pochodne giełd towarowych itp. Kontrakty CFD umożliwiają zajmowanie długiej lub krótkiej pozycji, zaś wynik jest obliczany tylko na podstawie różnic kursowych. Handel instrumentami CFD nie wiąże się więc z fizycznym zajęciem pozycji.			
Cel nabycia lub wystawienia	do obrotu		do obrotu		do obrotu			
Ilość transakcji	15 611	22 097	28 652	52 525	17 258	8 003		
Wartość nominalna instrumentów (w tys. zł)	58 992	96 672	113 706	183 210	550 377	709 358		
Wartość godziwa (w tys. zł)	1 607	-185	-2 091	185	15 693	17 238		
- dodatnia	1 948	567	39	508	15 757	17 566		
- ujemna	-341	-752	-2 130	-323	-64	-328		
Przyszłe przychody/ płatności	Zmienne		Zmienne		Zmienne			
Zapadalność	Zmienna		Zmienna		Zmienna			
Możliwość wcześniejszego rozliczenia	Tak		Tak		Tak			
Cena/ Przedział cen realizacji	Brak		Brak		Brak			
Możliwość wymiany lub zamiany na inny składnik aktywów/ pasywów	Brak		Brak		Brak			
Inne warunki	Brak		Brak		Brak			
Rodzaj ryzyka związanego z danym instrumentem pochodnym	Ryzyko operacyjne, ryzyko cen instrumentów kapitałowych, ryzyko walutowe		Ryzyko operacyjne, ryzyko walutowe, ryzyko cen instrumentów kapitałowych, ryzyko cen towarów,		Ryzyko operacyjne, ryzyko walutowe, ryzyko stóp procentowych, ryzyko cen towarów, ryzyko cen instrumentów kapitałowych			

	31-12-2014	31-12-2013
Wartość instrumentów według wartości nominalnej	723 075	989 240
Razem kontrakty terminowe i opcje:		
- aktywa	17 744	18 641
- zobowiązania	-2 535	-1 403

Razem pochodne instrumenty finansowe

	31-12-2014	31-12-2013
Wartość instrumentów według wartości nominalnej	11 267 457	9 280 545
Razem pochodne instrumenty finansowe:		
- aktywa	236 700	156 736
- zobowiązania	-235 594	-100 273

Kompensowanie aktywów finansowych i zobowiązań finansowych

Grupa w aktywach finansowych i zobowiązaniach finansowych ujętych w sprawozdaniu finansowym nie stosuje kompensaty wartości posiadanych instrumentów finansowych. Niniejsza prezentacja stanowi informację o potencjalnym ujęciu instrumentów finansowych dla których istnieje możliwość przeprowadzenia kompensat zgodnie z właściwymi umowami.

Aktywa finansowe i zobowiązania finansowe z uwzględnieniem zmian do MSSF 7 według stanu na 31 grudnia 2014 roku oraz 31 grudnia 2013 roku:

Pozycje	Aktywa finansowe brutto ujęte w sprawozdaniu z sytuacji finansowej	Zobow. finansowe brutto ujęte w sprawozdaniu z sytuacji finansowej	Pozycje które są kompensowane zgodnie z MSR 32		Aktywa finansowe netto ujęte w sprawozdaniu z sytuacji finansowej	Zobow. finansowe netto ujęte w sprawozdaniu z sytuacji finansowej	Pozycje które mogłyby podlegać kompensowaniu		Depozyty zabezp. przyjętych w ramach umów ramowych	Depozyty zabezp. złożone w ramach umów ramowych	Aktywa finansowe	Zobow. finansowe
			Aktywa finansowe - netto	Zobow. finansowe - netto			Aktywa finansowe - netto	Zobow. finansowe - netto				
(a)	(b)	(c)	(d)	(e)	(f) = (b) - (d)	(g) = (c) - (e)	(h)	(i)	(j)	(k)	(l) = (f) - (h) - (j)	(m) = (g) - (i) - (k)
Pochodne instrumenty finansowe (w tym pochodne instrumenty zabezpieczające)	236 700	- 235 594	-	-	236 700	- 235 594	36 947	- 101 114	17 090	- 108 403	182 664	- 26 078
Pochodne instrumenty finansowe (w tym pochodne instrumenty zabezpieczające)	156 736	- 100 273	-	-	156 736	- 100 273	44 449	- 27 690	38 991	- 28 657	73 295	- 43 925

Zgodnie ze zmianami do MSSF 7 Bank w powyższej tabeli wskazuje wartości instrumentów pochodnych które :

- 1) kwoty brutto aktywów finansowych i zobowiązań finansowych ujętych w sprawozdaniu finansowym (kolumny b i c),
- 2) kwoty, które są kompensowane zgodnie z kryteriami określonymi w paragrafie 42 MSR 32 przy określaniu kwot netto wykazywanych w sprawozdaniu z sytuacji finansowej (kolumny d i e),
- 3) kwoty netto wykazywane w sprawozdaniu z sytuacji finansowej (kolumny f i g),
- 4) kwoty objęte egzekwowalnym porozumieniem ramowym lub podobnym porozumieniem dotyczącym kompensowania, które nie są w inny sposób uwzględnione w paragrafie 13C pkt b), w tym:
 - (i) kwoty związane z ujętymi instrumentami finansowymi, które nie spełniają niektórych lub wszystkich kryteriów kompensowania określonych w paragrafie 42 MSR 32 (kolumny h i j); oraz (ii) kwoty związane z zabezpieczeniami finansowymi (w tym zabezpieczeniami gotówkowymi) (kolumny j i k),
- 5) kwotę netto po odliczeniu kwot określonych w pkt 4) powyżej od kwot określonych w pkt 3) powyżej (kolumny l i m).

41. Wartość godziwa aktywów i zobowiązań finansowych

Poniżej przedstawiono wartość bilansową i godziwą aktywów i zobowiązań finansowych innych niż wycenianych do wartości godziwej w sprawozdaniu finansowym:

	Wartość bilansowa na 31-12-2014	Wartość godziwa na 31-12-2014	Wartość bilansowa na 31-12-2013	Wartość godziwa na 31-12-2013
AKTYWA FINANSOWE				
Lokaty w innych bankach oraz kredyty i pożyczki udzielone innym bankom	346 963	345 121	152 425	151 020
Kredyty i pożyczki udzielone klientom, w tym:	12 496 591	12 350 314	12 054 541	11 942 244
- Kredyty w złotych polskich	9 038 023	8 942 877	9 019 913	8 962 442
- Kredyty w walutach obcych	3 458 568	3 407 437	3 037 628	2 979 802
Inwestycyjne (lokacyjne) papiery wartościowe - utrzymywane do terminu zapadalności	990 326	1 068 667	988 515	1 033 269
Dłużne papiery wartościowe, w tym:	990 326	1 068 667	988 515	1 033 269
- Skarb Państwa	990 326	1 068 667	988 515	1 033 269
ZOBOWIĄZANIA FINANSOWE				
Zobowiązania wobec innych banków	354 086	354 735	443 228	444 277
Zobowiązania wobec klientów, w tym:	14 228 040	14 232 443	13 196 075	13 198 289
- Klientów korporacyjnych	4 501 154	4 501 831	4 699 860	4 699 736
- Klientów detalicznych	7 022 124	7 023 505	5 214 554	5 213 714
- Finansów publicznych	793 135	793 158	926 324	926 353
- Funduszy ekologicznych	584 196	584 197	922 810	922 793
- Międzynarodowych instytucji finansowych	1 292 024	1 294 345	1 349 408	1 352 585
- Pozostałych Klientów	35 407	35 407	83 119	83 108
Zobowiązania z tytułu emisji bankowych papierów wartościowych	2 594 781	2 625 010	2 733 179	2 767 704
Zobowiązania podporządkowane	566 435	563 053	327 155	322 977

Lokaty w innych bankach

Należności od innych banków obejmują lokaty międzybankowe, rachunki nostro oraz kredyty i pożyczki. Wartość godziwa lokat międzybankowych z uwagi na krótki termin realizacji (do 6 m-cy lokaty międzybankowe na stopę stałą) jest równa wartości bilansowej. Obligacje wyemitowane przez banki wyceniono według wartości godziwej z uwzględnieniem spreadu kredytowego wyznaczonego w oparciu o ostatnie porównywalne emisje przeprowadzone przez podobne banki.

Kredyty i pożyczki udzielone klientom i innym bankom

Kredyty i pożyczki udzielone klientom i innym bankom przedstawiono po pomniejszeniu o odpisy z tytułu utraty wartości. W bilansie wycenia się je według zamortyzowanego kosztu z zastosowaniem efektywnej stopy procentowej. Jako wartość godziwa kredytów jest przyjmowana ich wartość wynikająca z bieżąco oszacowanych przyszłych przepływów kapitałowo-odsetkowych (oddzielnie dla

walut i oddzielnie dla PLN) wyliczonych w oparciu o efektywną stopę procentową dla każdego kredytu (z wyjątkiem kredytów o nieustalonym harmonogramie lub kredytów zagrożonych dla których jako wartość godziwa przyjmowana jest wartość bilansowa) dyskontowanych średnią efektywną stopą procentową kredytów udzielonych w ostatnich dwunastu miesiącach. Dla kredytów hipotecznych uwzględniono przedpłaty. W przypadku kredytów w walutach obcych, których Bank zaprzestał udzielania została zastosowana średnia efektywna stopa procentowa odpowiadających im kredytów udzielanych w PLN, skorygowana o różnicę pomiędzy poziomami stóp w poszczególnych walutach i PLN.

Zobowiązania wobec podmiotów niebankowych

Zobowiązania w bilansie wycenia się według zamortyzowanego kosztu z zastosowaniem efektywnej stopy procentowej. Jako wartość godziwa zobowiązań jest przyjmowana ich wartość wynikająca ze zdyskontowania kapitału oraz odsetek dla wszystkich depozytów średnią ważoną stopą procentową, która obowiązywała dla depozytów przyjętych w grudniu 2014 roku. Z uwagi na brak harmonogramów dla rachunków bieżących zostały one ujęte wg wartości bilansowej.

Zobowiązania (kapitał i odsetki) wobec międzynarodowych instytucji finansowych zostały zdyskontowane średnią efektywną stopą procentową zobowiązań zaciąganych w 2014 roku.

Zobowiązania podporządkowane

Zobowiązania podporządkowane wycenione według wartości godziwej z uwzględnieniem zmiany spreadu kredytowego wyznaczonego w oparciu o emisję przeprowadzoną przez Bank w 2014 roku.

Zobowiązania z tytułu emisji papierów wartościowych

Zobowiązania z tytułu emisji papierów wartościowych wycenione według wartości godziwej z uwzględnieniem zmiany spreadu kredytowego dla obligacji w PLN wyznaczonego w oparciu o emisje przeprowadzone przez Bank w 2013 i 2014 roku dla emisji w PLN oraz w oparciu o notowanie rynkowe w przypadku euroobligacji.

Zobowiązania wobec innych banków

Zobowiązania z tytułu transakcji repo zostały wykazane w wartości bilansowej. Depozyty międzybankowe, z uwagi na krótki termin zostały ujęte w wartości bilansowej, a zaciągnięte pożyczki (kapitał i odsetki) zostały zdyskontowane średnią efektywną stopą procentową zobowiązań zaciąganych w 2014 roku.

42. Podział instrumentów finansowych wycenianych w wartości godziwej w zależności od sposobu pomiaru wartości godziwej

Wartość godziwa zgodnie z MSSF 13 definiowana jest jako cena, którą otrzymano by za zbycie składnika aktywów lub zapłacono by za przeniesienie zobowiązania w transakcji przeprowadzonej na zwykłych warunkach na głównym (lub najkorzystniejszym) rynku na dzień wyceny w aktualnych warunkach rynkowych (tj. ceną wyjścia) bez względu na to, czy cena ta jest bezpośrednio obserwowalna lub oszacowana przy użyciu innej techniki wyceny. Grupa szacując wartość godziwą uwzględnia korektę z tytułu ryzyka kredytowego kontrahenta.

Na dzień 31 grudnia 2014 roku oraz na 31 grudnia 2013 roku Grupa dokonywała klasyfikacji aktywów oraz zobowiązań finansowych wycenianych do wartości godziwej na trzy kategorie (poziomy) według ich metody wyceny:

- Poziom 1: metoda wyceny - mark-to-market bezpośrednio z dostępnych kwotowań instrumentów na rynku. Dotyczy to kwotowanych kapitałowych i dłużnych papierów wartościowych oraz bonów NBP (kwotowania oparte o stopę referencyjną),
- Poziom 2: metoda wyceny – mark-to-model z parametryzacją modeli w oparciu o kwotowania z aktywnego rynku dla danego typu instrumentów lub ceny uzyskane w ramach transakcji, które zostały dokonane w terminie bliskim dacie bilansowej na normalnych zasadach rynkowych.

Wartość godziwą ustala się również poprzez odwołanie się do innych, podobnych instrumentów, poprzez analizę zdyskontowanych przepływów pieniężnych i inne metody wyceny powszechnie stosowane przez uczestników rynku, a w przypadku instrumentów finansowych dla których brak jest możliwości wyceny po koszcie nabycia. Dotyczy to nienotowanych bankowych papierów, kapitałowych papierów wartościowych oraz instrumentów pochodnych (w tym transakcji terminowych na papiery wartościowe) za wyjątkiem przypadków które spełniają kryteria przynależności do Poziomu 3. Dodatkowo w portfelu aktywów dostępnych do sprzedaży DM BOS posiada akcje jednostki gospodarczej, dla której brak jest aktywnego rynku. Z uwagi na powyższe wartość godziwa tych papierów jest oparta na modelu wyceny wypracowanym przez Spółkę, uwzględniającym porównywalne wartości dla podmiotów gospodarczych notowanych na Giełdzie Papierów Wartościowych w Warszawie,

- Poziom 3: metoda wyceny mark-to-model z parametryzacją modeli w oparciu o kwotowania z aktywnego rynku dla danego typu instrumentów oraz parametryzacją modelu na podstawie estymowanych czynników ryzyka. Dotyczy to komunalnych papierów wartościowych (wycena dokonywana na podstawie zdyskontowanych przepływów, przy czym spready kredytowe używane do wyceny wyznaczane są w oparciu o wewnętrzne ratingi), papierów innych banków (cena ustalana jest w oparciu o marże papierów, kwotowanych na rynku na moment ustalenia ceny, emitowanych przez odpowiednio wyselekcjonowanych emitentów), nienotowanych papierów kapitałowych oraz papierów kapitałowych charakteryzujących się niską płynnością (wyceniane są metodą zdyskontowanych przepływów). W przypadku DM BOS są to instrumenty finansowe nabyte z zamiarem wprowadzenia ich do obrotu regulowanego. Wartość godziwa ustalana jest w oparciu o analizę sytuacji finansowej spółki z uwzględnieniem odpisów z tytułu utraty wartości.

31-12-2014	Poziom 1	Poziom 2	Poziom 3	Razem
Aktywa finansowe przeznaczone do obrotu	7 964	2 132	-	10 096
Dłużne papiery wartościowe	34	220	-	254
Kapitałowe papiery wartościowe	7 930	1 912	-	9 842
Pochodne instrumenty finansowe i zabezpieczające	1 948	234 752	-	236 700
Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży*	4 073 572	2 706	631 885	4 708 163
Dłużne papiery wartościowe	4 059 543	-	573 994	4 633 537
Kapitałowe papiery wartościowe*	14 029	2 706	57 891	74 626
Razem	4 083 484	239 590	631 885	4 954 959

* z wyłączeniem kapitałowych papierów wartościowych wycenianych według ceny nabycia

31-12-2014	Poziom 1	Poziom 2	Poziom 3	Razem
Zobowiązania finansowe przeznaczone do obrotu				
Pochodne instrumenty finansowe i zabezpieczające	341	235 253	-	235 594
Razem	341	235 253	-	235 594

	Poziom 3
Stan na początek okresu 01-01-2014	671 190
Zakup	140 940
Sprzedaż i wykup	-197 870
Suma zysków lub strat	-
- w wynik finansowy	11 785
- w pozostałych całkowitych dochodach	5 840
Przeniesienia z poziomu 3	-
Stan na koniec okresu 31-12-2014	631 885

31-12-2013	Poziom 1	Poziom 2	Poziom 3	Razem
Aktywa finansowe przeznaczone do obrotu	7 452	80	-	7 532
Dłużne papiery wartościowe	170	-	-	170
Kapitałowe papiery wartościowe	7 282	80	-	7 362
Pochodne instrumenty finansowe i zabezpieczające	1 075	155 661	-	156 736
Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży*	3 031 865	1 242	671 190	3 704 297
Dłużne papiery wartościowe	3 031 865	-	613 306	3 645 171
Kapitałowe papiery wartościowe*	-	1 242	57 884	59 126
Razem	3 040 392	156 983	671 190	3 868 565

* z wyłączeniem kapitałowych papierów wartościowych wycenianych według ceny nabycia

31-12-2013	Poziom 1	Poziom 2	Poziom 3	Razem
Zobowiązania finansowe przeznaczone do obrotu				
Pochodne instrumenty finansowe i zabezpieczające	1 075	99 198	-	100 273
Razem	1 075	99 198	-	100 273

	Poziom 3
Stan na początek okresu 01-01-2013	640 509
Zakup	235 454
Sprzedaż i wykup	-201 254
Suma zysków lub strat	-
- w wynik finansowy	-1 610
- w pozostałych całkowitych dochodach	-1 909
Przeniesienia z poziomu 3	-
Stan na koniec okresu 31-12-2013	671 190

Przeniesienie instrumentów pomiędzy Poziomem 1 a Poziomem 2 występuje na podstawie dostępności kwotowań z aktywnego rynku według stanu na zakończenie danego okresu sprawozdawczego.

Przeniesienie z Poziomu 2 do Poziomu 3 następuje w sytuacji zamiany w wycenie czynnika obserwowalnego na nieobserwowalny lub zastosowanie do wyceny nowego nieobserwowalnego czynnika ryzyka, która jednocześnie skutkuje istotnym wpływem na wycenę instrumentu.

Przeniesienie z Poziomu 3 do Poziomu 2 następuje w sytuacji zamiany w wycenie czynnika nieobserwowalnego na obserwowalny lub gdy wpływ czynnika nieobserwowalnego na wycenę instrumentu przestaje być istotny.

Przeniesienie między metodami wyceny następują w dacie i według stanu na koniec okresu sprawozdawczego.

W okresie od 1 stycznia do 31 grudnia 2014 roku nie nastąpiły przeniesienia instrumentów pomiędzy poziomami.

W przypadku instrumentów zaklasyfikowanych do Poziomu 3 ich wycena nie ma wpływu na rachunek zysków i strat. Wycena do wartości godziwej instrumentów zakwalifikowanych do Poziomu 3 została uwzględniona w pozostałych całkowitych dochodach. W wyniku finansowym zostały uwzględnione odsetki naliczone, odsetki zapłacone, dyskonto lub premia, różnice kursowe oraz rozwiązane rezerwy (dotyczy to kapitałowych papierów wartościowych).

Na 31 grudnia 2014 roku analiza wrażliwości wyceny, instrumentów komunalnych zaklasyfikowanych do Poziomu 3, przy zmianie spreadu kredytowego o +/- 1 p.b. (nieobserwowalny parametr modelu) wynosiła 246 tys. zł (na dzień 31 grudnia 2013 roku wynosiła 293 tys. zł)

43. Sprawozdawczość dotycząca segmentów

Zgodnie z wymogami MSSF 8, segmenty operacyjne zostały określone na podstawie sprawozdań wewnętrznych dotyczących komponentów jednostki gospodarczej podlegających okresowym przeglądom dokonywanym przez członka kierownictwa odpowiedzialnego za podejmowanie decyzji operacyjnych. MSSF 8 definiuje segment operacyjny jako część działalności jednostki spełniający trzy kryteria:

- segment prowadzi działalność gospodarczą, w ramach której może osiągać przychody i ponosić koszty,
- wyniki działalności operacyjnej segmentu są przeglądane regularnie przez osobę podejmującą w jednostce główne decyzje operacyjne,
- odrębne informacje finansowe dla segmentu są dostępne.

Poniżej przedstawiono zasady sprawozdawczości według segmentów operacyjnych za okresy zakończone dnia 31 grudnia 2014 roku i 31 grudnia 2013 roku w podziale na następujące obszary działalności:

- a) pion korporacji i finansów publicznych,
- b) pion detaliczny,
- c) działalność skarbową i inwestycyjną,
- d) działalność maklerską,
- e) pozostałe (nieulokowane w segmentach).

W ramach pionu korporacji i finansów publicznych prowadzona jest działalność obejmująca transakcje zawierane poprzez Centra Korporacyjne oraz Centralę Banku z klientami korporacyjnymi i klientami należącymi do sektora finansów publicznych.

Natomiast aktywność Banku w pionie detalicznym dotyczy transakcji z klientami z grupy osób prywatnych, mikroprzedsiębiorstw oraz wspólnot mieszkaniowych.

W skład obszaru działalności skarbowej i inwestycyjnej wchodzi działalność na rynku międzybankowym i dłużnych papierów wartościowych, instrumentów pochodnych, a także w obszarze inwestycji kapitałowych. Działalność skarbową i inwestycyjną obejmuje zarządzanie płynnością, ryzykiem walutowym i stóp procentowych Banku oraz rozliczenia z tytułu cen transferowych funduszy z innymi pionami (segmentami) biznesowymi.

W obszarze pozostałe (nieulokowane w segmentach) znajdują się pozycje rachunku zysków i strat, które nie zostały przypisane do żadnego z wymienionych w ppkt a-d obszarów działalności, w szczególności przychody i koszty odsetkowe oraz prowizyjne generowane z aktywów i zobowiązań związanych z klientami niesklasyfikowanymi oraz ogólne koszty administracyjne. W obszarze tym wykazywane są składniki rachunku zysków i strat dotyczące działalności spółek zależnych: BOŚ Invest Management Sp. z o.o., MS Wind Sp. z o.o., BOŚ Nieruchomości Sp. z o.o., BOŚ Nieruchomości Sp. z o.o. S.K.A.

Produkty pionów i obszarów działalności wymienionych w ppkt a-d powyżej zostały opisane w „Sprawozdaniu Zarządu z działalności Grupy Kapitałowej Banku Ochrony Środowiska S.A. w 2014 roku” w pkt. II ppkt 6.

Produktami obszaru działalności skarbowej i inwestycyjnej są instrumenty finansowe, bieżące i terminowe lokaty i depozyty międzybankowe oraz klientów ALM, kredyty od innych banków oraz kredyty udzielone bankom, dłużne i kapitałowe papiery wartościowe oraz instrumenty pochodne.

Natomiast obszar działalności maklerskiej obejmuje głównie nabywanie i zbywanie papierów wartościowych na cudzy lub własny rachunek, prowadzenie rachunków papierów wartościowych, zarządzanie cudzym pakietem papierów wartościowych na zlecenie oraz oferowanie papierów wartościowych w obrocie pierwotnym lub w pierwszej ofercie publicznej.

Aktywa i pasywa obszarów określonych w ppkt a-b powyżej zostały wyodrębnione w oparciu o bazę kredytową i depozytową Banku.

I. Wynik na działalności operacyjnej pionu korporacji i finansów publicznych oraz pionu detalicznego jest wynikiem z działalności bankowej tych pionów, pomniejszonym o wartość kosztów administracyjnych przypisanych bezpośrednio do transakcji lub jednostek danego pionu, jak również kosztów alokowanych oraz odpisów z tytułu utraty wartości. Wynik finansowy uwzględnia także rozliczenia wzajemne z tytułu obsługi klientów pionu korporacji i finansów publicznych przez oddziały Banku (przypisane do pionu detalicznego).

Na wynik z działalności finansowej ww. pionów składają się m.in.

- 1. Wynik z tytułu odsetek**, tj. suma różnicy pomiędzy przychodami odsetkowymi od kredytów i obligacji komunalnych klientów, a kosztami za otrzymane fundusze od ALM (działalność skarbowa i inwestycyjna) oraz przychodów z transferu funduszy do ALM pomniejszonych o koszty odsetkowe zapłacone klientom Banku. Wycena funduszy uwzględnia walutę, stabilność środków i termin, które są odnoszone do krzywej rentowności. Wycena przeprowadzana jest w cyklu miesięcznym i bazuje na średniej (ze stanów dziennych) poszczególnych transakcji odsetkowych przypisanych do danego pionu odrębnie dla każdej waluty.
- 2. Wynik z tytułu prowizji**, tj. różnica przychodów z opłat i prowizji oraz kosztów przypisanych do danej transakcji oraz alokowanych do obszaru działalności. Wynik uwzględnia przychody i koszty rozliczane jednorazowo oraz rozliczane w czasie metodą liniową, natomiast przychody i koszty rozliczane przy transakcji wg. efektywnej stopy procentowej odnoszone są do wyniku z tytułu odsetek.
- 3. Wynik z pozycji wymiany**, tj. dochody z negocjowanych transakcji wymiany walut (terminowych i SPOT) oraz dochody z wymiany walut według tabeli kursowej Banku. Pozycja uwzględnia wynik z transakcji instrumentami pochodnymi.
- 4. Wynik odpisów z tytułu utraty wartości**, tj. wynik z tytułu zmiany wartości odpisów z tytułu utraty wartości kredytów i obligacji komunalnych przypisanych do danego obszaru działalności. Wynik uwzględnia zmiany z tytułu wahań kursowych portfela kredytów walutowych objętych utratą wartości.

II. Wynik finansowy obszaru działalności skarbowej i inwestycyjnej stanowi sumę wyników z obszaru działalności skarbowej oraz obszaru inwestycji kapitałowych Banku, na które składają się m.in.:

- 1. Wynik odsetkowy** – wyliczany jako suma wyniku odsetkowego z tytułu transakcji z klientami zewnętrznymi oraz wyniku rozliczeń z tytułu cen transferowych funduszy z innymi segmentami. Przychody i koszty odsetkowe zewnętrzne dotyczą transakcji na rynku międzybankowym (lokaty i kredyty), jak również nabywanych oraz emitowanych dłużnych papierów wartościowych. Wynik rozliczeń z tytułu cen transferowych funduszy jest różnicą pomiędzy przychodami z tytułu finansowania aktywów innych segmentów, a kosztami transferowymi za środki depozytowe otrzymane od innych segmentów.
- 2. Wynik z pozycji wymiany**, uwzględnia wynik ze spekulacyjnych transakcji wymiany walut, rewaluację pozycji zabezpieczających rezerwy na kredyty walutowe oraz zmiany wyceny pozycji zabezpieczających aktywne walutowe transakcje terminowe. Pozycja uwzględnia wynik z pozycji wymiany nie przypisany innym segmentom.
- 3. Wynik na działalności handlowej**, wynik z działalności ewidencjonowanej w Księdze Handlowej oraz z operacji instrumentami finansowymi, w tym typu FX SWAP.
- 4. Wynik na inwestycyjnych papierach wartościowych** - wynik dotyczy akcji, udziałów i dłużnych papierów wartościowych oraz wyceny instrumentów finansowych.

5. Przychody z tytułu dywidend.

6. Różnica wartości odpisów z tytułu utraty wartości, wynik dotyczy akcji i udziałów oraz zaangażowań wobec instytucji finansowych przypisanych do obszaru działalności skarbowej i inwestycyjnej.

Wyniki Domu Maklerskiego BOŚ S.A. są zależne od koniunktury na Giełdzie Papierów Wartościowych w Warszawie.

Poniżej przedstawiono skonsolidowane wyniki finansowe Grupy Kapitałowej BOŚ S.A. za okresy dwunastu miesięcy zakończone dnia 31 grudnia 2014 roku oraz 31 grudnia 2013 roku przypadające na przyjęte segmenty.

Lp.	Sprawozdanie przedstawiające składniki skonsolidowanego rachunku zysków i strat za okres 12 miesięcy zakończony 31 grudnia 2014	PION KORPORACJI I FINANSOW PUBLICZNYCH	PION DETALICZNY	DZIAŁALNOŚĆ SKARBOWA I INWESTYCYJNA	DZIAŁALNOŚĆ MAKLERSKA	POZOSTAŁE (NIEULOKOWANE W SEGMENTACH)	GRUPA
I.	Wynik z tytułu odsetek	141 082	94 450	43 403	6 229	1 485	286 649
1.	Przychody z tytułu odsetek	508 625	360 178	-62 588	9 125	1 485	816 825
	- sprzedaż klientom zewnętrznym	370 724	197 388	173 933	1 389	1	743 435
	- sprzedaż innym segmentom	137 901	162 790	-236 521	7 736	1 484	73 390
2.	Koszty z tytułu odsetek	-367 543	-265 728	105 991	-2 896	-	-530 176
	- sprzedaż klientom zewnętrznym	-103 576	-133 297	-218 509	-1 404	-	-456 786
	- sprzedaż innym segmentom	-263 967	-132 431	324 500	-1 492	-	-73 390
II.	Wynik z tytułu opłat i prowizji	50 881	29 598	-174	26 800	-881	106 224
III.	Przychody z tytułu dywidend	-	-	4 474	67	-	4 541
IV.	Wynik na działalności handlowej (ze SWAP)	-	-	25 365	52 663	-	78 028
V.	Wynik na rachunkowości zabezpieczeń	-	-	-1 394	-	-	-1 394
VI.	Wynik na inwestycyjnych (lokacyjnych) papierach wartościowych	3 897	-	31 033	-	-	34 930
VII.	Wynik z pozycji wymiany	26 535	7 506	-9 955	367	22	24 475
VIII.	Wynik na działalności bankowej	222 395	131 554	92 752	86 126	626	533 453
IX.	Wynik pozostałych przychodów i kosztów operacyjnych	-1 620	-2 052	-	632	-3 040	-6 080
X.	Wynik odpisów (netto) z tytułu utraty wartości kredytów i pożyczek	-23 861	-44 853	512	-	-	-68 202
XI.	Wynik na działalności finansowej	196 914	84 649	93 264	86 758	-2 414	459 171
1.	Koszty bezpośrednie	-40 770	-56 688	-7 460	-49 028	-1 081	-155 027
	Wynik po kosztach bezpośrednich	156 144	27 961	85 804	37 730	-3 495	304 144
2.	Koszty pośrednie	-60 403	-76 036	-11 566	-	-3	-148 008
	Wynik po kosztach bezpośrednich i pośrednich	95 741	-48 075	74 238	37 730	-3 498	156 136
3.	Amortyzacja	-18 550	-21 472	-1 503	-6 908	-700	-49 133
4.	Pozostałe koszty (podatki, BFG, KNF, Usługi wzajemne)	-10 306	-8 114	-313	-6 026	-283	-25 042
XII.	Wynik finansowy brutto	66 885	-77 661	72 422	24 796	-4 481	81 961
XIII.	Obciążenia podatkowe	-13 278	14 465	-13 977	-3 552	287	-16 055
XIV.	Wynik finansowy netto	53 607	-63 196	58 445	21 244	-4 194	65 906
	Aktywa segmentu	8 261 193	4 698 245	6 284 070	279 081	155 128	19 677 717
	w tym kredyty i pożyczki udzielone klientom oraz lokaty i kredyty w innych bankach	7 796 199	4 698 033	265 393	83 918	11	12 843 554
	Zobowiązania segmentu	5 551 985	6 666 312	6 820 197	549 231	89 992	19 677 717
	w tym zobowiązania wobec klientów oraz banków	5 546 909	6 666 261	1 910 273	423 070	35 613	14 582 126
	Nakłady na aktywa trwałe i wartości niematerialne	10 596	13 279	1 703	5 794	31 791	63 163

Lp.	Sprawozdanie przedstawiające składniki skonsolidowanego rachunku zysków i strat za okres 12 miesięcy zakończony 31 grudnia 2013	PION KORPORACJI I FINANSOW PUBLICZNYCH	PION DETALICZNY	DZIAŁALNOŚĆ SKARBOWA I INWESTYCYJNA	DZIAŁALNOŚĆ MAKLERSKA	POZOSTAŁE (NIEULOKOWANE W SEGMENTACH)	GRUPA
I.	Wynik z tytułu odsetek	122 130	95 042	50 887	6 380	1 702	276 141
1.	Przychody z tytułu odsetek	569 621	390 381	-124 407	8 291	1 703	845 589
	- sprzedaż klientom zewnętrznym	384 904	206 895	179 752	932	7	772 490
	- sprzedaż innym segmentom	184 717	183 486	-304 159	7 359	1 696	73 099
2.	Koszty z tytułu odsetek	-447 491	-295 339	175 294	-1 911	-1	-569 448
	- sprzedaż klientom zewnętrznym	-142 912	-149 448	-202 473	-1 515	-1	-496 349
	- sprzedaż innym segmentom	-304 579	-145 891	377 767	-396	-	-73 099
II.	Wynik z tytułu opłat i prowizji	48 747	39 295	-15	23 743	-1 991	109 779
III.	Przychody z tytułu dywidend	-	-	3 784	45	-	3 829
IV.	Wynik na działalności handlowej (ze SWAP)	-	-	23 555	44 805	-	68 360
V.	Wynik na rachunkowości zabezpieczeń	-	-	-145	-	-	-145
VI.	Wynik na inwestycyjnych (lokacyjnych) papierach wartościowych	2 538	-	17 482	-	-	20 020
VII.	Wynik z pozycji wymiany	22 823	7 708	-8 825	-810	-27	20 869
VIII.	Wynik na działalności bankowej	196 238	142 045	86 723	74 163	-316	498 853
IX.	Wynik pozostałych przychodów i kosztów operacyjnych	882	-2 673	-28	-1 681	3 541	41
X.	Wynik odpisów (netto) z tytułu utraty wartości kredytów i pożyczek	-47 272	-13 671	752	0	-2	-60 193
XI.	Wynik na działalności finansowej	149 848	125 701	87 447	72 482	3 223	438 701
1.	Koszty bezpośrednie	-38 388	-64 023	-5 466	-45 391	-294	-153 562
	Wynik po kosztach bezpośrednich	111 460	61 678	81 981	27 091	2 929	285 139
2.	Koszty pośrednie	-67 983	-68 530	-8 488	0	-3	-145 004
	Wynik po kosztach bezpośrednich i pośrednich	43 477	-6 852	73 493	27 091	2 926	140 135
3.	Amortyzacja	-17 468	-21 572	-905	-6 110	-115	-46 170
4.	Pozostałe koszty (podatki, BFG, KNF, Usługi wzajemne)	-7 555	-6 647	-290	-6 675	-42	-21 209
XII.	Wynik finansowy brutto	18 454	-35 071	72 298	14 306	2 769	72 756
XIII.	Obciążenia podatkowe	-3 991	6 493	-8 232	-3 282	616	-8 396
XIV.	Wynik finansowy netto	14 463	-28 578	64 066	11 024	3 385	64 360
	Aktywa segmentu	7 873 474	4 785 206	5 425 642	177 953	155 401	18 417 676
	w tym kredyty i pożyczki udzielone klientom oraz lokaty i kredyty w innych bankach	7 266 436	4 785 206	140 576	14 320	428	12 206 966
	Zobowiązania segmentu	6 160 719	4 828 243	6 436 070	522 064	470 580	18 417 676
	w tym zobowiązania wobec klientów oraz banków	6 156 089	4 828 243	2 152 780	418 872	83 319	13 639 303
	Nakłady na aktywa trwałe i wartości niematerialne	14 607	17 996	1 705	8 532	10 408	53 248

44. Transakcje z podmiotami powiązаныmi

Na dzień 31 grudnia 2014 roku Bank Ochrony Środowiska S.A. pełnił rolę dominującą wobec Domu Maklerskiego BOŚ S.A., BOŚ Eko Profit S.A., BOS Finance AB, BOŚ Invest Management sp. z o.o., BOŚ Nieruchomości sp. z o.o. oraz BOŚ Nieruchomości sp. z o.o. Spółka Komandytowo Akcyjna, BOŚ Ekosystem sp. z o.o., a także MS Wind sp. z o.o.

Jednostką dominującą wobec BOŚ S.A. był Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej.

Za podmioty powiązane uznaje się również kluczowy personel kierowniczy.

Natomiast na dzień 31 grudnia 2013 roku Bank Ochrony Środowiska S.A. pełnił rolę dominującą wobec Domu Maklerskiego BOŚ S.A., BOŚ Eko Profit S.A., BOS Finance AB, Invest Management sp. z o.o., BOŚ Nieruchomości sp. z o.o. oraz BOŚ Nieruchomości sp. z o.o. Spółka Komandytowo Akcyjna, a także MS Wind sp. z o.o.

(a) Opis transakcji z głównym akcjonariuszem Banku, tj.: NFOŚiGW

Na dzień 31 grudnia 2014 roku oraz na dzień 31 grudnia 2013 roku NFOŚiGW nie posiadał w Banku rachunków bieżących i terminowych.

Na dzień 31 grudnia 2014 roku wartość środków powierzonych na kredyty przez NFOŚiGW wynosiła 251 tys. zł natomiast na dzień 31 grudnia 2013 roku 925 tys. zł.

NFOŚiGW udzielał dopłat do odsetek dla klientów, które w roku 2014 wynosiły 2 914 tys. zł, w 2013 roku wynosiły 3 727 tys. zł.

Transakcje z NFOŚiGW zostały przeprowadzone na warunkach ogólnych oferty publicznej Banku.

Ponadto, NFOŚiGW jest podmiotem powiązany ze Skarbem Państwa. Bank zawiera transakcje z jednostkami powiązanyimi ze Skarbem Państwa – głównie z jednostkami sektora finansów publicznych.

(b) Informacje dotyczące kredytów i depozytów Członków Zarządu i Rady Nadzorczej Grupy Kapitałowej BOŚ S.A

W ramach działalności operacyjnej przeprowadzone transakcje z członkami organu zarządzającego i kluczowym personelem kierowniczym obejmują przede wszystkim kredyty i depozyty. Salda poszczególnych pozycji bilansu na dzień 31 grudnia 2014 roku i 31 grudnia 2013 roku oraz koszty i przychody za okres 12 miesięcy zakończony dnia 31 grudnia 2014 roku oraz 31 grudnia 2013 roku zaprezentowano poniżej:

Kluczowy personel kierowniczy

	31-12-2014	31-12-2013
Stan kredytów	-	15
Udzielone zobowiązania z tytułu linii kredytowych	28	53
Stan depozytów	1 204	1 026

	01-01-2014 31-12-2014	01-01-2013 31-12-2013
Koszty odsetek od depozytów	35	84

Kluczowy personel kierowniczy korzysta z kredytów i depozytów na warunkach ogólnych oferty publicznej Banku.

	31-12-2014	31-12-2013
Wartość instrumentów finansowych na rachunkach inwestycyjnych	761	925

(c) Wynagrodzenie kluczowego personelu kierowniczego Grupy Kapitałowej BOŚ S.A.

Wypłacone za 2014 rok

Rada Nadzorcza Banku:

1.	Jacek Bajorek	59
2.	Jacek Ciepluch	95
3.	Piotr Kaczyński	130
4.	Mariusz Karpiński	100
5.	Józef Koziół	142
6.	Andrzej Kraszewski	142
7.	Marcin Likierski	232
8.	Michał Machlejd	48
9.	Ryszard Ochwat	142
10.	Krzysztof Rogala	29
11.	Adam Wasiak	142
12.	Adam Wojtaś	142
		<hr/>
		1 403

w tym:

- krótkoterminowe świadczenia pracownicze 1 403

Wynagrodzenia z tyt. pełnienia funkcji we władzach jednostek podporządkowanych:

1. Marcin Likierski 38

Łączna kwota wynagrodzeń Rady Nadzorczej Banku zawiera: wynagrodzenie Członków Rady Nadzorczej, zwrot kosztów biletów komunikacyjnych, benzyny, noclegów, udziału w konferencji.

Zarząd Banku:

1.	Mariusz Klimczak	1 142
2.	Stanisław Kolasiński	954
3.	Adam Zbigniew Grzebieluch	883
4.	Dariusz Daniluk*	515
5.	Paweł Lemańczyk*	519
6.	Przemysław Lech Figarski**	757
7.	Krzysztof Wojciech Telega**	743
		<hr/>
		5 513

w tym:

- krótkoterminowe świadczenia pracownicze 4 476

Wynagrodzenia z tyt. pełnienia funkcji we władzach jednostek podporządkowanych:

1.	Stanisław Kolasiński	84
2.	Adam Zbigniew Grzebieluch	60
3.	Przemysław Lech Figarski	60
4.	Krzysztof Wojciech Telega	60
		<hr/>
		264

w tym:

- krótkoterminowe świadczenia pracownicze 264

Łączna kwota wynagrodzeń Członków Zarządu Banku wypłaconych w 2014 roku zawiera: wynagrodzenia zasadnicze, I transzę premii odroczonej za 2012 rok, część nieodroczonej premii za 2013 rok, wynagrodzenie za czas choroby, koszty polis ubezpieczeniowych, koszty opieki medycznej, koszty korzystania z samochodów służbowych dla celów prywatnych, świadczenia po okresie zatrudnienia, świadczenia z tytułu rozwiązania stosunku pracy.

Akcje - premia za 2013 rok przyznana i wypłacona w 2014 roku.

	Liczba akcji rzeczywistych otrzymanych w 2014 roku.	Wartość akcji rzeczywistych
1. Mariusz Klimczak	5 491	256
2. Stanisław Kolasiński	4 671	218
3. Adam Grzebieluch	4 314	201
4. Przemysław Figarski**	3 681	172
5. Krzysztof Telega**	3 862	180
	22 019	1 027

Akcje fantomowe za 2012 rok - ekwiwalent wypłacony w 2014 roku.

	Liczba akcji fantomowych	Wartość akcji fantomowych
1. Mariusz Klimczak	2 252	102
2. Stanisław Kolasiński	1 767	80
3. Adam Grzebieluch	1 703	77
4. Przemysław Figarski**	1 408	64
5. Krzysztof Telega**	1 456	66
	8 586	389

ŚWIADCZENIA DŁUGOTERMINOWE ODROCZONE

Wynagrodzenia zmienne należne za wyniki 2013 roku odroczone do wypłaty w latach 2015-2017

1. Mariusz Klimczak	205
2. Stanisław Kolasiński	175
3. Adam Zbigniew Grzebieluch	161
4. Przemysław Lech Figarski**	137
5. Krzysztof Wojciech Telega**	144
	822

Program opcji menedżerskich:

	Liczba przyznanych warrantów	Wartość na datę przyznania
1. Mariusz Klimczak	4 120	40
2. Stanisław Kolasiński	3 600	35
3. Adam Grzebieluch	3 600	35
	11 320	110

(*) w składzie Zarządu od 5 maja 2014 roku,

(**) w składzie Zarządu do 30 kwietnia 2014 roku

**Wynagrodzenie kluczowego personelu kierowniczego BOŚ S.A.
 Wypłacone za 2013 rok**

Rada Nadzorcza Banku:

1. Jacek Bajorek	168
2. Józef Koziół	137
3. Andrzej Kraszewski	137
4. Marcin Likierski	280
5. Michał Machlejd	137
6. Ryszard Ochwat	137
7. Krzysztof Rogala	137
8. Janusz Topolski	65
9. Adam Wasiaś	137
10. Adam Wojtaś	73
	1 408

w tym:

- krótkoterminowe świadczenia pracownicze 1 408

Łączna kwota wynagrodzeń Rady Nadzorczej Banku zawiera: wynagrodzenie Członków Rady Nadzorczej, zwrot kosztów biletów komunikacyjnych, benzyny, noclegów, udziału w konferencji.

Zarząd Banku:

1. Mariusz Klimczak	1 076
2. Stanisław Kolasiński	899
3. Przemysław Lech Figarski	820
4. Adam Zbigniew Grzebieluch	831
5. Krzysztof Wojciech Telega	822
	4 448

w tym:

- krótkoterminowe świadczenia pracownicze 4 448

Wynagrodzenia z tyt. pełnienia funkcji we władzach jednostek podporządkowanych:

1. Krzysztof Wojciech Telega	6
2. Stanisław Kolasiński	22
	28

w tym:

- krótkoterminowe świadczenia pracownicze 28

Łączna kwota wynagrodzeń Członków Zarządu Banku zawiera: wynagrodzenia zasadnicze, premie za 2012 rok, wynagrodzenie za czas choroby, koszty polis ubezpieczeniowych, koszty opieki medycznej, zwrot nadpłaconych składek ZUS, koszty korzystania z samochodów służbowych dla celów prywatnych.

Akcje - premia za 2012 rok przyznana w 2013 roku.

	Liczba akcji przyznanych ogółem	Liczba akcji rzeczywistych otrzymanych w 2013 roku.	Wartość akcji rzeczywistych	Liczba akcji wirtualnych (fantomowych)
1. Mariusz Klimczak	6 972	4 720	146,6	2 252
2. Adam Grzebieluch	5 273	3 570	110,8	1 703
3. Krzysztof Telega	4 510	3 054	94,8	1 456
4. Przemysław Figarski	4 361	2 953	91,7	1 408
5. Stanisław Kolasieński	5 473	3 706	115,1	1 767
	26 589	18 003	559,0	8 586

45. Przejęcie i zbycie spółek

W 2014 roku Bank Ochrony Środowiska S.A. nabył udziały w spółce BOŚ Ekosystem sp. z o.o. oraz dokonał dokapitalizowania Spółki kwotą 200 tys. zł. Udział Banku w kapitale zakładowym jak również udział w głosach na zgromadzeniu wspólników tej spółki na dzień 31 grudnia 2014 roku wynosił 100%.

W 2014 roku Bank Ochrony Środowiska S.A. wystąpił z uczestnictwa w organizacji VISA poprzez wypowiedzenie członkostwa w spółce VISA Europe Limited.

Z dniem 22 października 2014 roku (tj. dniem rejestracji przez sąd rejestrowy, podwyższenia kapitału w spółce Polimex-Mostostal S.A.) Bank w ramach konwersji wierzytelności objął akcje w spółce Polimex-Mostostal S.A. Udział Banku w kapitale zakładowym spółki na dzień 31 grudnia 2014 roku wynosi 4,63%.

46. Wypłacone i zaproponowane dywidendy

Zarząd Banku zwróci się do Zwyczajnego Walnego Zgromadzenia Banku Ochrony Środowiska S.A. z wnioskiem o przeznaczenie całości wypracowanego zysku netto w 2014 roku na kapitał zapasowy.

W 2014 roku nie była wypłacona ani zadeklarowana dywidenda. W dniu 30 kwietnia 2014 roku Zwyczajne Walne Zgromadzenie BOŚ S.A. podjęło uchwałę w sprawie podziału zysku Banku za 2013 rok. Zysk netto w wysokości 62 910 541,21 zł przeznaczony został w całości na kapitał zapasowy.

47. Zdarzenia po dniu bilansowym

Zarząd Banku poinformował, że w dniu:

- 19 stycznia 2015 r. (raport bieżący nr 2/2015) doszła do skutku emisja obligacji BOŚ S.A. serii KT.1.39 w wysokości 109 mln zł. Emisja obligacji zorganizowana została przy udziale Domu Maklerskiego Banku Ochrony Środowiska S.A.
- 20 lutego 2015 r. (raport bieżący nr 3/2015) doszła do skutku emisja obligacji BOŚ S.A. serii S w wysokości 100 mln zł. Organizatorem i Depozytariuszem emisji obligacji serii S jest mBank S.A. z siedzibą w Warszawie.
- 26 lutego 2015 r. (raport bieżący nr 4/2015) Bank zawarł z jednym ze swoich strategicznych Klientów Umowę Kredytu Nieodnawialnego w kwocie 140 mln zł na okres do 19 lutego 2025 r. Kredyt jest przeznaczony na finansowanie projektu inwestycyjnego w branży mleczarskiej. Oprocentowanie kredytu jest oparte na stawce WIBOR 3M powiększonej o marżę Banku. Warunki cenowe Umowy nie odbiegają od warunków rynkowych i Umowa nie zawiera zapisów o karach umownych ani zapisów o zastrzeżeniu warunku bądź terminu. W związku z finansowaniem ww. Projektu Bank zawarł ponadto umowę o udzielenie limitu na zabezpieczenie ryzyka stopy procentowej (IRS) w kwocie 26,3 mln zł na okres do 21 maja 2022 r. Limit Transakcyjny IRS jest przeznaczony na minimalizację ryzyka stopy procentowej związanej z Kredytem inwestycyjnym. Umowa nie zawiera zapisów o karach umownych ani zapisów o zastrzeżeniu warunku bądź terminu. Warunki cenowe umowy nie odbiegają od warunków rynkowych. Łączne aktualne zaangażowanie Banku wobec Klienta oraz grupy podmiotów z nim powiązanych, wynikające z umów zawartych przez Bank w okresie ostatnich 12 miesięcy, z uwzględnieniem ww. umów, wynosi 218,7 mln zł i przekracza 10% kapitałów własnych Banku. Najistotniejszą, z zawartych umów ze względu na wartość, jest omówiona powyżej Umowa Kredytu Nieodnawialnego.
- 5 marca 2015 r. (raport bieżący nr 5/2015) BOS S.A. zawarł Umowę Pożyczki z Europejskim Bankiem Inwestycyjnym, który postawił do dyspozycji BOŚ S.A. środki w wysokości 75 mln EUR na okres do 12 lat. Pożyczka przeznaczona jest na finansowanie projektów inwestycyjnych, realizowanych przez podmioty sektora finansów publicznych, małe i średnie przedsiębiorstwa zatrudniające do 250 pracowników oraz średnie przedsiębiorstwa zatrudniające mniej niż 3 tysiące pracowników, w obszarze związanym z ochroną środowiska, efektywnością energetyczną, utrzymaniem infrastruktury, przemysłem, usługami i turystyką. Pożyczka będzie wykorzystana w transzach. Oprocentowanie pożyczki jest oparte na stopie bazowej EURIBOR + marża. Wartość umowy wynosi 310,6 mln zł wg średniego kursu NBP z dnia 5 marca 2015 r. Umowa nie zawiera zapisów o karach umownych ani zapisów o zastrzeżeniu warunku bądź terminu. Warunki cenowe umowy nie odbiegają od warunków rynkowych. Kryterium uznania umowy za znaczącą jest wartość umowy przekraczająca 10% kapitałów własnych Banku.
- 6 marca 2015 r. (raport bieżący nr 6/2015) BOŚ S.A. zawarł z Europejskim Bankiem Odbudowy i Rozwoju („EBOiR”), Spółką Polenergia S.A. („Sponsor”) oraz trzema jej podmiotami zależnymi („Kredytobiorcy”), tj.: Grupą PEP – Farma wiatrowa 1 Sp. z o.o. („GPFW1”), Grupą PEP – Farma wiatrowa 4 Sp. z o.o. („GPFW4”) oraz Grupą PEP – Farma wiatrowa 6 Sp. z o.o. („GPFW6”), Aneks do Umowy finansowania 3 farm wiatrowych z dnia 4 października 2013 r., do której Bank przystąpił w dniu 29 lipca 2014 r. udzielając kredytu inwestycyjnego spółce GPFW4 w kwocie 238 mln zł na finansowanie kosztów budowy farmy wiatrowej Skurpie o mocy 36,8 MW (o czym Bank informował w raporcie bieżącym 47/2014). Na podstawie Aneksu kwota kredytu inwestycyjnego udostępnionego przez Bank uległa zwiększeniu o 26,3 mln zł w związku z rozbudową łącznej mocy farmy wiatrowej Skurpie do 43,7 MW. Pozostałe warunki umowy nie uległy zmianie. Jednocześnie, Bank zawarł w dniu 6 marca 2015r. ze spółką GPFW4 oraz Sponsorem aneks do umowy kredytu VAT, na podstawie której kwota kredytu uległa zwiększeniu o kwotę 3,5 mln zł do kwoty 28,5 mln

zł. Pozostałe warunki umowy nie uległy zmianie. Umowa i aneksy nie zawierają zapisów o karach umownych. Uruchomienie finansowania w ramach zwiększonych kwot kredytów uwarunkowane jest spełnieniem przez GPFW4 warunków zawieszających. Łączne aktualne zaangażowanie Banku wobec Klienta oraz grupy podmiotów z nim powiązanych, wynikające z umów zawartych przez Bank w okresie ostatnich 12 miesięcy, z uwzględnieniem ww. aneksów, wynosi 309,6 mln zł.

W dniu 15 stycznia 2015 r. na skutek zaprzestania przez Narodowy Bank Szwajcarii utrzymywania minimalnego poziomu kursu CHF za EUR nastąpiła znaczna deprecjacja PLN w stosunku do CHF.

Wartość brutto kredytów w CHF w portfelu kredytowym BOŚ S.A. na dzień 31 grudnia 2014 r. wynosiła 1 362,4 mln zł (wartość netto 1 340,5 mln zł), co stanowiło 10,6% wszystkich kredytów i pożyczek udzielonych klientom i innym bankom. Najwięcej kredytów brutto w CHF stanowiły kredyty mieszkaniowe (96,9%). Udział kredytów z przesłanką utraty wartości udzielonych w CHF wyniósł 5,0%.

Średnie LTV portfela kredytów mieszkaniowych w CHF wg stanu na koniec grudnia 2014 r. (kurs wyceny 3,54) wyniosło 89,2%, przy wzroście kursu CHF do 4,00 średnie LTV wzrosły do 95,0% natomiast przy kursie 5,00 – 104,9%.

Pozycja walutowa w CHF zamykana jest transakcjami FX SWAP. Na dzień 31 grudnia 2014 r. otwarta pozycja w CHF była domknięta i nie przekraczała kwoty 657 tys. zł (185 tys. CHF).

48. Wynagrodzenie dla podmiotu uprawnionego do badań sprawozdań finansowych

Wynagrodzenie podmiotu uprawnionego do badania sprawozdań finansowych firmy Deloitte Polska Sp. z o. o Sp. k., wypłacone lub należne za rok obrotowy:

2014 rok

• Badanie rocznego sprawozdania finansowego za 2013 rok	35
• Przegląd sprawozdania za I półrocze 2014 roku	123
• Pozostałe usługi	122
• Badanie rocznego sprawozdania finansowego za 2014 rok	279

Wynagrodzenie podmiotu uprawnionego do badania sprawozdań finansowych firmy Deloitte Polska Sp. z o. o Sp. k., wypłacone lub należne za rok obrotowy:

2013 rok

• Badanie rocznego sprawozdania finansowego za 2013 rok	283
• Przegląd sprawozdania za I półrocze 2013 roku	122
• Pozostałe usługi	57

Podpisy członków Zarządu BOŚ S.A.

Data	Imię i nazwisko	Stanowisko/funkcja	Podpis
16.03.2015 r.	Mariusz Klimczak	Prezes Zarządu
16.03.2015 r.	Stanisław Kolasieński	Wiceprezes – pierwszy zastępca prezesa Zarządu
16.03.2015 r.	Dariusz Daniluk	Wiceprezes Zarządu
16.03.2015 r.	Adam Zbigniew Grzebieluch	Wiceprezes Zarządu
16.03.2015 r.	Paweł Kazimierz Lemańczyk	Wiceprezes Zarządu